ОТ АВТОРОВ

Немного о содержании данного учебника

Существуют разные способы изучения иностранного языка. Один из них — изучение языка по самоучителю. Книга, которую вы держите в руках, предназначена для тех, кто никогда не учил шведский язык и хочет овладеть им самостоятельно.

Самоучитель состоит из фонетического вводного курса и 23 уроков основного курса. В каждом уроке вы найдёте интересный текст о жизни двух подруг — Кайсы и Пии или текст о жизни в Швеции, её культуре и истории. Также в каждом уроке приводятся сведения из области грамматики и простые упражнения с ключами (т. е. правильными вариантами выполнения заданий). Все ключи собраны в соответствующем разделе в конце самоучителя. То, что упражнение снабжено ключом, указывается с помощью специального значка, например:

Упражнение 3.

Тем, кто всерьёз интересуется шведским образом жизни, предназначен раздел «Страноведение», где по-русски или по-шведски можно прочитать о шведах и Швеции. В каждом уроке приведён краткий словарь новых слов, употреблённых в уроке, а в конце учебника имеются полные шведско-русский и русско-шведский словари.

Книга снабжена **компакт-диском**, прослушивая который вы сможете познакомиться с живой шведской речью. Выполняя упражнения на аудирование, вы сможете освоить шведское произношение и понять речь. Для того чтобы вы не забывали прослушивать диск, все записанные на нём материалы, имеющиеся в книге, мы пометили специальным значком, например:

ДИАЛОГ

Также в учебнике вы найдёте много стихов шведских поэтов и отрывков из книг и газет. В начале учебника слова даются с транскрипцией (русскими буквами), дальше слова будут приведены без транскрипции, так как в шведском существуют устойчивые правила чтения. Простые тексты в начале учебника, а также некоторые сложные тексты будут иметь параллельный перевод.

Желаем вам приятного знакомства со шведским языком и Швецией.

Välkommen!

Об авторах:

Екатерина Хохлова закончила факультет журналистики МГУ, где изучала шведский язык и теорию перевода, а также училась в университете города Умео в Швеции, а в данный момент преподает шведский в Скандинавской школе в Москве. Она обожает шведскую музыку и торт «Принцесса».

Пия Бьёрен изучала русский язык в Москве и Санкт-Петербурге, а затем решила поступить на медицинский факультет в университет города Умео на севере Швеции. Она любит Россию, русский язык, мультик про Петтсона и Финдуса, а также горячий шоколад и танцы.

ШВЕДСКИЙ ЯЗЫК

Шведский язык — государственный язык Швеции, на нем говорят около девяти миллионов человек. В Финляндии он является вторым государственным языком, дети изучают его в школе. Шведский язык принадлежит к группе германских языков. Он очень похож на норвежский и датский и является самым популярным скандинавским языком среди иностранцев, — возможно, потому, что на нём говорит большинство жителей всего Скандинавского полуострова. В грамматике и лексике шведского языка много общего с английским и немецким языками.

Сравните:

Русский язык	Английский язык	Немецкий язык	Шведский язык
Человек/мужчина	A man	Ein Mann	En man
Это шляпа	It is a hat	Das ist ein Hut	Det är en hatt

Иностранцам шведский язык часто напоминает немецкий, — наверно, потому, что, являясь языком германской группы, шведский в Средние века и Новое время пережил повторное немецкое влияние: тогда в Швецию приезжало много торговцев, строителей и ремесленников, которые привнесли в язык немецкие слова. В шведском, как и в немецком, много длинных многокорневых слов, вроде **pianomusik** — *фортепьянная музыка*, **musikskola** — *музыкальная школа* и т. д. Сами шведы шутят, что шведский язык — это английская грамматика плюс немецкие слова.

Грамматика шведского языка значительно легче немецкой. Самое сложное при изучении — лексика и мелодика языка.

Как известно, язык живёт дольше, если на нём существуют замечательные произведения литературы. Во всём мире знают известных шведских писательниц Астрид Линдгрен и Сельму Лагерлёф. Шведские детские книги и шведские детективы (Хеннинг Манкелль, Хокан Нессер, Лиса Марклунд) с удовольствием читают во многих странах. Выучив шведский, и вы сможете приобщиться к богатому культурному наследию этой северной страны. Поскольку шведский похож на другие скандинавские языки: норвежский, датский и исландский, то, зная его, вы сможете ориентироваться и в других скандинавских странах. А сейчас давайте познакомимся со *шведским алфавитом.*

Шведский алфавит

🎧 Шведский алфавит	Название буквы	Пример
A a	**A:** (а)	**en katt** [катт] — *кот*
B b	**Be:** (бе)	**att bo** [бу:] — *жить*
C c	**Se:** (се)	**ett centrum** [сентрум] — *центр*
D d	**De:** (де)	**en dag** [да:г] — *день*
E e	**E:** (э)	**elak** [*э:лак] — *злой*
F f	**Ef:** (эф)	**fem** [фемм] — *пять*
G g	**Ge:** (ге)	**en gata** [*га:та] — *улица*
H h	**Ho:** (хо)	**en hall** [халль] — *прихожая*
I i	**I:** (и:)	**en sil** [си:ль] — *сито*
J j	**Ji:** (йи)	**Jonas** [*ю:нас] — *Юнас (имя)*
K k	**Ko:** (ко)	**en ko** [ку:] — *корова*
L l	**El:** (эль)	**en lampa** [*лампа] — *лампа*
M m	**Em:** (эм)	**en man** [манн] — *человек*
N n	**En:** (эн)	**ett namn** [намн] — *имя*
O o	**U:** (у)	**en ros** [ру:с] — *роза*
P p	**Pe:** (пе)	**ett par** [па:р] — *пара*
Q q	**Ku:** (ку)	**Enquist** [э:нквист] — *Энквист (фамилия)*
R r	**Aer** (эр)	**en rad** [ра:д] — *ряд*
S s	**Es:** (эс)	**en sil** [си:ль] — *сито*
T t	**Te:** (те)	**en teve** [*те:ве] — *телевизор*
U u	**Uu:** (у)	**under** [ундэр] — *под*
V v	**Ve:** (ве)	**en vas** [ва:с] — *ваза*
W w	**Dubbelve:** (дуббельве)	**en watt** [ватт] — *ватт (единица измерения)*
X x	**Ek:s** (экс)	**sex** [сэкс] — *шесть*
Y y	**Y:** (между у и ю)	**en by** [бю:] — *деревня*
Z z	***Se:ta** (сэта)	**en zon** [су:н] — *зона*
Å å	**O:** (о:)	**ett råd** [ро:д] — *совет*
Ä ä	**æ:** (э:)	**en häst** [хэст] — *лошадь*
Ö ö	**Ö:** (между о и ё)	**en ö** [эё] — *остров*

КОММЕНТАРИИ

- **En/ett** — неопределённый артикль существительных; лучше заучивать слова сразу с артиклями.
- **Att —** частица, обозначающая инфинитив глагола.
- ’/* — знаки ударения, о них речь идёт ниже.
- Долгота гласного звука обозначается знаком : (например, а:).

Долгота звуков

Шведские гласные и согласные звуки бывают долгие и краткие. Рассмотрим сначала гласные звуки.

Долгота гласных звуков

Гласные в безударных слогах и гласные в закрытых слогах — **краткие**.

Гласные в открытом слоге — **долгие**.

Открытым в шведском языке считается слог, в котором после гласной идёт одна согласная или согласная и гласная: en r**a**d [ра:д] — *ряд*. **Закрытым** считается слог, в котором представлены две согласные или одна согласная на конце слова: en h**a**tt [хатт] — *шляпа.*

Сравните!

🎧 *Долгий гласный — краткий гласный*

att m**å** [мо:] — att h**o**ppa [*хоппа]
en mus [му: с] — att k**u**nna [*кунна]
en b**i**l [би:ль] — att inb**i**lla [*инбилла]
tr**e** [тре:] — s**e**tt [сетт]
en s**i**l [си:ль] — en s**i**ll [силль]
att b**o** [бу:] — b**o**tt [бутт]

Запомните!

Если в слове несколько долгих гласных, то они имеют разную долготу. Самый долгий — ударный гласный, обычно в первом слоге. Гласный под ударением автоматически удлиняется. Например: в слове **en lärare** [*лэ:рарэ] *учитель* звук [э] — ударный и самый долгий, звук **а** — менее ударный и короче, а конечный звук [**э**] — безударный и самый короткий.

Долгота согласных звуков

Долгий согласный звук обозначается на письме удвоенной согласной буквой: a**tt** ti**tt**a *смотреть*, a**tt** ho**pp**a *прыгать*.

Исключение:

долгий [к:] обозначается на письме сочетанием **ck** [кк]: en fli**ck**a [*фликка] *девочка*, en bri**ck**a [*брикка] *поднос*, att ta**ck**a [*такка] *благодарить*.

В транскрипции традиционно долгий согласный обозначают двоеточием [k:], [t:]. В этом учебнике для удобства чтения транскрипции он будет обозначаться удвоением буквы: en flicka [*фликка] *девочка*.

При произношении долгого согласного следует делать мини-паузу в середине звука и тянуть согласный звук так, как вы бы сделали это с гласным. Произносить два согласных слитно — **ошибка!**

Запомните!

1. Долготу звуков следует соблюдать, так как многие слова отличаются друг от друга исключительно долготой и ошибка в произношении может исказить смысл. Например:
en sil [си:ль] *сито;*
en sill [силль] *селедка.*
Согласитесь, лучше их не путать!

2. В шведском языке нет дифтонгов — двойных гласных, произносящихся как один звук. Все звуки произносятся отдельно. Например:
Europa [*эуру:па] *Европа.*

3. В шведском языке нет звуков [ч], [ц], [з], [дж], а буквы q [к], z [с], w [в] встречаются только в фамилиях и словах иностранного просхождения. Например:
Waldemar *Вальдемар* (имя), **Enquist** *Энквист* (фамилия).

Ударение

Шведский язык (наряду с норвежским) отличается от других скандинавских и европейских языков тем, что в нём есть мелодика, создаваемая тоническим ударением. По версии учёных, такой же мелодикой обладал древний индоевропейский язык санскрит. Этот тип ударения характерен для многих восточных языков, но уникален для европейских. Итак, в шведском языке есть два типа ударения: тоническое и динамическое.

Тоническое (музыкальное, мелодическое) ударение — **гравис** — можно выучить, подражая носителям языка или используя метод «китайского болванчика»: представлять, что при произношении слова вы качаете головой из стороны в сторону.

Основное ударение при этом падает на первый слог, а дополнительное, более слабое, — на второй. Иногда в слове может быть целых три ударения, как в слове **U**ppsala *Упсала* или l**ä**rare *учитель* например, и тогда они различаются по силе: первое ударение самое сильное, второе слабее, третье едва слышно. Особенно хорошо удаётся передать мелодику шведского языка людям с хорошим музыкальным слухом.

Тоническое ударение может быть только в словах, состоящих из более чем одного слога. Оно всегда присутствует в инфинитиве глагола и в словах общего рода (см. раздел «Род существительных»), заканчивающихся на гласную, а также часто в двух- и трёхсложных словах, вроде **en ordbok** *словарь*, **ett vinglas** *бокал*, **en folkvisa** *народная песенка*, и словах, оканчивающихся на сложные суффиксы *-dom*, *-skap, -lek* и др. Чтобы научиться произносить слова со шведской интонацией и правильно делать ударения, нужно слушать аудиозапись и повторять за диктором. Очень полезно читать стихи, в которых ритм и рифма подскажут, как правильно расставить ударения.

Упражнение № 1. *Прослушайте и повторите за диктором.*

att tala [*та:ла] — *говорить*
att måla [*мо:ла] — *рисовать*
att rita [*ри:та] — *чертить*
att hoppa [*хоппа] — *прыгать*
att titta [*титта] — *смотреть*
att veta [*ве:та] — *знать*
elak [*э:лак] — *злой*

mellan [*меллан] — *между*
en docka [*докка] — *кукла*
en pojke [*пойке] — *мальчик*
en bricka [*брикка] — *поднос*
en lärare [*лэрарэ] — *учитель*
en mamma [*мамма] — *мама*
en pappa [*паппа] — *папа*

В некоторых словах ставится только обычное ударение, **силовое (динамическое)**, как в русском языке. Падает оно в основном на первый слог: g**a**mmal *старый*, en s**y**ster *сестра*, en v**i**nter *зима*. В словах иностранного происхождения ударение часто падает на последний слог en stud**e**nt *студент*, ett bibliot**e**k *библиотека*, ett konditor**i** *кондитерская*). В иностранных словах нет тонического ударения — грависа.

В этом учебнике тоническое ударение в транскрипции обозначается знаком * в начале слова. Отсутствие знака * означает, что ударение в слове не тоническое, а только силовое (динамическое). Если такое ударение падает на первый слог, оно в транскрипции никак не обозначается. Если же обычное, силовое ударение падает не на начальный слог, его место обозначается знаком ’ непосредственно перед ударным гласным.

Чтение и произношение

В приведённой ниже таблице даётся примерное произношение шведских звуков.

Гласные буквы

A	— читается как [а] (как первый звук в слове ***а**стра*): долгий — **en dag** [да:г] *день*; краткий — **en hatt** [хатт] *шляпа*
Å	— читается как [о] (как первый звук в слове ***о**блако*): **en båt** [бо:т] *лодка*, **ett ålder** [ольдер] *возраст*
O	— читается как [у] в словах **en bok** [бу:к] *книга*, **en moster** [*мустэр] *тетя* — читается как [о] в слове **en son** [со:н] *сын*
U	— читается как звук, средний между [и] и [у] (при этом губы растянуты, словно вы хотели произнести [и], а получилось [у]): **du** [ду:] *ты*, **en buss** [бусс] *автобус*
E	— читается как звук, средний между [э] и [е], как в русском слове *щель*: **tre** [тре:] *три*, **vettig** [*веттиг] *разумный* — без ударения на конце слова произносится как [э]: **en lärare** [*лэрарэ] *учитель*
Ä	— читается как [э] (как первый звук в слове *этот*): **att äta** [*э:та] *есть*, **att mäta** [мэ:та] *измерять* — перед **r** произносится как открытый звук [э] (как в английском *a man* или русском *пять* — губы растянуты, челюсть опущена вниз): **en ära** [э:ра] *честь*
I	— читается как [и] (как первый звук в слове ***и**мя*): **en bil** [би:ль] *машина*, **att hitta** [*хитта] *находить*
Y	— в русском языке эквивалента нет, произносится немного похоже на [ю] в словах *люк*, *ридикюль*, т. е. как звук, средний между [у] и [ю]; иностранцам в таких случаях часто слышится [и]): **ny** [ню:] *новый*, **nyss** [нюсс] *только что*
Ö	— читается как звук, средний между [о] и [ё] (в русском языке нет такого звука, самый близкий по звучанию — **ё** в слове *слёзы*): **en snö** [снё:] — *снег*, **en höst** [хёст] *осень*

Запомните!
Буква **о** может обозначать звуки [о] и [у]. Правил не существует.

Согласные буквы

Запомните!
В шведском языке нет звуков [ц], [з], [ч], [дж].
Многие слова шведы произносят по-особому.

C	— читается как [с] перед **i**, **e**, **y**, **ä**, **ö** (как первый звук в слове *синий*): **en cirkus** [сиркус] *цирк*, в других положениях — как [к]: **en crawl** [кро:ль] — кроль
G	— читается как [й] перед **i**, **e**, **y**, **ä**, **ö**: **ge** [йе:] *давать* — и на конце слов после **l**, **r**: **färg** [фэрьй] *краска* — читается как [г] в других положениях: **gav** [га:в] *дал* — на конце слов может как произноситься, так и не произноситься, ср.: **ett lag** [лаг] *команда*, **ett slag** [слаг] *удар*, но: **jag** [йя:г] *я*, **rolig** [*ру:л:и] *весёлый*, **onsdag** [*унсда] *среда*

Окончание таблицы

H	— читается как [х], но звучит слабее, чем в русском, и напоминает выдох: **att ha** [ха:] *иметь*
J	— читается как [й]: **jag** [й:яг] *я*, **maj** [май] *май*
L	— звучит мягче, чем в русском: **tolv** [тольв] *двенадцать*, **en sil** [си:ль] *сито*
P, K, T	— как и в английском языке, произносятся с придыханием, на выдохе, как **h**
X	— читается как [кс]: **ett exempel** [экс‘эмпэль] *пример*, **sex** [сэкс] *шесть*
Z	— читается как русское [с]: **en zon** [су:н] *зона*

Сложные случаи произношения

- Сочетание **rs** читается как [ш] как внутри слова: **mars** [маш] *март*, **torsdag** [*тушда] *четверг*, **att förstå** [фёшт‘о] *понимать*, так и на стыке разных слов: **var snäll** [вашн‘элль] *будь добр*.
- Буква **r** в сочетаниях **rd**, **rl**, **rt**, **rn** после гласной произносится горлом и едва слышится, как в английских словах car, barn. Примеры: **bort** [борт] *прочь*, **ett barn** [‘барн] *ребёнок*. Звук [р] такого качества будем помечать подчёркиванием: [р].
- В сочетаниях **rg**, **lg**, **arg** — **g** на конце слов после согласной произносится как [й]: **en älg** [‘эльй] *лось*, **arg** [арьй] *злой*, **en borg** [борьй] *замок.*
- В сочетаниях **ng**, **gn** при произношении воздух как бы идёт в нос — произносится звук [н] носовой, который соответствует назальному [н] во французском и английском языках. Буква **g** при этом не произносится. Встречается в словах: **Ingmar** [ингмар] *Ингмар* (имя), **en vagn** [вагн] *вагон*, **många** [*монга] *много*.
- В сочетании **nk** также произносится носовой звук [н], при этом **k** произносится: **en bank** [банк] *банк*.
- В словах, начинающихся с сочетаний **dj**, **lj**, **hj**, **gj**, первый согласный не произносится: **djup** [ю:п] *глубокий*, **ett ljud** [ю:д] *звук*, **en hjälp** [йельп] *помощь.*
- Сочетания **tj, kj** произносятся как русский звук [щ]: **en kjol** [щуль] *юбка*, **tjugo** [*щюгу] *двадцать*.
- **sj**, **skj** и **stj** — существует три разных варианта произношения этих звуков в разных регионах Швеции. Изучающим шведский язык рекомендуется выбрать один вариант и остановиться на нём. Например, можно произносить нечто среднее между [х] и [ш], как бы [ш] с придыханием: **en stjärna** [*шэрна/хэрна] *звезда*, **en skjorta** [*шу:рта/ху:рта] *рубашка*, **sju** [шу:/ху:] *семь*.
- Сочетание **-ti-** в суффиксе -tion- произносится как [ш] или [х] — **en station** [сташ/х’у:н] *станция*, **en revolution** [революш/х’у:н] *революция*.

Внимание!
Обратите внимание на то, что звук [ш] может произноситься по-разному, поэтому слушайте аудиозапись и старайтесь подражать носителям языка.

Запомните!
Звук [й] в шведском языке произносится двояко:
- обозначенный на письме буквой **j**, произносится, как и в русском языке, — [й] (как первый звук в слове *ель, Йорк*);
- обозначенный на письме буквой **g**, он имеет призвук [гх] (как в украинском языке — [гх]*рибы, ма*[гх]*азин*): **ett gym** [йюмм] — *спортивный зал*, **att gilla** [*йилла] — *любить.*

Произношение *g*, *k*, *sk*

Согласные **g**, **k**, **sk** произносятся по-разному в зависимости от стоящего после них гласного.

	Перед **a**, **å**, **o**, **u**	
g произносится как [г]	**k** произносится как [к]	**sk** произносится как [ск]
en g**a**ta [*га:та] *улица* en g**å**rd [гор:д] *двор* g**a**len [*га:лен] *безумный*	en k**a**tt [катт] *кот* ett k**o**rt [курт] *карточка* en k**å**l [ко:ль] *капуста*	en sk**o**la [*ску:ла] *школа* en sk**o** [ску:] *туфля* en sk**a**ta [*ска:та] *сорока*

	Перед **e**, **i**, **y**, **ä**, **ö**	
g произносится как [й/гх]	**k** произносится как [щ]	**sk** произносится как [ш]
att g**i**lla [*йилла] *любить* ett g**y**m [йюмм] *спортивный зал* gj**ä**rna [*йе:рна] *охотно*	k**ä**r [щэ:р] *влюбленный* att k**i**ttla [*щитла] *щекотать* att k**ö**pa [щёпа] *покупать*	en sk**i**da [*шы:да] *лыжа* att sk**y**lla [*шулла] *винить* en sk**ä**rm [шэрм] *экран*

Упражнение № 2. *Прослушайте и повторите за диктором.*

ett hjärta [*ерта] — *сердце*
djup [ю:п] — *глубокий*
ett ljud [ю:д] — *звук*
att ljuga [*ю:га] — *обманывать*
gjorde [*ю:рде] — *делал*

ett centrum [сентрум] — *центр*
en cirkus [сиркус] — *цирк*
en zon [су:н] — *зона*
en zebra [се:бра] — *зебра* (долгий [е] в этом слове — исключение из правил)

ja [йя] — *да*
jag [йя] — *я*
jätte- [*йетте] — *очень*
maj [май] — *май*
en pojke [*пойке] — *мальчик*

ett ba:rn [барн] — *ребёнок*
bort [борт] — *прочь*
ett kort [курт] — *карточка*
ett hjärta [*йерта] — *сердце*
en karta [*ка:рта] — *карта*

arg [арьй] — *злой*
en älg [эльй] — *лось*
en borg [борьй] — *крепость*
Göteborg [йётеб'орьй] — *Гётеборг*

många [*монга] — *много*
Ingmar [*ингмар] — *Ингмар*
ett regn [рэгн] — *дождь*
en vagn [вагн] — *вагон, коляска*

en station [сташ'у:н] — *станция*
en revolution [революш'у:н] — *революция*
en situation [ситуаш'у:н] — *ситуация*
en migration [миграш'у:н] — *миграция*

tjugo [*щю:гу] — *двадцать*
en tjur [щю:р] — *бык*
tjena! [*ще:на] — *привет*
att tjäna [*щэ:на] — *зарабатывать*

en kjol [щу:ль] — *юбка*
att kittla [*щитла] — *щекотать*
att känna [*щэнна] — *знать*
kär [щэ:р] — *влюблённый*
att kela [*ще:ла] — *баловать*
en kind [щинд] — *щека*

sju [шу:] — *семь*
en skjorta [*шу:рта] — *рубашка*
en stjärna [*ше:рна] — *звезда*
att skjuta [*шу:та] — *стрелять*
att skylla [*шулла] — *винить*

att gapa [*га:па] — *зевать*
en gård [гор:д] — *двор*
gammal [*гаммаль] — *старый*
god [гу:] — *добрый*

att gilla [*йилла] — *нравиться, любить*
ett gym [йюмм] — *спортивный зал*
gärna [*йе:рна] — *охотно*
att gömma [*йёмма] — *прятать*

en katt [катт] — *кошка*
en karta [*ка:рта] — *карта*

ett kort [курт] — *карточка*
en kål [ко:ль] — *капуста*

en skola [*ску:ла] — *школа*
en sko [ску:] — *ботинок/туфля*
ett skådespel [*ско:дэспе:ль] — *спектакль*
en skam [*скамм] — *стыд*

en skida [*ши:да] — *лыжа*
en skärm [*шэрм] — *экран*
ett skimmer [*шиммер] — *блеск*

Цифры и числа

1	**ett**	[этт]
2	**två**	[тво:]
3	**tre**	[тре:]
4	**fyra**	[*фю:ра]
5	**fem**	[фемм]
6	**sex**	[сэкс]
7	**sju**	[шу:]
8	**åtta**	[*отта]
9	**nio**	[нийю]
10	**tio**	[тийю]
11	**elva**	[*эльва]
12	**tolv**	[тольв]

ПРИМЕРЫ НА СЛОЖЕНИЕ И ВЫЧИТАНИЕ

5 + 6 = 11 fem plus sex är elva
11 – 5 = 6 elva minus fem är sex
3 + 4 = 7 tre plus fyra är sju
10 – 2 = 8 tio minus två är åtta

Примечание: **är** — форма настоящего времени вспомогательного глагола **att vara** *быть*.
Иногда произносят 7 + 3 = 10 как: sju plus tre är **lika med** tio.

Упражнение № 3. *Прочтите примеры вслух по-шведски:*
1 + 1 = 2; 4 + 2 = 6; 12 – 7 = 5; 8 – 6 = 2

ОСНОВНОЙ КУРС

Урок 1

А сейчас познакомьтесь с нашей героиней Кайсой.

Текст: Kajsa • Кайса

Jag heter Kajsa.	*Меня зовут Кайса.*
Jag är 20 (tjugo) år gammal.	*Мне двадцать лет.*
Jag bor i Umeå i Sverige, men jag kommer från Finland.	*Я живу сейчас в Умео, в Швеции, но я приехала из Финляндии.*
Jag talar finska, ryska och lite engelska.	*Я говорю по-фински, по-русски и немного по-английски.*
Min mamma kommer från Ryssland. Hon heter Lena.	*Моя мама из России. Её зовут Лена.*
Min pappa kommer från Finland. Han gillar Sverige.	*Мой отец из Финляндии. Он любит Швецию.*
Jag studerar litteratur och svenska på Umeå universitet.	*Я изучаю литературу и шведский в университете Умео.*
Jag har en pojkvän.	*У меня есть молодой человек.*
Han heter Valter.	*Его зовут Вальтер.*
Han är advokat.	*Он адвокат.*
Jag har en syster också.	*У меня также есть сестра.*
Hon heter Riita.	*Её зовут Риита.*
Jag har en svensk kompis.	*У меня есть шведская подруга.*
Hon heter Pia. Hon bor också i Umeå.	*Её зовут Пия. Она тоже живёт в Умео.*

Слова и выражения к тексту

Здесь и далее слова даются с грамматическими пометами. Для существительных (**advokat** *-en, -er адвокат*) указываются окончание определённой формы — **advokat***en* (см. урок 4, с. 43) и множественного числа — **advokat***er* (см. урок 7, с. 66), для глаголов — тип спряжения (см. далее в этом уроке с. 13, а также урок 18, с. 159). Другие части речи комментариями не снабжаются.

advokat *-en, -er* — адвокат
bo (3) — жить
engelska *-n* — английский язык
finska *-n* — финский язык
från — из
gilla (1) — любить
ha (4) — иметь
han — он
heta (2) — зваться
hon — она
i — в
kompis *-en, -ar* — друг
lite — немного
min — мой
nu — сейчас, теперь
och — и
också — тоже
pojkvän *-nen, -ner* — бойфренд, молодой человек
studera (1) — изучать
svensk — шведский
svenska *-n* — шведский язык
tala (1) — говорить

КОММЕНТАРИИ

• **Jag heter**... — *Меня зовут*... (обратите внимание: местоимение **jag** стоит в именительном падеже!).

- **Jag är 20 år gammal.** — *Мне двадцать лет* (обратите внимание: местоимение **jag** стоит в именительном падеже!).
- **Jag talar finska.** — *Я говорю по-фински.*
- **Jag kommer från Finland.** — *Я из Финляндии.*
- **Jag har en pojkvän.** — *У меня есть молодой человек* (обратите внимание: местоимение **jag** стоит в именительном падеже!).
- **I Umeå** — *в Умео.*

Запомните!	
jag — *я*	**vi** — *мы*
du — *ты*	**ni** — *вы*
han, hon — *он, она*	**de** [дом] — *они*

Страны и языки

Danmark — *Дания*	**danska** — *датский*
England — *Англия*	**engelska** — *английский*
Finland — *Финляндия*	**finska** — *финский*
Frankrike — *Франция*	**franska** — *французский*
Italien — *Италия*	**italienska** — *итальянский*
Japan — *Япония*	**japanska** — *японский*
Kina — *Китай*	**kinesiska** — *китайский*
Norge — *Норвегия*	**norska** — *норвежский*
Ryssland — *Россия*	**ryska** — *русский*
Spanien — *Испания*	**spanska** — *испанский*
Sverige — *Швеция*	**svenska** — *шведский*
Tyskland — *Германия*	**tyska** — *немецкий*
USA — *США*	**engelska** — *английский*

Грамматика

Настоящее время глагола

В шведском языке личные формы глаголов совпадают. То есть *я говорю, вы говорите, он говорит, они говорят* всегда будет **talar** от (**att tala** — *говорить*):

jag talar, **ni talar**, **han talar**, **de talar**.

Настоящее время образуется при помощи прибавления к основе глагола окончаний **-ar**, **-er** или **-r** в зависимости от класса глагола. Шведские глаголы всегда оканчиваются на гласную (**att röka** *курить*, **att se** *видеть*). Отбросив конечную гласную и частицу **att**, мы получим основу: от инфинитива **att köpa** *покупать* — основа **köp** (кроме глаголов 1-го и 3-го классов, где основой является весь глагол: инфинитив **att se** *видеть* — основа **se**). К этой основе и будем прибавлять соответствующее окончание. В шведском языке **четыре** класса глаголов. Окончания во 2-м и 4-м классах в настоящем времени совпадают.

1-й класс (-ar)	**2-й класс (-er)**	**3-й класс (-r)**	**4-й класс (-er)**
att jobba — *работать* Jag jobbar. *Я работаю.*	att köpa — *покупать* Hon köper. *Она покупает.*	att sy — *шить* Vi syr. *Мы шьём.*	att komma — *приходить* Du kommer. *Ты приходишь.*

Att — частичка, обозначающая инфинитив (начальную форму) глагола.

> **Запомните!**
> Инфинитив глаголов 1-го, 2-го и 4-го классов заканчивается на **-a**, 3-го — на любую гласную.
> К 3-му классу относятся односложные глаголы: **att se**, **att bo**, **att sy**.

В шведском существует вспомогательный глагол-связка **är** *есть* (происходит от глагола **att vara** *быть*); глагол с подобным значением перестал употребляться в русском языке много столетий назад. Шведы говорят: «Это есть корзина»; «Я есть учитель». В русском переводе «есть» опускается: *Ей двадцать лет; Он учитель.*

Jag är tjugo år gammal. — *Мне двадцать лет.*
Han är lärare. — *Он учитель.*

Другим важным глаголом является **att ha** *иметь*. На русский язык он переводится конструкцией «у меня/тебя... есть». Форма настоящего времени глагола **att ha** *иметь* звучит как **har**:

Jag har en pojkvän. — *У меня есть молодой человек.*
Du har en kompis. — *У тебя есть друг.*

> **Внимание!**
> Определить, к какому классу относится глагол, очень трудно, лучше сразу запоминать окончания.

Настоящее время используется для описания действий, происходящих в данный момент времени или регулярно, постоянно. Часто используется вместе с наречиями:

nu — *сейчас*
alltid — *всегда*
ofta — *часто*
sällan — *редко*
aldrig — *никогда*
varje dag — *каждый день*

Например:
Han tvättar bilen. — *Он моет машину (сейчас).*
Jag bor i Ryssland. — *Я живу в России (постоянно).*
Han talar franska. — *Он говорит по-французски (Он говорит и будет говорить по-французски).*
Jag tittar på teve varje dag. — *Я смотрю телевизор каждый день.*
Обратите внимание на предлог **på** *на* в выражении att titta **på** teve — дословно «*смотреть **на** телевизор*».

> **Запомните!**
> **i** — *в*
> **på** — *на*
> **från** — *из, от*
> **under** — *под*
> **över** — *над*

Упражнение № 1.

I. *Напишите, на каких языках говорят эти люди.*

Образец: Karmen kommer från Spanien. Karmen talar spanska.

1. Bernd kommer från Tyskland. ....

2. Tom kommer från USA. . . . .
3. Luigi kommer från Italien. . . . .
4. André och Annique kommer från Frankrike. . . . .

II. *Напишите, где живут эти люди.*

Образец: Luigi talar italienska. Luigi bor i Italien.

1. Helge talar norska. . . . .
2. Hans talar danska. . . . .
3. Kajsa talar finska. . . . .

Упражнение № 2. *Напишите, верны ли следующие утверждения о наших героях (отметьте галочкой нужное поле).*

Правильно или неправильно?	Rätt eller fel?	
Kajsa kommer från Japan.	□	□
Kajsa har en svensk kompis.	□	□
Kajsa bor i Stockholm.	□	□
Kajsa studerar ekonomi.	□	□
Valter är ingenjör.	□	□
Kajsa talar finska och engelska.	□	□
Pia kommer från Japan.	□	□

Упражнение № 3. *Вставьте подходящие по смыслу глаголы. Выберите их из списка:* **att komma**, **att bo**, **att studera**, **att tala**, **att ha**, **att vara**, **att heta**. *В случае затруднения обращайтесь к тексту на с. 12.*

Jag . . . . Kajsa. Jag . . . . 20 år gammal. Jag . . . . i Umeå i Sverige, men jag . . . . från Finland. Jag . . . . finska, ryska och lite engelska. Min mamma . . . . från Ryssland. Hon . . . . Lena. Min pappa . . . . Finland. Han . . . . Sverige. Jag . . . . litteratur och svenska på Umeå universitet. Jag . . . . en pojkvän. Han . . . . Valter. Han . . . . advokat. Jag . . . . en syster också. Hon . . . . Riita. Jag . . . . . . .en svensk kompis. Hon . . . . Pia. Hon . . . . också i Umeå.

🎧 🗝 **Упражнение № 4.** *Прослушайте слова и вставьте пропущенные гласные. Проверьте себя с помощью ключа.*

1. Sk . . . dor, en sk . . . la, en sk . . . , en stj . . . rna, att sk . . . ra, sk . . . lle, en sk . . . m, sk . . . n, att tj . . . na, en stat . . . on, en skj . . . rta, att skj . . . ta, att sk . . . lla.

2. Ett k . . . k, ett k . . . lskåp, en k . . . nd, att k . . . nna, att k . . . mma, en k . . . rlek, att k . . . ttla, ett k . . . rt, ett k . . . rkort, att k . . . ra, att k . . . lla, en k . . . tt.

3. Ett g . . . m, att g . . . lla, att g . . . , en g . . . rd, g . . . mmal, en gr . . . s, g . . . nom, g . . . rna, ett suddg . . . mmi, en g . . . ng, g . . . len, att g . . . mma, gr . . . .

🎧 **Упражнение № 5.**

I. *Прослушайте интернациональные слова, значение которых одинаково на шведском и русском языках. Обратите внимание на особенности произношения.*

en idiot — *идиот*
ett bagage — *багаж*
ett garage — *гараж*
ett foto — *фото*
en typograf — *типограф*
en check — *чек*
ett kafé — *кафе*
ett kaffe — *кофе*

en bomb — *бомба*
en tobak — *табак*
en text — *текст*
en mask — *маска*
en zebra — *зебра*
en raket — *ракета*
ett racket — *ракетка*
en bar — *бар*

en taxi — *такси*
ett system — *система*
en fontän — *фонтан*
en banan — *банан*
en direktör — *директор*
ett vin — *вино*
en sallad — *салат*
en balkong — *балкон*
en pyjamas — *пижама*
en choklad — *шоколад*
en industri — *индустрия*
ett museum — *музей*
en broschyr — *брошюра*
en musik — *музыка*

II. *А теперь прослушайте шведские слова, звучание которых нам ни о чём не говорит.*

en tunnelbana — *метро*
en rymd — *космос*
en idrott — *спорт*
en smörgås — *бутерброд*
en dator — *компьютер*
en rulltrappa — *эскалатор*
en biograf — *кинотеатр*
en drottning — *королева*

Упражнение № 6.

Прослушайте запись, не сверяясь с текстом в конце упражнения. Впишите в таблицу, откуда эти люди, где живут и чем занимаются:

Namn (имя)	**Kyoko Mori**	**Stanley Pearce**	**Martina Haag**
Land (страна)			
Stad (город)		Dallas	
Språk (язык)			
Yrke/studier (работа/учёба)	servitris		journalistik
Hobby (хобби)			

Слова и выражения к упражнению

arbeta (1) — работать
har/hon studerar (1) **inte** — не учится
servitris *-en, -er* — официантка
han/hon tycker (2) **om att** — ему/ей нравится
dansa (1) — танцевать

Запись

Kyoko Moi kommer från Tokyo i Japan. Hon talar japanska och engelska. Hon har en kompis Martina. Martina kommer från Sverige. Hon bor i Stockholm. Hon talar svenska och engelska. Martina har en amerikansk pojkvän. Han heter Stanley. Stanley kommer från USA. Han talar engelska. Han bor i Dallas. Stanley och Martina studerar. Stanley studerar matematik och ekonomi. Martina studerar journalistik. Kyoko studerar inte. Hon arbetar på en restaurang. Hon är servitris. Hon gillar musik. Martina tycker om att dansa. Stanley tycker om att titta på film.

Страноведение. Шведские имена

В Швеции очень любят давать ребёнку не одно имя, а два или три. Раньше это было связано с уверенностью, что каждое имя обеспечивает ребёнку покровительство святого, носящего то же имя; а чем больше покровителей, тем больше ребёнок защищён. В наши дни обычай давать несколько имён сохранился скорее как дань традиции. В подобных случаях в паспорте указывают, например, два имени: **Pia Gabriella**, а называют человека одним именем — **Pia**.

Часто детям сразу дают двойное имя, например: **Eva-Lena**, **Kajsa-Stina**, **Ida-Marie**, **Anna-Maria** и т. д., тогда оно пишется через дефис. Для удобства шведы придумывают друг другу уменьшительные имена. Так, **Lars** превратился в **Lasse**, **Niklas** в **Nicke**, **Stefan** в **Steffe**, **Karolina** в **Karro**, **Beatrice** в **Bea** и т. д. Большинство шведских имён имеют латинское происхождение. Но есть и очень красивые старые имена германского происхождения, как, например, **Torbjörn** (Медведь Тора). Сейчас в Швеции, как и в других странах, стало модным давать детям старые и редкие имена, такие, как **Hugo** или **Cecilia**.

Как это ни странно, но даже в русском языке существуют шведские имена, пришедшие к нам вместе с Рюриком и его викингами. Долгое время русские князья тоже имели несколько имён. Одно общеизвестное — славянское и одно тайное — скандинавское. Имена *Ольга* (Helga), *Олег* (Helge) и *Игорь* (Ingvar) имеют шведское происхождение.

Урок 2

А теперь познакомимся с Кайсой и Пией поближе.

🎧 Текст № 1: Kajsa och hennes kompis Pia • Кайса и её подруга Пия

Kajsa
Det här är Kajsa.
Hon bor i Sverige, men hon kommer från Finland.
Hon talar engelska, finska, ryska och lite svenska.
Hon är 24 (tjugofyra) år gammal.
Hennes mamma kommer från Ryssland.
Hon heter Lena. Hon talar ryska.
Hennes pappa kommer från Finland.
Han heter Erik.
De talar finska hemma.

Kajsas familj bor i staden Porvo i Finland.

Kajsa bor i Umeå i Sverige och studerar på universitetet.
Hon studerar svenska och svensk litteratur.
Hon gillar Sverige och svenska språket.
Kajsa har ett syskon, en syster. Hon heter Riita.
Hon har en pojkvän också. Han heter Valter.
Valter bor i Italien.
Han är italienare.
Han är advokat till yrket.
Men han är musiker också. Han spelar gitarr.
Kajsas hobby är böcker. Hon tycker om att läsa.
Hon har en katt också. Kajsa älskar den.
Den heter Ludwig-Lennart, men kallas Lenny.

Кайса
Это Кайса.
Она живёт в Швеции, но приехала из Финляндии.
Она говорит по-английски, по-фински, по-русски и немного по-шведски.
Ей двадцать четыре года.
Её мама из России.
Её зовут Лена. Она говорит по-русски.
Её папа из Финляндии.
Его зовут Эрик.
Они говорят по-фински дома.

Семья Кайсы живёт в городе Порво в Финляндии.
Кайса живёт в Умео, в Швеции и учится в университете.
Она изучает шведский язык и шведскую литературу.
Ей нравится Швеция и шведский язык.
У Кайсы есть сестра. Её зовут Риита.
У неё есть бойфренд. Его зовут Вальтер.
Вальтер живет в Италии.
Он итальянец.
Он адвокат по профессии.
Но он также музыкант. Он играет на гитаре.
Хобби Кайсы — книги. Ей нравится читать.
У неё есть кот. Кайса обожает его.
Его зовут Людвиг-Леннарт, но его называют Ленни.

Pia
Det här är Pia. Hon är en kompis till Kajsa.
Pia kommer från Sverige. Hon är svenska.
Hon är 26 (tjugosex) år gammal.
Hon talar svenska, engelska, franska och ryska.
Pia tycker om Ryssland och ryska språket.
Hon bor i Umeå.
Hon läser medicin på Umeå universitet.

Hennes föräldrar bor i Karlskrona.
Hennes mamma heter Kerstin och hennes pappa heter Mats.
Mats är läkare och Kerstin är ekonom.
Hon har en bror också. Han heter Rasmus.

Han bor i Karlstad.
Han studerar journalistik på universitetet.
Han gillar bilar.
Rasmus har en flickvän. Hon heter Nina.
Pia har en hobby. Hon spelar klarinett.
Hon tycker också om att läsa och hon är duktig på att laga mat.
Pia har en kompis som bor i Moskva. Hon heter Ann.

Ann är gift med Andrej. Han är ryss. Ann jobbar som svensklärare och översättare.

Пия
Это Пия. Пия — подруга Кайсы.
Пия из Швеции. Она шведка.
Ей двадцать шесть лет.
Она говорит по-шведски, по-английски, по-французски и по-русски.
Пие нравится Россия и русский язык.
Пия живет в Умео.
Она изучает медицину в университете Умео.
Её родители живут в Карлскруне.
Её маму зовут Шерштин, а её папу — Матс.
Матс — врач, а Шерштин — экономист.
У неё также есть брат. Его зовут Расмус.
Он живёт в Карлстаде.
Он изучает журналистику в университете. Ему нравятся машины.
У Расмуса есть девушка. Её зовут Нина.
Хобби Пии — музыка. Она играет на кларнете.
Книги ей тоже нравятся, и она хорошо готовит.

У Пии есть подруга, которая живёт в Москве. Её зовут Анн.
Анн замужем за Андреем. Он русский. Анн работает преподавателем шведского языка и переводчиком.

Слова и выражения к тексту

Здесь и далее для передачи грамматических помет используется значок |, который показывает, что окончания надо подставлять не после слова, а *вместо* той его части, что следует за знаком. Так, пометы для слова **syst|er -ern, -rar** *сестра* следует читать**: syster** — **systern** — **systrar**. Знак = означает, что форма множественного числа совпадает с формой единственного: **läkare, -n, = —** *врач* следует читать: **läkare** — **läkaren** — **läkare**. Для существительных, множественное число которых очень сильно отличается от единственного, даются не окончания, а все формы целиком: **bror** — **brodern** — **bröder** — *брат*.

bil *-en*, *-ar* — автомобиль
bok *-en*, *böcker* — книга
bra — хорошо
bror *brodern*, *bröder* — брат
ekonom *-en*, *-er* — экономист (управляющий)
översätta (2) — переводить (устно и письменно)
älska (1) любить, обожать
kallas (1) — зовётся
komma (4) **ifrån** — происходить, приезжать
konstnär *-en*, *-er* — художник
laga (1) **mat** — готовить еду
läkare *-n,* = — врач
litteratur *-en, -er* — литература
musiker *-n,* = — музыкант
nu — сейчас
också — тоже
ryss *-en*, *-ar* — русский (национальность)
spela (1) **klarinett** — играть на кларнете
språk *-et,* = — язык
svenska *-n* — шведский (язык)
syskon *-et*, = — брат/сестра
syst|er *-ern*, *-rar* — сестра
undervisa (1) — преподавать
flickvän *-nen*, *-ner* — подруга, девушка
föräld|er *-ern*, *-rar* — родитель
gammal — старый
gift med — замужем за / женат на
hemma — дома
kalla (1) — называть, звать
familj *-en*, *-er* — семья

КОММЕНТАРИИ

- **Det här är**... — *Это*...
- **Kajsas syster**, **Pias bil** — «s» на конце означает принадлежность (родительный падеж): *сестра Кайсы, машина Пии.*
- **Ett/en** перед существительными — это неопределённые артикли.
- В шведском языке есть слово **syskon**, соответствующее английскому sibling и немецкому Geschwister. Оно обозначает брата или сестру. **Har du syskon?** — *У тебя есть брат или сестра?*
- **Jobbar som lärare** — *работает учителем* (**som** — относительное местоимение)*; в качестве учителя, как учитель*.
- **Jag har en katt som heter Bazil.** — *У меня есть кот, которого зовут Басиль.*
- **Till yrket är han advokat.** — *Адвокат по профессии.*
- **Staden**, **universitetet**, **språket** — определённая форма слов (подробнее об этом в уроке 4 на с. 43).

Запомните!
att spela piano/klarinett/gitarr — *играть на пианино/кларнете/гитаре*
att gilla böcker/bilar/musik — *любить книги/машины/музыку*
att ha en katt/en hund — *держать кошку/собаку*
han har en syster/en bror — *у него есть сестра/брат*
att studera medicin/litteratur — *изучать медицину/литературу*
att vara gift med — *быть женатым на / замужем за*

Запомните!
att bo i Umeå / i Porvo / i Moskva — *жить в Умео/Порво/Москве*
att komma från Finland/Sverige — *происходить из Финляндии/Швеции*
att tycka om böcker/bilar/katter — *любить книги/машины/кошек*
att tycka om att läsa/dansa — *любить читать/танцевать*

Упражнение № 1. *Напишите, верны ли следующие утверждения о наших героях.*

Правильно или неправильно?	*Rätt eller fel?*	
Kajsa kommer från Japan.	□	□
Pia är från Frankrike.	□	□
Kajsas familj bor i Porvo i Finland.	□	□
Pia och Kajsa bor i Umeå.	□	□
Kajsa spelar klarinett.	□	□
Pia har en pojkvän.	□	□
Pia är Kajsas kompis.	□	□
Pias pappa är läkare.	□	□

Грамматика

Порядок слов в предложении

В отличие от русского языка в шведском порядок слов фиксированный: обычно на первом месте стоит подлежащее, затем сказуемое и далее — второстепенные члены:

Pia bor i Umeå. — *Пия живёт в Умео.*

О том, при каких обстоятельствах может изменяться порядок слов, будет подробно рассказано в последующих уроках.

Отрицание в предложении

Простейшее отрицание в шведском предложении выражается отрицательной частицей **inte** *нет*, которая ставится после глагола:

Kajsa röker **inte**. — *Кайса не курит.*

Pia talar **inte** japanska. — *Пия не говорит по-японски.*

Det är **inte** jag. — *Это не я.*

Упражнение № 2. *Сделайте из утвердительных предложений отрицательные.*

Kajsa kommer från Kina. Kajsa talar kinesiska. Pia röker cigaretter. Kajsa studerar matematik. Valter är ekonom. Kajsas mamma talar spanska. Pias föräldrar bor i Afrika.

Общий вопрос

Чтобы задать вопрос ко всему предложению по-шведски, нужно изменить порядок слов — поставить сказуемое-глагол перед подлежащим. Например:

Утвердительное предложение	Общий вопрос
Pia är svenska. *Пия шведка.*	Är Pia svenska? *Пия шведка?*
Kajsa kommer från Finland. *Кайса из Финляндии.*	Kommer Kajsa från Finland? *Кайса из Финляндии?*
Pia studerar medicin. *Пия изучает медицину.*	Studerar Pia medicin? *Пия изучает медицину?*
Kajsa talar ryska. *Кайса говорит по-русски.*	Talar Kajsa ryska? *Кайса говорит по-русски?*
Du kommer. *Ты придёшь.*	Kommer du? *Ты придёшь?*
Du dricker. *Ты пьёшь.*	Dricker du? *Ты пьёшь?*
Han skriver. *Он пишет.*	Skriver han? *Он пишет?*

Ответить на общий вопрос можно словами **ja** *да* или **nej** *нет*:

Kommer Kajsa från Finland? — *Кайса из Финляндии?*

Ja, Kajsa kommer från Finland. — *Да, Кайса из Финляндии.*

Kommer Kajsa från Polen? — *Кайса из Польши?*

Nej, Kajsa kommer inte från Polen. — *Нет, Кайса не из Польши.*

Röker du? — *Ты куришь?*

Ja, jag röker. — *Да, я курю.*

Studerar du? — *Ты учишься?*

Nej, jag studerar inte. Jag arbetar. — *Нет, я не учусь. Я работаю.*

🗝 **Упражнение № 3.** *Дайте утвердительный и отрицательный ответы на вопрос.*

Образец: Röker han? Ja, han röker. / Nej, han röker inte.

1. Talar han engelska? . . . .

2. Dricker hon vin (вино)? . . . .
3. Skriver du? . . . .
4. Bor Kajsa och Pia i Moskva? . . . .
5. Kommer Pia idag? . . . .
6. Har Kajsa en katt? . . . .
7. Heter Kajsas syster Riita? . . . .

Вопрос с отрицанием

Если в вопросе содержится **отрицание**, например:
Äter du **inte** kött? — *Ты не ешь мясо?* —
то ответить на него можно двумя способами:
1) согласиться:
Nej, jag äter inte kött. — *Нет, не ем*;
2) возразить:
Jo, jag äter kött. — *Нет, ем.*
Обратите внимание на ответ **Jo**, использующийся для возражения.

Упражнение № 4. *Ответьте на вопросы, используя слова в скобках.*

Образец: Talar du inte engelska? (nej) — Nej, jag talar inte engelska.

1. Kommer du inte i morgon (завтра)? (jo) . . . .
2. Gillar du inte blommor (цветы)? (jo) . . . .
3. Bor du inte här (здесь)? (nej) . . . .
4. Cyklar (катаешься на велосипеде) du inte? (nej) . . . .
5. Är du inte glad (радостный)? (jo) . . . .
6. Talar du inte svenska? (jo) . . . .

Вопросы с *или* (альтернативные вопросы)

Или будет по-шведски **eller**.
Är Kajsa från Sverige **eller (**från) Finland? — *Кайса из Швеции или Финляндии?*
Talar Kajsa ryska **eller** finska? — *Кайса говорит по-русски или по-фински?*

Вопросы с вопросительным словом (специальные вопросы)

Если в вопросе есть вопросительное слово (*почему, какой, откуда* и т. п.), оно ставится на **первое место** в предложении — **перед глаголом**.

varifrån? *откуда?*	Varifrån kommer Kajsa? Kajsa kommer från Finland.	*Откуда Кайса?* *Кайса из Финляндии.*
var? *где?*	Var bor Kajsa? Kajsa bor i Umeå.	*Где живёт Кайса?* *Кайса живёт в Умео.*
hur gammal? *сколько лет*? **vilken/vilket/vilka?** ***какой из*** (выбор)***?***	Hur gammal är Kajsa? Kajsa är 24 år gammal. Vilka språk talar Kajsa? Kajsa talar finska (engelska, ryska och svenska).	*Сколько Кайсе лет?* *Кайсе 24 года.* *На каких языках говорит Кайса?* *Кайса говорит по-фински (по-английски, по-русски, по-шведски).*
vad? *что?*	1) Vad dricker du? Jag dricker kaffe.	*1) Что ты пьешь?* *Я пью кофе.*

Окончание таблицы

	2) Vad jobbar Ann som? Hon jobbar som lärare och översättare.	*2) Кем работает Анн? Она работает преподавателем и переводчиком.*
Vad... för?.. ***что за?..***	Vad talar Kajsa för språk? Kajsa talar finska (engelska, ryska och svenska).	*На каком языке говорит Кайса? Кайса говорит по-фински (по-английски, по-русски, по-шведски).*
när? — ***когда?***	När åker Kajsa till Finland? Kajsa åker till Finland i maj.	*Когда Кайса едет в Финляндию? Кайса едет в Финляндию в мае.*
vart? — ***куда?***	Vart åker hon i maj? Hon åker till Finland i maj.	*Куда она едет в мае? Она едет в Финляндию в мае.*
vem? — ***кто?***	Vem tycker om att läsa? Kajsa tycker om att läsa.	*Кто любит читать? Кайса любит читать.*
vems? — ***чей?***	Vems kompis är Pia? Pia är Kajsas kompis.	*Чья подруга Пия? Пия — подруга Кайсы.*
hur? — ***как?***	Hur spelar Viktor? Han spelar fint.	*Как Виктор играет? Он играет красиво.*

Интонация в предложении

Интонация в утвердительном предложении **ниспадающая**, как показано на рисунке.

__

Han kommer idag. — *Он приедет сегодня.*

__

Pia bor i Umeå. — *Пия живёт в Умео.*

Интонация в вопросительном предложении **восходящая**:

__/

Kommer han idag? — *Он придёт сегодня?*

__/

Bor Pia i Umeå? — *Пия живёт в Умео?*

Иногда интонация может меняться — в зависимости от смысла, который мы вкладываем в предложение и в слова, которые хотим подчеркнуть.

__

Han saknar mig. — *Он по мне скучает.*

__/

Saknar han **mig**?! — *Он скучает по мне?!* (сомнение).

Текст № 2: Kajsa svarar pe fregor • Кайса отвечает на вопросы

Как тебя зовут? — Vad heter du? — Jag heter Kajsa.

Сколько тебе лет? — Hur gammal är du? — Jag är 24 (tjugofyra) år gammal.

Откуда ты (родом)? — Varifrån kommer du? — Jag kommer från Finland.

На каких языках ты говоришь? — Vilka språk talar du? / Vad talar du för språk? — Jag talar finska, ryska, engelska och lite svenska.

Где ты живёшь? — Var bor du? — Jag bor i Umeå i Sverige.
Кем ты работаешь? — Vad jobbar du som? — Jag jobbar inte, jag studerar.
Ты учишься? — Studerar du? — Ja, jag studerar.
Что ты изучаешь? — Vad studerar/läser du? — Jag studerar litteratur.
У тебя есть братья/сёстры? — Har du syskon? — Ja, jag har en syster.
Как её зовут? — Vad heter hon? — Hon heter Riita.
Ты замужем? — Är du gift? — Nej, jag är inte gift. — Jag är ogift.
У тебя есть домашние животные? — Har du husdjur? — Ja, jag har en katt.
У тебя есть хобби? — Har du någon hobby? — Ja, jag tycker om att läsa böcker.

Слова и выражения к тексту

göra (4) — делать
gift — женатый/замужем
husdjur *-et*, = — домашнее животное
någon — зд.: какое-нибудь
ogift — неженатый/не замужем

Упражнение № 5. *Ответьте на вопросы о Пии.*

1. Vad heter hon? ....
2. Hur gammal är Pia? ....
3. Var bor Pia? ....
4. Varifrån kommer Pia? ....
5. Vilka språk talar Pia? ....
6. Vad jobbar Pia som? ....
7. Vad studerar hon? ....
8. Har hon syskon? ....
9. Har hon någon hobby? ....
10. Studerar hon medicin eller litteratur? ....

Упражнение № 6. *Вставьте пропущенные слова в рассказ Кайсы о себе.*

Jag . . . . Kajsa.
Jag . . . . från Finland.
Jag är 24 . . . . gammal.
Jag . . . . i Umeå.
Jag . . . . en kompis.
. . . . heter Pia.
Jag . . . . på universitetet.
Jag . . . . finska och engelska.
Min mamma kommer . . . . Ryssland.
Jag . . . . ogift.

Грамматика

Родительный падеж (принадлежность)

В шведском языке у существительных есть только два падежа: именительный и родительный.

Принадлежность чего-то чему-то/кому-то обычно выражается двумя способами.

1. Чаще всего используется первый вариант — **родительный падеж**, когда к слову прибавляется окончание **-s**: Kajsa**s** kompis. — *Подруга Кайсы*.

Обратите внимание на отличный от русского порядок слов: Pia**s** bok — *книга Пии*, flickan**s** mamma — *мама девочки*, chefen**s** penna — *ручка шефа.*

Если слово уже заканчивается на **-s** или **-x**, то окончание **-s** не прибавляется: Rasmus bil — *машина Расмуса*, Lars katt — *кошка Ларса*, Max äpple — *яблоко Макса*.

2. Принадлежность может также выражаться предлогом **till**: kompis **till** Kajsa — *подруга Кайсы.*

Упражнение № 6. *Напишите, кому что принадлежит.*

Образец: Luigi har en penna. Det är . . . . Det är Luigis penna.

1. Kerstin har ett hus (дом). Det är . . . .
2. Nils har en bil. Det är . . . .
3. Olle har en syster. Det är . . . .
4. Anders har en bror. Det är . . . .
5. Kajsa har en katt. Det är . . . .
6. Max har en radio. Det är . . . .

🗝 **Упражнение № 8.** *Составьте из слов предложения.*

Образец: Jag/från/kommer/Japan/talar/och/japanska — Jag kommer från Japan och talar japanska.

1. Jag /syster/en/har . . . .
2. Har/syskon/du/? . . . .
3. Inte/Kajsa/medicin /studerar . . . .
4. Umeå/bor/Pia/i . . . .
5. Var/Kajsa/bor/? . . . .
6. Eller/Pia/Sverige/i/bor/Finland/? . . . .
7. läsa/Kajsa/om/att/tycker . . . .
8. Katt/Kajsa/har/en . . . .
9. Pia/mat/lagar . . . .
10. Lite/talar/Pia/franska . . . .
11. Luigi/kommer/varifrån/? . . . .
12. Gift/är/du/? . . . .
13. Är/gammal/hur/du? . . . .
14. Vad/talar/språk/för/du? . . . .

Местоимения

Местоимения используются вместо имён людей или названий предметов, заменяя их в речи, чтобы постоянно не повторять одно и то же слово.

В шведском языке меньше падежей, чем в русском. Поэтому шведские личные местоимения будут только в двух падежных формах — именительной и объектной.

Например:

Jag talar. Han talar med **mig**. Det är **min** kompis. — *Я говорю. Он говорит со мной. Это мой друг.*

Для удобства я дам сразу все шведские личные и притяжательные местоимения, а подробнее мы рассмотрим их далее.

Именительный падеж	Объектный падеж	Притяжательные местоимения
	Единственное число	
jag — *я*	mig — *меня/мне/мной*	min/mitt/mina* — *мой/и*
du — *ты*	dig — *тебя/тебе/тобой*	din/ditt/dina — *твой/и*
han — *он*	honom — *его/него/им*	hans — *его*

Окончание таблицы

Именительный падеж	Объектный падеж	Притяжательные местоимения
Единственное число		
hon — *она*	henne — *её/неё/ею*	hennes — *её*
det/den — *оно*	det/den — *его/её***	dess — *её/его*
Множественное число		
vi — *мы*	oss — *нас/нам/нами*	vår/vårt/våra — *наш/и*
Ni/ni*** — *вы*	er — *вас/вам/вами*	er/ert/era — *ваш/и*
de — *они*	dem — *их/них/им/ими*	deras — *их*

КОММЕНТАРИИ

* Окончание местоимения (**-n**, **-t** или **-a**) указывает на род существительного и число. С ними мы познакомимся в следующем уроке.

** **Den/det** *оно* — обозначает неодушевлённые предметы и животных.

*** **Ni** — это и вежливая форма обращения на *Вы* к одному человеку, и обращение к группе людей — *вы*.

Упражнение № 9. *Вставьте подходящие местоимения.*

1. Kajsa har en katt. . . . . katt heter Ludwig-Lennart.
2. Den heter Ludwig Lennart men Kajsa kallar . . . . för Lenny.
3. Kajsa har en svensk kompis. . . . . heter Pia.
4. Pia har en bror. . . . . heter Rasmus. Pia kallar . . . . för Rasse.
5. Rasmus har en flickvän. . . . . heter Nina.
6. Kajsa och Pia bor i Umeå. . . . . bor i Umeå.
7. Rasmus har en bil. Han gillar . . . .

Местоимения *sin/sitt/sina* (*свой*, *свои*)

В шведском существует ещё и местоимение *свой* для третьего лица. Шведы говорят: *Я мóю мою кошку; Ты моешь твою кошку; Свен моет свою кошку; Она моет свою кошку.*

Когда речь в предложении идёт о третьем лице и оно само выполняет действие над чем-то/кем-то, то используется местоимение **sin/sitt/sina** *свой*:

Fredde älskar sin nya bil. Han tvättar den varje dag. — *Фредде любит свою новую машину. Он моет её каждый день.*

Britta följer sin lilla dotter till skolan varje morgon. — *Бритта провожает свою маленькую дочку в школу каждое утро.*

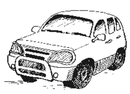
Но:

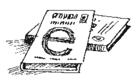
Fredde tvättar hans (sin brors) bil varje dag. — *Фредде моет машину своего брата каждый день.*

Hans bil — *его машина, т. е. чужая.* Sin bil — *своя машина.*

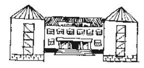
Не путайте с русскими предложениями: *Он любит свою собаку. Он любит его собаку.*

Упражнение № 10. *Заполните пропуски в предложениях, глядя на рисунки.*

1. Rasmus har en . . . .

2. Kajsa tycker om . . . .

3. Luigi spelar . . . .

4. Barn går i . . . .

5. Kajsa har en . . . .

6. Pias pappa är . . . .

7. Rasmus tittar på . . . . . .

8. Pia gillar . . . .

Упражнение № 11. *Послушайте запись и отметьте стрелочками, кто есть кто.*

Rasmus	Pias bror
Valter	Kajsas pojkvän
Kerstin	Pias mamma
Riita	Anns man
Ann	Kajsas katt
Andrej	Kajsas kompis
Ludwig-Lennart	Kajsas och Riitas mamma
Erik	Kajsas pappa
Lena	Pias kompis
Pia	Pias kompis
Eva-Lena	Pias pappa och läkare
Fredrik Reinfeldt	Sveriges kronprinsessa
Prinsessan Victoria	Sveriges statsminister
Mats	Kajsas syster
Annique	Valters katt

Слова и выражения к упражнению

man -*nen*, -*män* — муж

statsminster -*n* — премьер-министр

kronprinsessa -*n* — крон-принцесса

Запись

Valter har en katt. Den heter Annique. Sveriges kronprinsessa heter Victoria. Pias pappa heter Mats och är läkare. Fredrik Reinfeldt är Sveriges statsminister. Eva-Lena är Pias kompis. Pias mamma heter Kerstin. Pia har en kompis som heter Ann. Anns man heter Andrej. Riita är Kajsas syster. Ludwig-Lennart är Kajsas katt. Kajsas pappa heter Erik. Eriks fru heter Lena. Pia och Kajsa är kompisar.

СТИХОТВОРЕНИЕ

Lennart Helsing

Här dansar Herr Gurka

Här dansar Herr Gurka
både vals och mazurka.
Grön är herr Gurka,
grön är hans bror.
Båda har strumpor,
ingen har skor.

Леннарт Хельсинг

Вот танцует господин Огурчик

Вот танцует господин Огурчик
И вальс, и мазурку.
Сам он зелёный,
И брат его тоже.
Оба в носках.
Ни у кого нет ботинок.

Слова и выражения к тексту

båda — оба
både... och... — и... и
dansa (1) — танцевать
grön — зелёный
gurk|a *-an*, *-or* — огурец
här — здесь
herr *-en*, *-ar* — господин
ingen — никто
sko *-n*, *-r* — туфли
strump|a *-an*, *-or* — носок

Страноведение. Обращение на «вы» в Швеции

В Швеции долгое время у власти оставались социалисты. Приехав в Швецию, вы заметите много схожего в общественном устройстве с тем, что было в СССР. Даже архитектура напоминает советскую: школы, детские сады и парки культуры и отдыха похожи друг на друга. В социалистическом обществе не принято было обращение на *вы*. Поэтому долгое время в речи местоимение **Ni** не использовалось, однако теперь оно постепенно возвращается в сферу повседневного общения. В отеле или дорогом ресторане к посетителю обратятся на *вы*: Vad vill Ni ha? — *Что вы хотите?* В большинстве же компаний обращение на *вы* к коллегам строго запрещено правилами корпоративного поведения.

В Швеции к мужчине обращаются **Herr** и называют фамилию, например: **Herr Runsten**, а к женщине — **Fru**, например: **Fru Lind**. Устаревшая форма обращения к незамужней женщине **Fröken** сегодня встречается редко. К королю в Швеции принято обращение в форме третьего лица: **Vill kungen vila**? — *Не хотите ли отдохнуть, ваше величество?* (букв.: *Хочет ли король отдохнуть?*).

Урок 3

Текст № 1: Kajsa och Pia pluggar • Кайса и Пия учатся

Det är måndag. Det är i januari.	*Понедельник. На дворе январь.*
Det är vinter. Det snöar och är kallt.	*Зима. Холодно, и идёт снег.*
Men det är varmt och skönt hemma hos Pia.	*Но дома у Пии тепло и хорошо.*
Kajsa och Pia pluggar tillsammans.	*Кайса и Пия занимаются (зубрят) вместе.*
Pia läser en bok om medicin.	*Пия читает книгу о медицине.*
Kajsa skriver. Hon skriver på svenska.	*Кайса пишет. Она пишет по-шведски.*
Kajsa och Pia är duktiga.	*Кайса и Пия прилежные (способные).*
De pluggar flitigt.	*Они учатся усердно.*
Kajsa skriver i sitt block.	*Кайса пишет в своей тетради.*
Pia läser sin bok och dricker kaffe.	*Пия читает (свою) книгу и пьёт кофе.*

Слова и выражения к тексту

duktig — прилежный, способный, успевающий
flitigt — усердно
block *-et*, = — тетрадь
hemma — дома
hemma hos Pia — у Пии дома
hos — у
kopp *-en*, *-ar* — чашка
läsa (2) — читать
om (en bok om) — (книга) о
penn|a *-an*, *-or* — ручка
plugga (1) — учить, зубрить (разг.)
skönt — хорошо, приятно
skriva (4) — писать
tillsammans — вместе
varmt — тепло

КОММЕНТАРИИ

- **Pia och Kajsa är duktiga** — прилагательное во множественном числе имеет на конце **-a**.
- **Hemma hos Pia / att vara hos doktorn** — такой тип построения фразы соответствует немецкому предлогу **bei** и используется, когда нужно сказать «дома у Пии» или «у врача, у парикмахера».

Запомните!
en bok om medicin — *книга о медицине*
att skriva på svenska — *писать по-шведски*
hemma hos Pia — *дома у Пии*

Упражнение № 1. *Вставьте пропущенные слова в текст.*

Det är måndag. Det är i januari.
Det . . . . vinter. Det snöar och är . . . .
Men det är varmt och skönt hemma . . . . Pia.
Kajsa och Pia . . . . tillsammans.
Pia läser en . . . . om medicin.
Kajsa . . . . Hon skriver . . . . svenska.
Kajsa och Pia . . . . duktiga.
De pluggar . . . .
Kajsa skriver i sitt . . . .
Pia läser sin . . . . och . . . . kaffe.

Упражнение № 2. *Напишите, верны ли следующие утверждения (отметьте галочкой нужное поле).*

Правильно или неправильно?	*Rätt*	*eller fel?*
Det är sommar.	□	□
Det är i maj.	□	□
Det är kallt.	□	□
Pia och Kajsa dansar.	□	□
Kajsa skriver på tyska.	□	□
Pia läser en bok om arkitektur.	□	□
Kajsa och Pia är duktiga.	□	□

🔑 **Упражнение № 3.** *Подберите к вопросам подходящие ответы и соедините их стрелками.*

1. Vilken dag är det idag?	1. Det är januari.
2. Vilken månad är det?	2. De är hemma hos Pia.
3. Vilken årstid är det?	3. Det är varmt och skönt hemma hos Pia.
4. Var är Pia och Kajsa?	4. Pia läser en bok.
5. Vad gör de?	5. Kajsa skriver.
6. Hur är det hemma hos Pia?	6. Det är vinter.
7. Vad gör Pia?	7. De pluggar.
8. Vad gör Kajsa?	8. Idag är det måndag.

🎧 **Упражнение № 4.**

I. *Прослушайте запись, не сверяясь с текстом в конце упражнения, и пометьте, кто чем занят в данный момент дома у Юхансонов.*

Mamma Ulla — *Мама Улла*	dricker kaffe — *пьет кофе*
Pappa Lars — *Папа Ларс*	dricker mjölk — *пьет молоко*
Morfar Nils — *Дедушка Нильс*	duschar — *принимает душ*
Mormor Stina — *Бабушка Стина*	spelar boll — *играет в мяч*
Bebisen Lisa — *Малышка Лиса*	klär på sig — *одевается*

Окончание таблицы

Sonen Erik — *Сын Эрик* Dottern Kerstin — *Дочь Шерштин* Hunden Voffe — *Собака Вуффе* Katten My — *Кошка Мю*	lagar mat — *готовит еду* läser tidningen — *читает газету* lyssnar på radio — *слушает радио* sover — *спит* springer — *бежит* stickar — *вяжет*

II. *Прослушайте запись повторно и отметьте, какие утверждения правдивы, а какие — нет.*

Правильно или неправильно?	Rätt eller fel?	
Morfar Nils dricker mjölk i köket.	□	□
Pappa Lars stickar.	□	□
Katten My läser tidningen och dricker kaffe.	□	□
Hunden Voffe klär på sig i sovrummet.	□	□
Mamma Ulla röker pipa i köket.	□	□
Bebisen Lisa spelar boll i trädgården.	□	□
Kerstin klär på sig i sovrummet.	□	□

Слова и выражения к упражнению

undra (1) — интересоваться
trädgård *-en*, *-ar* — сад
säng *-en*, *-ar* — кровать
barnsäng *-en*, *-ar* — детская кроватка

Примечание: в определённой форме артикли **en/ett** ставятся в конце слова: trädgård**en** kök**et**; более подробно об этом — в следующем уроке.

Запись

Vi är hemma hos Johanssons. Det är söndagmorgon. Jag undrar vad de gör nu?

Mamma Ulla är i köket. Hon lagar mat. Pappa Lars duschar. Morfar Nils läser morgontidningen och dricker kaffe. Mormor Stina stickar och lyssnar på radio. Farbror Sven röker pipa på verandan. Bebisen Lisa ligger och sover i sin barnsäng. Erik och hunden Voffe är ute i trädgården. Erik spelar boll och Voffe springer. Kerstin klär på sig i sovrummet. Katten My dricker mjölk i köket.

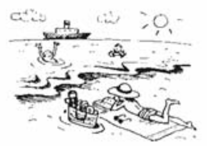
Цифры и числа

1 en/ett 2 två 3 tre 4 fyra 5 fem 6 sex 7 sju 8 åtta 9 nio 10 tio 11 elva 12 tolv	***Далее к 3, 4 и т. д. прибавляется суффикс* -ton** 13 tretton 14 fjorton 15 femton 16 sexton 17 sjutton 18 arton 19 nitton 20 tjugo [*щюгу]	***Далее к 20 прибавляется 1, 2 и т. д.*** 21 tjugoen/ett 22 tjugotvå 23 tjugotre 24 tjugofyra 25 tjugofem 26 tjugosex 27 tjugosju 28 tjugoåtta 29 tjugonio	30 trettio [*третти] 40 fyrtio [*фюрти] 50 femtio [*фемти] 60 sextio [*сэксти] 70 sjuttio [*шутти] 80 åttio [*отти] 90 nittio [*нитти] 100 ett hundra 1000 ett tusen 10000000 en miljon ***Обратите внимание на то, что* -о *на конце десятков не читается: trettio [*третти]***

Порядковые числительные

1-й **första** 2-й **andra** 3-й **tredje** 4-й **fjärde** 5-й **femte** 6-й **sjätte** 7-й **sjunde** 8-й **åttonde** 9-й **nionde**	10-й **tionde** 11-й **elfte** 12-й **tolfte** 13-й **trettonde** 14-й **fjortonde** 15-й **femtonde** **...** 21-й **tjugoförsta**

Времена года и месяцы

<table>
<tr><th>Månader • Месяцы</th><th colspan="2">ÅRSTIDER • Времена года</th></tr>
<tr><td rowspan="4">01 januari [яну‘а:ри]
02 februari [фебру‘а:ри]
03 mars [машш]
04 april [апр’иль]
05 maj [май]
06 juni [ю:ни]
07 juli [ю:ли]
08 augusti [ауг’у:сти]
09 september [септ’ембер]
10 oktober [окт’у:бер]
11 november [нов’ембер]
12 december [дес’ембер]</td>
<td>Vintern (en vinter) — зима
Det snöar. Det är kallt. En vinter, en snö, en storm.
Идёт снег. Холодно. Зима, снег, буря.</td><td></td></tr>
<tr><td>Våren (en vår) — весна
Solen skiner. Snön smälter. Fåglarna sjunger. Blommer, bäckar, en sol, fåglar.
Солнце светит. Снег тает. Птицы поют. Цветы, ручьи, солнце, птички.</td><td></td></tr>
<tr><td>Sommaren (en sommar) — лето
Solen skiner. Det är varmt. En sommar, en hetta, en strand, en sol.
Солнце светит. Жарко. Лето, жара, пляж, солнце.</td><td></td></tr>
<tr><td>Hösten (en höst) — осень
Det regnar. Det är mulet. En höst, en regn, löven faller.
Идёт дождь. Пасмурно. Осень, дождь, листья опадают.</td><td></td></tr>
</table>

Дата по-шведски обозначается так:
2006-03-13 — Idag är det den trettonde mars tvåtusensex. — *Сегодня тринадцатое марта 2006 года.*
Igår var det den tolfte mars. — *Вчера было двенадцатое марта.*
Imorgon är det den fjortonde mars. — *Завтра — четырнадцатое марта.*

Примечание: **var** — форма прошедшего времени глагола **att vara** *быть*.

Запомните!
idag — *сегодня*
imorgon [*им’орон] — *завтра*
igår — *вчера*
i förrgår — *позавчера*
i övermorgon — *послезавтра*

ПЕСЕНКА ПРО МЕСЯЦЫ

Månaderna

Januari börjar året,
februari kommer näst.

Mars, april har knopp i håret,
maj och juni blommar mest.

Juli, augusti och september,
härlig sommar är det då,

men oktober och november
och december är så grå.

Месяцы

С января начинается год,
За ним идёт февраль.

У марта и апреля почки в волосах,
Май и июнь цветут лучше всех.

Июль, август и сентябрь —
Прекрасное лето тогда.

Но октябрь, ноябрь и декабрь
Такие серые.

Слова и выражения к тексту

blomma (1) — цвести
börja (1) — начинать
då — тогда
fåg|el *-eln, -lar* — птица
grå — серый
hår *-et* — волосы
härlig — прекрасный
kall — холодный
kallt — холодно
knopp *-en, -ar* — бутон, почка
månad *-en, -er* — месяц
mest — больше всего
mulet — пасмурно
näst — следующий
regna (1) — идёт дождь
sjunga (4) — петь
smälta (2) — таять
snöa (1) — идёт снег
snö *-n* — снег
år *-et*, = — год

Примечание: в шведском языке для фраз «идёт дождь» или «идёт снег», а также «пасмурно», «солнечно» используются конструкции со словом *это* — **det snöar**, **det regnar**, **det är mulet**, **det är soligt**.

Запомните!
en dag — *день*
en månad — *месяц*
ett år — *год*
en årstid — *время года*

Запомните!
det snöar — *идёт снег*
det regnar — *идёт дождь*
det är varmt/kallt — *тепло/холодно*
solen skiner/det är soligt — *солнце светит*
det är mulet — *пасмурно*

Упражнение № 5. *Вставьте вместо пропусков подходящие по смыслу слова.*
1. Vinter, ... sommar, ...
2. Januari, februari, ... april, ... , juni, ...
3. Igår, ... , imorgon, ...
4. Lisa är född (родилась) i årets sjunde månad (седьмой месяц года). Hon är född i . . . .
5. Mats är född i årets tredje månad. Mats är född i . . . .

Примечание: **året** — определённая форма слова **år** *год*.

🗝 **Упражнение № 6.** *Напишите даты словами.*

2000-01-01 ....
2006-03-05 ....
1944-06-22 ....
1979-12-10 ....

🎧 🗝 **Упражнение № 7.** *Прослушайте запись и напишите числа цифрами и словами.*

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Грамматика

Род существительных
Неопределённый артикль *en/ett*

В шведском языке, в отличие от русского языка, есть только два грамматических рода существительных: **общий** и **средний** (в русском языке, как вы помните, три рода: мужской, женский и средний — *он*, *она*, *оно*).

Существительные **общего рода** употребляются с неопределённым артиклем **en**: **en** flicka — *девочка*, **en** penna — *ручка.* Существительные **среднего рода** имеют неопределённый артикль **ett**: **ett** hus — *дом*, **ett** äpple — *яблоко.*

Определить род существительного очень трудно, в некоторых случаях его проще просто запомнить, хотя, зная некоторые языковые особенности, род можно и угадать. Например, бóльшая часть существительных, обозначающих людей и животных, относятся к общему роду. Раньше в шведском языке было три рода: мужской, женский и средний, но со временем мужской и женский слились в один род — общий (некоторые слова всё же сохранили род, например: *часы*, *человек*, *персона* — это существительные женского рода (klocka, människa, person заменяются местоимением hon), хотя со словом *часы* чаще употребляют **den)**.

В зависимости от рода неодушевлённые существительные и названия животных будут обозначаться неопределённым местоимением **den** или **det**. Существительные общего рода заменяются местоимением **den**, существительные среднего рода местоимением **det**.

Например:

Jag har en bil. Den är ny. — *У меня есть машина. Она новая.*

Jag har ett äpple. Det är stort. — *У меня есть яблоко. Оно большое.*

Если к существительному в тексте относится прилагательное, оно тоже будет иметь показатель рода. Прилагательное общего рода не меняется, а прилагательное среднего рода присоединяет родовое окончание **-t**.

Jag har **ett** stor**t** äpple. — *У меня есть большое яблоко.*

Jag har **en** stor bil. — *У меня есть большая машина.*

УПОТРЕБЛЕНИЕ

Употребление с артиклем

Существительное употребляется с неопределённым артиклем, когда:

1) оно упоминается впервые (презентация предмета);
2) не важно, о каком именно предмете идёт речь (нет конкретизации);
3) предмет один-единственный (**en/ett** также значит «один»).

Например:
Titta! Ett hus! — *Смотрите! Это дом.*
Varsågod och ta ett äpple! — *Возьмите любое яблоко.*
Jag har en dotter. — *У меня одна дочь.*

Употребление без артикля

Без артикля существительные употребляются:
1) когда говорящего не интересуют характеристики предмета и важен только факт его наличия:
Har du bil? — *У тебя есть машина (любая)?;*
2) когда есть притяжательное местоимение:
Jag tvättar **min** bil. — *Я мою свою машину;*
3) с неисчисляемыми существительными (помните, что **en/ett** — это ещё и *один*):
Jag lagar mat. — *Я готовлю еду.*

Упражнение № 8. *Вставьте артикли* **en/ett** *в зависимости от рода существительного. Вспомните их значение или посмотрите в словаре в конце самоучителя.*

Jag har . . . . son. Det är . . . . hus. Ta . . . . äpple! Hon har . . . . dotter. Han har . . . . bil. Jag ser . . . . . . träd. Han läser . . . . . . bok. Hon har . . . . . . blå penna. Eva har . . . . . . stort hus. Pia ser . . . . . . blomma.

Конструкция “Det är” (*Это есть*)

В шведском языке фраза *Это...* переводится как **Det är...** Или как указательная конструкция — **Det här/där är...** Например, фраза *Это кошка* звучит: Det är en katt.

А можно уточнить и сказать: *Вот кошка* (букв.: *Это здесь кошка*). — Det här är en katt — или *Вон кошка* (букв.: *Это там кошка*). — Det där är en katt.

Или, например: *Это здесь кошка, а там собака* (имея в виду, что кошка рядом — вот здесь, а собака далеко — вон там). — Det här är en katt och det där är en hund.

Общий вопрос и ответ на него будут звучать следующим образом:
Är det en katt? — *Это кошка?*
Ja, det är en katt. — *Да, это кошка.*
Är det här en katt? — *Это здесь кошка?*
Ja, det här är en katt. / Ja, det är en katt. — *Да, вот это кошка. / Да, это кошка.*
Är det där en katt? — *Это там кошка*?
Ja, det där är en katt. / Ja, det är en katt. — *Да, это там кошка. / Да, это кошка.*

Отрицательный ответ будет звучать следующим образом:
Är det en katt? — *Это кошка?*
Nej, det är ingen katt. Det är en hund. — *Нет, это не кошка. Это собака.*

Текст № 2: Framför huset • Перед домом

Vi ser en bild.
Det här är ett hus.
Det här är ett träd och det där är en buske.
Det här är en katt och det där är en hund.
Det är en flicka och det är en pojke. Det här är en bil och det där är en cykel.

Слова и выражения к тексту

bild *-en*, *-er* — картинка
busk|e *-en*, *-ar* — куст
cyk|el *-eln*, *-lar* — велосипед
flick|a *-an*, *-or* — девочка
hund *-en*, *-ar* — собака
hus *-et*, = — дом
pojk|e *-en*, *-ar* — мальчик
se (4) — видеть
träd *-et*, = — дерево

🗝 **Упражнение № 9.** *Переведите на шведский язык.*
1. Вот это там яблоко. ....
2. Вот это здесь ручка. ....
3. Вот это там женщина (**kvinn|a** *-an, -or*). ....
4. Вот это здесь мужчина. ....
5. Вот это там мальчик и девочка. ....
6. Вот это здесь книга. ....

Упражнение № 10. *Посмотрите на картинку к предыдущему тексту и напишите, что вы видите.*
1. Det här är en/ett ....
2. Det här är en/ett ....
3. Det här är en/ett ....
4. Det där är en/ett ....
5. Det där är en/ett ....
6. Det där är en/ett ....

Упражнение № 11. *Ответьте на вопросы, раскрывая скобки.*

Образец: Är det en pojke? (nej) — Nej, det är en flicka.

1. Är det en hund? (nej — katt) ....
2. Är det ett träd? (nej — buske) ....
3. Är det en kvinna? (nej — man) ....
4. Är det en man? (ja) ....
5. Är det ett hus? (ja) ....
6. Är det en blomma? (ja) ....

Упражнение № 12. *Переведите на шведский язык.*

Это огурец. ....
Это ботинок. ....
Это гитара. ....
Это школа. ....
Это машина. ....
Это велосипед. ....
Это женщина. ....
Это мужчина. ....
Это ребенок. ....
Это школа. ....
Это чашка (**kopp** *-en, -ar*). ....
Это дерево. ....
Это мальчик. ....
Это девочка. ....

СТИХОТВОРЕНИЕ

Ur «Havet» av Göran Palm

Jag står framför havet.
Där är det.
Där är havet.
Jag tittar på det.
Havet...

Из стихотворения «Море» *(Ёран Пальм)*

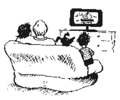
Я стою перед морем.
Вот оно.
Это море.
Я смотрю на него.
Море...

Слова и выражения к тексту

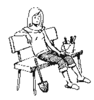
framför — перед   **hav** *-et*, = — море   **titta** (1) — смотреть

Грамматика

Глаголы

De tittar på teve. — *Они смотрят телевизор.*
att titta (1) — смотреть

Hon sitter. — *Она сидит.*
att sitta (4) — сидеть

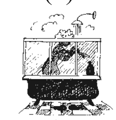
Hon ligger och sover. — *Она лежит и спит.*
att ligga (4) — лежать
att sova (4) — спать

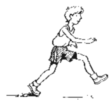
De dricker. — *Они пьют.*
att dricka (4) — пить

Han läser tidningen. — *Он читает газету.*
att läsa (2) — читать

Hon duschar. — *Она принимает душ.*
att duscha (1) — принимать душ

Han springer. — *Он бежит.*
att springa (4) — бежать

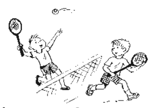
Han lyssnar på musik. — *Он слушает музыку.*
att lyssna (1) — слушать

Hon skriver. — *Она пишет.*
att skriva (4) — писать

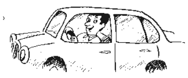
Han äter. — *Он ест.*
att äta (4) — есть

De spelar tennis. — *Они играют в теннис.*
att spela (1) — играть

Hon lagar mat. — *Она готовит еду.*
att laga (1) mat — готовить еду

Han kör bil. — *Он ведёт машину.*
att köra (2) — вести машину

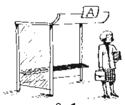
De dansar. — *Они танцуют.*
att dansa (1) — танцевать

Han röker pipa. — *Он курит трубку.*
att röka (2) — курить

Hon talar i telefon. — *Она говорит по телефону.*
att tala (1) — говорить

Hon står och väntar på bussen. — *Она стоит и ждёт автобуса.*
att vänta (1) — ждать
att stå (4) — стоять

Запомните!
titta *på* teve — смотреть телевизор
lyssna *på* musik — слушать музыку
klä *på* sig — одеваться

СТИХОТВОРЕНИЕ

Krakel Spektakel *(Lennart Hellsing)*

Krakel Spektakel, kusin Vitamin
hängde och slängde i en gardin.
För hej och hå, i gardinen den blå!
Krakel Spektakel, vad tänker du på?

Кракель Спектакель *(Леннарт Хеллсинг)*

Кракель Спектакель с кузеном Витамином
Висели и раскачивались на занавеске.
Хей-хо! На синей занавеске!
Кракель Спектакель! О чём ты думаешь?

Слова и выражения к тексту

hänga (2) — висеть
slänga (2) — раскачиваться
tänka (2) **på** — думать о чём-то
blå — синий
gardin *-en*, *-er* — занавеска
kusin *-en*, *-er* — кузен

СКОРОГОВОРКИ ДЛЯ ТРЕНИРОВКИ ПРОИЗНОШЕНИЯ

Flyg, fula fluga, flyg (över Ålands hav)! Och den fula flugan flög.
Лети, отвратительная муха, лети (через Оландское море). И отвратительная муха полетела.

Cecilia cyklade genom centrala Cypern efter cigaretter och citroner.
Сесилия ехала на велосипеде через центр Кипра за сигаретами и лимонами.

Sju sköna sjösjuka sjuksköterskor på skeppet Shanghai.
Семь красивых медсестёр, страдающих морской болезнью на корабле «Шанхай».

Sex laxar i en laxask.
Шесть лососей в коробке для лососей.

Visst måste Mats sitta sist.
Конечно, Матс должен сидеть последним.

Sotaren Selma samlar semlor. Se så många semlor Selma samlat.
Трубочист Сельма собирает семлы[1]*. Смотри, как много семл собрала Сельма.*

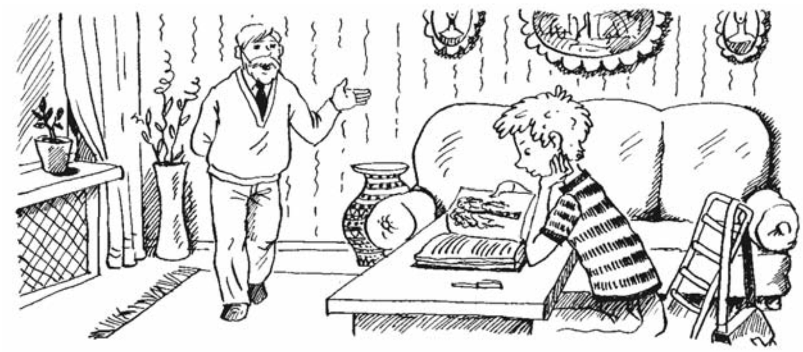
Jag såg en såg och vart jag såg så såg jag bara såg vid såg.
Я видел пилу, и куда бы я ни смотрел, я видел только пилу за пилой.

Страноведение. Немного об истории шведского языка

В шведском языке, в силу историко-культурных и географических факторов, очень сильно различается написание и произношение. Во-первых, в Швеции долгое время не проводилась реформа орфографии, и написание и произношение не были приведены в соответствие. Во-вторых, в Швеции очень сильны диалектные различия. В разных регионах страны люди часто говорят практически на разных языках (например, в Торнедалене говорят даже не на диалекте шведского, а на своём отдельном языке). Любопытная вещь произошла, когда в Швеции появилось радио. На должности радиодикторов брали только свободных от диалекта людей, говорящих на чистом **rikssvenska** [рикссве'нска] — государственном шведском языке. Постепенно диалектные различия были сглажены, и все начали понимать рикссвенска и научились говорить на нём. К тому же многие старые формы литературного шведского языка, вышедшие из употребления к тому времени, снова вернулись в него благодаря радиопостановкам. Но в настоящий момент наблюдается обратная тенденция. Считается, что насаждение рикссвенска является дискриминацией по языковому принципу и ведёт к вырождению диалектов — части культурного наследия Швеции. Поэтому теперь на радио и телевидение стремятся брать дикторов, говорящих на разных диалектах, и «правильное» произношение уже не считается обязательным признаком хорошего воспитания.

Урок 4

Текст: En lektion • Урок

Det här är ett klassrum.	*Это классная комната.*
Det är en lärare och en elev i klassrummet. Läraren står. Eleven sitter.	*В классной комнате (есть) учитель и ученик. Учитель стоит. Ученик сидит.*
Eleven har en bok. Han läser i boken.	*У ученика есть книга. Он читает книгу.*
Läraren har en penna. Han skriver med pennan.	*У учителя есть ручка. Он пишет ручкой.*
Läraren talar. Han talar om boken och visar en bild.	*Учитель говорит. Он говорит о книге и показывает картинку.*

[1] Семла — пирожное со взбитыми сливками внутри. Их обычно едят в феврале, даже существует особый день, начиная с которого можно есть семлы.

Eleven lyssnar och tittar på bilden. *Ученик слушает и смотрит на картинку.*
Den föreställer ett träd. Det är en björk. *На картинке дерево. Это берёза.*

Слова и выражения к тексту

bild *-en*, *-er* — картинка
björk *-en*, *-ar* — берёза
elev *-en*, *-er* — ученик
föreställa (2) — изображать, представлять собой
klassrum *-met*, -= — класс
lärare *-n*, = — учитель
lektion *-en*, *-er* — урок
med — с
på — на
tala (1) **om boken** — говорить о книге
titta (1) **på bilden** — смотреть на картинку
visa (1) — показывать

Запомните!
att skriva med penna — *писать ручкой*
att skriva för hand — *писать от руки*
att tänka med huvudet — *думать головой*

Упражнение № 1. *Вставьте пропущенные буквы в текст. Для проверки используйте текст на с. 37.*
En lektion
Det här är e . . . . klassrum.
I klassrummet är det . . . . lärare och en elev.
Lärar . . . . står. Elev . . . . sitter.
Elev . . . . har . . . . bok. Han läser i bok . . . .
Lärar . . . . har en penna. Han skriver med penn . . . .
Läraren talar. Han talar om bok . . . . och visar . . . . bild.
Elev . . . . lyssnar och tittar på bild . . . .
Den föreställer ett träd. Det är en björk.

🗝 **Упражнение № 2.** *Напишите, кто в тексте выполнял то или иное действие: учитель или ученик.*

Образец: Läraren står, eleven sitter.

1. . . . . står.
2. . . . . sitter.
3. . . . . talar.
4. . . . . lyssnar.
5. . . . . visar.
6. . . . . tittar.
7. . . . . pluggar.

Veckodagar • Дни недели

måndag [*монда] — *понедельник*
tisdag [*тисда] — *вторник*
onsdag [*унсда] — *среда*
torsdag [*тушда] — *четверг*
fredag [*фреда] — *пятница*
lördag [*лёрда] — *суббота*
söndag [*сёнда] — *воскресенье*

Происхождение названий дней недели очень любопытно. Шведские названия дней недели связаны с именами скандинавских богов и не только с ними.

понедельник	**вторник**	**среда**	**четверг**	**пятница**	**суббота**	**воскресенье**
måndag (<u>månens</u> dag)	tisdag (<u>Tyrs</u> dag)	onsdag (<u>Odens</u> dag)	torsdag (<u>Tors</u> dag)	fredag (<u>Friggs</u> dag)	lördag (<u>lögar</u>-dagen)	söndag (<u>solens</u> dag)
День луны	День Тюра, сына Одина	День Одина — верховного бога скандинавского пантеона богов	День Тора, бога грозы	День Фригг, богини любви	День мытья (от *др.-шв.* lögha — *мыть*)	День солнца

Klockan • Часы/Время

О времени по-шведски можно спросить следующими способами:

Vad är klockan? — *Сколько времени?* (букв.: *Что есть часы?*).

Hur mycket är klockan? — *Сколько времени?* (букв: *Как много есть часы?*).

Har du klocka? — *Сколько времени?* (букв.: *Есть у тебя часы?*; вы как бы намекаете, что вам нужно узнать время).

Ответить можно так:

Klockan är sju. — *Семь часов* (букв.: *Часы есть семь*).

Hon är sju och femtio. — *Семь часов пятьдесят минут* (букв.: *Она есть семь и пятьдесят*).

Den är sex. — *Шесть часов* (букв.: *Оно есть шесть*).

Обратите внимание на то, что слово *часы* может быть или среднего рода — *оно* (den), или иногда женского рода — *она* (hon). *Часы* женского рода — это эхо прошлых времён, когда в шведском ещё было три рода: мужской, женский и средний.

При обозначении времени в шведском обычно используются цифры от 1 до 12, при этом говорящий уточняет, утра или вечера.

Например:

09.00 klockan är nio på morgonen. — *Девять утра.*

21.00 klockan är nio på kvällen. — *Девять вечера.*

Запомните!

på morgonen [*моронен] — *утром/утра* (en morgon — *утро*)

på förmiddagen [*фёрмиддаген] — *в первой половине дня/утра* (en förmiddag — *утро, первая половина дня*, en middag — *полдень*)

på dagen [дан] — *днём/дня* (en dag — *день*)

på eftermiddagen [*эфтермиддаген] — *во второй половине дня/вечера* (en eftermiddag — *вторая половина дня*)

på kvällen — *вечером/вечера* (en kväll — *вечер*)

på natten — *ночью/ночи* (en natt — *ночь*)

Для обозначения времени шведы пользуются также предлогами **i** и **over**; **i** означает *до*, *без*, а **över** — *после*. Обратите особое внимание на выражения, которых нет в русском языке:

fem i halv åtta — *без пяти минут половина восьмого* (07.25),

fem över halv åtta — *пять минут «после» половины восьмого* (07.35).

07.00	klockan är sju prick (точно, ровно)
07.05	klockan är fem/minuter/över sju **eller*** klockan är sju “nollfem”
07.10	klockan är tio/minuter/över sju **eller** klockan är sju och tio
07.15	klockan är en kvart över sju **eller** klockan är sju och femton
07.20	klockan är tjugo/minuter/över sju **eller** klockan är sju och tjugo
07.25	klockan är fem/minuter/i halv åtta **eller** klockan är sju och tjugofem
07.30	klockan är halv åtta **eller** klockan är sju och trettio
07.35	klockan är fem/minuter/över halv åtta **eller** klockan är sju och trettiofem
07.40	klockan är tjugo/minuter/i åtta **eller** klockan är sju och fyrtio
07.45	klockan är kvart i åtta **eller** klockan är sju och fyrtiofem
07.50	klockan är tio/minuter/i åtta **eller** sju och femtio
07.55	klockan är fem/minuter/i åtta **eller** klockan är sju och femtiofem
08.00	klockan är precis åtta (точно, ровно)

Примечание: *****eller** — *или*, **och** — *и*.

Запомните!
en sekund [сек’унд] — *секунда*
en minut [мин’ут:] — *минута*
en timme [*тимме] — *час*
en kvart [кварт] — *четверть*
en halvtimme [*хальвтимме] — *полчаса*
halv [хальв] — *половина*
tre kvart — *три четверти*
prick [прикк] — *ровно*
strax [стракс] — *почти, скоро*
Min klocka går före. — *Мои часы спешат* (букв.: *идут впереди*).
Min klocka går efter. — *Мои часы отстают* (букв.: *идут позади*).

Когда время приводится с указанием часов, минут, четверти часа и т. п., то слово **klockan**, как правило, опускается.

Внимание!
Filmen börjar klockan sex. — *Фильм начинается в шесть.*
Но:
Filmen börjar kvart i sju. — *Фильм начинается без четверти семь.*

12.00
prick tolv

13.15
kvart över ett

16.30
halv fem

17.45
kvart i sex

20.50
tio i nio

Упражнение № 3. *Посмотрите на картинки и напишите под ними словами, сколько времени.*

Упражнение № 4. *Прослушайте запись и запишите словами услышанное время.*

1. Filmen börjar . . . .
2. Solen går upp (солнце встаёт) . . . . på morgonen.
3. Klockan är . . . .
4. Hon är . . . .
5. Solen går ner (солнце садится) . . . . på kvällen.
6. Vi ses (увидимся) . . . . på kvällen.
7. Jag äter lunch . . . . på dagen.
8. Klockan är . . . .

Упражнение № 5. *Вставьте слова по смыслу.*

Образец: | Efter morgon kommer. Efter morgon kommer kväll. |

1. Före (перед) morgon kommer . . . .
2. Före natt kommer . . . .
3. Efter (после) lunch är det . . . .
4. Efter kväll kommer . . . .
5. Efter måndag kommer . . . . , efter fredag kommer . . . .
6. Före torsdag kommer . . . . , efter torsdag kommer . . . .

Грамматика

Когда / как долго?

Спросить, когда или как долго будет происходить то или иное действие, можно при помощи вопросительного слова **när** — *когда* и вопросительной конструкции **hur länge** *как долго*.

När börjar lektionen? — *Когда начинается урок?*
Lektionen börjar klockan nio. — *Урок начинается в девять.*
När går bussen? — *Когда отходит автобус?*
Bussen går kvart i tre. — *Автобус отходит без четверти три.*

När slutar du /arbeta/? — *Когда ты заканчиваешь (работать)?*
Jag slutar halv sex. — *Я заканчиваю в половине шестого.*

Hur länge arbetar du? — *Как долго ты работаешь?*
На этот вопрос можно ответить **двумя способами**:
Jag arbetar **från** sju **till** fem. — *Я работаю с семи до пяти.*
Jag arbetar **mellan** sju och fem. — *Я работаю между семью и пятью.*

Упражнение № 6.

I. *Ответьте на вопросы. Время пишите словами.*

1. När börjar filmen? (19.00) . . . .
2. När slutar du arbeta? (18.00) . . . .
3. När går bussen? (09.15) . . . .
4. När kommer du? (13.05) . . . .

5. Hur länge har du lektioner (занятия) idag? (09.30 – 14.30) ....
....
6. När duschar du? (07.00) ....
7. När lägger du dig? (Когда ты ложишься спать?) (22.00) ....
....
8. Hur länge tränar (тренируешься) du? (10.00 – 12.00) ....

II. *А теперь включите аудиозапись и проверьте себя.*

Priser • Цены

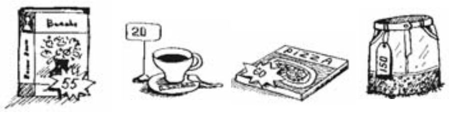
Спросить, сколько стоит тот или иной товар, можно при помощи составного вопроса *сколько* — **hur mycket** (букв.: *как много*) и глагола *стоить* — **att kosta**:

Hur mycket kostar det? — *Сколько это стоит?*

Det kostar tio kronor. — *Это стоит десять крон.*

Денежная единица в Швеции — крона (**en krona** — *одна крона*, мн. ч. **kronor**). Аналог нашей копейки **öre** *эре* изымается из обращения с осени 2010 года. Обратите внимание на то, что если на ценнике указана цена 1,90 крон, то 10 эре вам не смогут сдать — такой монеты в Швеции нет.

En bok kostar 55 kronor. — *Книга стоит 55 крон.*
En kopp kaffe kostar tjugo kronor. — *Чашка кофе стоит 20 крон.*
En pizza kostar 60 kronor. — *Пицца стоит 60 крон.*
En kjol kostar 150 kronor. — *Юбка стоит 150 крон.*

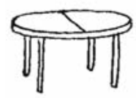
🗝 **Упражнение № 7.** *Ответьте на вопросы, используя цены, указанные в скобках.*

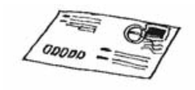
Hur mycket kostar en bok? (55) ....
Hur mycket kostar en kjol? (150) ....
Hur mycket kostar en kopp kaffe? (20) ....
Hur mycket kostar en pizza? (60) ....
Hur mycket kostar en bussbiljett?(15) ....

🎧 🗝 **Упражнение № 8.** *Прослушайте запись и напишите пропущенные цены цифрами.*

1. Ett äpple kostar ....
2. En penna kostar ....
3. Ett block kostar ....
4. En kopp kaffe kostar ....
5. En pizza kostar ....
6. En banan kostar ....
7. En broschyr kostar ....
8. En smörgås kostar ....
9. En resa (поездка) till Kina kostar ....

Упражнение № 9. *Запомните общеупотребительные слова общего и среднего рода.*

Общий род		Средний род	
			
девочка en flicka	мальчик en pojke	яблоко ett äpple	стол ett bord

Общий род		Средний род	
			
en katt *кошка*	en hund *собака*	ett brev *письмо*	ett tåg *поезд*
			
en bil *машина*	en klocka *часы*	ett fönster *окно*	ett päron *груша*
			
en sol *солнце*	en lampa *лампа*	ett träd *дерево*	ett öga *глаз*

Грамматика

Определённая форма существительных. Определённый постпозитивный артикль

Существительные, обозначающие предметы, которые нам впервые представляют или о которых мы ничего не знаем, употребляются с **неопределённым артиклем**: **en/ett**. Предметы, о которых нам уже что-то известно, конкретизированные, а также предметы, единственные в своём роде (солнце, луна, король, Папа Римский) будут употребляться с определённым артиклем. В шведском языке два определённых артикля: **свободностоящий** и **постпозитивный**. Познакомимся сначала с **постпозитивным артиклем**. Он называется так, потому что в определённой форме переходит в окончание существительного. Постпозитивный — т. е. поставленный после, в окончании.

Примеры:

Jag ser ett hus på bilden. — *Я вижу дом на картинке*. (Первое упоминание дома.)

Huset är stort. — *Дом большой*. (Дом, который я вижу на картинке, вот этот конкретный дом.)

Det är en flicka. — *Это девочка.* (Первое упоминание, сообщение.)

Flickan är liten. — *Девочка маленькая*. (Вот эта девочка, о которой упоминалось в первом предложении, маленькая.)

Jag skriver ett brev. — *Я пишу письмо*. (Сообщение.)

Brevet är till min mamma. — *Письмо моей маме*. (Конкретное письмо, которое я пишу маме.)

Solen är långt borta från Jorden. — *Солнце далеко от Земли.* (Солнце, которое только одно.)

Kungen kommer på besök. — *Король приедет в гости*. (Король, который только один в стране.)

Другие примеры:

en sol — solen — *солнце*
en penna — pennan — *ручка*
en blomma — blomman — *цветок*
en flicka — flickan — *девочка*
en pojke — pojken — *мальчик*
en katt — katten — *кошка*
en hund — hunden — *собака*

ett öga — ögat — *глаз*
ett pris — priset — *цена*
ett träd — trädet — *дерево*
ett brev — brevet — *письмо*
ett fönster — fönstret — *окно*
ett päron — päronet — *груша*
ett äpple — äpplet — *яблоко*

en bil — bilen — *машина*
en klocka — klockan — *часы*
en bok — boken — *книга*
ett hus — huset — *дом*
ett bord — bordet — *стол*
ett tåg — tåget — *поезд*

Образование определённой формы существительного. Трудные случаи

Итак, при образовании определённой формы существительного артикль переносится в окончание существительного, причём у артикля **ett** одно **t** отпадает, а гласная может меняться в зависимости от окончания существительного.

Сущ. общ. р., оканчивающееся на согласный:
(en) bil + en = bilen
Сущ. общ. р., оканчивающееся на гласный:
(en) penna + n = pennan
Сущ. ср. р. на согласный:
(ett) hus + et = huset
Сущ. ср. р. на гласный:
(ett) äpple + t = äpplet
Если существительное оканчивается на гласный, то оно сохраняет этот гласный, прибавляя только **-t** или **-n**.

Упражнение № 10. *Сделайте из неопределённой определённую форму.*

Образец: en kvinna — kvinnan

1. en buss ....
2. en katt ....
3. en dag ....
4. en lampa ....
5. en pojke ....
6. ett barn ....
7. ett brev ....
8. ett glas (стакан) ....
9. ett jobb ....
10. ett kvitto (чек) ....
11. ett piano ....
12. ett foto ....
13. ett äpple ....

Трудные случаи образования определённой формы

Сущ. общ. р., оканчивающиеся на *-el, -en, -or*, теряют одну гласную:
(en) cykel + n = cykeln *велосипед*
(en) doktor + n = doktorn *врач*
Сущ. ср. р. на безударное *-el*, *-en*, *-er* теряют одну гласную:
(ett) exempel + et = exemplet *пример*
(ett) vatten + et = vattnet *вода*
Некоторые слова, оканчивающиеся на долгую *-m* или *-n*, удваивают ее:
(ett) rum + et = rummet *комната*
(en) man + en = mannen *мужчина*

🗝 **Упражнение № 11.** *Поставьте существительные в определённую форму.*

1. en man . . . .
2. en pojke . . . .
3. en syster . . . .
4. ett fönster . . . .
5. ett rum . . . .
6. en kam (расчёска) . . . .
7. en vän (друг) . . . .
8. en dotter . . . .
9. ett program . . . .

Упражнение № 12. *Сделайте из определённой формы неопределённую форму существительных.*

Образец: mannen — en man

mannen . . . .
rummet . . . .
fönstret . . . .
vännen . . . .
dottern . . . .
systern . . . .
pojken . . . .
bussen . . . .
katten . . . .

dagen . . . .
lampan . . . .
barnet . . . .
brevet . . . .
jobbet . . . .
pianot . . . .
fotot . . . .
äpplet . . . .

🗝 **Упражнение № 13.** *Заполните анкету.*

Namn	*Имя*	Vad heter du i förnamn?	
Efternamn	*Фамилия*	Vad heter du i efternamn?	
Födelseår	*Год рождения*	När är du född?	
Ålder	*Возраст*	Hur gammal är du?	
Civilstånd	*Семейное положение*	Är du gift eller ogift (singel)?	
Yrke	*Профессия*	Vad jobbar du som?	
Telefonnummer	*Номер телефона*	Vilket telefonnummer har du?	
Adress	*Адрес*	Var bor du?	
Modersmål	*Родной язык*	Vad är ditt modersmål?	

СТИХОТВОРЕНИЕ

Gesällvisan (folkvisa)
Måndag gör jag ingenting, ingenting, ingenting.
Tisdag ser jag mig omkring, mig omkring,
mig omkring.
Onsdag går jag ut och vankar,
torsdag sitter jag i tankar,
fredag gör jag vad jag vill,
lördag stundar helgen till!

Песенка подмастерья (народная песенка)
В понедельник я не делаю ничего, ничего…
Во вторник смотрю по сторонам,
по сторонам.
В среду я иду гулять.
В четверг сижу в мыслях (задумчив),
В пятницу делаю что хочу,
В субботу уже близки выходные!

Слова и выражения к тексту

gå (4) **ut** — выходить
helg *-en*, *-er* — выходные
ingenting — ничего
omkring — вокруг, по сторонам
tank|e *-en*, *-ar* — мысль

SVENSK HUMOR • ШВЕДСКИЙ ЮМОР

I affären	***В магазине***
En kund kommer in i en bokhandel och frågar: — Har Ni boken “Hur man klarar sig på sin lön”?	*Покупатель входит в книжный магазин и спрашивает: «У вас есть книга „Как прожить на свою зарплату“?»*
Biträdet: — Nej, men vi har trolleriböcker.	*Продавец: «Нет, но у нас есть книги по волшебству».*

Страноведение. Чувство юмора у шведов

«Два шведских джентльмена ужинают в ресторане. Один из них кивает головой в сторону одиноко сидящего за столиком господина и говорит своему сотрапезнику:

— Послушай, это не Свен Свенссон там сидит?

— Нет, не может быть, ведь он уже умер.

— Что ты говоришь? А я видел, он только что жевал.

Вы не поверите, но известный шведский комик Мартин Люнг этим анекдотом заставляет кататься от смеха по полу всё население страны, когда уже в тысячный раз повторяет его с экранов телевизоров или со сцены в кабаре...

В то время как у других народов шутки в основном основываются на грубом юморе или двусмысленностях, шведы видят смешное в самой абсурдности ситуации или высказывания...» (*Берлин П.* Эти странные шведы. М: Эгмонт, 2001. С. 58–59).

Особенно шведы любят смеяться над своими ближайшими соседями — норвежцами. Причем те делают то же самое, поэтому часто в одних и тех же шутках в Швеции фигурируют норвежцы, а в Норвегии — шведы. Примеры самых абсурдных:

Конкурс на норвежском телевидении.

Отгадайте загадку и пришлите ответ в конверте нам в программу. Загадка: большое и коричневое животное. Живёт в лесу. Погодите, пометьте конверт надписью «Лось».

Или:

— Почему норвежцы не едят солёные огурчики?

— Голова в банку не пролезает.

Урок 5

Текст № 1. Kajsas dag • День Кайсы

Väckarklockan ringer klockan sju. Kajsa vaknar.	*В 7.00 звонит будильник. Кайса просыпается.*
Vid kvart över sju stiger hon upp.	*В четверть восьмого она встаёт.*
Hon duschar och går sedan ut i köket.	*Она принимает душ и выходит на кухню.*
Till frukost äter hon fil och flingor och dricker en kopp te.	*На завтрак она ест кукурузные хлопья с простоквашей и выпивает чашечку чаю.*
Klockan åtta går hon hemifrån.	*В восемь она выходит из дома.*
Hon går till universitetet till fots.	*Она идёт в университет пешком.*
Lektionerna börjar klockan nio.	*Занятия начинаются в девять.*

Vid halv elva har hon rast. Då dricker hon en kopp kaffe och äter en bulle.
Sedan har hon lektioner till klockan ett.
Klockan ett har hon lunch. Efter lunchen sätter hon sig och läser på biblioteket.
Kvart i fyra tar hon bussen in till stan.
På stan handlar hon. Hon handlar mat och kläder.

Klockan sju träffar hon Pia på ett kafé.
De går hem från kaféet tillsammans.
På kvällen lyssnar Kajsa på musik. Tjugo i elva ringer Valter.
De pratar länge. Sedan går Kajsa och lägger sig. Hon somnar runt tolv.

В половине одиннадцатого у неё перерыв. Она пьёт кофе с булочкой.
Потом у неё занятия до часа.
В час она обедает. Потом она садится в библиотеке и читает.
Без четверти четыре она едет в город на автобусе.
В городе она делает покупки. Она покупает еду и одежду.
В семь она встречает Пию в кафе.
Они идут домой из кафе вместе.

Вечером Кайса слушает музыку. Без двадцати одиннадцать звонит Вальтер.
Они долго разговаривают. Потом Кайса ложится спать. Она засыпает около двенадцати.

Слова и выражения к тексту

bibliotek *-et*, = — библиотека
bull|e *-en*, *-ar* — булочка
frukost *-en*, *-ar* — завтрак
gå (4) **hem** — идти домой
gå (4) **hemifrån** — идти из дома
gå (4) **och lägga** (4) **sig** — ложиться спать
handla (1) — делать покупки
kläder — одежда
kök *-et*, = — кухня
mat *-en* — еда
rast *-en*, *-er* — перерыв
ringa (2) — звонить
runt — зд.: около
sedan — затем
somna (1) — засыпать
stiga (4) **upp** — вставать
ta (4) — брать
ta (4) **bussen** — ехать на автобусе
till fots — пешком
till stan |staden| — в город (в центр города)
träffa (1) — встречать
väckarklock|a *-an*, *-or* — будильник
vakna (1) — просыпаться
åka (2) **buss** — ехать на автобусе

КОММЕНТАРИИ

- В тексте встречается обратный порядок слов, например: **Vid kvart över sju stiger hon upp.** Подробнее с этим явлением вы познакомитесь далее.
- **Att gå ut i köket** — в шведском языке распространены глаголы с наречиями-модификаторами, заменяющими приставки. Например: *выходить* — **att gå ut**, *входить* — **att gå in**. При произношении ударение **всегда** падает на наречие.
- **Filmjölk** (**fil**) — кисломолочный продукт, аналога которому в России нет. Это нечто среднее между простоквашей и йогуртом.
- **Till fots** — старая форма, оставшаяся в языке с тех времён, когда ещё было несколько падежей. Другие примеры:
  till bords — *за столом,*
  till sängs — *в кровати.*
- **Lektionerna** — *занятия*, слово стоит в определённой форме множественного числа, подробнее об этом — в уроке 7.
- **Vid kvart över sju stiger hon upp**. — *В семь пятнадцать она встаёт*. Слово **vid** часто используют, когда называют время.

Запомните!
Без предлога:
att åka buss — *ехать на автобусе*
att åka bil — *ехать на автомобиле*
att åka tåg — *ехать на поезде*
att åka båt — *плыть на корабле*
Но:
att gå till fots — *идти пешком*

Запомните!
Выбор предлога в шведском языке зависит от пространственного восприятия шведов, поэтому он может не совпадать с русским:
в кухне — **i köket**,
но: *в библиотеке* — **på biblioteket**;
работать в магазине — **arbeta i en affär**,
но: *работать в больнице* — **arbeta på ett sjukhus**.

🗝 **Упражнение № 1.** *Вставьте пропущенные глаголы.*

1. Han . . . . en bok. 2. Han . . . . engelska. 3. De . . . . på teve. 4. Ni . . . . på radio. 5. Mamma . . . . mat. 6. Pappa . . . . en kopp kaffe. 7. Han . . . . en cigarett. 8. Han . . . . tennis. 9. Jag . . . . brev. 10. Han . . . . bil. 11. Jag . . . . piano. 12. Eleven . . . . på bilden.

Упражнение № 2. *Расставьте предложения из текста о Кайсе в правильном порядке. Проверьте себя по тексту на с. 46.*

□ Hon duschar.
□ Lektionerna börjar klockan nio.
□ Halv elva har hon rast.
□ Klockan åtta går hon hemifrån.
□ Hon stiger upp kvart över sju.
□ Till frukost äter hon fil och flingor.
□ Kajsa vaknar klockan sju.

Упражнение № 3. *Вставьте пропущенные слова в предложения. Проверьте себя с помощью текста на с. 46.*

Kajsas dag

Kajsa . . . . klockan sju. Vid kvart över sju . . . . hon upp. Hon . . . . och . . . . sedan ut i köket. Till frukost . . . . hon fil och flingor och . . . . en kopp . . . . Klockan åtta . . . . hon hemifrån. Hon . . . . till universitetet till fots.

Lektionerna . . . . klockan nio. Vid halv elva . . . . hon rast. Då . . . . hon en kopp kaffe och . . . . en bulle. Sedan har hon . . . . till klockan ett.

Klockan ett . . . . hon lunch. Efter lunchen . . . . hon sig och . . . . på biblioteket.

Kvart i fyra . . . . hon bussen in till stan. På stan . . . . hon. Hon . . . . mat och kläder. Klockan sju . . . . hon Pia på ett kafé. De . . . . hem från kaféet tillsammans.

På kvällen . . . . Kajsa på musik. Tjugo i elva . . . . Valter. De . . . . länge. Sedan . . . . Kajsa och lägger sig. Hon . . . . runt tolv.

Упражнение № 4. *Переведите на русский язык.*

1. Att gå och lägga sig . . . .
2. Att tala i telefon . . . .
3. Att äta frukost . . . .
4. Att ha rast . . . .
5. Att åka buss . . . .
6. Att gå hemifrån . . . .
7. Att handla mat . . . .
8. Att somna . . . .
9. Att vakna . . . .
10. Att ta bussen . . . .

Упражнение № 5. *Ответьте на вопросы письменно.*

1. När vaknar Kajsa? ....
2. Vad gör hon på morgonen? (att göra — делать) ....
3. Vad äter hon till frukost? ....
4. När börjar lektionerna? ....
5. Hur tar hon sig till universitetet? (Как она добирается до университета?) ....
....
6. När slutar hon? ....
7. Vad gör hon sedan? ....
8. Vad gör hon på stan? ....
9. Var träffar hon Pia? ....
10. Vad gör hon på kvällen? ....
11. Vem talar hon i telefon med? ....

Упражнение № 6. *Ответьте на вопросы. Дайте полный ответ.*

Образец: Äter Kajsa lunch klockan ett? — Ja, Kajsa äter lunch klockan ett.

1. Äter Kajsa lunch på universitet? ....
2. Åker hon bil in till stan? ....
3. Handlar Kajsa mat på stan? ....
4. Pratar Kajsa i telefon med Pia på kvällen? ....
5. Äter Kajsa yoghurt till frukost? ....
6. Somnar Kajsa runt tolv? ....

Грамматика

Прямой и обратный порядок слов

В шведском предложении широко распространены как прямой, так и обратный порядок слов.

Прямой порядок слов привычен русскому человеку: на первом месте стоит подлежащее, на втором — сказуемое, за ними следуют второстепенные члены:

Kajsa vaknar klockan sju. — *Кайса просыпается в семь.*

При **обратном порядке слов** предложение начинается с второстепенных членов, за которыми следует сказуемое, а затем подлежащее:

Klockan sju vaknar Kajsa. — *В семь просыпается Кайса.*

Если второстепенные члены представлены двумя разными обстоятельствами (например, времени и места) или обстоятельством и дополнением, то при обратном порядке они могут разделяться. Тогда предложение начнётся с того слова, на котором вы хотите сделать акцент:

Kajsa äter frukost klockan sju. — **Klockan sju** äter Kajsa frukost. — **Frukost** äter Kajsa klockan sju.

*Кайса завтракает в семь. — **В семь** завтракает Кайса. — **Завтракает** Кайса в семь.*

Pia går på bio ikväll. — **Ikväll** går Pia på bio. — **På bio** går Pia ikväll.

*Пия идёт в кино вечером. — **Вечером** Пия идёт в кино. — **В кино** Пия идёт вечером.*

Отрицание при обратном порядке слов

Если в предложении с обратным порядком слов содержится отрицание, то **inte** ставится после подлежащего. То же самое происходит с наречиями.

Han talar **inte** spanska. — Spanska talar han **inte**.

Он не говорит по-испански. — По-испански он не говорит.

Han dricker **aldrig** kaffe. — Kaffe dricker han **aldrig**.

Он никогда не пьёт кофе. — Кофе он не пьёт никогда.

🗝 **Упражнение № 7.** *Сделайте из обратного порядка прямой.*

Образец: Klockan nio börjar lektionerna. — Lektionerna börjar klockan nio.

1. Frukost äter Kajsa i köket. ....
2. Till universitetet går Kajsa till fots. ....
3. Sedan tar hon bussen till stan. ....
4. Klockan sju vaknar Kajsa. ....
5. Klockan ett har hon lunch. ....
6. På biblioteket läser hon. ....
7. Klockan sju träffar hon Pia. ....
8. På kvällen lyssnar Kajsa på musik. ....
9. Runt tolv somnar hon. ....

Запомните!

Если в предложении с прямым порядком слов есть прямое дополнение (которое соответствует русскому дополнению в винительном падеже): *читать* (кого, что?) *книгу*, *встречать* (кого, что?) *Пию*, то оно ставится сразу после сказуемого:

Kajsa läser en *bok* på kvällen. — *Кайса читает* ***книгу*** *вечером.*

Kajsa träffar *Pia* på kafé. — *Кайса встречает* ***Пию*** *в кафе.*

🗝 **Упражнение № 8.** *Сделайте из прямого порядка слов обратный. Там, где возможно, используйте два варианта.*

1. Kajsa och Pia sitter hemma. ....
2. Det är varmt och skönt hemma. ....
3. Kajsa skriver på svenska. ....
4. Pia talar svenska. ....
5. De bor i Umeå. ....
6. Pia studerar medicin. ....
7. Pias mamma heter Kerstin. ....
8. Kajsa studerar på universitetet. ....
9. Pia pluggar hemma på söndag. ....
10. Kajsa duschar varje morgon. ....
11. De går på bio ikväll. ....
12. Pia äter frukost på morgonen. ....
13. Kajsa träffar Pia på stan. ....
14. De dricker kaffe på ett kafé. ....

Упражнение № 9. *Сделайте из прямого порядка слов обратный, начните со слов в скобках.*

1. Hon lagar mat (готовит еду) på söndag. (på söndag) ....
2. Han lagar bilen (чинит машину) på eftermiddagen. (på eftermiddagen) ....
3. Hon vaknar kl 8. (kl 8) ....
4. De äter frukost kl 10. (frukost) ....
5. Mamma handlar mat i en mataffär. (mat) ....
6. Vi dricker kaffe på kafé. (på kafé) ....
7. Han spelar piano på fritiden (в свободное время). (på fritiden) ....
8. Jag talar inte spanska. (spanska) ....

Повелительное наклонение глагола

Повелительное наклонение используется в просьбах и приказах:
Kom hit! — *Иди сюда!*
Läs! — *Читай!*
Varsågod och sitt! — *Пожалуйста, садись!*
В шведском языке нет различия между формами повелительного наклонения:
«Иди» и «идите» будет звучать одинаково: **Gå!**
Если же вы хотите попросить вежливо, используйте следующие конструкции:
Var så snäll och gå. — *Будь так любезен, уйди!*
Или:
Kan du vara snäll och gå? — *Можешь быть так любезен и уйти?*
«Пожалуйста» по-шведски будет **varsågod** [*вашогу].

Образование форм повелительного наклонения

В зависимости от класса глагола повелительное наклонение образуется от основы или инфинитива глагола. Основой называется часть слова до окончания, например, основа слова dricka — **drick-**.

1-й класс att **tala** — *говорить*	Инфинитив	Tala! — *Говори!*
2-й класс att **stäng**a — *закрывать*	Основа глагола	Stäng! — *Закрой!*
3-й класс att **sy** — *шить*	Инфинитив	Sy! — *Шей!*
4-й класс att **drick**a — *пить* att **komm**a — *приходить*	Основа глагола	Drick! — *Пей!* Kom! — *Приходи!*

Внимание!
При отрицании: *Не смотри! Не читай!* — частица **inte** стоит после глагола:
Titta inte! Läs inte!

Упражнение № 10. *Поставьте в повелительное наклонение в зависимости от класса глагола и переведите на русский язык.*

1) att prata — *говорить* ....
att arbeta — *работать* ....
att lyssna — *слушать* ....
att handla — *покупать* ....

2) att läsa — *читать* ....
att göra — *делать* ....
att köpa — *покупать* ....
att låsa dörren — *запирать дверь* ....

3) att bo — *жить* ....
att bre — *намазывать* ....
att sy — *шить* ....

4) att skriva — *писать* ....
att komma — *приходить* ....
att dricka — *пить* ....
att äta — *есть* ....

🎧 Текст № 2. Riita pratar med Ludvig-Lennart • Рита говорит с Людвигом-Леннартом

Riita och Kajsa har en katt. Den heter Ludwig-Lennart. Men Kajsa och Riita kallar honom "Lenny". Det är hans smeknamn.
Egentligen är Lenny Riitas katt, men Kajsa tycker också väldigt mycket om honom.
Lenny är svart och fin. Han har tjock päls och stora gula ögon.
Titta på bilden så får ni se honom!
Han tycker om att äta kattmat och dricka mjölk.
Riita bestämmer sig för att prata lite med Lenny:
— Kom hit! säger Riita. Lenny kommer.
— Drick upp din mjölk! säger Riita. Lenny dricker upp mjölken.
— Säg "mjau"! ber Riita.
— Mjau, säger Lenny.
— Lek! ropar Riita. Men Lenny vill inte leka.

Han ligger redan och sover!

У Рииты и Кайсы есть кот. Его зовут Людвиг-Леннарт. Но Кайса и Риита называют его Ленни. Это его кличка.
Вообще-то, Ленни — кот Рииты, но Кайса тоже очень его любит.
Ленни чёрный и красивый. У него густая шерсть и большие жёлтые глаза.
Посмотрите на фото, и вы его увидите!
Он любит есть кошачий корм и пить молоко.
Риита решает немного поговорить с Ленни.
— Иди сюда! — говорит Риита. Ленни приходит.
— Допей своё молоко! — говорит Риита. Ленни допивает молоко!
— Скажи «Мяу»! — просит Риита.
— Мяу, — говорит Ленни.
— Играй! — кричит Риита, но Ленни не хочет играть.
Он уже лежит и спит.

Слова и выражения к тексту

be (4) — просить
dricka (4) **upp** — выпить, допить
egentligen — вообще-то, на самом деле
kattmat *-en* — кошачья еда
leka (2) — играть
mjölk *-en* — молоко
päls *-en*, *-ar* — мех
redan — уже
ropa (1) — кричать
smeknamn *-et*, = — зд.: кличка
tjock — зд.: густой
väldigt — очень
ögon — глаза

Запомните!

В шведском языке часто употребляют два глагола вместе. По-русски мы скажем: *«Он читает сидя»*, по-шведски — «*Он сидит и читает»*.

Например:

Hon står och pratar. — *Она стоит и говорит. / Она говорит стоя.*
Han ligger och sover. — *Он лежит и спит. / Он спит лежа.*
Barnen sitter och äter. — *Дети сидят и едят. / Дети едят сидя.*
En kvinna står och väntar. — *Женщина стоит и ждёт. / Женщина ждёт стоя.*

🔑 **Упражнение № 11.** *Прослушайте запись и поставьте глаголы в повелительном наклонении или в форме настоящего времени (в зависимости от контекста).*

Riita . . . . (att se) Ludwig-Lennart. " . . . . (att komma)!" ropar hon. Ludwig . . . . (att komma). " . . . . (att sitta)!" säger Riita. Ludwig . . . . (att sätta sig). Riita tar fram (достаёт) mjölk. "Varsågod och . . . . (att dricka), Lenny!" säger Riita. Ludwig-Lennart . . . . (att dricka). Riita har kattmat också. " . . . . (att äta)", säger hon. Lenny är hungrig. Han . . . . (att äta). Riita vill leka med Lenny. " . . . . (att leka)!" säger hon. Men Ludwig vill inte leka. Han . . . . (att sova).

Упражнение № 12.

I. *Прослушайте аудиозапись и повторите стихотворения.*
II. *Найдите в текстах стихотворений глаголы в повелительном наклонении и подчеркните.*
III. *Найдите и подчеркните долгие гласные одной чертой, а краткие — двумя.*

СТИХОТВОРЕНИЕ 1

Hallå där!
Köp blåbär!
Hallå en gång till!
Köp rutten sill!
Hallå många gånger!
Köp dubbla långkalsonger!

Эй, там!
Покупайте чернику!
Привет ещё раз!
Покупайте тухлую селёдку!
Привет много раз!
Покупайте двойные кальсоны!

СТИХОТВОРЕНИЕ 2

Har du ont i magen,
Gå till Per i hagen,
Är han inte hemma,
Gå till moster Emma!
Är hon inte där,
Gå till Sankte Pär!
Är han också borta,
Gå då till faster Lotta
Och låna dig en potta!

Если у тебя болит живот,
Иди к Перу на лугу,
Если его нет дома,
Иди к тёте Эмме!
Если её там нет —
Иди к святому Перу!
Если его тоже нет—
Иди к тёте Лотте
И одолжи себе горшок!

Упражнение № 13. *Послушайте запись и пометьте в свободных графах таблицы, какие у Пии планы на неделю:*

Måndag		**Tisdag**		**Onsdag**	
Gå upp.	08.00	Gå upp.		Gå upp.	08.00
Dusch och morgontoalett.		Dusch och morgontoalett.	08.15		
	08.30	Frukost.	08.35	Frukost.	08.30
Föreläsning i immunologi.	09.00	Bibblan.		Plugg! Egna studier.	
Föreläsning i histologi.		Lunch på kafé.	09.30–12.00	Lunch hemma.	12.00–14.00
Lunch.	12.00	Lektioner på universitetet.		Yoga på IKSU.	
Föreläsning i anatomi.		Fika med Kajsa.		Simning.	15.30–16.00
Laboration.	16.00	Universitets ryska filmklubb visar “Nattvakten del 2”.		Bada bastu.	
Middag.		Laga mat och äta.	21.00	Shopping.	18.00–19.00
Läxor.	18.00–20.00	Sova.		Läxor.	

Окончание таблицы

Torsdag		**Fredag**	
Universitetet.		Aerobics.	10.00–11.00
Promenad med Kajsa.	13.00–15.00	Lunch på stan.	
Middag hemma.		Shopping.	13.00–14.00
	19.00	Biblioteket.	14.15–16.45
Titta på teve.	22.00–23.00	Konsert.	
Ringa till mamma.			

Слова и выражения к упражению

föreläsning *-en*, *-ar* — лекция
ämne *-t*, = — предмет
läxor — домашнее задание
bibblan (разговорное) = bibliotek
fika (1) — пить кофе или чай (с бутербродом или булочкой)
“Nattvakten” — «Ночной дозор»
egna studier — самостоятельные занятия
simma (1) — плавать
simning *-en* — плавание
bada (1) **bastu** — мыться в бане
fest *-en*, *-er* — вечеринка
sätta (4) **på teven** — включать телевизор
på stan — в центре города

Запись

1) På måndag morgon stiger Pia upp klockan åtta. Hon äter frukost vid halv nio. Klockan nio går hon på föreläsning om immunförsvaret. Halv elva börjar nästa föreläsning, som är i ämnet histologi. Klockan tolv äter hon lunch. Sen har hon anatomi från klockan ett. Klockan fyra har hon laboration. Klockan fem äter hon middag. Mellan klockan sex och klockan åtta gör hon läxor.

2) På tisdag stiger Pia också upp klockan åtta. Kvart över åtta tar hon en dusch. Fem över halv nio äter hon frukost. Mellan halv tio och elva sitter hon på biblioteket och läser. Vid tolv äter hon lunch på ett kafé. Klockan ett börjar lektionerna på universitetet. Vid sex på kvällen träffar hon Kajsa och de fikar tillsammans. Sen går de på bio. Filmen börjar klockan sju. Klockan elva går Pia och lägger sig.

3) På onsdag äter Pia frukost vid halv nio. Sedan sitter hon hemma och pluggar från klockan nio till klockan tolv. Klockan tolv lagar hon mat och äter. Halv tre går hon på yoga. Efter yogan simmar hon en halvtimme. Sen badar hon bastu i en kvart. Klockan sex shoppar hon på stan. Mellan sju och tio gör hon läxor.

4) På torsdag har Pia lektioner från nio till tolv. Efter lektionerna äter hon lunch och klockan ett tar hon en promenad med Kajsa. Klockan fem äter de middag tillsammans hemma hos Pia. Klockan sju på kvällen går de på fest. Klockan tio kommer Pia hem och sätter på teven. Vid halv elva ringer hon till sin mamma.

5) På fredagsmorgonen tränar Pia. Hon har ett aerobicspass klockan tio. Klockan tolv äter hon lunch på stan. Efter det shoppar hon till klockan två. Från kvart over två till kvart i fem sitter hon på biblioteket. Klockan sju går hon på konsert.

Страноведение. Распорядок дня у шведов

У каждой нации существуют свои привычки в отношении распорядка дня и приёма пищи. Если русские с детского сада привыкли есть 3–4 раза в день, то шведские дети привыкли перекусывать очень часто. Поэтому не удивляйтесь, если во время прогулки шведы всё время будут просить зайти в кафе перекусить или у них в сумке будет термос с кофе и бутерброды. Еда считается жизненно важным делом, поэтому преподаватели закрывают глаза на жующих на занятиях студентов.

Шведы также очень пунктуальны, поэтому желательно не опаздывать, чтобы не нервировать их. Автобусы и поезда ходят точно по расписанию, что очень удобно. Зато определённые неудобства русским доставляют часы работы магазинов и учреждений. Обычно они работают с 10.00 до 18.00, по субботам с 10.00 до 16.00, а по воскресеньям вообще закрыты (кроме Стокгольма). Банки работают только по будним дням и открыты для посетителей всего несколько часов. В маленьких городках после 19.00 поесть вы сможете только в пиццерии или в «Макдоналдсе», — многие кафе закрываются уже в 19.00 часов.

Урок 6

🎧 Текст: Klassrummet • Классная комната

Det här är ett klassrum.	*Это классная комната.*
Det är stort och ljust.	*Она большая и светлая.*
Framför tavlan står en lärare. Tavlan är svart.	*Учитель стоит перед доской. Доска чёрная.*
Läraren ritar på svarta tavlan med en krita.	*Он рисует (пишет) на чёрной доске мелом.*
Kritan är vit.	*Мел белый.*
Läraren är gammal.	*Учитель старый.*
Vid en bänk sitter en elev. Eleven är ung.	*Ученик сидит за партой. Ученик молодой.*
Han har ett block och en penna.	*У него есть тетрадь и ручка.*
Blocket är grönt.	*Тетрадь зёленая.*
Pennan är röd. Han skriver en text.	*Ручка красная. Он пишет текст.*
Texten är lång och svår.	*Текст длинный и сложный.*
Han öppnar läroboken.	*Он открывает учебник.*
Den heter “På svenska”.	*Учебник называется «По-шведски».*

Слова и выражения к тексту

bänk *-en*, *-ar* — парта
krit|a *-an*, *-or* — мел
läro|bok *-boken*, *-böcker* — учебник
ljus — светлый
rita (1) — рисовать, чертить
svår — сложный
ung — молодой

Грамматика

Определённый свободностоящий артикль

Мы уже знаем, что конкретизировать существительное можно, поставив его в определённой форме. Это делается двумя способами:

прибавлением постпозитивного артикля (см. урок 4),

прибавлением свободностоящего артикля **den/det** к слову с постпозитивным артиклем.

Одна из особенностей шведского языка, выделяющая его среди других языков, это **наличие сразу двух определённых артиклей**.

Например:

det gröna äpple**t** — *зелёное яблоко*
den stora mann**en** — *крупный мужчина*
det här hus**et** — *этот дом*
den där cykel**n** — *тот велосипед*

Считается, что эта определённая форма образовалась под влиянием немецкого языка с его свободностоящими определёнными артиклями **der**, **die**, **das**.

Свободностоящий определённый артикль **den** употребляется с существительными общего рода, **det** — среднего рода, **de** — с существительными обоих родов во множественном числе.

Den/det/de употребляются чаще всего или с прилагательным (оно тоже должно быть в определённой форме), или с наречием *здесь* — **här** или *там* — **där**.

Обратите внимание: прилагательное также имеет неопределённую и определённую форму.

Например:

Den här flickan och den där pojken. — *Вот эта девочка и вот тот там мальчик*.

Den blåa bilen är min. — *Этот синий автомобиль мой*.

Det här barnet gråter. — *Вот этот ребёнок плачет*.

Jag bor i det där huset. — *Я живу вон в том доме*.

Если прилагательного, наречия и местоимения нет, употребляют только постпозитивный артикль: **flickan**, **äpplet**.

Реже употребляется свободностоящий артикль без прилагательного или наречий **här/där**.

Например:

det äpplet — (*именно*) *это яблоко*

den kvinnan — (*именно*) *эта женщина*

Запомните!

Кроме артиклей, в значении «этот/тот» можно ещё использовать указательные местоимения: **denna/detta/dessa**.

Denna kvinna skrämmer mig. — *Эта женщина меня пугает*.

Jag vill ha detta bord. — *Я хочу этот столик*.

Dessa barn är busiga. — *Эти дети проказливые*.

После **denna/detta/dessa** существительное стоит в **неопределённой форме**.

Упражнение № 1. *Поставьте существительное в определённую форму. Дайте два варианта: с свободностоящим и с постпозитивным артиклем.*

Образец: Ett hus — huset — det här huset. En kvinna — kvinnan — den här kvinnan.

1. En frukost ....
2. En teve ....
3. En läxa ....
4. Ett bord ....
5. Ett fönster ....
6. En lampa ....
7. En bok ....
8. Ett glas ....

Запомните!

Сочетание **den här / det här** *этот*, например: **den här flickan** *эта девочка* — используется, когда мы хотим подчеркнуть, что имеем в виду именно этот предмет / этого человека.

🗝 **Упражнение № 2.**

I. *Дополните предложения. Используйте первый вариант определённой формы.*

Образец: Jag ser en flicka . . . . spelar piano.
Flickan spelar piano.

1. Det här är en pojke. . . . . går i skolan.
2. Här bor en kvinna. . . . . är läkare.
3. Jag har en kompis . . . . gillar Ryssland.
4. Jag läser en bok . . . . heter (называется) “Krig och fred” («Война и мир»).
5. Jag ser ett hus. I . . . . bor min bror.
6. Hon har ett bord . . . . är nytt.

Примечание: **nytt** — форма среднего рода прилагательного **ny** — *новый.*

II. *Дополните предложения. Используйте второй вариант определённой формы.*

Образец: Jag ser några (несколько) pojkar. . . . . spelar tennis.
Den här pojken spelar tennis.

1. Det här är flickorna från sommarlägret . . . . är från USA.
2. Det här är vår skolas lärare . . . . undervisar i geografi.
3. Det här är mina kompisar. . . . . är min bästa kompis.
4. Det här är mina elever. . . . . är jätteduktig!
5. Här ser du alla killarna i fotbollslaget (en kille — парень) . . . . heter Peter.
6. Här ser du några konstnärer . . . . tycker om att måla porträtt.
7. Det här är tjejerna (девушки) i kören (в хоре). . . . . sjunger sopran.

Примечание: слова **flickorna**, **killarna**, **tjejerna** стоят в определённой форме множественного числа, подробнее об этом — в уроке 7.

Прилагательное

Прилагательным называют такую часть речи, которая отвечает на вопрос «какой?» и в предложении выполняет функцию определения (определяет существительное, называет его качества). Прилагательное, как и существительное, имеет род и число, а также определённую и неопределённую форму.

Прилагательное среднего рода единственного числа имеет на конце **-t**.

Сравните: en klok pojke — *умный мальчик*, но: ett klok**t** barn — *умный ребёнок*.

В определённой форме прилагательное прибавляет в окончании **-a**:

den klok**a** pojken — *умный мальчик*

det klok**a** barnet — *умный ребёнок*

Во множественном числе прилагательное тоже имеет в окончании **-a**:

fin**a** flickor — *красивые девочки*

de fin**a** flickorna — *эти красивые девочки*

	Неопределённая форма		**Определённая форма**
	Общий род	*Средний род*	
Ед. ч.	fin en fin bil	**-t** fin**t** ett fin**t** hus	**-a** fin**a** den fin**a** bilen det fin**a** huset
Мн. ч.	**-a** fin**a** fin**a** bilar/hus		de fin**a** bilarna/husen

Обратите внимание!
Множественное число прилагательных и определённая форма (имеющие в окончании **-a**) не всегда совпадают. Есть ряд исключений.
Например:
en **liten** flicka — **lilla** flickan — den **lilla** flickan
ett **litet** bord — **lilla** bordet — det **lilla** bordet
Но:
små bord — **små** borden — de **små** borden
Такие прилагательные нужно запоминать!

СЛОЖНЫЕ СЛУЧАИ

Liten — litet — lilla — *маленький* (исключение).

Vit — vitt — vita — *белый* — прилагательное, заканчивающееся на **-t**, удваивает его.

Rund — runt — runda — *круглый* — в прилагательном, заканчивающемся на сочетание «согласный+**d**», **d** меняется на **t**.

Bred — brett — breda — *широкий* — в прилагательном, заканчивающемся на сочетание «гласный+d», **d** меняется на **tt**.

Trött — trött — trötta — *усталый* — если прилагательное заканчивается на **-tt**, то при образовании формы среднего рода ничего не меняется.

Bra — bra — bra — *хороший* (исключение).

Svart — svart — svarta — *чёрный* (исключение).

Упражнение № 3. *Запомните наиболее общеупотребительные шведские прилагательные.*

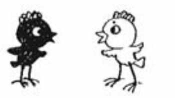
hög — låg
высокий — низкий

stor — liten
большой — маленький

vacker (fin) — ful
красивый — некрасивый

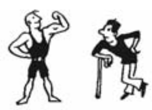
svart — vit
чёрный — белый

bra — dålig
хороший — плохой

glad — ledsen [*лессэн]
радостный — грустный

pigg — trött
бодрый — усталый

frisk — sjuk
здоровый — больной

bekväm — obekväm
удобный — неудобный

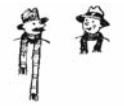
bred — smal
широкий — узкий

rik — fattig
богатый — бедный

mörk — ljus
тёмный — светлый

lång — kort
длинный — короткий

klok — dum
умный — глупый

naiv — listig
наивный — хитрый

ny — gammal
новый — старый

gammal — ung
старый — молодой

rolig — tråkig
весёлый — скучный

Запомните основные цвета:

vit — *белый*	**röd** — *красный*
svart — *чёрный*	**rosa/skär** — *розовый*
blå — *синий*	**lila** — *лиловый*
grön — *зелёный*	**orange** — *оранжевый*
gul — *жёлтый*	**ljusblå** — *светло-синий/голубой*
brun — *коричневый*	**mörkröd** — *тёмно-красный*

Ljus — *светлый* и **mörk** — *тёмный* прибавляются к прилагательным, когда нужно образовать светлый или тёмный оттенок.

Упражнение № 4.

I. *Подберите к существительным прилагательные. Выберите из списка или придумайте свои.*

Образец: En ros (röd) — en röd ros. Ett bord (bred) — ett brett bord.

Bred, smal, stor, liten, blå, grön, bekväm, bra, ny, gammal, ung, klok, vacker, svart, rund.

1. ett bord ....
2. en soffa ....
3. en pojke ....
4. en kvinna ....
5. en stol ....
6. ett äpple ....
7. en buss ....
8. en bil ....
9. ett fönster ....
10. ett tåg ....
11. ett barn ....

II. *А теперь сделайте из словосочетаний, получившихся в предыдущем упражнении, определённую форму со свободностоящим артиклем* ***den/det***.

Образец: En röd ros — den röda rosen. Ett brett bord — det breda bordet.

1. ett bord ....
2. en soffa ....
3. en pojke ....
4. en kvinna ....

5. en stol ....
6. ett äpple ....
7. en buss ....
8. en bil ....
9. ett fönster ....
10. ett tåg ....
11. ett barn ....

МЕСТО ПРИЛАГАТЕЛЬНОГО В ПРЕДЛОЖЕНИИ

Прилагательное может стоять как перед существительным — в роли определения, так и после — в роли сказуемого. Обратите внимание на то, что в роли сказуемого прилагательное будет стоять в неопределённой форме и согласовываться с существительным в роде.

Можно сказать: Den röda rosen. — *Красная роза*, а можно и: Rosen är röd. — *Роза — красная.*

Другие примеры:

den fina klänningen — **klänningen är fin**
это красивое платье — вот это платье — красивое;
den nya telefonen — **telefonen är ny**
новый телефон — телефон — новый;
det röda taket — **taket är rött**
красная крыша — крыша — красная.

Упражнение № 6. *Измените словосочетания так, чтобы прилагательное было в роли сказуемого.*

Образец: Den blåa bilen. — Bilen är blå.

1. Den långa kvinnan ....
2. Den unga flickan ....
3. Den kloka pojken ....
4. Den svarta väskan ....
5. Den fina bilden ....
6. Det breda bordet ....
7. Det nya huset ....

Местоимение den/det

Местоимение 3-го лица единственного числа, обозначающее неодушевлённые предметы, в шведском языке будет звучать **den/det** в зависимости от рода существительного. Существительные общего рода заменяются местоимением **den**, существительные среднего рода заменяются местоимением **det**.

Например:

Jag ser **en** katt. **Den** är svart. — *Я вижу кошку. Она черная.*

КОММЕНТАРИИ

- *Животное* в шведском языке — существительное среднего рода.
- Det här är **ett** bord. **Det** är nytt. — *Это стол. Он новый.*
- Но если речь идёт об одушевлённых объектах, то используются местоимения **han** — *он*, **hon** — *она*, **de** — *они*.

  Det är min syster. **Hon** är lärare. — *Это моя сестра. Она учительница.*

Запомните!
Den/det выполняет сразу несколько функций.
1. **Den/det** — свободностоящий определённый артикль существительных.
2. **Den/det** — местоимение 3-го лица единственного числа для неодушевлённых существительных.
3. **Det** — *это* употребляется в предложениях типа: ***Det* är en bil.** — *Это машина;*
***Det* är ett hus.** — *Это дом.*

Упражнение № 7.

I. *Сделайте из определения сказуемое.*

II. *Замените существительное местоимением. Обратите особое внимание на сложные случаи образования форм прилагательных **vacker**, **gammal**, **liten**.*

Образец: Den nya lampan — Lampan är ny. Den är ny.

1. Den stora skolan ....
2. Det gamla bordet ....
3. Den vackra kvinnan ....
4. Den kloka läraren ....
5. Den duktiga eleven ....
6. Den svarta katten ....
7. Den snälla hunden ....
8. Det runda fönstret ....
9. Den blåa soffan ....
10. Den röda blomman ....
11. Det lilla barnet ....
12. Det korta brevet ....

Запомните!
Прилагательные в 3-м лице среднего рода: *красивое, холодное, горячее* — будут переводиться с помощью слова *это* — **det** и прилагательного в определённой форме.
Det vackra är kort. — *Красивое коротко.*

Упражнение № 8. *Переведите на шведский язык. Проверьте себя по тексту на с. 55.*

1. Klassrummet är .... (*большая и светлая*)
2. Tavlan är .... (*чёрная*)
3. Kritan är .... (*белый*)
4. Läraren är .... (*старый*)
5. Eleven är .... (*молодой*)
6. Blocket är .... (*зелёная*)
7. Pennan är .... (*красная*)
8. Texten är .... (*трудный*)

Запомните!
att sitta vid en (skol) bänk — *сидеть за партой*
att stå framför (svarta) tavlan — *стоять у доски*

🎧 **Упражнение № 9.** *Прослушайте запись. Вставьте пропущенные слова и части предложения. Местоимение* ***som*** *переводится как «который». Обращайте внимание на род существительных и прилагательных.*

1. Det här är en väska som . . . .
2. Jag har en bror som . . . .
3. Jag är gift med en man som . . . .
4. Jag tycker om rosor som . . . .
5. Martin gillar människor som . . . .
6. Sverige är ett land som . . . .

🎧 🔑 **Упражнение № 10.** *Кайса наводит порядок в комнате. Там очень много вещей — её и Рииты, она пытается выяснить, кому что принадлежит. Помогите ей!*

sak — ***вещь***	**Riita**	**Kajsa**
en penna — *ручка*		
ett block — *тетрадь*		
en fantasybok — *книга в стиле фэнтези*		
en påse chips — *пакет чипсов*		
en veckotidning — *журнал*		
en svart handväska — *чёрная сумочка*		
en ordbok — *словарь*		
en blomma — *цветок*		
en barbiedocka — *кукла Барби*		
en svart katt som heter Ludwig-Lennart — *чёрный кот по имени Людвиг-Леннарт*		

Слова и выражения к упражнению

Den måste vara min. — Она уж точно моя.
gärna — с удовольствием
favorit — любимый
vattna (1) — поливать

Запись
Kajsa: Det här är en penna. Den är min.
Och vad är det här? Just det, det är Riitas block.
Och vad är det här då? En fantasybok. Den är Riitas. Hon gillar fantasy.
Och här ligger en påse chips. Den är också Riitas. Hon älskar chips.
Och vad är det här? En veckotidning! Den är ju min! Den läser jag gärna en gång till!
En svart handväska. Den måste vara min.
En svensk-finsk ordbok. Den är också min.
En blomma. Blomman är också min. Den ska jag vattna.
Och vad är det här? Riitas favoritbarbiedocka!
Och vad är det här då? Det är ju en svart katt! Ludvig-Lennart! Han är vår!

СТИХОТВОРЕНИЕ

Karl-Oskar (okänd författare)
Jag heter Karl-Oskar,
i kärret jag bor.
Jag har inga strumpor,
jag har inga skor.
Jag hoppar en tre-fyra meter i sträck,
för jag är en groda så käck!
Kväck, kväck!

Карл Оскар (автор неизвестен)
Меня зовут Карл Оскар,
В болоте я живу.
У меня нет носков
И туфель тоже нет.
Я прыгаю на три-четыре метра,
Потому что я — смелая лягушка!
Ква, ква!

Слова и выражения к тексту

för — зд.: потому что
grod|a *-an*, *-or* — лягушка
hoppa (1) — прыгать
i sträck — зд.: в длину, за один прыжок
inga — никакие
käck — смелый
kärr *-et*, = — канава, маленькое болото
så — такая

SVENSK HUMOR • ШВЕДСКИЙ ЮМОР

En man är på restaurang. Han säger till kyparen:
— Den här fisken ser inte riktigt frisk ut.

— Det är värre än så, den är död.

Мужчина в ресторане говорит официанту:
— Эта рыба выглядит не совсем свежей/здоровой (frisk — *свежий, здоровый*).
— Дела обстоят ещё хуже. Она мертва.

Страноведение. Праздники в Швеции

Один из самых интересных шведских праздников — *Святая Люсия*, праздник света, приходящийся на 13 декабря — один из самых тёмных дней в году. Задолго до этого объявляется конкурс на выбор самой красивой Люсии. Обычно выбирают девушку с длинными светлыми волосами. Рано утром 13 декабря она в белом наряде и с короной из свечей на голове возглавляет процессию из столь же нарядных юношей и девушек, которые поют традиционные песни.

Рождество (**jul** по-шведски) празднуют в семейном кругу. Празднуют его 24 декабря, в отличие от некоторых других стран, где оно отмечается 25-го. В первой половине дня накрывают рождественский стол — **julbord** и слушают рождественские песни, часто в исполнении любимых певцов, например Carola. Обычно после этого приходит **jultomte** — Дед Мороз, который спрашивает: “Finns det några snälla barn?” (т. е. «Живут ли тут какие-нибудь хорошие дети?»). Дети, разумеется, отвечают: «Да». Тогда Дед Мороз раздаёт подарки и говорит, что ему нужно идти: он должен успеть раздать подарки другим детям. Обычно роль Деда Мороза исполняет родственник, специально для этого надевший красный колпак и нацепивший белую бороду.

Любимый праздник шведских студентов — **Valborgsmässoafton** *Вальпургиева ночь*, 30 апреля. В эту ночь (с 30 апреля на 1 мая) они традиционно жгут костры и поют студенческие песни.

Midsommar — праздник середины лета, очень популярный среди шведов. Они выбираются на природу, устанавливают майский шест, вокруг которого танцуют и водят хороводы. На столе — молодая картошка, любимая шведами селёдка и торт со свежей клубникой.

В августе шведы устраивают **kräftskiva** — праздник поедания раков. Это один из любимейших праздников у шведов, потому что можно сидеть на улице и есть вкусных раков, запивая пивом.

Урок 7

🎧 Текст: Kajsas studentrum • Студенческая комната Кайсы

Kajsas studentrum

Rummet.
Kajsa bor långt ifrån Umeå centrum men nära universitetet.
Hon bor i ett studentrum i en korridor.
I korridoren finns tre rum till.
Där bor Kajsas grannar: Petra, Daniel och Gustav.
De delar kök i korridoren, men Kajsa har egen dusch och toalett.
Rummet är litet, ljust och mysigt.
Det har två fönster. I fönstren hänger gråa gardiner.
I taket hänger en lampa.
Vid en av väggarna står ett skrivbord. Vid skrivbordet står en stol.
Mitt i rummet står ett litet soffbord.
I ett hörn står en gul fåtölj.
Fåtöljen är gammal. Bredvid fåtöljen står en golvlampa. Den fungerar inte.
Vid väggen mittemot skrivbordet står en säng.
Ovanför sängen hänger en tavla. Den är vacker.
Den föreställer en skog. På en annan vägg hänger en affisch.
På affischen står det "Tiden är en dröm".
Till höger om dörren står en stor bokhylla.
I bokhyllan står det böcker.
Bredvid bokhyllan står en garderob.
På skrivbordet står en radio (Kajsa tycker om att lyssna på radio), en lampa som fungerar och en dator. Kajsa jobbar mycket på datorn.

Студенческая комната Кайсы

Комната.
Кайса живёт далеко от центра города, но близко к университету.
У неё комната в студенческом коридоре.
В коридоре есть ещё три комнаты.
Там живут соседи Кайсы: Петра, Даниэль и Густав.
У них общая кухня, но у Кайсы — собственные душ и туалет.
Комната маленькая, светлая и уютная.
В комнате два окна. На окнах висят серые гардины.
На потолке висит лампа.
У стены стоит письменный стол. У стола стоит стул.
Маленький журнальный столик стоит посреди комнаты. В углу стоит жёлтое кресло.
Кресло старое. Рядом с креслом стоит напольная лампа. Она не работает.
У стены напротив стола стоит кровать.
Над кроватью висит картина. Картина красивая.
На ней нарисован лес. На другой стене висит афиша.
На афише написано: «Время — это сон».
Справа от двери стоит большой книжный шкаф из полок (стеллаж). В шкафу стоят книги.
Рядом с книжным стеллажом стоит гардероб.
На столе стоит радио (Кайсе нравится слушать радио), лампа, которая работает, и компьютер. Кайса много работает на компьютере.

Köket

I köket finns ett kylskåp, en spis, diskbänk, en mikrovågsugn och flera skåp.
Där finns också en soffa och en teve och i mitten av rummet står ett bord. Runt bordet står det stolar. Över bordet hänger en lampa.
I fönstret står det blommor.

Кухня

На кухне есть холодильник, плита, кухонная стойка, микроволновая печь и несколько шкафов. Там есть также диван и телевизор, и в середине комнаты стоит стол. Вокруг стола стоят стулья. Над столом висит лампа.
На окне стоят цветы.

Слова и выражения к тексту

affisch *-en, -er* — афиша
annan — другой
bokhyll|a *-an, -or* — книжная полка
bredvid — у, возле, рядом
centrum *-et*, = — центр (города)
där — там
dator *-n, -er* — компьютер
dela (1) — делить
diskbänk *-en* — кухонная стойка
egen — свой, собственный
fåtölj *-en, -er* — кресло
flera — много, несколько
fönst|er -ret, = — окно
fungera (1) — работать, быть исправным
garderob *-en, -er* — гардероб, шкаф для одежды

gardin *-en, -er* — штора, занавеска
golvlamp|a *-an, -or* — напольная лампа, торшер
grann|e *-en, -ar* — сосед
i ett hörn — в углу
kök *-et*, = — кухня
kylskåp *-et*, = — холодильник
ljus — светлый
långt ifrån — далеко от
men — но, а
mitt i rummet — посреди комнаты
mysig — уютный
nära — близко, рядом
på väggen — на стене
rum *-met*, = — комната
säng *-en, -ar* — кровать
skåp *-et*, = — шкаф
skog *-en, -ar* — лес
skrivbord *-et*, = — письменный стол
soffbord *-et*, = — журнальный столик
spis *-en, -ar* — плита
stol *-en, -ar* — стул
tak *-et*, = — потолок; крыша
tavl|a *-an, -or* — картина
till höger — справа
vägg *-en, -ar* — стена
vid — у

Грамматика

Оборот “DET FINNS”

В шведском языке есть оборот, соответствующий английскому “there is / there are” и немецкому “es gibt”, — *там есть*. Он используется для сообщения о том, что где-то есть/находится что-то, чаще всего в описаниях комнаты, дома и т. д.:

Det finns ett bord i rummet. — *В комнате есть стол.*

Предложение начинается с сообщения о том, что **что-то есть**, и заканчивается информацией о том, **где** оно есть. Причём место обычно указывается в определённой форме.

Det finns **en** teve **i vardagsrummet**. — *В гостиной есть телевизор.*
Det finns **ett** badrum **i huset**. — *В доме есть ванная комната.*
Det finns **en** garderob **i hallen**. — *В прихожей есть шкаф (для одежды).*
Задать вопрос с использованием этого оборота можно так:
Finns det lampa i källaren*? — В подвале есть лампа*?
— Ja, det finns (en) lampa i källaren. / Ja, det finns det. — *Да, есть.*
— Nej, det finns ingen* lampa i källaren. / Nej, det finns det inte. — *Нет, нет.*

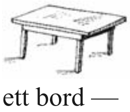
Примечание: **ingen** переводится как *никакой* и используется в отрицательных предложениях.
— Vad finns det i källaren? — Det finns en lampa i källaren. — *Что в подвале? — В подвале — лампа.*

Упражнение № 1. *Опишите, где что находится. Возможны несколько вариантов. Выберите из списка комнату и предмет.*

Образец: Det finns en tvättmaskin i tvättstugan.

ett vardagsrum — *гостиная*
ett badrum — *ванная*
en balkong — *балкон* (Obs! på balkongen — *на балконе*)
en vind — *чердак* (Obs! på vinden — *на чердаке*)
en hall — *холл, прихожая*
en barnkammare — *детская*
ett sovrum — *спальня*
ett kök — *кухня*
en källare — *подвал*
en tambur — *прихожая*
ett gästrum — *гостевая*
en tvättstuga — *комната для стирки*

en spegel — зеркало

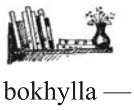

ett bord — стол

en soffa — диван

en teve — телевизор

en cykel — велосипед

ett skåp — шкаф

en bokhylla — книжная полка

en kran — кран

ett badkar — ванна

ett tvättfat — раковина

ett kylskåp — *холодильник*

en matta — *ковёр*

en lampa — *лампа*

gamla möbler — *старая мебель*

en säng — *кровать*

en tavla — *картина*

en leksak — *игрушка*

en barnsäng — *детская кроватка*

ett soffbord — *журнальный столик*

blommor — *цветы*

en fåtölj — *кресло*

en tvättmaskin — *стиральная машина*

ett strykjärn — *утюг*

en strykbräda — *гладильная доска*

ett piano — *пианино*

Упражнение № 2. *Ответьте на вопросы.*

Образец: Finns det ett kylskåp i köket? Ja, det finns ett kylskåp i köket. / Nej, det finns det inte.

1. Finns det en tvättmaskin på balkongen? ....
2. Finns det en säng på vinden? ....
3. Finns det ett piano i köket? ....
4. Finns det stolar i vardagsrummet? ....
5. Finns det en cykel i hallen? ....
6. Finns det böcker i bokhyllan? ....
7. Finns det ett kylskåp i köket? ....

Запомните!

Сложные слова, состоящие из одного или нескольких слов, имеют тот же артикль, который имело второе слово.

Например:

***en* bokhylla (en bok + *en* hylla)** — *книжная полка / книжный стеллаж*

***ett* bokskåp (en bok + *ett* skåp)** — *книжный шкаф*

***en* huvudgata (ett huvud + *en* gata)** — *главная улица*

***en* leksak (*en* lek + *en* sak)** — *игрушка*

***ett* badrum (*ett* bad + *ett* rum)** — *ванная комната*

Множественное число существительных

В шведском языке **множественное число** образуется с помощью **окончания**. Например: en flicka — flera flick**or** (*одна девочка — много девочек*). Окончание зависит от типа образования множественного числа. Всего в шведском языке 7 таких типов.

1-й тип: окончание мн. ч. **-or** — существительные общ. р., оканчивающиеся на **-a** Искл.: **en våg** *волна*, **en ros** *роза* (тоже относятся к 1-му типу)	en flicka — flickor (*девочки*) en kaka — kakor (*печенья*) en kvinna — kvinnor (*женщины*) en bricka — brickor (*подносы*) en våg — vågor (*волны*) en ros — rosor (*розы*)

Окончание таблицы

2-й тип: окончание мн. ч. **-ar** — многие существительные общ. р., оканчивающееся на согласный; все существительные общ. р., оканчивающиеся на **-e**, **-ing**, **-dom**, **-lek**; односложные существительные общ. р., оканчивающиеся на гласный	en bil — bilar (*машины*) en pojke — pojkar (*мальчики*) en tidning — tidningar (*газеты*) en buske — buskar (*кусты*) en fördom — fördomar (*предрассудки*) en storlek — storlekar (*размеры*) en ö — öar (*острова*)
3-й тип: окончание мн. ч. **-er** — слова общ. и ср. р. иноязычного происхождения с ударением на последнем слоге; слова с суффиксами **-skap**, **-nad**, **-het**; некоторые односложные существительные общ. р., оканчивающиеся на согласный	en gardin — gardiner (*шторы*) ett bageri — bagerier (*пекарни*) en fåtölj — fåtöljer (*кресла*) en månad — månader (*месяцы*) en lägenhet — lägenheter (*квартиры*) en byggnat — byggnader (*здания*) en egenskap — egenskaper (*свойства*) en vän — vänner (*друзья*)
4-й тип: окончание мн. ч. **-n** — слова ср. р., оканчивающиеся на гласный	ett frimärke — frimärken (*марки*) ett intresse — intressen (*интересы*) ett piano — pianon (*пианино*) ett foto — foton (*фотографии*) ett äpple — äpplen (*яблоки*)
5-й тип: нулевое окончание — слова ср. р., оканчивающиеся на согласный	ett brev — brev (*письма*) ett träd — träd (*деревья*) ett hus — hus (*дома*) ett rum — rum (*комнаты*) ett bord — bord (*столы*) ett fönster — fönster (*окна*)
6-й тип: нулевое окончание — слова общ. р., обозначающие профессии и оканчивающиеся на **-are**, **-er**	en lärare — lärare (*учителя*) en läkare — läkare (*врачи*) en arbetare — arbetare (*рабочие*) en fysiker — fysiker (*физик*)
7-й тип: окончание мн. ч. **-r** — односложные слова, оканчивающиеся на гласный; слова общ. и ср. р. с суффиксом **-else**	en ko — kor (*коровы*) en sko — skor (*туфли*) ett fängelse — fängelser (*тюрьмы*)

Запомните!

1. Ряд существительных имеет в форме множественного числа переогласовку: **en man — flera män** (*мужчины/мужья*), **en man — flera ma**n (*люди*), **en natt — nätter** (*ночи*), **ett land — länder** (*страны*), **ett öga — ögon** (*глаза*), **ett öra — öron** (*уши*), **en son — söner** (*сыновья*), **en dotter — döttrar** (*дочери*), **en bok — böcker** (*книги*), **en hand — händer** (*руки*), **en bror — bröder** (*братья*), **en far — fäder** (*отцы*), **en mor — mödrar** (*матери*).

2. Если существительное оканчивается на безударные **-er**, **-el**, **-en**, то **-e** исчезает во множественном числе. Например: **cykel — cyklar** (*велосипед — велосипеды*), **faster — fastrar** (*тётя по отцу — тёти по отцу*).

В предыдущей таблице была представлена неопределённая форма. Определённая форма множественного числа образуется при помощи следующих окончаний.

1-й тип + na **2-й тип + na** **3-й тип + na** **6-й тип + na** **7-й тип + na**	en flicka — flickor en pojke — pojkar en lägenhet — lägenheter en lärare — lärare en ko — kor	**flickorna** **pojkarna** **lägenheterna** **lärarna** **korna**
4-й тип + a	ett foto — foton	**fotona**
5-й тип + en	ett hus — hus	**husen**

Прилагательные тоже имеют форму множественного числа. Она оканчивается на **-a**. Например: en fin dam — fin**a** damer (*красивые дамы*), en blå bil — blå**a** bilar (*синие машины*); det nya huset — de ny**a** husen (*новые дома*); det glada barnet — de glad**a** barnen (*радостные дети*).

СВОДНАЯ ТАБЛИЦА

№ типа	Ед. ч., неопр. ф.	Ед. ч., опред. ф.	Мн. ч., неопред. ф.	Мн. ч., опред. ф.
1	en vacker flicka	/den/ vackra flickan	vackra flickor	/de/ vackra flickorna
2	en klok pojke	/den/ kloka pojken	kloka pojkar	/de/ kloka pojkarna
3	en röd fåtölj	/den/ röda fåtöljen	röda fåtöljer	/de/ röda fåtöljerna
4	ett moget äpple	/det/ mogna äpplet	mogna äpplen	/de/ mogna äpplena
5	ett nytt hus	/det/ nya huset	nya hus	/de/ nya husen
6	en gammal lärare	/den/ gamla läraren	gamla lärare	/de/ gamla lärarna
7	en vit ko	/den/ vita kon	vita kor	/de/ vita korna

Запомните!
Множественная и определённая форма прилагательных не всегда совпадают. Например:
den **lilla** flickan — *маленькая девочка*, но: de **små** flickorna — *маленькие девочки.*

Упражнение № 3. *Образуйте множественное число в определённой и неопределённой форме по типам и переведите на русский язык.*

Образец: женщина — en kvinna — kvinnan — kvinnor — kvinnorna

1-й тип:

кукла en docka ....
девочка en flicka ....
картина en tavla ....
горшок en kruka ....
цветок en blomma ....
роза en ros ....
улица en gata ....
торт en tårta ....
загадка en gåta ....
печенье en kaka ....
пятёрка en femma ....
мама en mamma ....

2-й тип:

мальчик en pojke ....
куст en buske ....

газета	en tidning ....
правило	en regel ....
стена	en vägg ....
машина	en bil ....
чашка	en kopp ....
кровать	en säng ....
стул	en stol ....
дверь	en dörr ....
кольцо	en ring ....

3-й тип:

человек	en person ....
книга	en bok ....
кресло	en fåtölj ....
парк	en park ....
полицейский	en polis ....
фабрика	en fabrik ....
семья	en familj ....
бутик	en butik ....
киоск	en kiosk ....
сигнал	en signal ....

4-й тип:

яблоко	ett äpple ....
интерес	ett intresse ....
знак	ett märke ....
место	ett ställe ....
почтовая марка	ett frimärke ....
работа	ett arbete ....

5-й тип:

дом	ett hus ....
комната	ett rum ....
дерево	ett träd ....
нога	ett ben ....
пол	ett golv ....
потолок	ett tak ....
работа	ett jobb ....
проблема	ett problem ....

6-й тип:

учитель	en lärare ....
врач	en läkare ....
маляр	en målare ....
консультант	en rådgivare ....

7-й тип:

корова	en ko ....
ботинок	en sko ....

Упражнение № 4. *Подберите существительные из предыдущего упражнения к следующим прилагательным. Следуйте образцу.*

Образец: en natt + mörk; en mörk natt — den mörka natten — mörka nätter — de mörka nätterna

röd (*красный*) ....

liten (*маленький*) ....
stor (*большой*) ....
lång (*длинный*) ....
intressant (*интересный*) ....
klok (*умный*) ....
vacker (*красивый*) ....
mjuk (*мягкий*) ....
mogen (*зрелый*) ....
bred (*широкий*) ....
svår (*сложный*) ....
bra (*хороший*) ....
dålig (*плохой*) ....
ny (*новый*) ....
gammal (*старый*) ....

Обратите внимание: det lilla barnet — de små barnen, den bra boken — de bra böckerna.

Предлоги и наречия

på (*на*): Vasen står på bordet. —
Ваза стоит на столе.

under (*под*): Hunden ligger under bordet. —
Собака лежит под столом.

i (*в*): Pojken ligger i sängen. —
Мальчик лежит в кровати.

Bordet står i köket. —
Стол стоит в кухне.

mitt på/mitt i (*в середине*):
Vasen står mitt på bordet. —
Ваза стоит в центре стола.

Bordet står mitt i rummet. —
Стол стоит в середине комнаты.

över (*над*): Lampan hänger över bordet. —
Лампа висит над столом.

mellan (*между*): Soffbordet står mellan fåtöljerna. —
Журнальный столик стоит между креслами.

till höger om (*справа*)
till vänster om (*слева*)
rakt fram (*прямо*)
bakom (*сзади*)
framför (*спереди*)
bredvid (*рядом*)
vid (*рядом, вплотную*)
i hörnet (*в углу*)

Внимание!
Lampan hänger *i* taket. — *Лампа висит на потолке.*
Gardinerna hänger *i* fönstret. — *Шторы висят на окне.*

Упражнение № 5. *Напишите, что есть у Кайсы в квартире.*

МЕСТОИМЕНИЯ ingen/inget/inga; någon/något/några, vilken/vilket/vilka, hurdan/hurdant/hurdana

Неопределённо-личные местоимения någon/något/några *некто/нечто/некоторые*

Шведы — люди очень вежливые, и вежливость у них заложена в самом языке.

По-русски мы спросим: «У тебя есть машина?» — шведы же тактично осведомятся: Har du någon bil? — *У тебя есть какая-нибудь машина*? (возможно, у тебя её вообще нет).

Для этого они используют неопределённо-личное местоимение *какой-нибудь* — **någon**, которое употребляется, когда нам ничего не известно о предмете разговора. Чаще всего это местоимение используется в вопросах.

Например:

Har du några barn? — *У тебя есть какие-нибудь дети?/ У тебя есть дети*?

Har du någon dröm? — *У тебя есть какая-нибудь мечта?/ У тебя есть мечта*?

Местоимение изменяется в зависимости от рода и числа существительных:

для среднего рода — **något**;

для множественного числа — **några**.

Местоимения *någon* (*некто, кто-нибудь*) и *något* (*нечто, что-нибудь*)

Någon ещё используется в значении *кто-то*, *кто-нибудь*, когда речь идёт о живом существе:

Har någon ringt? — *Кто-нибудь звонил?*

Något используется в значении *что-нибудь, что-то*, когда речь идёт о неодушевлённом предмете:

Kom hit! Jag har något att säga dig. — *Подойди сюда, я хочу кое-что тебе сказать*.

Jag ser något där borta. — *Я вижу что-то там вдали*.

Några может использоваться в значении *некоторые*:

Det är några som frågar efter dig. — *(Некоторые) тебя зовут/ищут*.

Произношение

В речи и даже часто на письме эти местоимения сокращаются до **nån** [нон] и **nåt** [нот].

Någon является частью многих наречий:

någon gång [*нонгонг] — *когда-нибудь;*

någonstans [*нонстанс] — *где-то, где-нибудь;*

någonting [*нонтинг] — *что-то*.

Ответ на вопрос

Если задан вопрос к существительному с местоимением **någon**, то отвечают на него так:

Har du några barn? — Ja, två stycken, en pojke och en flicka.

У тебя есть дети? — Да, двое, мальчик и девочка (**ett stycke** — *штука*, *экземпляр*).

Har du någon bil? — Ja, jag har en bil, en Volvo. / Nej, jag har ingen bil.

У тебя есть какая-нибудь машина? — Да, у меня есть машина, «вольво». / Нет, у меня нет никакой машины.

> **Запомните!**
> Можно также использовать вопросы и без артикля:
> **Har du någon bil** = **Har du bil?** — *У тебя есть машина?*

🗝 **Упражнение № 6.** *Переведите на русский язык.*
1. Mamma! Jag är hemma! Finns det något att äta i kylskåpet? ....
2. Går det något bra på teve ikväll? ....
3. Ser du någon där borta? ....
4. Jag åker till Paris någon gång i sommar. ....
5. Någonstans finns paradiset på jorden. (ett paradis — *рай*, en jord — *земля*) ....
6. Har någon ringt? ....

Упражнение № 7. *Ответьте на вопросы письменно.*
1. Har Kajsa några affischer på väggarna? ....
2. Har Kajsa några böcker? ....
3. Har Kajsa något bord? ....
4. Har Kajsa någon säng? ....
5. Har Kajsa några grannar? ....
6. Bor det någon i korridoren? ....

ОТРИЦАТЕЛЬНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ ingen/inget/inga (*никакой/никакие*).

По-шведски, как и по-немецки, в предложениях с отрицанием существительного используется особое отрицательное местоимение. В немецком языке это **kein**: Ich habe keine Tochter. — *У меня нет (никакой) дочери*. Ср. в английском: I have no daughter. — *У меня нет никакой дочери* (полное отрицание).

В шведском языке используется особое отрицательное местоимение **ingen** — *никто*:
Jag har inget hus. — *У меня нет дома* (букв.: *У меня нет никакого дома*).
Отрицательное местоимение **ingen** изменяется в зависимости от рода и числа существительных:
ingen (*никто*) **—** общий род,
inget (*ничто*) — средний род,
inga (*никакие люди*) — множественное число.

Ingen образовалось из **inte + någon**.
Inget = inte + något.
Inga = inte + några.

И сегодня можно сказать: Jag har inte någon bil. — *У меня нет никакого автомобиля*, если мы хотим подчеркнуть отсутствие этого самого автомобиля. Можно сравнить с английским: I do not have any car.

Если вопрос задан с отрицательным местоимением **ingen** (Har Kajsa ingen soffa? — *У Кайсы нет дивана?*), то ответить на него можно двумя способами:
согласиться: Nej, Kajsa har ingen soffa. — *Нет, у Кайсы нет дивана*;
возразить: Jo, Kajsa har (en) soffa. — *Нет, у Кайсы есть диван*.

Ingen и inget

Ingen используется ещё и в значении *никто*:
Ingen har ringt. — *Никто не звонил*.
Jag ser ingen. — *Я никого не вижу*.
Inget используется в значении *ничто*:
Det finns inget i kylskåpet. — *В холодильнике нет ничего*.

Ingen является составной частью следующих наречий: **ingenstans** *нигде*, **ingenting** *ничто.*

Запомните!

Отрицательного местоимения **ingen** достаточно для выражения отрицания. **Inte** в таком случае уже не нужно, оно содержится в самом **ingen**.

Jag ser inte min katt någonstans / Ingenstans ser jag min katt. — *Я нигде не вижу мою кошку.*

Jag har inget hus. — *У меня нет дома*.

Но:

Jag har inte något hus. — *У меня нет никакого дома*.

Упражнение № 8. *Напишите ответы на вопросы в двух вариантах.*

Образец: Har Kajsa inget kök? — Nej, Kajsa har inget kök. / Nej, Kajsa har inte något kök.

1. Har Pia ingen bil? ....
2. Ser Kajsa inget hus? ....
3. Läser du inga böcker? ....
4. Har du inga barn? ....
5. Dricker Pia ingen mjölk? ....
6. Har du inga pengar (денег)? ....

🗝 **Упражнение № 9.** *Переведите на русский язык.*

1. Ingen har ringt. ....
2. Jag ser ingen. ....
3. Det finns inget att äta i kylskåpet. ....
4. Jag ser inte min katt någonstans. ....
5. Jag har ingenting att säga till dig. ....
6. Jag har inga pengar. ....
7. Har du inget hjärta? ....

Упражнение № 10. *Ответьте на вопросы, используя* ***nej*** *и* ***jo*** *в зависимости от смысла.*

1. Har inte Kajsa någon pojkvän? ....
2. Har inte Pia någon syster? ....
3. Har inte du några barn? ....
4. Är inte Sverige något bra land? ....
5. Har inte Kajsa något bord? ....
6. Har inte Kajsa någon katt? ....
7. Är inte Pia någon politiker? ....

Местоимения Vilken/Vilket/Vilka (*какой/какие*)

Вопросительное местоимение **vilken/vilket/vilka** используется, когда нам нужно узнать, какой именно предмет из ряда предметов нам нужен. В случае с **vilken** всегда присутствует момент выбора — *какой из?*

Например:
Vilken kjol är snyggast? — Den långa kjolen (är snyggast).
Какая юбка самая красивая? — Та, длинная.
Vilken katt är Kajsas? — Den svarta katten (är Kajsas).
Какой кот принадлежит Кайсе? — Вон тот, чёрный.
Vilket land vill du helst åka till? — Jag vill åka till Spanien.
В какую страну ты хочешь поехать больше всего? — Я хочу поехать в Испанию.

Местоимение **vilken** используют и когда хотят выразить восхищение:

Vilken fin bil du har! — *Какой у тебя красивый автомобиль* (обратите внимание на порядок слов, он прямой: сначала подлежащее — **du**, потом сказуемое — **har**).

Vilken изменяется по родам и числам. См. сводную таблицу ниже.

Местоимения hurdan/hurdant/hurdana (*какой/какие*)

Местоимение **hurdan/hurdant/hurdana** используется, когда нам нужно узнать о свойствах того или иного предмета или качествах человека.

Например:
Hurdant hus har du? — Jag har en stor villa med terrass.
Какой у тебя дом? — У меня большой дом с террасой.

Другие примеры:
Hurdan är hennes nya bil? — Den är väldigt bekväm och skön att köra.
Какая у нее машина? — Она очень удобная и лёгкая в обращении.
Hurdan tårta vill du ha? — En stor jordgubbstårta med mycket grädde.
Какой торт ты хочешь? — Большой клубничный торт с массой сливок.
Hurdan är hon egentligen som människa? — Hon är en väldigt ödmjuk och försiktig person.
Что она за человек? — Она очень скромная и осторожная.

Но чаще всего вместо местоимения **hurdan** используют вопросы: «Как он выглядит?», «Какого он цвета?»

Например:
— Jag har köpt en ny bil. — *Я купил новую машину.*
— Jaha, vilken färg har den? — *Ага, какого цвета?*

— Jag har en ny kjol. — *У меня новая юбка.*
— Hur ser den ut? — *И какая она?*

СВОДНАЯ ТАБЛИЦА МЕСТОИМЕНИЙ

Перевод	Общий род	Средний род	Множественное число
какой-нибудь	någon	något	några
никакой	ingen	inget	inga
какой?	vilken?	vilket	vilka
какой?	hurdan?	hurdant	hurudana

Запомните!
Восхищение можно выразить так:
Vilken fin lägenhet du har! — *Какая у тебя красивая квартира!*
Vilka kloka barn du har! — *Какие у тебя умные дети!*
Vilken fin bil det här är! — *Какой это красивый автомобиль!*

Если вы хотите что-то подчеркнуть, то используйте конструкцию с местоимением **som** *который*:
Det är Sven som inte kan svara på frågorna! — *Это Свен не может ответить на вопросы!*
Det är du som förstör allting! — *Это ты всё портишь!*
Det är Sophies syster som är vacker! — *Это сестра Софи красавица!*

Упражнение № 11. *Переведите письменно на шведский язык.*

1. Какая у тебя светлая комната! ....
2. Какая у тебя красивая дочь! ....
3. В какой квартире ты живёшь? ....
4. Какие книги ты читаешь? ....
5. Какая у тебя машина? ....
6. Какой хороший день! ....
7. Это Улла не умеет писать. ....
8. Это ты всё портишь! (att förstöra — *портить*) ....
9. Это ты не умеешь водить машину! (att köra bil — *водить машину*) ....

....

Упражнение № 12. *Ответьте на вопросы, используя слова в скобках. Обращайте внимание на род и артикли.*

Образец: Hurdana är dina barn? (klok, försiktig, snäll, busar aldrig) — De är kloka, försiktiga (осторожные), snälla (милые) och busar (шалят) aldrig.

1. Hur ser Kajsas soffbord ut? (liten, brun, fyrkantig (*четырёхугольный*)) — ....
2. Vilken färg har Kajsas gardiner? (grå) — ....
3. Vad har Pia för böcker? (tung, tjock, om medicin) — ....
4. Hur ser Kajsa ut? (lång, smal, har brunt hår (*волосы*), har brungröna ögon (*глаза*)) — ....

Упражнение № 13. *Прослушайте описание нескольких домов и попробуйте угадать, кто где живёт.*

1. Pappa Martin, mamma Karin och barnen Eva och Markus.
2. Musikern Lennart.
3. Karro och hennes sambo Göran.
4. Fru Sara Lind och hennes hund Karo.
5. Studenterna Erik, Johanna och Marie.

Примечание: **sambo** — *сожитель*, без негативной окраски.

Слова и выражения к упражнению

bädsoff|a *-an*, *-or* — диван-кровать
flytta (1) — переезжать
notställ *-et*, *-=* — подставка для нот
lagom — такой, как нужно
lagom stor — как раз такого размера, как нужно
krukväxt *-en*, *-er* — комнатное растение
på landet — за городом
det ligger en massa leksaker — всюду валяются игрушки

Запись

Det första hemmet...

...är en stor trerumslägenhet i ett studentområde nära universitetet. Lägenheten har ett kök med två kylskåp, ett stort köksbord och jättemånga skåp. På hyllorna i skåpen står det tre olika namn. I varje rum finns en säng och en dator. Ett av rummen har teve.

Det andra hemmet...

...är en liten etta, d.v.s. en enrumslägenhet. Den ligger i centrala Stockholm nära Kulturhuset. Lägenheten har ett litet kök med en mikrovågsugn och en spis. I rummet finns en bäddsoffa, en matta, ett litet soffbord, en bokhylla och ett notställ, men det finns ingen teve.

Det tredje hemmet...

...är en lagom stor lägenhet i centrala Uppsala. Den har två rum och balkong. Det finns mycket krukväxter i lägenheten. Ett av rummen är ett sovrum. Där står en säng. På väggen hänger en spegel. Det andra rummet är ett vardagsrum. Där står en soffa. I soffan ligger en liten hund och sover.

Det fjärde hemmet...

...är ett stort tvåvåningshus på landet. Det har en trädgård och ett garage för två bilar. De som bor här har en Volvo och en Mercedes. De har barn. Det syns, eftersom det ligger en massa leksaker i huset. Huset har två badrum, två barnkammare, ett sovrum, ett vardagsrum och ett arbetsrum.

Det femte hemmet...

...är en tvårumslägenhet norr om stan nära en tunnelbanestation. Lägenheten har en stor och ljus hall. Från hallen kan man gå direkt in i vardagsrummet. Där står en soffa, två fåtöljer och en teve. Det finns ett sovrum också med en stor dubbelsäng. Göran, som bor här, har inget arbetsrum, så hans bärbara dator står i köket. När de får barn tänker Göran och hans sambo Karro flytta till en större lägenhet.

Страноведение. Карл Ларсон, художник

Carl Larsson föddes 1853 i ett mycket fattigt hem i Stockholm. Tack vare ett konstnärsstipendium kunde han åka till Frankrike, där han träffade en ung kvinnlig konstnär, Karin.
De gifte sig och fick många barn. Familjen och deras hem i Sundborn i Dalarna blev ett av de viktigaste motiven i Carls konst. Han blev känd för sina akvareller, där han avbildar sitt hus, sin fru och sina barn.

Vad är det som gör hans bilder så älskade? Kanske är det just motivet: hemmet och familjen. Vi ser ett ljust, trivsamt hem med verkliga människor. Kvinnor lagar mat, barnen leker, hunden ligger på en trasmatta, böcker ligger framme på ett bord... Deras hem är fortfarande ett ideal för många svenskar.

Карл Ларсон родился в 1853 году в очень бедной семье в Стокгольме. Благодаря стипендии художника он смог поехать во Францию, где встретил молодую художницу Карин.
Они поженились, и у них родилось много детей. Семья и их дом в Сундборне, в Даларне, стали одним из главных мотивов в картинах Карла. Он стал известен благодаря своим акварелям, на которых изобразил свой дом, свою жену и своих детей.
Что же делает его картины такими любимыми всеми? Может быть, как раз тема: дом и семья? Мы видим светлый, уютный дом с реальными людьми. Женщины готовят еду, дети играют, собака лежит на половике, книги лежат на столе… Их дом по-прежнему идеал для многих шведов.

Урок 8

Теперь вы уже знаете достаточно шведских слов, и с переводом будут даваться только очень сложные тексты. А сейчас вы узнаете, где живёт Пия.

Текст: Pias lägenhet • Квартира Пии

Pia bor i området Sofiehem. Det är ganska nära universitetet. Hon hyr en tvårumslägenhet i en källare.

Lägenheten är liten. Den har en jätteliten hall. Den har inget kök, bara en kokvrå. I kokvrån finns en spis och en diskbänk. Där står också ett litet bord och två stolar. På bordet ligger en blå duk.

Vardagsrummet

I vardagsrummet finns en golvlampa och en fåtölj. I ett hörn står en svart teve Den är gammal, men fungerar. Pia tittar sällan på teve, men hon lyssnar ofta på musik. Vid en av väggarna står ett bord. På bordet står en cd-spelare. Runt cd-spelaren ligger en massa cd-skivor. Pia tycker om att spela själv också. Hon spelar klarinett.

Sovrummet

Sovrummet har två små fönster. Under ett av fönstren står en säng. Till vänster om sängen står ett nattduksbord. På nattduksbordet står en väckarklocka och en lampa. På golvet ligger en vit matta. Den är mjuk.

Vid en vägg står en garderob, en bokhylla och ett skrivbord. Skrivbordet står mellan garderoben och bokhyllan. Garderoben står till höger om skrivbordet. På skrivbordet står en dator. I bokhyllan finns det en massa tjocka böcker om medicin.

Pia har många affischer och tavlor. En av dem är en present från Kajsa. Den föreställer en katt. Kajsa älskar katter.

Badrummet

Lägenheten har ett litet badrum. Där är det rent och fräscht. Där finns inget badkar, bara dusch. På golvet står olika flaskor med schampo, tvål och hudkräm. På väggen hänger frottéhanddukar.

Слова и выражения к тексту

badkar *-et*, = — ванна
bara — только
duk *-en, -ar* — скатерть
en massa — много
flask|a *-an*, *-or* — бутылка
fortfarande — всё ещё
frottéhanddukk *-en*, *-ar* — махровое полотенце
fräsch — свежий, новый
hudkräm *-en*, *-er* — крем для кожи
hyra (2) — арендовать, снимать
jätteliten — очень маленький
kokvrå *-n*, *-r* — кухонный угол
mjuk — мягкий
nattduksbord *-et*, = — прикроватный столик
nära — вблизи
olika — разные
present *-en*, *-er* — подарок
själv — сам
sällan — редко
tvål *-en*, *-ar* — мыло

КОММЕНТАРИИ

- **En present från Kajsa** — *подарок Кайсы.*
- **En present till Pia** / **Ett brev till Pia** — *подарок/письмо для Пии.*
- Приставка **jätte** означает «очень». Кстати, **en jätte** — это ещё и сказочный великан.
- **En jätteliten hall** — *очень маленькая прихожая.*
- **Jag tycker jättemycket om dig.** — *Ты мне очень нравишься.*

Упражнение № 1. *Напишите, верны ли утверждения (отметьте галочкой нужное поле).*

Правильно или неправильно?	*Rätt eller fel?*	
Kajsa och Pia bor tillsammans.	□	□
Pia har ett stort kök.	□	□
Mattan i Pias sovrum är mjuk.	□	□
Pia bor nära universitetet.	□	□
Pias teve fungerar inte.	□	□
Pia lyssnar ofta på musik.	□	□
På Pias skrivbord står en dator.	□	□

Упражнение № 2. *Вставьте пропущенные слова. За помощью обращайтесь к тексту на с. 76.*

Pia bor i området Sofiehem. Det är ganska .... universitetet. Hon .... en tvårumslägenhet .... en källare. Lägenheten är .... Den har en jätteliten hall. Den har inget ...., bara en kokvrå. I kokvrån finns en spis och en diskbänk. Där .... också ett litet bord och två stolar. I vardagsrummet .... en golvlampa och en fåtölj. I ett hörn .... en teve. Den är ...., men fungerar. Pia .... sällan på teve, men hon lyssnar ofta .... musik. Vid en av väggarna står ett bord. På .... står en cd-spelare. Runt cd-spelaren .... en massa cd-skivor. Under ett av fönstren i sovrummet står en .... På .... ligger en matta. .... är mjuk. Vid en vägg står en ...., en bokhylla och ett skrivbord. Skrivbordet står .... garderoben och bokhyllan. Garderoben .... till höger om skrivbordet. På .... står en dator. I bokhyllan finns det många ....

Till .... om sängen står ett nattygsbord. På .... står en väckarklocka och en lampa.

Объявления о сдаче/съёме квартиры

Rum eller liten etta

Ung, studerande kille, rökfri och skötsam, söker lgh. så centralt som möjligt. 076-814 59 03

Комната или маленькая однокомнатная квартира

Молодой студент, некурящий и аккуратный, ищет квартиру как можно ближе к центру. 076-814 59 03

Sökes 1:a eller rum

20-årig tjej söker lgh/rum, helst ganska centralt. Kan även tänka mig att dela lgh, gärna med student.

Ищу:

двадцатилетняя девушка ищет квартиру /комнату, лучше в центре. Могу снимать вместе с другими, предпочтительно студентами.

Gamla Ersbodavägen 13, Umeå
Ersmark

Beskrivning:
Tänk dig att bo på landet, lugnt, naturnära, att kunna fiska direkt från tomten och ändå ha nära till Umeå centrum. Nu kan dina drömmar förverkligas!

Först kommer du in i den stora och luftiga hallen. Där finns dörren till köket, som är ljust och mycket rymligt. Vardagsrummet har en öppen spis och ett stort panoramafönster mot Tavleån. På nedervåningen finns dessutom ett sovrum och ett badrum.
På övre plan finns ytterligare tre sovrum och ett badrum.

Гамла Эрсбудавэген, 13, Умео
Эрсмарк

Описание:
Представьте, что вы живёте за городом, тихо, на природе, можете ловить рыбу, не выходя с участка, и всё это рядом с центром Умео. Ваши мечты могут сбыться!
Сначала вы входите в большую и просторную прихожую. Там есть дверь в кухню, кухня — светлая и большая. В гостиной есть камин и большое панорамное окно с видом на реку Тавле. На первом этаже, кроме того, одна спальня и ванная.
На втором этаже ещё три спальни и ванная.

Rum uthyres

Jag delar lägenhet med en trevlig kille på 24 år. I sommar hyr jag ut mitt rum under jun-aug.
Rummet är möblerat med säng, skrivbord och flera garderober.
Lägenheten är en stor, mysig trea med bra planlösning. Den har stort kök och balkong. Det finns badrum med badkar. I vardagsrummet finns TV och stereo. Min lägenhetskompis kommer att vara borta en hel del i sommar.
Hyra: 2400:-

Комната сдаётся

Я снимаю квартиру вместе с приятным парнем 24-х лет. Летом я сдаю мою комнату в июне — августе. В комнате есть кровать, письменный стол и несколько шкафов.
Трёхкомнатная квартира большая, уютная, хорошей планировки. Есть большая кухня и балкон. Есть ванная комната с ванной. В гостиной есть телевизор и музыкальный центр. Мой сосед тоже будет часто отсутствовать летом.
Арендная плата: 2400 кр.

Слова и выражения к тексту

beskrivning *-en, -ar* — описание
borta — далеко, не дома
dela (1) **lägenhet med** — жить с кем-л. в одной квартире
dessutom — кроме того
en hel del — зд.: часто, довольно много
ett|a *-an, -or* — однокомнатная квартира
fiska (1) — ловить рыбу
förverkliga (1) **drömmar** — осуществить мечты
hyra (2) **ut** — сдавать в аренду
kill|e *-en, -ar* — парень
luftig — просторный, много воздуха
möblerad — меблированный
mysig — уютный
naturnära — близкий к природе
nedervåning *-en, -ar* — нижний этаж
önskemål *-et, =* — пожелание
öppen spis *-en, -ar* — камин
övre plan *-et, =* / **övervåning** *-en, -ar* — верхний этаж
på landet — за городом
planlösning *-en, -ar* — планировка квартиры

rökfri — некурящий
rymlig — просторный
så centralt som möjligt — так центрально, как только можно
skötsam — аккуратный
söka (2) — искать
stereo *-n* — музыкальный центр
tjej *-en*, *-er* — девушка
tomt *-en*, *-er* — участок земли
tre|a *-an*, *-or* — трёхкомнатная квартира
under augusti — в августе
ytterligare — ещё

Упражнение № 3. *Напишите ваше собственное объявление о сдаче/съёме квартиры.*

Грамматика

Наречия

Наречия описывают, когда, где или каким образом происходит действие. Бывают наречия места (*где?*), времени (*когда?*), образа действия (*как?*) и степени (*в какой степени?*).

По способу образования наречия делятся на **четыре группы**.

I. **Простые наречия**
aldrig — *никогда*
alltid — *всегда*
ibland — *иногда*
sällan — *редко*
ofta — *часто*
fort — *быстро*
bra — *хорошо*
bara — *только*
ganska — *довольно*
mycket — *очень, много*

II. **Наречия, образованные от прилагательных при помощи суффикса -t**. Таким образом можно образовать наречие практически от любого прилагательного: vanlig + **t** = **vanligt** (*обычно*).

Обратите внимание: если прилагательное уже имеет на конце **-t**, то его прибавлять не надо (lätt — lätt — *лёгкий, легко*).

Например:
dåligt — *плохо* (от **dålig** — *плохой*);
svårt — *тяжело* (от **svår** — *тяжёлый*, *трудный*);
fint — *красиво* (от **fin** — *красивый*);
lätt — *легко* (от **lätt** — *лёгкий*);
enkelt — *просто* (от **enkel** — *простой*).

III. **Наречия, образованные с помощью других суффиксов**
möjlig**en** — *возможно*
naturligt**vis** — *естественно*
verklig**en** — *действительно*

IV. **Наречия, образованные из нескольких слов**
ikväll (i + kväll) — *вечером*
imorgon (i + morgon) — *завтра*
häromdagen (här + om + dagen) — *на днях*
i lördags — *в прошлую субботу*

МЕСТО НАРЕЧИЯ В ПРЕДЛОЖЕНИИ

Наречие, как и отрицательная частица **inte**, обычно ставится **после глагола**.

Например:

Jag handlar **aldrig** mat. — *Я никогда не покупаю продукты.*

Jag sjunger **ibland**. — *Я иногда пою.*

Наречие может также стоять на первом месте. Тогда в предложении обратный порядок слов: глагол следует сразу после наречия.

Например:

Aldrig tittar jag på teve. — *Я никогда не смотрю телевизор.*

Ibland dricker jag sprit. — *Я иногда пью спиртное.*

Упражнение № 4. *Расскажите, что вы делаете часто, иногда, не делаете никогда и т. д., вставив в предложения наречия из списка:*

ibland (*иногда*), aldrig (*никогда*), ofta (*часто*), varje vecka (*каждую неделю*), varje helg (*каждые выходные*), varje lördag (*каждую субботу*), varje sommar (*каждое лето*), sällan (*редко*), fint (*красиво*), naturligtvis (*естественно*), säkert (*уверенно*), bra (*хорошо*), mycket (*очень*), ganska (*довольно*).

1. Jag sjunger . . . .
2. Jag vet . . . . att 2 plus 2 är lika med 4.
3. Jag talar . . . . ryska.
4. Jag målar . . . .
5. Jag talar svenska . . . . bra.
6. Jag åker . . . . på semester.
7. Jag har semester . . . . (en semester — *отпуск*)
8. . . . . städar jag.
9. . . . . stannar jag hemma.
10. Jag handlar mat . . . .
11. Jag reser . . . .
12. Jag träffar . . . . ufon.
13. Jag går på bio . . . .

Примечание: **Ett ufo — ett oidentifierat flygande föremål** (*неопознанный летающий объект, НЛО*).

🔑 **Упражнение № 5.** *Переведите текст на шведский.*

1. Я живу в двухкомнатной квартире на улице (St. Eriksgatan) в центре Стокгольма (i centrala Stockholm / i Stockholms centrum). . . . .
2. Это недалеко от станции метро St. Eriksplan. . . . .
3. Моя квартира на втором этаже (på andra våningen / en trappa upp). . . . .
4. Она маленькая и светлая. В ней две комнаты. . . . .
5. В квартире есть кухня, ванная, прихожая и балкон. . . . .
6. На балконе стоят стол и два стула. На столе в вазе стоят цветы. . . . .
7. Мне нравится сидеть на балконе и пить кофе. . . . .
8. Мне нравится (я хорошо себя чувствую) в моей маленькой квартире (att trivas — *хорошо себя чувствовать*). . . . .
9. Гостиная удобная и красиво обставленная (bekväm, inrett). . . . .
10. Там есть диван, кресло и журнальный столик. На диване лежат подушки (i soffan). . . . .

11. Диван мягкий и удобный. Напротив дивана стоит телевизор. . . . .
. . . .

12. Я часто смотрю телевизор. Мне нравятся передачи о природе (naturprogram). . . . .
. . . .

13. На столике лежат журналы (en veckotidning/tidskrift) и книги, которые я иногда читаю. . . . .
. . . .

14. Рядом с диваном стоит кресло. . . . .

15. В гостиной есть также книжная полка и пианино. На книжной полке стоят все мои книги. . . . . .
. . . .

16. Когда у меня есть вдохновение (inspiration), я играю на пианино. Это бывает/случается (att hända *2*) довольно редко. . . . .
. . . .

17. Спальня очень уютная (mysig). . . . .

18. Там есть большая, удобная кровать с одеялом (ett täcke) и подушкой (en kudde). . . . .
. . . .

19. На окне стоят цветы. Занавески в спальне — белые. . . . .

20. Там есть зеркало. Перед зеркалом стоит столик. . . . .

21. Посредине столика стоит ваза с цветами. Мне нравятся цветы (att tycka om *2*). . . . .
. . . .

22. Ковёр в спальне — синий. . . . .

23. В углу стоит музыкальный центр. Я часто слушаю музыку. . . . .
. . . .

24. На стене над кроватью висит картина. Она очень красивая. . . . .
. . . .

25. На ней (картине) изображена яблоня (ett äppelträd). . . . .

26. На потолке висит люстра (en taklampa). . . . .

27. Кухня маленькая, но современная (modern) и удобно обставленная. . . . .
. . . .

28. Там есть плита, кухонная стойка, холодильник, печь (en ugn) и несколько шкафов. . . . .
. . . .

29. Перед окном стоит стол. Вокруг стола стоят стулья. . . . .

30. Стол синий, а стулья светло-синие (ljusblå). . . . .

31. В углу стоит горшок с цветком (en krukväxt). . . . .

32. В ванной есть ванна, зеркало, шкаф и стиральная машина (en tvättmaskin). . . . .
. . . .

33. На полу лежит синий ковер. Мне нравится синий цвет (blått). . . . .
. . . .

34. Я принимаю душ каждое утро и иногда вечером. . . . .

35. В прихожей есть большой (stor) шкаф. Там висит моя верхняя одежда (ytterkläder). . . . .
. . . .

36. Там есть также полка для обуви. Там стоят все туфли. . . . .

37. У меня нет детской комнаты и комнаты для гостей. У меня нет детей. . . . .
. . . .

38. Гости могут (får/kan) спать на диване в гостиной. . . . .

39. Мне нравится жить в городе, но я мечтаю о (att drömma om) дачном домике (en sommarstuga) в деревне / за городом (på landet). . . . .
. . . .

Упражнение № 6. *Прослушайте запись и вставьте в текст пропущенные слова.*

Jag bor i Umeå, i en . . . . , som jag delar med en kompis. Vi . . . . på Ålidhem. Lägenheten har . . . . , ... , ett . . . . och två sovrum: mitt sovrum och min kompis sov-

rum. Köket ligger . . . . om hallen. Det är . . . . Där finns en . . . . , ... , en massa . . . . och . . . . med fyra stolar. Vi har . . . . , en frys och en . . . . Det finns ett fönster i köket. Bordet står vid fönstret. I vardagsrummet står en stor, ... soffa. Framför soffan står ett soffbord. Vid väggen mittemot soffan står ett . . . . och en teve. På skrivbordet står min . . . . Ovanför bordet hänger en stor, ... tavla. Den föreställer . . . .

Упражнение № 7. *Прослушайте запись текста и отметьте, с какой страной Свен связывает ту или иную реалию из его жизни.*

Sak/person	Land
Sven — *Свен*	
Svens hustru — *жена Свена*	
bilen — *машина*	
arbetet — *работа*	
pengarna — *деньги*	
armbandsklockan — *наручные часы*	
kostymen — *костюм*	
möblerna — *мебель*	
mattan — *ковер*	
ölen — *пиво*	
maten — *еда*	
vinet — *вино*	
teven — *телевизор*	
cykeln — *велосипед*	
filmerna — *фильмы*	
musiken — *музыка*	
mobilen — *мобильный телефон*	
datorn — *компьютер*	
frukten — *фрукты*	
grönsakerna — *овощи*	
semestern — *отпуск*	

SVENSK HUMOR • ШВЕДСКИЙ ЮМОР

Två män samspråkade om vem som var rikast. Då säger den ene:
— Jag är så rik att jag kan köpa hela Jorden.
Då säger den andre:
— Jag säljer inte.

Двое мужчин спорят, кто самый богатый. Тогда один говорит:
— Я так богат, что могу купить целую Землю.
Тогда второй отвечает:
— Я не продам.

Страноведение. Жильё в Швеции

В Швеции, как в Англии и других странах, первый этаж носит особое название — **bottenvåning** (в лифте обозначается кнопкой B), а нумерация этажей начинается со второго этажа. Сказать «Я живу на пятом этаже» можно двумя способами:

Jag bor fyra trappor upp (букв.: *Я живу четыре лестничных пролёта вверх*);

или:

Jag bor på fjärde våningen (*Я живу на пятом этаже*).

Студенты частенько живут в так называемом студенческом коридоре (общежитии коридорного типа — несколько комнат и общие кухня, а иногда и душ) или снимают втроём трёхкомнатную квартиру. Тогда они по очереди дежурят на кухне: прибираются и выносят мусор. Семейные шведы предпочитают жить в отдельном доме (**en villa**) или в **radhus** (двухэтажные домики в ряд, где каждый подъезд — отдельная двухэтажная квартира). На террасе радхюса они любят поставить гриль и устраивать барбекю, пока дети играют в саду. Обычно в шведских многоквартирных домах предусмотрены кладовки для жильцов в подвале, общая прачечная — комната для стирки, а иногда и комната для гостей и даже сауна и спортивный зал, что очень удобно. В прачечной можно стирать сразу в нескольких стиральных машинах и сушить в больших сушильных шкафах, только придётся заранее записаться в очередь. Мусор нужно сортировать: на биологические отходы, стекло, металл, пластик и бумагу.

Урок 9

Текст № 1: Kajsa åker till Göteborg • Кайса едет в Гётеборг

Kasja vill åka till bokmässan i Göteborg, men hon har ett problem. Om hon åker måste hon stanna där ett par dagar och hon har ingenstans att bo. Men hennes kompis Fredrik har en bekant i Göteborg som heter Lena. Hon jobbar som lärare på universitetet och har en lägenhet mitt i centrum. Kajsa skriver ett mejl till henne:

Hej Lena!
Jag heter Kajsa och jag är kompis till Fredrik. Jag läser litteraturvetenskap i Umeå och jag är väldigt intresserad av böcker. Jag skulle hemskt gärna vilja åka till bokmässan, men jag känner ingen i Göteborg och har ingenstans att bo. Skulle det vara möjligt att få bo hos dig nästa helg? Det vore jättesnällt i så fall!
Hälsningar,
Kajsa

Nästa dag får hon svar från Lena:

Hej Kajsa!
Tack för mejlet! Visst kan du bo hos mig i Göteborg. Jag blir jätteglad om du kommer! Jag har inte så många vänner här och det är alltid roligt att träffa nya människor. Skriv när du kommer så möter jag dig på stationen eller flygplatsen. Välkommen till Göteborg!
Hälsningar,
Lena

Слова и выражения к тексту

bekant — знакомый
bokmässan i Göteborg — книжная ярмарка в Гётеборге
station *-en*, *-er* — вокзал
flygplats *-en*, *-er* — аэропорт
framme — att vara framme — прибыть на место
gärna — охотно
glad — рад
hälsning *-en*, *-ar* — пожелание
hemskt — ужасно (зд.: очень)
hjärtliga hälsningar — сердечные пожелания
hos — у
i så fall — в таком случае
ingenstans — негде, нигде
jätte — очень
jättesnällt — очень любезно
kan (att kunna) (4) — мочь
känna (2) — знать, быть знакомым
litteraturvetenskap *-en* — литературоведение
människ|a *-an*, *-or* — человек
mejl *-et*, = — мейл
möjligen — возможно
möta (2) — встречать
par *-et*, = — пара
stanna (1) — останавливаться
station *-en*, *-er* — вокзал, станция
svar *-et*, = — ответ
tåg *-et*, = — поезд
vän *-nen*, *-ner* — друг
vill (att vilja) (4) — хотеть
visst — конечно

КОММЕНТАРИИ

- **Jag skulle (hemskt gärna) vilja åka till Göteborg.** — вежливая форма: *Я (очень) хотела бы поехать в Гётеборг.* В ней используется «будущее в прошедшем», которое мы изучим позже.
  Если вы просто хотите, например, есть, скажите: **Jag vill äta.**
- **Skulle det vara möjligt att få bo hos dig nästa helg?** — вежливая форма: *Возможно ли было бы пожить у тебя* (**att få** — *иметь разрешение*)?
- **Det vore jättesnällt i så fall.** — условное предложение: *Было бы очень здорово*. Здесь тоже используется будущее в прошедшем.
- **Det är alltid roligt att träffa nya människor**. — *Всегда интересно встречать новых людей.*

🎧 Текст № 2: Kajsa skriver brev till sin lärare • Кайса пишет письмо преподавателю

Kajsa skriver ett brev till sin lärare Pär och meddelar att hon kommer att vara borta nästa lektion:

Hej Pär!

Tyvärr så kan jag inte komma på nästa lektion i populärfilm. Jag åker till Göteborg på torsdag kväll för att gå på Bok- och Biblioteksmässan. Jag kommer att vara borta över helgen, men kommer tillbaka på måndag.

Med vänlig hälsning,
Kajsa

Efter ett par timmar kommer svaret från läraren:

Hej Kajsa!

Tack för ditt meddelande. Tråkigt att höra att du inte kan komma på lektionen nästa torsdag. Vi ska se "Blade Runner" då. Men du kanske kan hyra den och se den hemma? I så fall kan vi diskutera den tillsammans senare.

Lycka till på bokmässan och ha det så trevligt i Göteborg!
MVH,
Pär

Слова и выражения к тексту

besöka (2) — навещать
diskutera (1) — обсуждать
för att — чтобы
hemma — дома
hyra (2) **en film** — взять напрокат фильм
kanske — может быть
meddela (1) — сообщить
meddelande *-t*, = — сообщение
MVH = Med vänlig hälsning — С уважением...
senare — позднее
svar *-et*, = — ответ
tillbaka — назад, обратно
tråkigt — скучно, плохо

Примечание: Kajsa skriver ett brev till sin lärare Pär och meddelar att hon kommer att vara borta nästa lektion. — *Кайса пишет письмо преподавателю и сообщает, что её не будет на следующем уроке* (будущее время).

Вежливая форма «Я хотел бы» переводится на шведский как: **Jag skulle vilja...** С неё обычно начинаются все вежливые просьбы.

Например:
Jag skulle vilja betala (för mig). — *Я хотел бы заплатить (за себя)*.
Jag skulle vilja öppna ett bankkonto. — *Я хотел бы открыть счёт*.
Jag skulle vilja veta var kassan är. — *Я хотел бы узнать, где касса*.

Запомните!
Варианты окончания писем:
Sköt om dig. — *Береги себя.*
Krya på dig. — *Выздоравливай.*
Kram. — *Обнимаю.*
Hälsningar. — *«Пожелания».*
Många hälsningar. — *«Много пожеланий».*
Hjärtliga hälsningar. — *«Сердечные пожелания».*
Vi ses. — *Увидимся.*
Vi hörs. — *Созвонимся.*
Hör av dig. — *Пиши, звони.*
Kramar. — *Обнимаю.*
Puss och kram. — *Целую, обнимаю.*
Med vänlig hälsning, сокращенно **MVH.** — *С наилучшими пожеланиями* (официально).

Грамматика

Модальные глаголы

Модальные глаголы используются, когда нужно сказать, что кто-то может, хочет, должен или имеет право сделать что-то.

Смысловой глагол в этом случае ставится в форме инфинитива **без частицы *att***. Смысловой глагол ставится после модального.

Например:
Jag **vill äta**. — *Я хочу есть.*
Han **kan komma** hit ikväll. — *Он может прийти вечером.*

В шведском языке есть несколько модальных глаголов, каждый из которых имеет своё значение.

Att kunna — kan выражает

1) физическую способность, возможность:

Jag kan komma på partyt. — *Я могу прийти на вечеринку* (ничто мне не помешает, у меня есть время);

2) умение, навык:

Jag kan simma. — *Я могу плавать* (букв.: *Я умею плавать, меня научили*).
Jag kan tala svenska. — *Я говорю по-шведски* (букв.: *Я умею говорить по-шведски*).

Att vilja — vill выражает **желание**:
Jag vill dricka. — *Я хочу пить.*
Jag vill åka dit. — *Я хочу туда поехать.*

<Нет инфинитива> — måste выражает **долженствование**:
Du måste komma på min fest. — *Ты должен прийти на мою вечеринку.*
Du måste tänka på dina studier. — *Ты должен думать о своей учёбе.*

<Нет инфинитива> — ska (skall) выражает **долженствование с оттенком «следует» :**
Man ska vara sparsam. — *Следует быть экономным.*
Jackor ska hängas i korridoren. — *Куртки надо повесить в коридоре.*
Примечание: о местоимении **man** см. на с. 87.

Att få — får выражает **разрешение**, часто переводится словом «можно»:
Får man röka här? — *Здесь можно курить?*
Får jag låna en penna? — *Могу я одолжить ручку?*

Får jag vara med? — *Можно мне тоже с вами?*
Får jag följa med? — *Можно мне пойти/поехать с вами?*

<Нет инфинитива> — **borde** выражает **пожелание** и **следование**, что переводится «должен был бы», «следовало бы»:
Du borde se det. — *Тебе бы следовало это увидеть*.

Глаголы с оттенком модальности

Такие глаголы, как **att behöva** *нуждаться*, **att bruka** *иметь обыкновение / иметь привычку,* относят к глаголам, имеющим оттенок модальности. После них смысловой глагол употребляется без частицы **att**.
Например:
Du behöver inte köpa mat. — *Тебе не нужно покупать еду*.
Han brukar läsa tidningen på morgonen. — *Он имеет привычку читать газету по утрам*.

А вот с глаголом **att försöka** *пытаться* **att** иногда употребляется, а иногда нет:
Jag försöker att nå honom per telefon. — *Я пытаюсь дозвониться до него*.
Jag försöker nå honom per telefon. — *Я пытаюсь дозвониться до него*.
Разницы в значении нет.

Запомните!
В вежливых фразах наряду с **Jag skulle vilja ha** часто используется также **Kan jag få**:
Kan jag få en kopp kaffe? — *Можно мне чашечку кофе?*
Kan jag få en biljett, tack. — *Можно мне один билет, пожалуйста*.

🗝 **Упражнение № 1.** *Напишите ответ Пии на письмо Кайсы.*
Hej Pia!
Hur är det med dig? Pluggar du mycket just nu? Jag skulle vilja gå på bio på fredag kväll. Vill du följa med? Jag vill gå på “Tjenare kungen”. Det är en ny svensk film. Den går klockan nio på Filmstaden. Och så kanske vi kan träffas en halvtimme tidigare och ta en kopp varm choklad på Stationskaféet? Vad säger du?

Hälsningar,
Kajsa

Hej Kajsa!

🗝 **Упражнение № 2.** *Переведите на шведский язык.*
1. Пия хочет купить эту книгу. ....
2. Ларс умеет чинить машины. ....
3. Я должна мыть посуду после еды. ....
4. Не надо играть с огнем (en eld). ....
5. Здесь нельзя курить. ....
6. Ты должен учиться усердно. ....
7. Налоги следует платить (att betala (1) skatt). ....
8. Я должен навестить бабушку (att hälsa (1) på). ....

9. Малин можно ходить на дискотеку. ....
10. Анне нельзя прогуливать школу (att skolka (1) från). ....
11. Карин хочет поехать в Париж. ....
12. Можно мне чашку кофе и кусочек торта, пожалуйста? (en bit tårta) ....
....
13. Можно мне одолжить телефон? ....
14. Я хотел бы открыть счёт в банке (att öppna ett bankkonto). ....
....

Неопределённо-личное местоимение *man*

В русском языке очень много безличных и пассивных конструкций, в которых неизвестно и не важно, кто совершает действие.

Например: намусорили; неубрано; говорят... и т. д.

В шведском же языке всегда известно, кто совершил тот или иной поступок. А если неизвестно, кто конкретно совершил поступок, — используют неопределённо-личное местоимение **man**.

Например:

Man tror att det beror på det varma vädret. — *Думают, что это из-за тёплой погоды / благодаря теплой погоде.*

На русский язык конструкции с **man** могут переводиться по-разному.

När man talar om trollen, står de i farstun. (Пословица; ср. в русском языке: *Вспомнишь солнце — вот и лучик.*)

1-й вариант: *Говоришь о троллях, они стоят в прихожей.*

2-й вариант: *Если говорить о троллях, они стоят в прихожей.*

3-й вариант: *Если люди говорят о троллях, они стоят в прихожей.*

И т. д.

Другие примеры:

I Sverige talar man svenska. — *В Швеции говорят по-шведски.*

Man får inte köra bil innan man är arton år. — *Нельзя водить машину, пока тебе нет восемнадцати.*

> **Запомните!**
> Кроме местоимения **man** можно пользоваться конструкциями: **det sägs att...**, **folk säger att...**, которые переводятся на русский язык как «говорят, что...». Например:
> Folk säger att det blir varmare och varmare (för) varje år. — *Говорят, что с каждым годом становится всё теплее и теплее.*

Склонение местоимения *man*

Местоимение **man**, как и все другие местоимения, изменяется по падежам.

Именительный падеж	Объектный падеж	Родительный падеж	Возвратно-притяжательное местоимение
Man Man får inte göra så! — *Так нельзя делать!* Man ska alltid tvätta händerna före maten. — *Надо мыть руки перед едой!*	**En** Om man är snäll tycker folk om en. — *Если ты добрый, все тебя любят.* Om någon stör en ska man säga ifrån. —	**Ens** Om någon stjäl ens bil, ska man anmäla det till polisen. — *Если украли автомобиль, надо сообщить в полицию.*	**Sin/sitt/sina** Man får inte glömma sina vänner. — *Нехорошо забывать друзей.* Man ska alltid vara snäll mot sina husdjur. —

Окончание таблицы

Именительный падеж	Объектный падеж	Родительный падеж	Возвратно-притяжательное местоимение
Man borde åka till något varmare land så här års! — *В это время года надо бы ехать в страну потеплее!*	*Когда тебе мешают, надо сказать об этом.* Om någon hjälper en måste man säga tack. — *Когда тебе помогают, надо благодарить.*	Om ens syskon bråkar med en, måste man säga ifrån. — *Когда братья или сёстры тебя обижают, надо защищаться.*	*Надо хорошо обращаться с домашними животными.* Om man inte vet, kan man fråga sin chef. — *Если не знаешь, можно спросить начальника.*

Упражнение № 3. *Конкретизируйте информацию, содержащуюся в табличках. Выберите соответствующий вариант из другой колонки.*

Образец: Rökning förbjuden. — Man får inte röka.

1. Rökning tillåten!	1. Man får ha med sig barn.
2. Husdjur tillåtna på tåget!	2. Man får ta två varor och betala för bara den ena av dem.
3. Släng inga pappershanddukar i toaletten, tack!	3. Man får smaka.
4. Förbjudet att passera.	4. Man får röka här.
5. Förbjudet att köra bil.	5. Man får prova.
6. Visa. Mastercard.	6. Man får inte spela hög musik på kvällen.
7. Barn är välkommna tillsammans med sina föräldrar.	7. Man får inte slänga skräp på golvet.
8. Inget skräp på golvet, tack!	8. Man får inte slänga pappershanddukar i toaletten.
9. Ingen hög musik efter klockan elva, tack!	9. Man får inte passera.
10. Ta två, betala för en!	10. Man får inte lämna saker i skåpen över natten.
11. Åldersgräns för filmen: 18 år.	11. Man får inte köra bil här.
12. Tillträde förbjudet! Endast personal.	12. Man får inte ha mobiltelefonen på.
13. Varsågod och smaka!	13. Man får inte passera /gå in.
14. Varsågod och prova!	14. Man får inte gå in med skor.
15. Förbjudet att gå in med skor!	15. Man får inte fotografera.
16. Skåpen töms varje kväll!	16. Man får ha husdjur med på tåget.
17. Stäng av mobiltelefonen!	17. Här kan man betala med kort.
18. Förbjudet att fotografera!	18. Barn/minderåriga får inte se filmen.

Слова и выражения к упражнению

tillåten/t — разрешён/разрешено
slänga (2) — выбрасывать
pappershandduk *-en*, *-ar* — бумажное полотенце
förbjuden/t — запрещён/запрещено
passera (1) — проходить
skräp *-et*, = — мусор
åldersgräns *-en*, *-er* — возрастное ограничение
tillträde *-t*, = — проход
endast — только
skåpen töms — из шкафов всё убирают
sak *-en*, *-er* — вещь, предмет
lämna (1) — оставлять
mobiltelefonen är på/av — мобильный телефон включён/выключен
minderårig — несовершеннолетний

🎧 Текст № 3: Erik, Kajsas och Riitas pappa, berättar • Эрик, папа Кайсы и Рииты, рассказывает

Min dotter Riita är fjorton år gammal. Hon får inte röka och inte dricka sprit. Hon får inte vara ute sent på kvällen. Hon får inte sitta framför teven eller datorn hela dagarna.

Hon måste gå i skolan och göra sina läxor. Hon får inte skolka. Hon måste byta sand åt katten och ge den mat varje dag. Hon måste slänga soporna och städa i sitt rum.

Men hon behöver inte jobba och tjäna pengar. Hon behöver inte laga mat. På helgerna kan hon sova länge och hon kan åka på skolresor och gå på bio.

Ibland vill hon vara ute sent på kvällen eller så vill hon inte städa i sitt rum. Då skriker Riita: “Jag vill inte städa!” och jag svarar: “Skrik inte! Du får inte skrika åt mig!”

Слова и выражения к тексту

berätta (1) — рассказывать
byta (2) **sand** — менять песок
göra (4) **läxor** — делать уроки
gå (4) **på bio** — ходить в кино
helg *-en*, *-er* — выходной
röka (2) — курить
sent — поздно
skolka (1) — прогуливать
skrika (4) — кричать
slänga (2) **soporna** — выбрасывать мусор
sova (4) **länge** — спать долго
sprit *-en* — спиртное
städa (1) — прибираться
tjäna (1) **pengar** — зарабатывать деньги
ute (att vara ute) — быть вне дома
åka (2) **på skolresor** — ездить со школой

Упражнение № 4. *Напишите, что Риите можно делать, а что нет, что она должна делать и т. д.*

Riita måste:	Riita får inte:	Riita kan:	Riita behöver inte:

Упражнение № 5. *Напишите, что вашим детям / младшим братьям и сёстрам / вам самим в детстве было можно, а что нельзя.*

Приветственные и прощальные фразы

Hej!	*Привет* (всем)!
Hejsan!	*Привет* (всем)!
Tjena!	*Здоро́во* (приятелям)!
God morgon [*гум’орн]	*Доброе утро* (всем)!
Goddag [гуд’а]	*Добрый день* (всем)!
God kväll [гукв’элль]	*Добрый вечер* (всем)!

Окончание таблицы

Hejdå! Vi ses!	*Увидимся! Пока!*
Vi hörs! Vi får höras!	*Созвонимся!*
Hej så länge!	*До скорого!*
Adjö! [ай'ё]	*Пока!*

Вежливые шведы так часто интересуются, как у вас дела, что придумали около десяти способов задать этот простой вопрос.

Приветственная фраза	Варианты ответов
Hur är det /med dig/? *Как дела?* (в обычной ситуации)	Det är bra, tack. — *Хорошо, спасибо.* Inte så bra. — *Не очень хорошо, спасибо.* Bra, tack, och hur är det med dig? — *Спасибо, а у тебя?* Själv då? — *А у тебя?* Så där. — *Так себе.*
Hur går det för dig? — *Как идут твои дела?* (о чём-то конкретном: школе, работе, личной жизни)	Det går bra. — *Хорошо, спасибо*. Inte så bra. — *Не очень хорошо, спасибо*. Med vad då? — *Какие дела?* (Так могут спросить, если не сразу же стало понятно, о чём именно вы спрашиваете.)
Hur står det till /med dig/? — *Как (обстоят) дела?* (в обычной ситуации)	Det är bra. / Bara bra, tack. — *Все хорошо, спасибо.* Det knallar och går. — *Потихоньку* (букв.: *трещит, но идёт*). Jag klagar inte. — *Не жалуюсь.*
Hur har du det? — *Как дела?* (в обычной ситуации)	Jag har det bra, tack. — *У меня всё хорошо, спасибо*. Bra, tack. — *Спасибо, хорошо*. Jag har det dåligt. — *Плохо*.
Hur mår du? — *Как ты себя чувствуешь?* (близким знакомым или людям, о которых вам известно, что они болели)	Jag mår bra, tack. — *Я чувствую себя хорошо, спасибо*. Jag mår inte så bra. — *Я чувствую себя не очень хорошо*. Jag mår dåligt. — *Я чувствую себя плохо*.
Hur är läget? Läget? — *Как дела?* (приятелям)	Jättebra. — *Очень хорошо*. Kunde vara batter. — *Могло бы быть и получше.* Inget vidare. — *Неважно*.
Allt väl? — *Все хорошо?* (приятелям)	Ja. — *Да*. Nej. — *Нет*.

Текст № 4: Kajsas hälsningsfraser • Реплики Кайсы

Kajsa kommer in i klassrummet.
”Hej! Förlåt att jag är sen”, säger hon och sätter sig på en ledig stol.

Kajsa har lunch. I matsalen träffar hon Pia.
“Hej Pia! Kul att se dig igen! Hur är det?”
“Jodå, det är bra, tack!”

Kajsa kommer hem och träffar Gustav, sin granne. Han sitter i köket och äter.
“Hej, Gustav, vad gott det ser ut! Smaklig måltid!”
“Tack så mycket!”

Kajsa sitter och pluggar. Telefonen ringer.
"Hej, det är Kajsa!"
Det är Valter som ringer.
"Hej Kajsa! Det är jag, Valter!"
"Hej, älskling! Hur är det med dig?"
"Jättebra! Och du själv, hur har du det?"
"Jodå, bara bra. Vad jag är glad att höra din röst! Tack för rosorna, förresten!"

Kajsa lägger sig. Hon skriver ett sms till Pia:
"God natt, Pia, och sov så gott! Vi ses imorgon!"
Mobilen piper till. Det är ett sms som kommer. Och ett till!
Det ena är från Pia. "God natt och sov så sött!" skriver hon.
Det andra är från Valter. "Natti natti, älskling!" skriver han.
Kajsa somnar med ett leende på läpparna.

Слова и выражения к тексту

förlåt — извините, простите
förresten — кстати
glad — рад, радостный
grann|e *-en*, *-ar* — сосед
kurskamrat *-en*, *-er* — однокурсник
läpp *-en*, *-ar* — губа
leende *-t*, = — улыбка
matsal *-en*, *-ar* — столовая
röst *-en*, *-er* — голос
sen — опоздавший
vara (4) **sen** — опоздать
smaklig måltid — приятного аппетита
sov så sött — спи сладко
sätta (4) **sig** — садиться
tack för rosorna — спасибо за розы
älskling *-en*, *-ar* — любимый/любимая

Примечание: **Natti natti** или **Natti med dig.** — *Спокойной ночи* (для близких людей).

🗝 Упражнение № 6.

I. *Несколько раз прослушайте запись текста на с. 90–91 и по аналогии подставьте недостающие реплики в диалог Пии и Кайсы.*

Kajsa träffar Pia på universitetet.
K.: Hej Pia! Hur är det?
P.: . . . .
K.: Tack, med mig är det bra. . . . .
P.: Mina föräldrar mår bra, tack.
K.: . . . . ikväll efter lektionerna?
P.: Ja, det tycker jag. Vi ses!
K.: Hejdå!
P.: . . . .

II. *А теперь вставьте пропущенные реплики в эти предложения.*

1. Kajsa kommer in i klassrummet och ser sina kurskamrater och läraren. Vad säger hon till sina kurskamrater?
. . . .
2. Vad säger hon till läraren? . . . .
3. Pias mamma är sjuk. Vad frågar Kajsa Pia? . . . .
4. Valter ringer. Hur svarar Kajsa i telefon? . . . .
5. Kajsa lägger sig. Vad säger Valter till henne? . . . .
6. Kajsa åker hem, men Pia stannar på universitetet. Vad säger Kajsa till Pia? . . . .

🎧 🗝 Упражнение № 7. *Прослушайте запись и добавьте ответные реплики.*

Образец: Du får en present. Vad säger du? — Tack för presenten.

1. Du får skjuts hem (вас подвезли домой). Vad säger du? . . . .

2. Du får rosor. Vad säger du? ....
3. Du får ett kort. Vad säger du? ....
4. Du får veta att du är bjuden på middag. Vad säger du? ....
5. Du får en present. Vad säger du? ....
6. Du får hjälp med något. Vad säger du? ....

Страноведение. Вежливые шведы

Шведы — очень вежливая нация, слова «спасибо» и «пожалуйста», наверно, наиболее часто используемые слова шведского языка. Они благодарят всегда и за всё, даже за то, что их поблагодарили. Если шведы пригласили вас на вечеринку, не забудьте поблагодарить за приглашение (tack för inbjudan), а после вечеринки поблагодарите ещё раз (tack för igår — *спасибо за вчерашнее*, tack för festen — *спасибо за вечеринку/праздник*, tack för maten — *спасибо за еду*).

К тому же слова благодарности имеют бесчисленное количество синонимов. Вот только несколько примеров ситуаций, когда нужны вежливые фразы:

Var snäll och ge mig boken. — *Будь добр и дай мне книгу.*
Varsågod. — *Пожалуйста.*
Tack, det var snällt! — *Спасибо, ты так добр*.

En paket cigaretter, tack. — *Пачку сигарет, пожалуйста*.
Varsågod, här är cigaretterna. — *Вот ваши сигареты, пожалуйста.*
Tackar, tackar. — *Большое спасибо (Благодарю, благодарю*).

Tack för festen. — *Спасибо за вечеринку/праздник!*
Tack detsamma. — *Тебе тоже.*

Tack för igår. — *Спасибо за вчера.*
Ingen orsak. — *Не за что*.

Här, ta min bil! — *Вот, возьми мою машину!* (если одновременно даёшь человеку ключ от машины; «Här!» означает «на (тебе)!», поэтому обязательно надо что-нибудь передать!).
Tack ska du ha! — *Спасибо тебе!*

Varsågod! — *Пожалуйста!*
Tusen tack! — *Большое спасибо* (букв.: *тысяча спасибо*)*!*

Jag har hittat din väska. — *Я нашел твою сумку.*
Tack så mycket! — *Большое спасибо!*

ПЕСНЯ «ALLA TALAR MED VARANDRA» («ВСЕ ГОВОРЯТ ДРУГ С ДРУГОМ»)
из репертуара «The Real Group» (с сокращениями)

Alla talar med varandra (The Real Group)	**Все говорят друг с другом (Реал Групп)**
Nämen, hej vad kul å se dig igen.	*О, привет, как я рад тебя снова видеть.*
Det var säkert 10 år sen sist vi sågs.	*Прошло лет десять с нашей последней встречи.*
Värst vad tiden går.	*Как быстро летит время.*
Ja, du förstår, det är inte klokt, det känns ju som om det var igår.	*Да, понимаешь, это нелепо, кажется, что это было вчера.*
Och annars?	*А в остальном?*
Huvudet upp å fötterna ner.	*Голова вверх, ноги вниз* (ничего экстраординарного).
Man mår som man förtjänar.	*Человек так себя чувствует, как того заслуживает.*
Jämna plågor.	*Постоянные мучения.*
Och hur har helgen varit?	*Как прошли выходные?*

Har man sagt A får man säga B så får man se vad det är.	*Сказал А, говори Б, и посмотрим, что получится.*
Alla talar med varandra om det ena eller andra.	*Все говорят друг с другом об одном или о другом.*
Några talar om något riktigt viktigt.	*Некоторые говорят о чём-то по-настоящему важном.*
Men det är mycket snack också.	*Но тоже много пустой болтовни.*
Ser man på, är du här, hur är det med dej?	*Кого я вижу, это же ты, как дела?*
Jo, man tar en dag i taget, och du själv?	*Ну, живу одним днём, а ты?*
Det knallar och det går.	*Помаленьку* (трещит, но идёт).
Jaha, du menar det minsann.	*Ага, ты серьёзно.*
Så säg mig, vad gör du nu för tiden?	*Скажи, чем ты теперь занимаешься?*
Läget?	*Как дела?*
Synd å klaga, det kunde vara värre.	*Грех жаловаться, могло быть и хуже.*
Du har inte ändrats någonting sen sist.	*Ты нисколько не изменился с нашей последней встречи.*
Och bilen den går bra.	*А с машиной всё хорошо.*
Vi borde ta och ses.	*Нам надо бы увидеться...*

SVENSK HUMOR • ШВЕДСКИЙ ЮМОР

En man går in i en djuraffär och får syn på tre papegojor. Han pekar på en papegoja och frågar:	*Человек входит в зоомагазин и видит трёх попугаев. Он показывает на попугая и спрашивает:*
— Vad kostar den där papegojan?	*— Сколько стоит вон тот попугай?*
— 10 000.	*— Десять тысяч крон.*
— Jaha, vad kan den då?	*— Ага, а что он умеет?*
— Den kan skriva maskin och stenografera.	*— Он умеет печатать на машинке и стенографировать.*
Mannen pekar på nästa papegoja och frågar:	*Человек показывает на следующего попугая и спрашивает:*
— Vad kostar den?	*— А этот сколько стоит?*
— 13 000.	*— Тринадцать тысяч.*
— Vad kan den då?	*— А что он умеет?*
— Den kan skriva maskin, stenografera och dessutom så kan den fyra språk flytande.	*— Он умеет печатать на машинке, стенографировать и, кроме того, свободно говорит на четырёх языках.*
Mannen pekar på den tredje papegojan och frågar:	*Человек показывает на третьего попугая и спрашивает:*
— Vad kostar den?	*— А этот сколько стоит?*
— 20 000.	*— Двадцать тысяч крон.*
— Vad kan den då?	*— А он что умеет?*
— Ingenting, men den är chef över de andra.	*— Ничего, но он начальник над двумя первыми.*

Урок 10

Большинству шведов нравится то, что в Швеции есть королевская семья, хотя её содержание обходится им довольно дорого: король и его родные получают зарплату из денег налогоплательщиков, а в их рабочие обязанности входит представлять Швецию в мире. Особенно шведы любят, конечно, принцесс Мадлейн и Викторию, которые по праву считаются одними из самых красивых принцесс в Европе. Любят шведы и своего неуклюжего короля, который часто попадает впросак и провоцирует международные скандалы. Но у шведского короля есть и масса достоинств. Он очень естественен, человечен и, как любой настоящий швед, — прирождённый демократ. Согласитесь, довольно трудно представить себе короля, бегущего в спортивном костюме на лыжах в многотысячной толпе лыжников со всего света. Но король Швеции

действительно регулярно участвовал в традиционной ежегодной лыжной гонке Васалоппет. Когда-то он удивил всех, выбрав себе в жёны не принцессу крови, а девушку-переводчика из Германии, с которой познакомился во время Олимпийских игр. Теперь все шведы её обожают и называют «королева Сильвия».

Тексты взяты с официального сайта о королевской семье Швеции: www.royalcourt.se

Текст № 1: Möt kungafamiljen • Познакомьтесь с королевской фамилией

Den svenska kungafamiljen består av kung Carl XVI Gustaf, drottning Silvia, kronprinsessan Victoria, prins Carl Philip och prinsessan Madeleine.

I kungahuset ingår, förutom medlemmarna i kungafamiljen, prinsessan Lilian och prinsessan Birgitta, som är gift med prins Johann Georg av Hohenzollern.

Kungafamiljens övriga medlemmar är kungens systrar: prinsessan Margaretha, fru Ambler, gift med John Ambler, prinsessan Désirée, friherrinna Silfverschiöld, gift med friherre Niclas Silfverschiöld, och prinsessan Christina, fru Magnuson, gift med generalkonsul Tord Magnusson.

Kungen har ingen politisk makt i Sverige. Svenska riksdagen fattar alla politiska beslut. Men kungen och hans familj representerar Sverige i världen. De öppnar utställningar, inviger broar, delar ut Nobelpriset, besöker andra kungar och går på fester. Kungafamiljen är mycket populär bland svenskarna. De älskar sina prinsessor Vickan och Madde. Kungen själv är inte lika populär. Nästan varje dag kan man läsa om kungafamiljen i olika tidningar. Pressen följer varje steg de tar.

Слова и выражения к тексту

bestå av (4) **—** состоять из
bland — меж, между
dela (1) **ut ett pris** — вручать премию
fatta (1) **ett beslut** — принимать решение
följa (2) **varje steg någon tar** — следить за каждым шагом
förutom — кроме того
ingå (4) — входить
inviga (2) **broar** — открывать мосты
makt *-en*, *-er* — власть
medlem *-men, -mar* — член
nästan — почти
regering *-en*, *-ar* — правительство
representera (1) — представлять
värld *-en*, *-ar* — мир
öppna (1) **utställningar** — открывать выставки

Текст № 2: Prinsessan Madeleine • Принцесса Мадлейн

Madeleine Thérèse Amelie Josephine, Sveriges prinsessa, hertiginna av Hälsingland och Gästrikland, född 1982.

Prinsessan Madeleine är yngsta barn till kung Carl Gustaf och drottning Silvia. Hon har två äldre syskon, kronprinsessan Victoria och prins Carl Philip.

Prinsessan Madeleines stora intresse är alltsedan barndomen hästar och ridsport.

Prinsessan är dessutom mycket intresserad av konst och kultur, dans och teater samt sociala frågor.

Liksom sina syskon tycker hon om att vistas i naturen. Hon tycker om att gå långa promenader och åker skidor med stor förtjusning. Svenska tidningar kallar Madeleine för “partyprinsessan” eftersom hon älskar att gå på fester och nattklubbar. Hon dansar och festar mycket. Hon är också modeintresserad och har råd att köpa de dyraste märkeskläderna. Det är skönt att vara prinsessa.

Текст № 3: Kronprinsessan Victoria • Наследная принцесса Виктория

Victoria Ingrid Alice Désirée, Sveriges kronprinsessa, hertiginna av Västergötland, född 1977, är kung Carl Gustaf och drottning Silvias äldsta barn.

Vistelse i naturen och friluftsliv med promenader och skidåkning är kronprinsessans främsta intressen.

Hon älskar att tillbringa somrarna på Sollidens slott på Öland. Där hjälper hon gärna till i trädgårdsmästeriet.

Kronprinsessan är konstintresserad och kopplar ibland av med att måla.

Hon är en stor djurvän. Hundar är hennes favoritdjur och hon går gärna långa promenader med labradoren Jambo.

Victoria är ingen vanlig prinsessa som bara dansar och festar. Hon gör praktik utomlands på Svenska Exportrådet, gör militärtjänst, besöker soldater i Kosovo, hälsar på sjuka barn på olika sjukhus, träffar påven och pratar med presidenter. Det är inte lätt att vara kronprinsessa.

Слова и выражения к тексту

alltsedan — с самого
barndom *-en* — детство
de dyraste märkeskläderna — одежда самых дорогих марок
dessutom — кроме того
djurvän *-nen*, *-ner* — друг животных
friluftsliv *-et*, = — жизнь на свежем воздухе
(någons) främsta intresse — (чей-нибудь) главный интерес
göra (4) **praktik** — проходить практику
hästar och ridsport — лошади и конный спорт
i naturen — на природе
ibland — иногда
intresse *-t*, *-n* — интерес
konst *-en* — искусство
koppla (1) **av** — отдыхать, расслабляться
liv *-et*, = — жизнь
långpromenad *-en*, *-er* — долгая прогулка
måla (1) — рисовать
med stor förtjusning — с большим удовольствием
militärtjänst *-en*, *-er* — военная служба
påve *-n* — Папа Римский
samt = och — и, также и
sjuk — больной
skidåkning *-en* — катание на лыжах
skönt — здóрово, приятно
slott *-et*, = — замок
sociala frågor — социальные вопросы
tillbringa (1) **somrarna** — проводить лето
utomlands — за границей
vanlig — обычный
vistas (1) — находиться
yngsta — самый младший
åka (2) **skidor** — кататься на лыжах

Упражнение № 1. *Напишите, чем занимаются и что любят принцесса Виктория и принцесса Мадлейн, опираясь на тексты на с. 94–95.*

Victoria	Madeleine
Åker skidor	Älskar nattklubbar . . . .

Упражнение № 2. *Переведите с русского языка на шведский.*

замок — . . . .
больной — . . . .
социальные вопросы — . . . .
интересующийся модой — . . . .
вместе — . . . .
за границей — . . . .
кататься на лыжах — . . . .
быть на природе — . . . .
прогулки — . . . .
армия / воинская повинность — . . . .
кроме того — . . . .
большой интерес — . . . .

конный спорт — ....
политическая власть — ....
принимать решение — ....
правительство — ....
давать премию — ....
принимать участие — ....
член — ....
мир — ....

Упражнение № 3. *Напишите, верны ли следующие утверждения (отметьте галочкой нужное поле).*

Правильно или нет?	*Rätt eller fel?*	
Prinsessan Madeleine är kungen och drottningens yngsta barn.	□	□
Drottningen heter Sylvia.	□	□
Tidningarna kallar prinsessan Victoria för “partyprinsessan”.	□	□
Prinsessan Madeleine har träffat påven.	□	□
Kungen och drottningen har fyra barn.	□	□
Prinsessan Madeleine ska bli drottning.	□	□
Prinsessan Victoria tycker om att vara ute i naturen.	□	□
Kungen har politisk makt och fattar alla beslut.	□	□
Det är skönt att vara prinsessa.	□	□

Hobby • Хобби

Теперь мы знаем, как поздороваться, попрощаться и задать стандартные вопросы «Откуда ты?» или «Сколько тебе лет?». Настало время узнать, чем интересуется ваш новый знакомый. Может, он тоже поклонник королевской семьи? Или поёт в хоре (любимое увлечение шведов)?

Har du någon hobby? — *У тебя есть какое-нибудь хобби?*
Vad har du för intressen? — *Какие у тебя интересы?*
Vad gör du på fritiden? — *Что ты делаешь в свободное время?*
Vad gillar du att göra på fritiden? — *Что тебе нравится делать в свободное время?*

JAG TYCKER OM... • *Я люблю...*

att åka skridskor — *кататься на коньках*

att åka skidor — *кататься на лыжах*

att dansa — *танцевать*

att läsa böcker — *читать книги*

att lyssna på musik — *слушать музыку*

att gå på disco — *ходить на дискотеку*

att gå på bio — *ходить в кино*

att gå på museum — *посещать музей*

att gå på teater — *ходить в театр*

att resa — *путешествовать*

att sjunga i kör — *петь в хоре*

att träna/idrotta — *заниматься спортом*

att skriva böcker — *писать книги*

att spela fotboll/volleyboll — *играть в футбол/волейбол*

att spela kort/schack —
играть в карты/шахматы

att surfa på internet —
сидеть в Интернете

att sticka —
вязать

att promenera —
гулять

att samla på stenar/frimärken —
собирать камни/марки

att måla —
рисовать

att vara ute i naturen —
быть на природе

att titta på film —
смотреть фильмы

att träffa vänner —
встречаться с друзьями

att shoppa —
шопинг

att ta hand om djur/husdjur —
заботиться о животных / домашних животных

Упражнение № 4. *Напишите, что вам нравится делать в свободное время, можете выбрать из списка в разделе «Хобби».*

<table>
<tr><th colspan="4">Запомните!</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Jag tycker om
Я люблю</td><td>+ существительное</td><td>bananer (бананы)
apelsiner (апельсины)
äpplen (яблоки)</td><td></td></tr>
<tr><td>+ глагол</td><td>att läsa (читать)
att dansa (танцевать)
att måla (рисовать)</td><td>Обратите внимание на частичку att!</td></tr>
</table>

Упражнение № 5. *Напишите, что из списка вы любите, а что нет.*

Jag tycker om...	Jag tycker inte om...
bananer att åka skidor	apelsiner att titta på teve

Грамматика

Наречия места

Изучающие шведский язык часто путаются в наречиях, обозначающих место. Эта таблица с примерами поможет вам разобраться.

vart? — *куда?* till vilken plats? — *в какое место?*	var? — *где?* på vilken plats? — *в каком месте?*	varifrån? — *откуда?* från vilken plats? — *из какого места?*
in — *в*	inne — *в*	inifrån — *изнутри*
ut — *из*	ute — *снаружи*	utifrån — *снаружи*
hit — *сюда* dit — *туда*	här — *здесь* där — *там*	härifrån — *отсюда* därifrån — *оттуда*
upp — *вверх* ner — *вниз*	uppe — *вверху* nere — *внизу*	uppifrån — *сверху* nerifrån — *снизу*
hem — *домой* bort — *прочь* fram — *вперёд*	hemma — *дома* borta — *вне дома* framme — *на месте / впереди*	hemifrån — *из дома* bortifrån — *издалека* framifrån — *спереди*

Например: **In — inne — inifrån.**

— Kan vi inte gå **in**? Jag fryser. — Ja, kom så går vi in! Det är skönare **inne.** — Hör du musiken som kommer **inifrån** vardagsrummet? — Ja, kom så går vi **in** och lyssnar på den!	*— Можем войти внутрь? Я мёрзну.* *— Да, пойдём внутрь. Внутри приятнее.* *— Слышишь музыку, которая доносится из гостиной?* *— Да, мы пойдём и послушаем.*

🗝 **Упражнение № 6.** *Заполните пропуски подходящими наречиями места.*

ner — nere — nerifrån

— Tyst! Vad är det för ljud (звук)?
— Jag vet inte. Det kommer . . . . källaren. Kom så går vi . . . . och ser vad det är!
— Nej, jag vågar (осмеливаюсь) inte. Det är så mörkt där . . . .
— Äh, kom nu så går vi . . . . !
— Aldrig!

СКАЗКА

Вы только что прочитали о настоящих принцессах Викки и Мадде, а помните ли вы сказку знаменитого датчанина Ханса Кристиана Андерсена о принцессе, которой пришлось выдержать настоящее испытание на подлинность, чтобы выйти замуж за принца? (В тексте вы встретите формы прошедшего времени. Подробно о них будет рассказано в уроках 18 и 19. Пока же просто ознакомьтесь с ними с помощью перевода, который даётся во второй колонке.)

Prinsessan på ärten av H. C. Andersen
Svensk översättning: B. Ossung

Принцесса на горошине (Х. К. Андерсен)
Перевод с датского: Б. Оссунг

Det var en gång en prins som ville gifta sig med en prinsessa, men det skulle vara

det var en gång — традиционное начало сказки «как-то раз»
ville (**vilja**) — хотел

en riktig prinsessa. Så han reste hela världen runt för att hitta en, men överallt var det något som var fel. Prinsessor fanns det gott om, men var de riktiga prinsessor? Det var svårt att avgöra, alltid var det något som inte stämde. Så kom han då hem igen och var så bedrövad, för han hade så gärna velat finna en riktig prinsessa.	**skulle vara** — должна была быть **reste** (**resa**) — ездил **hela världen runt** — вокруг света **hitta** — найти **överallt** — везде **var något som var fel** — что-то было не так **prinsessor fanns det gott om** — принцесс было много **det var svårt att avgöra** — трудно было решить **alltid var det något som inte stämde** — всегда чего-то не хватало **bedrövad** — печален **velat** (**vilja**) — хотел
En kväll blev det ett förskräckligt oväder; det blixtrade och dundrade, regnet öste ner, det var alldeles förskräckligt! Då bankade det på slottsporten och den gamle kungen gick dit och låste upp.	**ett förskräckligt oväder** — ужасная непогода **det blixtrade och dundrade** — сверкали молнии, и гремел гром **regnet öste ner** — дождь лил как из ведра **då bankade det** — тогда постучали **slottsport** — ворота замка **låste upp** (**låsa upp**) — отпер
Det var en prinsessa som stod utanför. Men så hon såg ut! Vattnet strömmade nedför hennes hår och kläder, det rann in genom tåhättorna och ut genom hälarna på skorna, och så påstod hon ändå att hon var en riktig prinsessa.	**stod** (**stå**) **utanför** — стояла снаружи **såg ut** (**se ut**) — выглядеть **vattnet strömmade nedför hennes hår och kläder** — вода стекала по волосам и одежде **påstod** (**påstå**) — утверждала
Ja, det ska vi nog ta reda på, tänkte den gamla drottningen, men hon sa ingenting, gick bara in i gästrummet, lyfte bort alla sängkläderna och la en ärta i botten på sängen. Sedan la hon tjugo madrasser ovanpå ärtan och så tjugo dynor, stoppade med ejderdun, ovanpå madrasserna. Där skulle nu prinsessan sova. Morgonen därpå frågade de henne om hon hade sovit gott. — Å nej, förskräckligt dåligt, sa prinsessan, jag har nästan inte fått en blund i ögonen! Gud vet vad som fanns i sängen. Jag har legat på något hårt. Jag har blåmärken över hela kroppen. Det är alldeles förfärligt!	**nog** — наверняка **ta reda på** — узнать, выяснить **tänkte** (**tänka**) — подумала **gästrum** — комната для гостей **sängkläder** — постельное белье **la** (**lägga**) — положила **dynor** — пуховых одеял **morgonen därpå** — на следующее утро **om hon hade sovit gott** — хорошо ли она спала **förskräckligt dåligt** — ужасно плохо **jag har nästan inte fått en blund i ögonen** — я глаз не сомкнула **gud vet vad som fanns i sängen** — бог знает что было в постели **något hårt** — что-то жёсткое **blåmärken över hela kroppen** — синяки по всему телу **alldeles förfärligt** — совершенно ужасно
Så fick de då veta att hon var en riktig prinsessa, eftersom hon hade känt ärtan genom tjugo madrasser och tjugo dynor, stoppade med ejderdun. Så ömhudad kunde ingen annan än en verklig prinsessa vara. Prinsen gifte sig förstås med henne eftersom han nu var säker på att ha funnit en riktig prinsessa, och ärtan kom på museum där man än i dag kan få beskåda den, om ingen har stulit den. Se, det var en riktig historia!	**känt** (**känna**) — чувствовать **dynor** — перины **eftersom** — потому что **ömhudad** — с нежной кожей **kunde ingen annan än en verklig prinsessa vara** — не мог никто иной, кроме настоящей принцессы **förstås** — конечно **eftersom** — потому что **säker på att** — уверен в том, что... **beskåda** — смотреть **om ingen har stulit den** — если никто её не украл

Упражнение № 7. *Прослушайте запись. Соедините стрелочками человека и его интерес/хобби:*

Daniel Kajsa Kajsas mamma Ludwig-Lennart Madeleine Mykola Pia Pias kusin Rasmus Riita Sergej Många svenskar Valter Victoria	att titta på fotboll klassisk musik att läsa böcker att lyssna på musik att dansa att resa att spela gitarr att spela klarinett att spela fotboll att lösa (решать) matematiska problem att gå på bio att titta på teve att gå på teater att sticka att köra bil snabba (быстрые) bilar att äta och sova hunden att vistas (находиться) i naturen att sjunga i kör att jobba i trädgården att träna

Страноведение. Политическое устройство Швеции

Швеция — страна с конституционной монархией и парламентской демократией; это означает, что король не обладает политической властью, а все решения принимает парламент. Король и члены его семьи выполняют роль представителей страны: они вручают премии, совершают официальные визиты, занимаются благотворительной деятельностью. За это они получают приличную зарплату.

Во главе правительства стоит премьер-министр. Швеция — очень открытая страна, поэтому на страницах газет часто обсуждается даже частная жизнь политиков, если они совершили что-то, по мнению журналистов, не отвечающее демократическим принципам правления, например, много критики вызвало строительство бывшим премьер-министром роскошного особняка для своей семьи.

В политике наблюдается принцип равноправия: количество мужчин и женщин в правительстве примерно одинаково, на многих руководящих постах в стране — женщины.

Принцип открытости касается всех граждан. Сведения о доходах и выплачиваемых налогах каждого гражданина находятся в открытом доступе. Ежегодные доходы певцов и актёров публикуются в газетах. В то же время сведения о частной жизни граждан строго охраняются законом (врачебная, профессиональная тайны) — их разглашать нельзя.

СТИХОТВОРЕНИЕ

Carl Snoilsky
Gammalt Porslin

En kung i Sachsen samlade porslin,
Men samlingsvurmen blev en riktig sjuka.
Han bytte bort till kungen i Berlin
Sitt garde — tänk — mot en kinesisk kruka!

Карл Снойлски
Старинный фарфор

Король в Саксонии собирал фарфор
Но страсть к собирательству стала настоящей болезнью.
Он променял Берлина королю
Свою гвардию — подумать только — на китайский горшок.

Femhundra man med sabel och karbin,
Som preussarn visste att förträffligt bruka,
I exercisen smidiga och mjuka,
I krig en mur, tänk, mot — en blå terrin!

Пятьсот солдат с саблями и карабинами,
Им пруссаки нашли, конечно, примененье!
В учениях послушные, в бою — стена!
Променяны на голубую лейку!

Femhundra man med hårpung och med puder!
Slikt dårhusdåd allt vanvett överbjuder
Från världens början — ja, så tycker ni.

Пятьсот солдат с напудренными косицами!
Сей шаг безумней всякого безумства,
Такого мир не видывал с рожденья —
Так думаете вы…

Se'n bytet gjordes har ett sekel svunnit:
Femhundra tappra hjärtan brista hunnit,
Den gamla krukan — hon står ännu bi.

С тех пор минуло много лет:
Пятьсот солдат канули в Лету,
Фарфор старинный — всё ещё стоит.

SVENSK HUMOR • ШВЕДСКИЙ ЮМОР

Det är inte lätt att vara kvinna:
Man ska tänka som en man,
uppföra sig som en dam,
se ut som en ung flicka,
och arbeta som en häst.

Нелегко быть женщиной:
нужно думать как мужчина,
вести себя как дама,
выглядеть как юная девушка
и работать как лошадь.

Урок 11

Текст № 1: Kajsas familj • Семья Кайсы

Kajsas familj är ganska liten. Den består av hennes föräldrar, Lena och Erik, hennes lillasyster Riita och katten Ludwig-Lennart. Ludwig-Lennart är svart och har stora, gula ögon.

Pappa Erik är finne. Han är ingenjör. Hans mamma Karin, Kajsas farmor, kommer från Sverige. Hans pappa, Kajsas farfar, heter Valle. Erik tycker om att fiska och jaga. Han tycker också mycket om god mat. Som alla finnar gillar han att bada bastu. Finsk bastu kallas för sauna. Erik tycker inte om att se på teve.

Mamma Lena är ryska. Hon är hemmafru. Hon och Erik träffades i Ryssland för många år sedan. Lena tycker om att laga mat, odla blommor och läsa tidningar. Hon skriver också artiklar för ryska naturtidskrifter. Hon tycker inte om när det är smutsigt hemma.

Kajsas föräldrar tycker mycket om att resa. De jobbar ofta i trädgården tillsammans och storhandlar en gång i veckan. De brukar ta bilen till matvaruaffären. Ibland följer Riita med.

Riita är fjorton år gammal och går i skolan. Hon är lång och söt och har svart hår, precis som Lena. Riita tycker om att göra en massa olika saker: leka med katten, dansa, sminka sig, titta på teve, lyssna på musik, äta på McDonald's och köpa kläder och smycken. Det enda hon inte tycker om är att plugga.

Erik är blond och storväxt och har blåa ögon. Lena är smal och har svart hår och gråa ögon. Riita är lik sin mamma. Kajsa är lik sin mormor, Lenas mamma Irina. De är båda långa och smala och har brunt hår och brungröna ögon.

Riita och Kajsa har en kusin som heter Daniel. Daniel är son till Eriks bror.

Daniel är trettio år gammal. Han bor ensam i en lägenhet i Porvo. Han är ekonom. Han har ingen flickvän. Han är inte så populär bland tjejer. Det är lite konstigt för Daniel är faktiskt ganska snygg. Han är blond och har blåa ögon. Han tränar mycket och är muskulös.

Ludwig-Lennart, eller Lenny, som alla kallar honom, lever kungligt hemma hos familjen Wilhelmsson. Han får göra precis vad han vill. Varje dag får han kattmat och nytt, färskt vatten. Alla älskar honom. Han gillar att sova, äta, jaga fåglar och flugor och att ligga på balkongen. Han är svart och jättevacker. Kajsa tror att han är väldigt intelligent också. Hon drömmer om att skicka honom till en kattskola.

Слова и выражения к тексту

alla — все
artik|el *-eln*, *-lar* — статья
skicka (1) — посылать
storhandla (1) — закупать продукты
bada (1) **bastu** — париться в бане
det enda — единственный
drömma (2) **om** — мечтать о чём-то
ekonom *-en*, *-er* — экономист
en gång i veckan — раз в неделю
ensam — один, одинокий
fåg|el *-eln*, *-lar* — птица
färsk — свежий
för... sedan — назад (о временнóм отрезке)
finna (4) — находить
flug|a *-an*, *-or* — муха
hemmafru *-n*, *-ar* — домохозяйка
hem *–met,* = — дом
jaga (1) — охотиться
kläder — одежда
konstigt — странно
köra (2) **bil** — вести автомобиль
lik — похож
leva (2) **kungligt** — жить по-королевски
matvaruaffär *-en*, *-er* — продовольственный магазин
muskulös — натренированный, мускулистый
naturtidskrift *-en, -er* — журнал о природе
odla (1) — выращивать
precis — точно, как раз
smal — тонкий, стройный
sminka (1) **sig** — краситься
smutsigt — грязно
smycke *-t*, *-n* — украшение
snygg — красивый
trädgård *-en*, *-ar* — сад
tråkig — скучный
träna (1) — тренироваться, качаться
tro (3) — верить, полагать
varje dag — каждый день
vatt|en *-net* — вода

КОММЕНТАРИИ

- **Hon och Erik träffades i Ryssland för många år sedan.** — *Они с Эриком познакомились в России много лет назад.*
- **Träffades** — форма прошедшего времени, подробнее об этом в уроке 18.
- **Det är konstigt, för Daniel är snygg.** — *Это странно, потому что Даниэль хорош собой.*
- **Han är inte så populär bland tjejer.** — *Он не слишком нравится девушкам.*
- **Lillasyster**, **lillebror** — *младшая сестра, младший брат*. В книге «Карлсон, который живёт на крыше» Малыша на самом деле зовут Lillebror.

> **Запомните!**
> **Hon är lik sin mamma.** — *Она похожа на свою маму.*
> **en gång i veckan/i månaden** — *раз в неделю / в месяц* (но: en gång om dagen /om året — *раз в день / в год*)
> **Han är snygg. / Han ser bra ut.** — *Он хорошо выглядит.*
> **för tre år / två veckor sedan** — *три года / две недели назад*

Упражнение № 1. *Переведите письменно с русского языка на шведский.*

1. писать статьи — . . . .
2. кошачья еда — . . . .
3. закупать продукты — . . . .
4. продовольственный магазин — . . . .
5. раз в неделю — . . . .
6. ехать на автомобиле — . . . .
7. охотиться — . . . .
8. ловить рыбу — . . . .
9. домохозяйка — . . . .
10. работать в саду — . . . .
11. покупать одежду и украшения — . . . .

12. готовить еду — . . . .
13. путешествовать — . . . .
14. свежая вода — . . . .
15. голубые глаза — . . . .
16. краситься — . . . .

Упражнение № 2. *Прослушайте запись текста на с. 101 и по аналогии вставьте пропущенные слова.*

Kajsas familj

Kajsas . . . . är ganska liten. Den består av hennes föräldrar, Lena och Erik, hennes . . . . Riita och . . . . Ludwig-Lennart. Ludwig-Lennart är svart och har stora, gula ögon.

Pappa Erik är finne. Han är ingenjör. Hans mamma Karin, Kajsas farmor, ... Sverige. Hans pappa, Kajsas farfar, heter Valle. Erik tycker om att . . . . och jaga. Han tycker också mycket om . . . . mat. Som alla finnar . . . . .han att . . . . bastu. Finsk . . . . kallas för sauna. Erik tycker . . . . .om att se på teve.

Mamma Lena är ryska. Hon är hemmafru. Hon och Erik träffades i Ryssland för många år sedan. Lena tycker om att . . . . mat, odla blommor och . . . . tidningar. Hon skriver också artiklar för ryska naturtidskrifter. Hon tycker inte om när det är . . . . hemma.

Kajsas föräldrar tycker mycket om att resa. De jobbar ofta i trädgården . . . . och storhandlar en gång i veckan. De brukar ta bilen till matvaruaffären. Ibland följer Riita med.

Riita är fjorton år gammal och går . . . . skolan. Hon är lång och söt och har svart hår, precis som Lena. Riita tycker om att göra en massa olika saker: leka . . . . .katten, dansa, sminka . . . . , titta . . . . teve, lyssna på . . . . , äta på McDonald's och . . . . kläder och smycken. Det enda hon inte tycker om är att . . . .

Erik är blond och storväxt och har blåa ögon. Lena är smal och har svart hår och gråa ögon. Riita är . . . . sin mamma. Kajsa är lik sin mormor, Lenas mamma Irina. De är båda långa och smala och har brunt hår och brungröna ögon.

Daniel är trettio år gammal. Han bor ensam i en lägenhet i Porvo. Han är ekonom. Han har ingen . . . . Han är inte så populär bland tjejer. Det är lite . . . . för Daniel är faktiskt ganska snygg. Han är blond och har blåa . . . . Han tränar . . . . och är muskulös.

Ludwig-Lennart, eller Lenny, som alla . . . . honom, lever kungligt hemma hos familjen Wilhelmsson. Han får göra precis vad han vill. Varje dag får han . . . . och nytt, färskt . . . . Alla älskar honom. Han gillar att sova, äta, jaga fåglar och flugor och att ligga på balkongen.

⊶ **Упражнение № 3.** *Нарисуйте ваше семейное древо, используя слова из списка.*

en far (мн. ч.: fäder)	en morfar
en mor (мн. ч.: mödrar)	en mormor
en son (мн. ч.: söner)	en farbror
en dotter (мн. ч.: döttrar)	en morbror
ett barn (мн. ч.: barn)	en moster
en syster (мн. ч.: systrar)	en faster
en bror (мн. ч.: bröder)	en kusin
föräldrar	ett barnbarn
en farmor	ett syskonbarn
en farfar	

Упражнение № 4. *Ответьте письменно на вопросы.*

1. Vad heter Kajsas föräldrar? ....
2. Varifrån kommer Kajsas pappa? ....
3. Varifrån kommer Kajsas mamma? ....
4. Varifrån kommer Kajsas farmor? ....
5. Vad heter Kajsas syster? ....
6. Hur gammal är Kajsas syster? ....
7. Vad heter Kajsas katt? ....
8. Hur ser Kajsas katt ut? ....
9. Var träffades Kajsas föräldrar? ....
10. Vad jobbar Kajsas pappa som? ....
11. Vad jobbar Kajsas mamma som? ....
12. Vad jobbar Kajsas syster som? ....
13. Vad tycker Kajsas mamma om att göra? ....
14. Vad tycker Kajsas syster inte om att göra? ....

Текст № 2: Riita fyller år • У Рииты день рождения

Det är den 10 december (den tionde december) och Riitas födelsedag. När Riita vaknar på morgonen ser hon hela sin familj framför sig: mamma, pappa och storasyster Kajsa. De står i dörren och sjunger födelsedagsvisan:

Ja, må hon leva,
ja, må hon leva,
ja, må hon leva uti hundrade år!
Javisst ska hon leva,
javisst ska hon leva,
javisst ska hon leva uti hundrade år!

Sedan får Riita presenter: en sminkväska av Kajsa, en bok av mamma och en ny plånbok med tusen kronor i av pappa. På eftermiddagen ringer Daniel. Han bjuder Riita på bio. Riita är glad för presenterna och för inbjudan. Hon älskar att fylla år.

Слова и выражения к тексту

födelsedag *-en*, *-ar* — день рождения
fylla (2) **år** — иметь день рождения (исполняется, о возрасте)
hel — целый
plån|bok *-boken, böcker* — бумажник
sminkväsk|a *-an*, *-or* — косметичка
vara glad för presenterna — радоваться подаркам
vis|a *-an*, *-or* — песенка

Запомните!
att bjuda någon på bio — *пригласить кого-нибудь в кино*
att bjuda på kaffe — *пригласить на кофе*
att bjuda på en drink — *пригласить выпить*
Jag bjuder dig (букв.: *я приглашаю*) (в кафе или ресторан) означает, что человек хочет за вас заплатить; в Швеции, если за вас заплатили, принято отблагодарить тем же при следующей встрече.

Упражнение № 5. *Напишите о своей семье. Упомяните о вашем домашнем питомце.*

Грамматика
Количество

Вопрос *сколько?* задаётся с помощью слов:

1) **hur mycket**, если речь идёт о **неисчисляемых предметах** (тех, что нельзя пересчитать); например: Hur mycket vatten är det i vasen? — *Сколько воды в вазе?*

2) **hur många**, когда речь идёт об **исчисляемых предметах (**тех, что можно пересчитать**)**; например: Hur många pennor ligger det på bordet? — *Сколько ручек лежит на столе?*

Английскому a lot of соответствует шведское **mycket** или иногда **gott om** — *много*, последнее можно использовать как с исчисляемыми, так и с неисчисляемыми существительными.

Русский	Шведский	Английский	Пример
много (исчисл.)	många	many	många blommor — *много цветов*
мало (исчисл.)	få	few	få blommor — *мало цветов*
много (неисчисл.)	mycket	much	mycket vatten — *много воды*
мало (неисчисл.)	lite	a little	lite vatten — *мало воды*
много (исчисл./ неисчисл.)	gott om	a lot of	mycket mjölk / gott om mjölk — *много молока* gott om sittplatser — *много мест*

Запомните!
Слово **pengar** *деньги* неисчисляемое:
Hur **mycket** pengar har du? — *Сколько у тебя денег?*
Jag har **mycket/lite** pengar. — *У меня много/мало денег.*
Hur mycket kostar... ? — *Сколько стоит?..*

🗝 **Упражнение № 6.** *Переведите на шведский язык письменно.*

1) Сколько у тебя детей? ....
2) Сколько стоит эта сумка? ....
3) Сколько книг лежит на столе? ....
4) Сколько домов ты видишь на картинке? ....
5) У меня много друзей (en vän — *друг*) ....

Запомните!
Часто вместо **få/lite** шведы употребляют оборот **att ha ont om** *иметь мало*. Например:
Jag har ont om tid. — *У меня мало времени.*
Jag har ont om pengar. — *У меня мало денег.*

🗝 **Упражнение № 7.** *Вставьте подходящие по смыслу слова — **mycket**, **många**, **få** или **lite**.*

1. Jag har . . . . blommor i min trädgård: rosor, tulpaner, liljor m.fl. (и др.).
2. Jag har väldigt . . . . mjölk hemma, bara ett paket.
3. Doktorn säger att jag inte får dricka för . . . . kaffe. Jag får bara dricka en kopp per dag (в день)!
4. Däremot säger doktorn att jag måste dricka . . . . vatten, minst två liter om dagen.
5. Lars har inte så . . . . vänner här i Sverige. Han är väldigt blyg (застенчивый).
6. . . . . vin kan kanske vara bra för hälsan.
7. . . . . sprit, däremot, förstör hälsan.

Запомните!
Русская конструкция «давайте...» (*Давайте выпьем*; *Давайте потанцуем*) обычно переводится на шведский сочетаниями нескольких глаголов, которые необходимо выучить. Например:
Kom, så går vi! — *Пойдёмте!*
Другие примеры:
Vi får se! — *Давайте посмотрим! Поживём — увидим.*
Vi stannar här! — *Давайте останемся!*
Глагол **att låta** *давать, позволять*
используется, только когда кому-то что-то позволяют, разрешают:
Låt mig göra det. — *Позволь мне сделать это.*

Упражнение № 8. *Переведите на русский язык письменно.*

1. Kom, så går vi! — . . . .
2. Låt mig tänka! — . . . .
3. Vi får se! — . . . .
4. Ska vi dansa?/ Kom så dansar vi! — . . . .
5. Nu dricker vi för födelsedagsbarnet!! — . . . .
6. Låt mig hjälpa dig. — . . . .

🎧 🗝 **Упражнение № 9.** *Прослушайте запись и вставьте пропущенные слова и фразы.*

Fotot

— Kajsa, kom så ska du få se ett kort på min . . . . !

— Okej.

— Titta!

— Oj, vilken . . . . familj . . . . ! Jag känner bara igen (узнаю) . . . . Vem är det där?

— Det är min . . . . Hon är 83 år gammal och pensionär. Bredvid henne står . . . . Han är också . . . .

— Jaha. Vem är det, då?

— Det är . . . . Hon heter . . . . Hon är . . . .

— Var är din . . . .

— Han står där, bredvid . . . . Han heter . . . . och jobbar som läkare. Framför honom står min lillebror, ... Han är 24 år nu, men på kortet är han bara . . . .

— Jaha. Och vem . . . . ?

— Det är min . . . . Dagny.

Упражнение № 10. *Определите, кто где работает (соедините профессию и место работы стрелочками).*

Образец: en servitris — ett kafé

Yrke • Профессия	Arbetsplats • Место работы
en servitör, en servitris — *официант, официантка*	ett kafé — *кафе*
en präst — *священник*	en affär — *магазин*
en ingenjör — *инженер*	en bank — *банк*
en ekonom — *экономист*	en bondgård — *фермерское хозяйство*
en läkare — *врач*	en butik — *бутик*
en kassör/ska — *кассир*	en fabrik — *фабрика*
en sjuksköterska — *медсестра*	en kyrka — *церковь*
en musiker — *музыкант*	en nattklubb — *ночной клуб*
en polis — *полицейский*	en polisstation — *полицейский участок*
en skådespel|are/erska — *актёр/актриса*	en skola, ett universitet — *школа, вуз*
en brevbärare — *почтальон*	en teater — *театр*
en expedit — *продавец*	ett bokförlag — *издательство*
en städ|are/erska — *уборщик/уборщица*	ett företag — *предприятие*
en bonde — *фермер*	ett köpcenter — *торговый центр*
en lärare — *учитель*	ett postkontor — *почта*
en översättare — *переводчик*	ett sjukhus — *больница*
en arbetare — *рабочий*	ett varuhus — *промтоварный магазин*

Упражнение № 11. *Прослушайте, что рассказывает подруга Пии (Ann) о своей семье, и вставьте пропущенные слова.*

Jag har två familjer, en . . . . och en . . . . Den lilla är min . . . . , Andrej. Han är . . . . Han läser till . . . . och . . . . på kvällarna. Han tycker om boxning, det är hans . . . . Och han älskar . . . . Han . . . . Kino.

Min stora familj . . . . av mamma Lovisa, pappa Mattias och mina . . . . bröder Kasper, Jesper och Jonathan. Mamma och pappa är . . . . De tycker om att jobba i . . . . , promenera, ... och lyssna på musik. Kasper är . . . . år. Han . . . . som kock och bor i London. Jesper är . . . . år och är lärare, ... mamma och pappa. Jonathan är . . . . år och bor i Göteborg. Han . . . . på universitetet.

Слова и выражения к упражнению

läsa (2) **till ekonom** — учиться на экономиста

boxning *-en* — бокс

kock *-en*, *-ar* — повар

МЕТОД ЧТЕНИЯ ИЛЬИ ФРАНКА

Метод чтения на иностранном языке, разработанный Ильёй Франком, заключается в том, что прямо в тексте в скобках даётся буквальный перевод или художественный с комментарием в случае, когда буквальный перевод искажает смысл. Таким образом, не нужно постоянно искать новые слова в словаре. Метод предполагает подсознательное запоминание. К тому же он незаменим для тех, кто не знает языка, но хочет читать произведения в оригинале. Ниже пример текста, адаптированного по этому оригинальному методу. Сначала дан текст с переводом, а потом оригинальный текст. Тексты, составленные по методу Франка, можно найти на сайте www.franklang.ru или в книжных магазинах.

En rolig historia (Весёлая история)
Mobbad
(запуганный — att mobba: запугивать, издеваться, ополчиться против)

— Mamma, jag går inte till skolan idag! (*Мама, я не иду в школу сегодня!*)

— Det är klart att du ska gå till skolan. (*Это ясно, что ты должен пойти в школу.*) Vad är det för dumheter! (*Что за глупости!*)

— Nej, jag vill inte gå. (*Нет, я не хочу идти.*) De är så elaka mot mig i skolan. (*Они так плохо относятся ко мне в школе* — vara elak mot: *плохо обращаться с*). Varenda rast drar de ner mig på marken (*каждую перемену таскают они меня по земле* — dra(ga): *тянуть, волочить*; ner: *вниз*) och hoppar på mig (*и прыгают по мне*) och sparkar mig (*и пинают меня* — sparka: *ударить ногой*) och kastar sten på mig och plågar mig (*и кидают камни, и мучают*)... nej, jag går inte! (*нет, я не иду!*).

— Såja (*Так!*). Du är ju i alla fall 32 år (*Тебе ведь, во всяком случае, 32 года*) och rektor för skolan (*и [ты] директор школы*). Det förstår du väl (*Ты же понимаешь*) att du måste gå! (*что ты должен идти!*).

— Mamma, jag går inte till skolan idag!

— Det är klart att du ska gå till skolan. Vad är det för dumheter!

— Nej, jag vill inte gå. De är så elaka mot mig i skolan. Varenda rast drar de ner mig på marken och hoppar på mig och sparkar mig och kastar sten på mig och plågar mig ... nej, jag går inte!

— Såja. Du är ju i alla fall 32 år och rektor för skolan. Det förstår du väl att du måste gå!

Страноведение. Художница и писательница Эльза Бесков

Elsa Beskow

Elsa Beskow är en av Sveriges mest kända barnboksförfattare. På 1930-talet var hon delaktig i utformningen av svenska skolans nya läsebok. Elsa Beskow var också en skicklig illustratör och hon illustrerade alla sina böcker själv.

"Så långt jag minns tillbaka brukade vi syskon, liksom nästan alla barn, tycka mycket om att rita. Jag var bara sex år då jag hade klart för mig, att jag helst av allt ville lära mig rita, när jag blev stor, och allra helst rita i sagoböcker. Min bror och jag brukade ofta sitta och rita tillsammans. Han ritade vikingafejder och grekiska hjältestrider, medan jag ritade barn och stugor och landskap. Hans ritningar var säkert mycket bättre än mina. Jag kommer ihåg att jag beundrade dem mycket, fast jag nog tyckte att hans hjältar hade väl korta ben". Så berättar Elsa Beskow om sin barndom.

Эльза Бесков

Эльза Бесков — одна из самых известных детских писательниц в Швеции. В 30-е годы она принимала участие в подготовке новых школьных книг для чтения. Эльза Бесков была талантливым иллюстратором, она сама проиллюстрировала все свои книги.

«Я вспоминаю, как мы с братом, как почти все дети, обожали рисовать. Мне было всего шесть лет, когда я ясно поняла, что больше всего хочу, когда вырасту, научиться рисовать, и особенно рисовать картинки к сказкам. Мы с братом имели обыкновение сидеть и рисовать вместе. Он рисовал и побоища викингов, и сражения греческих борцов, а я рисовала детей и домики и пейзажи. Его рисунки были, конечно, лучше моих. Я помню, как восхищалась ими, хотя и думала, что у его героев слишком короткие ноги» — так рассказывает Эльза Бесков о своём детстве.

Elsa Beskow
Ur Sagan om den lilla, lilla gumman

Det var en gång en liten, liten gumma
som hade en liten, liten stuga
och ett litet, litet bord
och en liten, liten stol
och en liten, liten pall
och en liten, liten stäva....
Och en liten katt som sa mjau....
Och så hade hon en liten ko som sa MUUUU.....

Эльза Бесков
Из «Сказки о маленькой, маленькой старушке»

Жила-была однажды маленькая-маленькая старушка, у которой была маленькая-маленькая избушка,
И маленький-маленький стол,
И маленький-маленький стул,
И маленький-маленький табурет,
И маленькая-маленькая плошка…
И маленькая кошка, которая говорила «мяу».
И у неё была маленькая корова, которая говорила «му».

Слова и выражения к тексту

gumm|a *-an, -or* — старушка (также и в ироническом значении)
ko *-n, -r* — корова
stäv|a *-an, -or* — деревянный сосуд
stug|a *-an, -or* — избушка

Урок 12

Текст: Umeå, Björkarnas stad • Умео — город берёз

Det här är staden Umeå. Genom Umeå centrum rinner Umeälven. Över älven går flera broar. En av dem heter Tegsbron. I centrum finns ett litet torg. På torget ligger rådhuset, som är en gammal stenbyggnad med klocktorn. Där är det nattklubb om kvällarna. Till höger om rådhuset ligger ett köpcenter, Victoriagallerian. Till vänster om Victoriagallerian ligger varuhuset Åhléns och bakom det finns en liten park och en stor kyrka. Bakom rådhuset ligger en bank, en biograf och en park till. Nedanför parken finns älven. Vid kajen ligger en båt. På båten är det kafé.

Stadens huvudgata heter Rådhusesplanaden. Längs den växer det många björkar. Umeå kallas för "Björkarnas stad". På Rådhusesplanaden finns affärer, en resebyrå, en restaurang och en pub. I mitten av gatan står det en fontän. I slutet av Rådhusesplanaden ligger järnvägstationen. Till vänster om järnvägsstationen finns en stor busstation för bussar som går till andra städer och byar runt Umeå.

Mitt i centrum på Vasaplan stannar bussar. På Vasaplan ligger också Folkets hus. På hörnet mellan Vasagatan och Rådhusesplanaden ligger stadsbiblioteket.

Universitetet ligger utanför centrum. Dit måste man åka buss, men det är lätt eftersom alla bussar stannar där. Busshållplatsen vid universitetet heter Universum. Därifrån är det nära även till sjukhuset och idrottshallen IKSU. Många studenter bor i närheten av universitetet och cyklar till föreläsningarna.

Слова и выражения к тексту

biograf *-en, -er* — кинотеатр
bro *-n, -ar* — мост
busshållplats *-en, -er* — автобусная остановка
busstation *-en, -er* — автобусный вокзал
by *-n, -ar* — деревня
båt *-en, -ar* — лодка
Forex — пункт обмена валюты (по названию компании)
genom — через
huvudgat|a *-an, -or* — главная улица
i närheten — поблизости
i slutet av — в конце
idrottshall *-en, -ar* — спортивный зал
järnvägstation *-en, -er* — железнодорожная станция
kaj *-en, -er* — набережная
klocktorn *-et,* = — башня с часами
kyrk|a *-an, -or* — церковь
köpcent|er *-ret,* = — торговый центр
längs — вдоль
nattklubb *-en, -ar* — ночной клуб
post *-en* / **postkontor** *-et,* = — почта
pub *-en, -ar* — паб
resebyrå *-n, -er* — туристическое бюро
rinna (4) — течь
runt Umeå — вокруг Умео
rådhus *-et,* = — ратуша
sjukhus *-et,* = — больница
stad *-en, -städer* — город
stenbyggnad *-en, -er* — каменное здание
torg *-et,* = — площадь
utanför — за, за пределами, вне
varuhus *-et,* = — промтоварный магазин, универмаг
älv *-en, -ar* — река
även — даже

КОММЕНТАРИИ

- Реки на севере называются традиционно **en älv**, а реки на юге — **en flod**.
- **Folkets Hus** — *Дом культуры.*

Запомните!
i slutet av gatan — *в конце улицы*
i närheten av universitetet — *вблизи университета*
i mitten på torget — *в центре площади*

Упражнение № 1. *Запомните общеупотребительные шведские предлоги и наречия.*
bakom — *за*
Bakom rådhuset ligger en bank. — *За ратушей находится банк.*
framför — *перед*
Framför järnvägstationen finns det en fontän. — *Перед железнодорожным вокзалом — фонтан.*
i mitten — *в середине*
I mitten av torget finns det en fontän. — *В середине площади — фонтан.*
mittemot — *напротив*
Mittemot gallerian ligger ett kafé. — *Напротив торговой галереи есть кафе.*
till höger — *справа*
Till höger om gallerian ligger McDonald's. — *Справа от галереи есть «Макдоналдс».*
till vänster — *слева*
Till vänster om rådhuset ligger en bank. — *Слева от ратуши — банк.*
runt omkring — *вокруг*
Runt omkring Umeå ligger många små byar. — *Вокруг Умео много маленьких деревень.*
längs — *вдоль*
Längs gatan växer buskar. — *Кусты растут вдоль улицы.*
vid, bredvid — *около, рядом*
Sjukhuset ligger bredvid universitetet. — *Больница рядом с университетом.*
på — *на*
På torget kan man köpa korv i en korvkiosk. — *На площади можно купить колбасу в киоске.*

Упражнение № 2. *Вставьте пропущенные слова.*
1. Bakom . . . . ligger en bank.
2. På . . . . kan man köpa korv i en korvkiosk.
3. I mitten av torget finns det . . . .
4. Framför järnvägstationen finns det . . . .
5. Till höger om gallerian ligger . . . .
6. Längs gatan växer . . . .

Упражнение № 3. *Соедините вопросы и ответы. Ориентируйтесь на текст на с. 109.*

Образец: Var ligger torget? — I centrum.

Var ligger torget?	**I centrum.**
Var ligger banken?	Vid en park.
Var ligger rådhuset?	På torget.
Var ligger båten?	Bakom rådhuset.
Var ligger turistbyrån?	På Renmarkstorget.
Var stannar alla bussar?	På Vasaplan.
Var ligger järnvägsstationen?	I slutet av Rådhusesplanaden.
Var ligger busstationen?	Till vänster om järnvägsstationen.
Var ligger resebyrån?	På Rådhusesplanaden.
Var ligger fontänen?	Mitt på Rådhusesplanaden.
Var ligger universitetet?	Utanför centrum/Bredvid sjukhuset.
Var ligger sjukhuset?	Bredvid universitet/Utanför centrum.
Var bor det många studenter?	I närheten av universitetet.

Упражнение № 4. *Напишите, верны ли следующие утверждения (отметьте галочкой нужное поле).*

Правильно или неправильно?	*Rätt eller fel?*	
Många studenter åker buss till skolan.	□	□
Universitetet ligger i centrala Umeå.	□	□
Turistbyrån ligger på Vasaplan.	□	□
Alla bussar stannar på Vasaplan.	□	□
En del bussar stannar vid Universum.	□	□
På båten finns stadsbiblioteket.	□	□
Folkets hus ligger på Vasaplan.	□	□
Bakom rådhuset ligger en biograf.	□	□
Till höger om järnvägsstationen finns en busstation.	□	□

ДИАЛОГ: SAMTAL PÅ GATAN • РАЗГОВОР НА УЛИЦЕ

Kajsa letar efter Turistbyrån. Hon har ingen karta över Umeå. På turistbyrån kan man få en sådan [karta] gratis. Hon frågar en man om vägen:

— Ursäkta, kan du hjälpa mig?
— Ja, visst kan jag det. Vad är det du behöver hjälp med?
— Jag letar efter turistbyrån. Vet du var den ligger?
— Låt mig tänka. Nu är vi på Vasaplan. Fortsätt rakt fram åt det här hållet förbi en bokhandel och en Kinarestaurang. Ta till vänster efter Kinarestaurangen, så kommer du till turistbyrån. Den ligger på Renmarkstorget bredvid Forex.
— Tack så mycket.
— Ingen orsak. Glöm inte att se dig för ordentligt i korsningen! Folk kör som galningar nu för tiden!
— Ja då, det ska jag göra! Tack så mycket!
— Hej då!
— Hej då!

Слова и выражения к тексту

bokhand|el *-eln*, *-lar* — книжный магазин
förbi — мимо
fortsätta (4) — продолжать
galning *-en*, *-ar* — сумасшедший
glömma (2) — забывать
gratis — бесплатный, бесплатно
korsning *-en*, *-ar* — перекрёсток
ordentligt — как следует, внимательно
rakt fram — прямо вперёд
sådan — такой
åt det här hållet — в эту сторону

Упражнение № 5. *Представьте, что вы стоите у железнодорожной станции. Вам нужно в университет. Напишите предполагаемый разговор с прохожим, где вы спрашиваете, как пройти к университету.*

Упражнение № 6. *Дополните предложения.*

Образец: Man kan läsa och låna böcker på biblioteket.

1. Man kan läsa och låna böcker på . . . .
2. Handla kläder, böcker, skivor, smink och mat kan man på . . . .

3. Man kan äta mat och dricka vin på ....
4. Man kan ta en kopp kaffe eller en varm choklad och en bulle på ....
5. Bussarna stannar på ....
6. Man kan köpa biljetter och planera sin resa på ....
7. Man kan öppna ett bankkonto, betala hyran och ta ut pengar på ....
8. Man kan träna i ....
9. Man kan dansa, dricka och umgås (общаться) med sina vänner på ....
10. Titta på filmer kan man på ....
11. Promenera kan man i ....
12. Religiösa människor går ofta i ....
13. Skicka brev och paket kan man på ....

Упражнение № 7. *Переведите письменно с русского языка на шведский. Проверьте себя с помощью ключа.*

1. Вот город Карлскруна. ....
2. Он находится в Швеции. ....
3. Его главная улица называется Роннебюгатан (Ronnebygatan). ....
4. На улице Роннебюгатан есть магазины, бюро путешествий, два ресторана, банк, ночной клуб, кинотеатр и торговый центр. ....
....
5. На маленькой площади у улицы Роннебюгатан стоит фонтан. ....
....
6. В центре также есть большая площадь — Стурторьет (Stortorget). ....
....
7. На площади Стурторьет расположены две церкви, библиотека и ратуша. ....
....

Упражнение № 8. *Прослушайте запись о шведском городке Грэнна (Gränna) и вставьте пропущенные слова.*

Det här är .... Gränna. Gränna är en .... stad, som ligger vid sjön Vättern i .... Sverige. Den är .... Där bor bara .... personer. Grännas .... heter Brahegatan. Längs Brahegatan ligger den vackra ...., små ...., kaféer och .... Intill gatan ligger också Grännas torg. Vid torget ligger ...., ... och ett museum, André-museet .... museet ligger turistbyrån. I Gränna finns också en .... Den heter Amiralsparken .... Amiralsparken ligger vårdcentralen.

Слова и выражения к упражнению

sjö *-n*, *-ar* — озеро
person *-en*, *-er* — человек
muse|um *-et*, *-er* — музей
vårdcentral *-en*, *-er* — поликлиника

Грамматика

Пассивный залог

Пассивный залог употребляется, когда не сам объект совершает действие, а над ним совершают действие: *дверь закрывается*, *книга читается*, *дома строятся*.

В прошедшем времени это будет звучать так: *дверь закрывалась*, *книга читалась*, *дом строился*.

Страдательный (пассивный) залог образуется двумя способами:

1) прибавлением суффикса **-s** к основным формам глагола (**простая форма**);

2) сочетанием глаголов **att bli** — *становиться* и **att vara** — *быть* и причастием II (**составная форма**).

Рассмотрим сначала **простую форму**.

К основе глагола настоящего времени прибавляем **-s** и получаем:

1-е спряжение: att öppna — öppnar
dörren öppnas — *дверь открывается*
2-е спряжение: att stänga — stänger
dörren stängs — *дверь закрывается*
3-е спряжение: att sy — syr
blusen sys — *блузка шьётся*
4-е спряжение: att skriva — skriver
regeln skrivs — *правило пишется*

Эта форма типична для газетных и научных статей и часто встречается в письменной речи.

Рассмотрим теперь **составную форму**.

Причастие II образуется путём прибавления к основе глагола суффиксов **-ad**, **-d/-t**, **-dd**, **-en** в зависимости от класса глагола. Обратите внимание: причастие согласуется с существительным в роде и числе. Смотрите сводную таблицу.

Класс глагола	Суффикс	Причастие — часть определения	Причастие — часть именного сказуемого
1	**-ad/at/ade**	**delad — *поделённый*** **En** dela**d** grupp группа **Ett** dela**t** äpple *Delade* grupper/äpplen Den *delade* gruppen Det *delade* äpplet	Gruppen är delad. Äpplet är delat. Grupperna/äpplena är *delade.*
2a	**-d/t**	**stängd — *закрытый*** **En** stäng**d** dörr **Ett** stäng**t** fönster *Stängda* dörrar/fönster Den *stängda* dörren Det *stängda* fönstret	Dörren är stängd. Fönstret är stängt. Dörrarna/fönstren är *stängda.*
2b	**-t**	**köpt — *купленный*** **En** köp**t** väska **Ett** köp**t** bord *Köpta* väskor/bord Den *köpta* väskan Det *köpta* bordet	Väskan är köpt. Bordet är köpt. Väskorna/borden är *köpta.*
3	**-dd/tt**	**sydd — *сшитый*** **En** sy**dd** blus (*блузка*) **Ett** sy**tt** linne (*сорочка*) *Sydda* blusar/linnen Den *sydda* blusen Det *sydda* linnet	Blusen är sydd. Linnet är sytt. Blusarna/linnena är *sydda.*
4	**-en/et/na**	**skriven — *написанный*** **En** skrive**n** bok **Et**t skrive**t** mejl *Skrivna* böcker/mejl Den *skrivna* boken Det *skrivna* mejlet	Boken är skriven. Mejlet är skrivet. Böckerna/mejlen är *skrivna.*

Обратите внимание на то, что множественное число и определённая форма причастий, образованных от глаголов 1-го класса, оканчиваются на **-e**: de delade äpplena.

Разница между глаголами **att bli** и **att vara** заключается в том, что первый означает действие, а второй — результат. Смотрите сводную таблицу.

att bli — *становиться*	**att vara — *быть***
bordet blir dukat — *стол будет накрыт*	**bordet är dukat** — *стол накрыт*
brevet blir skickat — *письмо будет послано*	**brevet är skickat** — *письмо отправлено*
boken blir färdigskriven — *книга будет дописана*	**boken är färdigskriven** — *книга написана*
rummet blir målat av mig — *комната будет покрашена мной*	**rummet är målat av mig** — *комната покрашена мной*

🗝 **Упражнение № 9.** *Переведите на шведский язык.*

1. Письмо посылается. ....
2. Дверь открывается. ....
3. Одежда стирается в стиральной машине. ....
4. Ее зовут Кристина, но она зовётся Стина. (att kalla (1) för) ....
5. Пироги начиняются мясом. (att fylla (2) med kött) ....
6. Письмо послано. ....
7. Машина куплена. ....
8. Книга написана мной. ....
9. Стены в комнате покрашены мной. ....
10. Магазин закрыт. ....
11. Часы разбиты. (sönderslagen) ....

Страноведение. Stockholm • Стокгольм

Полную версию текста о Стокгольме можно найти по адресу: http://www.flynordic.com/sv/destinationer/stockholm.htm

Välkommen till Stockholm, kanske världens vackraste huvudstad! Lika delar vatten, grönområden och bebyggelse gör Stockholm till en fantastisk stad för både utomhus- och inomhusaktiviteter. Huvudstaden med sin 750-åriga historia och sitt rika kulturliv med ett hundratal museer och ett stort antal scener, teatrar och evenemang såväl som shopping av bästa slag gör ditt Stockholmsbesök till en upplevelse.

vackraste — самый красивый
en huvudstad — столица
lika delar — равные доли
grönområden — зелёные участки
bebyggelse — застройки
utomhusaktiviteter — занятия на свежем воздухе
inomhusaktiviteter — занятия под крышей
ett hundratal — сотни
ett antal — число, количество
ett evenemang — мероприятие
av bästa slag — лучшего сорта
en upplevelse — событие, впечатление

Hyllningarna tycks aldrig ta slut. Få av världens huvudstäder är så genuint uppskattade som Stockholm. Kombinationen tidlöst vacker och trendigt snygg erövrar hela tiden fler hjärtan och det är inte svårt att förstå varför. Bara de riktigt stora världsmetropolerna kan mäta sig med Stockholm. Stadens krögare, designers, musiker och den aldrig sinande strömmen

en hyllning — похвала
att ta slut — заканчиваться
genuint uppskattade — истинно высоко оценены
tidlöst — вне времени
trendig — модный, **trendigt** — модно
snygg — зд.: стильный
att erövra hjärtan — завоёвывать сердца
att förstå varför — понять почему
att mäta sig — сравниться

av moderiktiga människor i innerstaden imponerar.

krögare — владельцы баров
den aldrig sinande strömmen — никогда не иссякающий поток
moderiktig — модный, одетый по моде
innerstaden — центр города

Paradoxalt nog är det naturen som gör storstaden Stockholm så speciell. Vattendragen skär kors och tvärs genom Stockholm och skapar en stad som består av många öar. Dessa naturliga avgränsningar förstärker stadsdelarnas olika karaktär. Här finns utrymme för alla.

vattendragen — проточная вода, зд.: каналы, водоёмы
skär kors och tvärs genom Stockholm — пересекают город вдоль и поперёк
skapar (att skapa) — создают, образуют
som består av — который состоит из
en ö (öar) — остров
naturliga avgränsningar — естественные границы
att förstärka stadsdelarnas karaktär — усиливать характер/облик разных частей города
utrymme för alla — место для всех

Södermalm är de unga kreativas tillhåll. I dessa gamla arbetarkvarter frodas de små butikerna och de alternativa barerna, här möter det trendriktiga det bohemiska i kvarteren kring Götgatsbacken, Skånegatan och SoFo (south of Folkungagatan).

de unga kreativas tillhåll — пристанище молодых и креативных
arbetarkvarter — рабочие кварталы
butikerna frodas — бутики процветают
det trendriktiga möter det bohemiska — модное встречается с богемным
kring — вокруг

Strax norr om ”söder” ligger Gamla stan som är Stockholms ursprung och turisternas absoluta favorittillhåll. Här möts tillfälliga besökare från hela världen bland de medeltida källarvalven, souvenirbutikerna och krogarna. I Gamla stan samsas några av de värsta turistfällorna med några av de bästa restaurangerna.

ett ursprung — исток
favorittillhåll — любимое место, цель пути
här möts tillfälliga besökare från hela världen — здесь встречаются случайные посетители со всего мира
bland de medeltida källarvalven — среди средневековых подвальных сводов/арок
en krog /krogarna — ресторан, кабак
de värsta turistfällorna — самые ужасные ловушки для туристов

Hjärtat av det moderna Stockholm finner man i City, ännu lite längre norrut, och pulsen är allra högst i kvarteren kring Stureplan. Där samlas de viktigaste krogarna, de dyraste butikerna och de trendigaste människorna...................

att finna — находить
längre norrut — севернее, дальше на север
pulsen är allra högst — пульс сильнее всего
samlas — собираются
de viktigaste krogarna — самые важные рестораны
de dyraste butikerna — самые дорогие бутики
de trendigaste människorna — самые модные люди
till exempel — например
som är känt som — который известен как

Djurgården är en av stockholmarnas favoritplatser för korta utflykter. Om vintrarna tar man raska promenader och dricker varm choklad på något av kaféerna, medan somrarna förvandlar Djurgården till Stockholms grönaste ö. Då kan man antingen roa sig på nöjesparken Gröna Lund eller besöka Skansen som, utöver att vara en imponerande djurpark,

för korta utflykter — для коротких походов
om vintrarna — зимой
tar raska promenader — совершают быстрые прогулки
medan somrarna förvandlar Djurgården till Stockholms grönaste ö — в то время как лето превращает Юргорден в самый зелёный остров Стокгольма
antingen... eller — либо... либо
att roa sig på nöjesparken — развлекаться/веселиться в парке развлечений

fungerar som ett stort hembygdsmuseum som visar en viktig del av det svenska kulturarvet.

utöver — кроме того, что; сверх того, что
en imponerande djurpark — впечатляющий зоопарк
fungerar som — функционирует как
hembygdsmuseum — музей народного творчества
visar en viktig del av det svenska kulturarvet — показывает важную часть шведского культурного наследия

Besöket på Djurgården kan man avsluta förslagsvis med en middag på restaurang Ulla Winbladh, en klassiker i Stockholm som dessutom ger turister chansen att prova svenska delikatesser av hög kvalitet.

avsluta med — закончить чем-то
förslagsvis — по моему предложению
en klassiker — классический, самый подходящий ресторан
dessutom — кроме того
att ge chansen att prova — давать шанс попробовать
av hög kvalitet — высокого качества

För att riktigt förstå tjusningen med Stockholm krävs en tur genom skärgården. Det finns massor av olika varianter, från vanliga reguljärturer till utflykter med middag och olika evenemang. Båtar går från Strömkajen och Nybrokajen..........

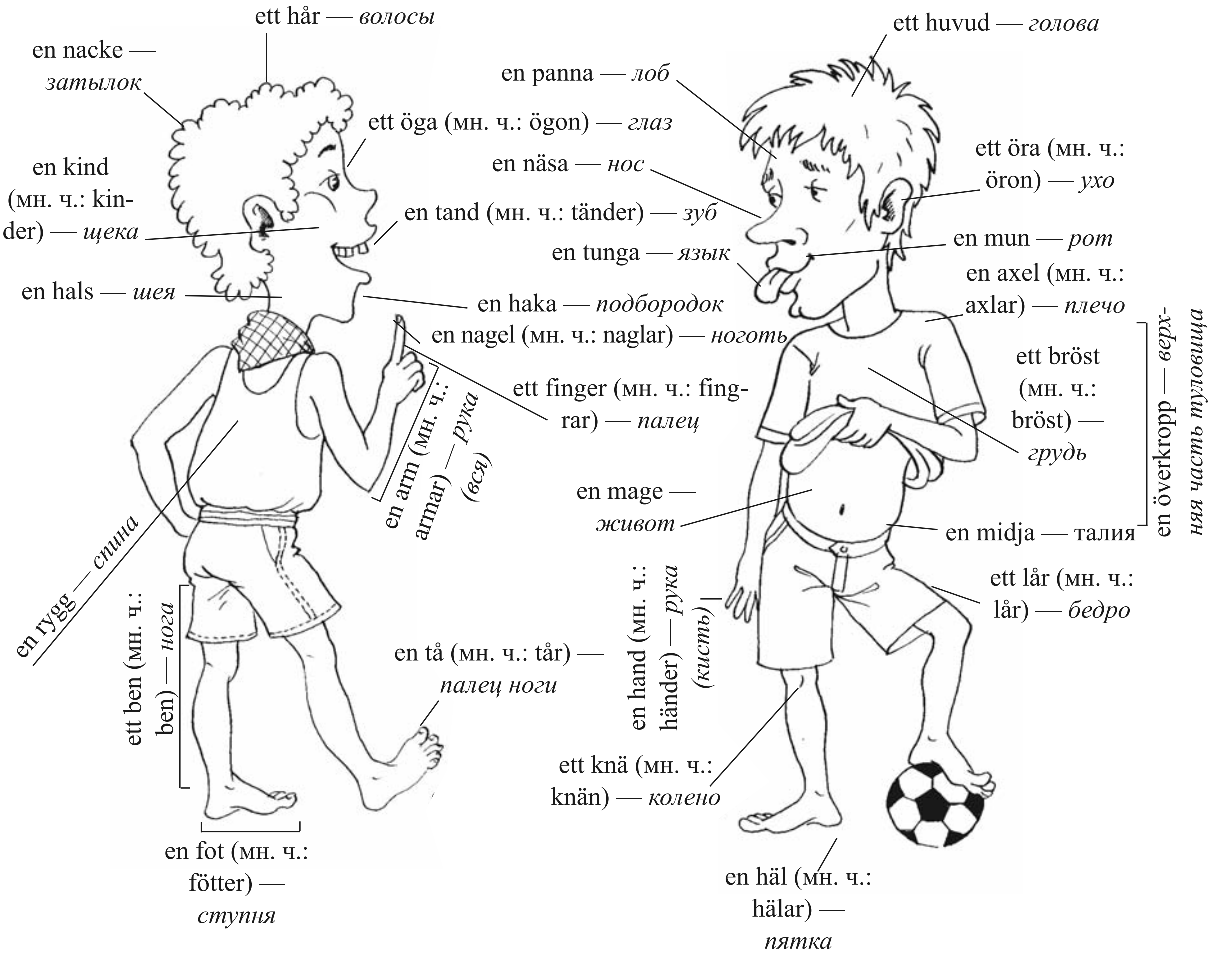
för att riktigt förstå tjusningen med Stockholm — чтобы по-настоящему понять прелести Стокгольма
krävs en tur genom skärgården — требуется поездка в шхеры
från vanliga reguljärturer till utflykter med middag — от обычных регулярных рейсов до поездок с обедом
båtar går — лодки отплывают (отходят) от

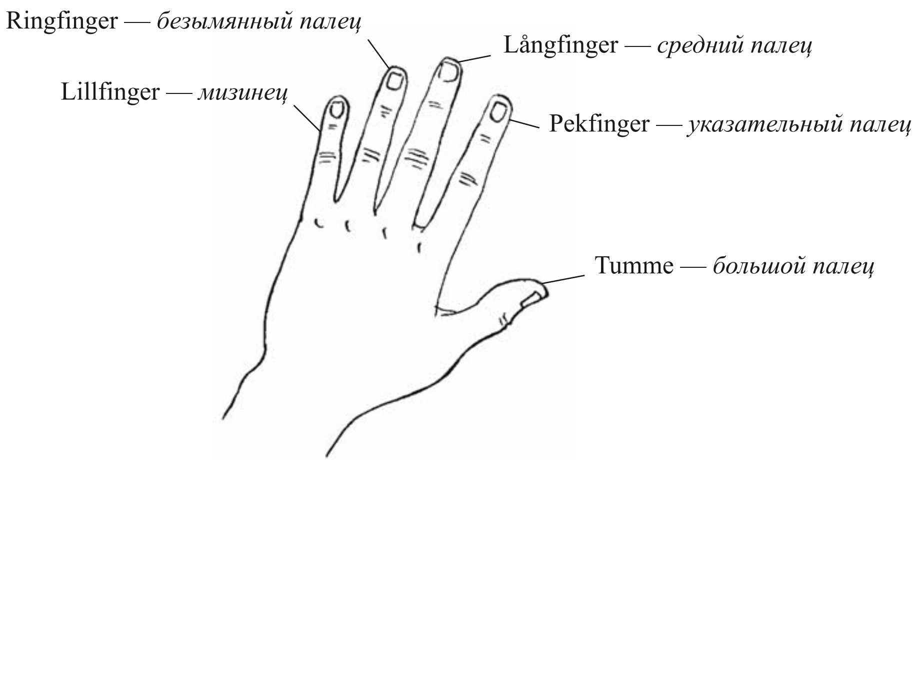
Страноведение. Почему Стокгольм называется Стокгольмом

Есть несколько версий происхождения названия города Стокгольм. Одной из любимейших народных легенд является та, в которой люди бросили за борт бревно (en stock) и решили поселиться там, где оно пристанет. Оно пристало к острову, который потом и назвали Стокгольм, дословно «остров бревна». По другим версиям, в узких проливчиках между островами Стокгольма были вбиты сваи и через проливы протянуты цепи, защищавшие город от пиратов и разбойников. Долгое время Стокгольм был известен в Европе просто как остров — Хольме. Трудно поверить, но когда-то весь город располагался на одном острове, где сейчас находится Гамла Стан — Старый город с его узенькими улочками, старинными каменными домами и знаменитыми кабачками в подвалах со сводчатыми потолками. Сейчас в них находятся элитные рестораны. В «Den gyldene freden» выступали — каждый в свою эпоху — два из самых известных шведских бардов: Carl Michael Bellman (1740–1795) и Cornelis Vreeswijk (1937–1987).

Урок 13

Текст: Kroppsdelar • Части тела

Упражнение № 1. *Запомните выражения, относящиеся к частям человеческого тела и здоровью.*
Jag har skoskav. — *У меня мозоль / я натер(ла) ногу.*
Jag har ont i handen / fingret / benet. — *У меня болит рука/палец/нога.*
Jag har ont i magen / i huvudet / i öronen. — *У меня болит живот/голова/уши.*
Jag har ont i en tand. — *У меня болит зуб.*
Jag har huvudvärk/tandvärk. — *У меня зубная/головная боль.*
Jag har feber. — *У меня высокая температура.*
Jag har skadat mig. — *Я поранился.*
Jag har skadat benet/handen. / Jag har skadat mig i benet/handen. — *Я поранил ногу/руку.*
Jag har diabetes. / Jag är diabetiker. — *У меня диабет.*
Jag är allergisk. / Jag är allergiker. — *У меня аллергия.*
Jag är allergisk mot pollen/katter/hundar/pälsdjur/citrusfrukt/gluten/mjölk. — *У меня аллергия на пыльцу/кошек/собак /животных/цитрусовые/глютен/молоко.*
Jag mår dåligt. / Jag mår inte bra. — *Я плохо себя чувствую.*
Jag känner mig inte bra. — *Я не очень хорошо себя чувствую.*
Jag hostar. / Jag har hosta. — *Я кашляю.*
Jag nyser. — *Я чихаю.*
Jag är förkyld. — *Я простужен.*
Jag är sjuk. — *Я болен.*
Jag sover dåligt. / Jag har sömnproblem. — *Я плохо сплю. / У меня проблемы со сном.*
Jag kräks. / Jag mår illa. — *Меня тошнит.*
Jag ser/hör dåligt. — *Я плохо вижу/слышу.*
Jag har svårt att andas. — *Мне трудно дышать.*
Jag känner mig andfådd. — *Я задыхаюсь.*
Jag är täppt i näsan. — *У меня заложен нос.*

Обратите внимание!
По-русски мы говорим «у меня болит», шведы скажут «у меня боль в...» — **jag har ont i handen.** Ещё у них есть несколько выражений с существительным **ett värk** — *боль*: **huvudvärk** — *головная боль,* **tandvärk** — *зубная боль*, **ryggvärk** — *боль в спине.*

🎧 ДИАЛОГ № 1: PIA OCH KAJSA PRATAR • ПИЯ И КАЙСА ГОВОРЯТ

— Hej Pia!	— *Привет, Пия!*
— Nej men hej Kajsa! Vad kul att höra från dig! Hur är det?	— *Привет, неужели Кайса! Рада тебя слышать! Как дела?*
— Inte så bra.	— *Не очень.*
— Vad nu då? Vad har hänt? Mår du inte bra?	— *Почему? Что случилось? Ты плохо себя чувствуешь?*
— Nej, jag tror jag är förkyld.	— *Да, я думаю, я простудилась.*
— Oj. Har du feber?	— *Ой, у тебя температура?*
— Ja, och jag har ont i halsen också och hostar.	— *Да, и болит горло, и кашель.*
— Har du huvudvärk också?	— *Голова тоже болит?*
— Ja. Jag sov så dåligt i natt. Jag kunde faktiskt knappt sova alls.	— *Да, я спала плохо ночью. Я практически не могла спать.*
— Stackars dig! Det låter precis som en förkylning. Har du allt du behöver hemma?	— *Бедняжка! Это похоже на простуду. У тебя дома есть всё необходимое?*
— Ja, jag har aspirin mot febern och halstabletter.	— *Да, у меня есть аспирин и таблетки от горла.*
— Du måste dricka mycket vatten och apelsinjuice är också nyttigt. När man är förkyld behöver man mycket vitamin C.	— *Ты должна пить много воды, апельсиновый сок тоже полезен. Когда болеешь, нужно много витамина С.*

— Tack för tipset, det ska jag göra. — *Спасибо за совет, так и сделаю.*
— Gå hem och vila dig nu! Spring inte runt på stan! — *Иди домой и отдыхай! Не бегай по городу!*
— Ja, jag ska gå hem direkt. Vi ses! — *Я сразу пойду домой. Увидимся!*
— Ja, vi ses! Krya på dig! — *Увидимся! Выздоравливай!*

Krya på dig! Kort från Pia • «Выздоравливай!» Открытка от Пии

Открытка от Пии с пожеланием скорейшего выздоровления

Hej Kajsa! Hur är det med dig? Mår du bättre nu? Hjälper medicinen? Jag oroar mig för dig och hoppas att du snart blir frisk igen!

Krya på dig!
Kram,
Pia

Слова и выражения к тексту

aspirin mot feber — аспирин против температуры
springa (4) **runt** — зд.: быть на ногах (букв.: бегать кругом)
det låter precis som — звучит как, похоже на
hoppas (1) — надеяться
krya (1) **på dig** — выздоравливай, береги себя
låta (4) — звучать
nyttig — полезный
oroa (1) **sig (för)** — волноваться
vara (4) **orolig** — волноваться
tips *-et*,= — совет
vila (1) — отдыхать

🎧 ДИАЛОГ № 2: PIA HOS LÄKAREN • ПИЯ У ВРАЧА

Doktorn: God dag.
Pia: God dag.
D.: Varsågod och sitt. Vad kan jag hjälpa dig med?
P.: Jag har ont i foten.
D.: Kan du visa den, är du snäll!
P.: Javisst. (Tar av skon och strumpan.)
D.: Det ser illa ut. Hur har du skadat den?
P.: Jag ramlade av cykeln.
D.: Den är ju svullen men inget verkar vara brutet. Här är recept på en salva som du kan köpa på apoteket, smörj in foten med den två gångar om dagen.
P.: Tack så mycket!

Слова и выражения к тексту

bruten — сломанный
javisst — да-да, конечно
salv|a *-an*, *-or* — мазь
smörja (2) — втирать, намазывать
svullen — опухший

КОММЕНТАРИИ

- **Två gånger om dagen** — *два раза в день.*
- **Jag ramlade av cykeln.** — *Я упала (свалилась) с велосипеда.*
- **Den är ju svullen.** — *Она же распухла.*
- **Ju** — частичка, усиливающая смысл.

🗝 **Упражнение № 2.** *Напишите открытку с пожеланием выздоровления для больного друга.*

Krya på dig!

🗝 **Упражнение № 3.** *Переведите на шведский язык письменно.*

1. У меня болит голова. ....
2. У меня болит зуб. ....
3. У меня болит живот. ....
4. У меня болит горло. ....
5. У меня температура. ....
6. Я кашляю. ....
7. У меня болит спина. ....
8. У меня диабет. ....
9. У меня аллергия на кошек. ....
10. Я простудился. ....
11. Меня тошнит. ....
12. Я болен. ....

Грамматика

Краткие ответы

В Швеции распространены краткие ответы на вопросы. В кратком ответе повторяется не всё предложение, а только его часть. Помните, при полном ответе предложение повторяется целиком: Röker du? — Ja, jag röker.

Är det en katt? — *Это кошка?*
— Ja, det är det. — *Да, это она.*
— Nej, det är det inte. — *Нет, это не она.*

Är det ett bord? — *Это стол?*
— Ja, det är det. — *Да, это стол.*
— Nej, det är det inte. — *Нет, это не стол.*

Är det dina saker? — *Это твои вещи?*
— Ja, det är det. — *Да, мои.*
— Nej, det är det inte. — *Нет, не мои.*

Är det din syster? — *Это твоя сестра?*
— Ja, det är det. — *Да, моя.*
— Nej, det är det inte. — *Нет, не моя.*

Модальные глаголы и глагол «finnas» в кратких ответах

Если в вопросе стоит не глагол-связка **är**, а модальный, вспомогательный глагол или часть оборота «det finns», то óн же повторяется и в кратком ответе.

Ska du åka till Sverige? — *Поедешь в Швецию?*
— Ja, det ska jag. — *Да, поеду.*
— Nej, det ska jag inte. — *Нет, не поеду.*

Kan du skriva ett vykort? — *Можешь написать открытку?*
— Ja, det kan jag. — *Да, могу.*
— Nej, det kan jag inte. — *Нет, не могу.*

Måste du redan gå? — *Ты уже должен идти?*
— Ja, det måste jag. — *Да, должен.*
— Nej, det måste jag inte. — Нет, не должен.

Får han röka här? — *Ему можно здесь курить?*
— Ja, det får han. — *Да, можно.*
— Nej, det får han inte. — *Нет, нельзя.*

Finns det lampa i källaren? — *Есть лампа в подвале?*
— Ja, det finns det. — Да, есть.
— Nej, det finns det inte. — Нет, нету.

Смысловые глаголы

Если в вопросе есть смысловой глагол, в кратком ответе его заменяет глагол **att göra** *делать*. Как **do** в английском — **Yes, I do. No, I don't.**
Talar du franska? — *Ты говоришь по-французски?*
— Ja, det gör jag. — *Да, говорю.*
— Nej, det gör jag inte. — *Нет, не говорю.*

Åker du på semester? — *Ты едешь в отпуск?*
— Ja, det gör jag. — *Да, еду.*
— Nej, det gör jag inte. — *Нет, не еду.*

Отрицание в кратком ответе

Har han ingen bil? — *У него нет машины?*
— Nej, det har han inte. — *Нет, нету.*
— Jo, det har han. — *Нет, есть.*

Talar hon inte spanska? — *Она не говорит по-испански?*
— Nej, det gör hon inte. — *Нет, не говорит.*
— Jo, det gör hon. — *Нет, говорит.*

Упражнение № 4. *Дайте два ответа на вопросы: полный и краткий.*
1. Talar de tyska? ....
2. Har de inget hus? ....
3. Kommer du ikväll? ....
4. Är det din lärare? ....
5. Är det dina barn? ....
6. Vill hon äta? ....
7. Ska hon köpa en sminkväska? ....
8. Älskar hon inte honom? ....
9. Är det din bil? ....
10. Måste du sitta här? ....
11. Får man använda (*использовать*) telefon? ....

12. Arbetar hon inte nu? ....
13. Är det din plånbok? ....
14. Är det hans katt? ....

Устойчивые сочетания глаголов с наречиями-модификаторами

Как и в английском языке, в шведском существует множество глаголов с частицами, значение которых нужно запомнить.

Эти частицы, которые правильно называть **наречиями-модификаторами**, часто совпадают с предлогами, однако, в отличие от безударных предлогов, на частицы всегда падает ударение:

De hälsar ofta **på** varandra. — *Они часто навещают друг друга* (от сочетания att hälsa på — *навещать*). Не путайте с: De **hälsar** ofta på varandra. — *Они часто здороваются друг с другом*. Эти наречия меняют смысл глагола: att tycka — *считать*, но: att tycka **om** — *любить*.

Другие примеры таких сочетаний:

att känna igen — *узнавать* (*человека, место*)
att slå igen — *закрывать* (*опять, снова*)
att ställa in — *отменять*
att tänka igenom — *обдумать*
att sätta på teven — *включить телевизор*
att stänga av teven — *выключить телевизор*
att läsa ut — *дочитать* (*книгу*)
att hoppa till — *вздрогнуть*

Обратите внимание на такие предложения, как: Lars kommer **in** i rummet. — *Ларс входит в комнату*; Martin lägger **in** smöret i kylskåpet. — *Мартин кладёт масло в холодильник*.

В таких предложениях att lägga **in** и att komma **in** — глаголы с наречиями-модификаторами, а **i** — предлог.

Упражнение № 5. *Переведите предложения письменно на шведский язык. Проверьте себя с помощью ключа.*

1. Я (всегда) узнаю родителей всех своих учеников. ....
2. Она закрывает книгу. ....
3. Он закрывает свой магазин. ....
4. Мы сегодня отменяем урок. ....
5. Тебе нужно тщательно (noga) обдумать это. ....
6. Я хочу сначала (först) дочитать эту книгу. ....
7. Папа всегда (alltid) включает телевизор перед ужином. ....

Упражнение № 6. *Попробуйте отгадать загадки: о каком животном идёт речь?*

Варианты ответов: en häst (*лошадь*), en ko (*корова*), en get (*коза*), en gris (*свинья*), en tiger (*тигр*), en björn (*медведь*), en katt (*кошка*), en hund (*собака*), en zebra (*зебра*), en tupp (*петух*), en mus (*мышь*), en höna (*курица*), en anka (*утка*).

1. Jag har ull. Jag har klövar. Jag kan göra mjölk och ost. Vem är jag?
2. Man kan rida på mig. Jag har man. Jag har fyra ben. Man kan sätta en sadel på mig. Jag bor i ett stall. Jag springer fort. Jag gnäggar. Vem är jag?
3. Jag har fyra ben. Jag har nos. Jag har morrhår. Jag dricker grädde. Jag kan ha koppel. Jag kan äta möss. Jag har svans och vassa klor, men jag är inte farlig. Vem är jag?

4. Jag är ungefär en decimeter lång. Jag har lång svans. Jag kan vara hårig. Jag brukar vara brun eller svart. Vem är jag?
5. Jag är stark. Jag har horn. Om någon kommer nära mig kan jag bli ilsken. Jag har fyra ben. Jag kan stångas med andra. Jag kan stånga människor. Vem är jag?
6. Jag har näbb. Jag pickar frön. Jag har kam. Jag tycker om larver och maskar. Jag gal på morgonen. Vem är jag?
7. Jag är tjock. Jag har fyra ben. Jag bor i en box. Jag kan få fjorton ungar. Jag är med i filmen om Emil i Lönneberga. Jag äter frön och dricker vatten. Jag kan väga 200 kg.Vem är jag?
8. Jag kan flyga. Jag har två ben. Jag har näbb. Jag kan simma. Jag gillar bröd. Jag går fint. Folk tycker om att titta på mig. Vem är jag?
9. Jag lägger runda saker. Jag äter mask. Jag bor i ett hönshus. Jag pickar i jorden. Jag har fjädrar. Jag heter “hen” på engelska. Vem är jag?
10. Jag har fyra ben. Jag har svans. När jag viftar på min svans så är jag glad. Jag har nos. Vem är jag?
11. Jag har fyra magar. Jag har horn. Jag kan göra mjölk. Om jag är en hane, kallas jag tjur. Om jag är en hona, som inte har barn kallas jag kviga. Om jag är en unge, kallas jag kalv. Jag bor på en bondgård. Jag kan idissla. Jag har fyra ben. Vem är jag?

Слова и выражения к тексту

bondgård *-en*, *-ar* — ферма
farlig — опасный
flyga (4) — летать
fjäd|er *-ern*, *-rar* — перо
gala (4) — кукарекать
gnägga (1) — ржать
grädde *-n* — сливки
hane *-n*, *-ar* — самец
hårig — волосатый
hon|a *-an*, *-or* — самка
horn *-et*, = — рог
idissla (1) — пережёвывать (о жвачном животном)
ilsken — злой
kam *-men*, *-mar* — гребешок
klo *-n, -r* — когти
klöv *-en*, *-ar* — копыто
kop|pel *-let*, = — поводок
kvig|a *-an*, *-or* — тёлка
larv *-en, -er* — личинка, гусеница
mag|e *-en*, *-ar* — живот, желудок
man *-en*, *-ar* — грива
mask *-en*, *-ar* — червяк
mjölk *-en* — молоко
morrhår *-en* — усы (у животного)
näbb *-en*, *-ar* — клюв
nos *-en*, *-ar* — мордочка
ost *-en*, *-ar* — сыр
picka (1) **frön** — клевать семена
sätta (4) **på en sadel** — оседлать
simma (1) — плавать
stall *-et,* = — стойло
stångas (1) — бодаться
svans *-en*, *-ar* — хвост
tjur *-en*, *-ar* — бык
ull *-en* — шерсть
ungefär — приблизительно
ung|e *-en*, *-ar* — детёныш
vass — острый
väga (2) — весить
vara (4) **med i en film** — сниматься в фильме
vifta (1) **på svansen** — вилять хвостом

🎧 ⊶ **Упражнение № 7.** *Прослушайте рассказы героев о себе и угадайте, какой звуковой фрагмент к кому относится.*

1. Jultomten (*Дед Мороз*).
2. Lejonet (*лев*).
3. Karlsson på taket (*Карлсон, который живёт на крыше*).
4. Sångerskan Madonna (*певица Мадонна*).

Запись

1) Jag är en man i mina bästa år. Jag är lagom tjock. Jag har en propeller på ryggen, så jag kan flyga. Lillebror tycker att jag är kort och tjock, men jag tycker att jag är snygg.

2) Jag är en sångerska. Jag är lång, smal och blond. Jag har långa ben och jag är väldigt vacker. Och så sjunger jag bra också.

3) Människorna kallar mig "djurens konung". Jag är stor och farlig. Jag har vassa tänder och klor och springer väldigt snabbt.

4) Jag är en snäll jultomte. Jag har röda kläder och kommer på vintern. Alla barn tycker om mig och väntar på att få presenter. Men det är bara de snälla barnen som får presenter av mig.

Текст: Skönhetsideal och könsroller • Идеал красоты и роли полов

Nu för tiden innehåller de flesta veckotidningar, och mycket reklam, bilder på vackra kvinnor. Hur ser egentligen en "vacker kvinna" ut, enligt media?

Hon är lång, kanske 180 cm. Hon har långa, slanka ben. Hon har smal midja. Hon har långt, blont hår, stora blåa ögon och rosa läppar. Stora bröst har hon också. Hon har högklackade skor och tajta kläder. Hon är både smal och kurvig. Hon är intresserad av smink, shopping och sex. Och hon är alltid glad och trevlig. Vad påminner er en sådan kvinna om? En barbiedocka, förstås!

Är det lätt att se ut så? Nej, "skönheten" måste hela tiden banta, träna, handla kläder, sminka sig, raka benen, borsta och färga håret, måla naglarna och flirta med män. Dessutom ska hon hinna jobba och ta hand om barnen och hemmet.

Många svenska kvinnor (och män) är kritiska mot det här budskapet och rollen som beskrivs i medierna. De anser att kvinnor är vackra som de är och att man alltså kan vara vacker på ett naturligare sätt. De tycker att mannen ska göra sin del av arbetet hemma och ta lika mycket ansvar för barnen som kvinnan. Jämställdhet är en ganska populär politisk fråga. Bl.a. vill man uppmuntra pappor att vara hemma mer med sina bebisar (barn upp till ett år) medan mamman jobbar, s.k. pappaledighet. Vid skilsmässa tycker man att det är viktigt att barnet behåller kontakten med båda föräldrarna.

I Sverige är det inte ett brott att vara prostituerad, däremot är det brottsligt att köpa sex. Den som gör det kan få betala böter och dessutom få mycket offentlig kritik.

De flesta svenska kvinnor vill inte se ut som barbiedockor. Men många svenskar (både kvinnor och män) tränar för att de bryr sig om sin hälsa och tycker det är kul. Många av dem som tränar köper gymkort och går på gym. Där kan man gå på bl.a. aerobics, gympa, dans, simning och styrketräning.

Слова и выражения к тексту

alltså — зд.: таким образом
banta (1) — худеть
barn upp till ett år — дети до одного года
bebis *-en*, *-ar* — младенец
behålla (4) — сохранять
behålla kontakten — поддерживать контакты
betala (1) **böter** — платить штраф
bl.a. (= bland annat) — среди, из
brott *-et*, = — преступление
budskap *-et*, = — зд.: идеология
det är brottsligt — это преступно
dock|a *-an*, *-or* — кукла
flirta (1) — флиртовать
frisk — здоровый
färga (1) **håret** — красить волосы
gymkort *-et*, = — карточка в спортзал
gympa *-n* — гимнастика
högklackade skor — туфли на высоком каблуке
jämställdhet *-en* — равноправие
kräva (2) — требовать
kurvig — с пышной фигурой
lika mycket — столько же
medan — пока, между тем как
måla (1) **naglarna** — красить ногти
naturlig (naturligare, naturligast) — естественный (более естественный, самый естественный)
offentlig — общественный
pappaledighet *-en* — отпуск для отцов по уходу за ребёнком
politisk — политический
populär — популярный
protestera (1) **mot** — протестовать против
raka (2) — брить
samhälle *-t*, = — общество
skilsmäss|a *-an*, *-or* — развод
slanka ben — стройные ноги
smal midja — тонкая талия
smink *-et* — косметика
stark — сильный
stora bröst — большая грудь
styrketräning *-en*, *-ar* — занятия в тренажёрном зале
sätt *-et*, = — способ
ta (4) **ansvar** — брать на себя ответственность
tajta kläder — облегающая одежда
till sist — наконец
uppmuntra (1) — поощрять
veckotidning *-en, -ar* — журнал
viktig — важный

Грамматика

Частицы

Шведы очень любят употреблять в речи разные частицы: **jaha**, **ju**, **väl** и др. Слушая вас, швед будет время от времени говорить, например, **jaha**, демонстрируя тем самым, что ему интересна тема беседы. Не лишне знать их значение.

Jaha — *вот как*, *понятно* (констатация: человек подтверждает, что понимает, о чём речь, и иногда интонационно выражает удивление/интерес)

— Johanna kommer inte imorgon. — *Юханна завтра не придёт.*
— Jaha! — *Вот как!*
— Linda och Johan har visst gift sig. — *Линда и Юхан поженились*.
— Jaha. — *Ага, понятно*.
— Vi var i Libanon i somras. — *Мы были в Ливане этим летом*.
— Jaha. Vad intressant! Vad gjorde ni där? — *Вот как? Как интересно! Что вы там делали?*

Väl — *правда* (употребляя эту частицу, собеседник показывает, что ищет подтверждения своим словам)
— Maria kommer väl imorgon? — *Мария ведь завтра придёт*?
— Ja, det är klart hon gör. — *Конечно, придёт*.
— Det är väl min väska? — *Это ведь моя сумка?*
— Jag vet inte. Jag håller inte reda på alla andras väskor. — *Понятия не имею. Я не слежу за чужими сумками.*
— Du tycker väl om fisk*?* — *Ты ведь любишь рыбу?*
— Nej, det gör jag tyvärr inte. — *Нет, к сожалению, не люблю*.

Nog — *наверное*, *наверняка* (степень уверенности в том, что сообщается)
— Jag kommer nog imorgon. — *Я, наверно, приду завтра.*
— Det är nog inte så viktigt. — *Это, наверно, не так важно*.
— Varför är inte Daniel här? — *Почему нет Даниэля?*
— Han är nog sjuk. — *Он, наверно, болен*.
— Varför vinkar han åt oss, tror du? — *Почему он нам машет, как ты думаешь?*
— Han vill nog att vi ska komma. — *Наверно, хочет, чтобы мы подошли*.

Ju — *ведь*, *же* (подчёркивается уверенность)
— Ser du den där mannen? — *Видишь вон того человека?*
— Det är ju han som är programledare på nyheterna! — *Это же ведущий новостей!*
Det är ju hennes idé. — *Это ведь её идея.*
Han är ju Angelicas bror. — *Он ведь брат Ангелики*.
Den är ju för liten! — *Она же слишком маленькая!*
Klänningen är ju jättevacker! — *Платье действительно очень красивое!*

Visst — может употребляться в четырёх ситуациях:
1) выражает **удивление**:
— Linda och Johan har visst gift sig. — *Линда и Юхан поженились*.
— Jaha. — *Ага, понятно*;
2) выражает **отрицание**, когда человека в чём-то обвиняют:
— Peter, nu har du glömt att mata katten idag igen! — *Петер, ты опять забыл покормить кошку!*
— Det har jag inte alls! Jag har visst matat katten! — *Вовсе нет. Я правда её покормил!*;
3) выражает **согласие:**
— Hänger du med till stranden imorgon? — *Поедешь с нами на пляж завтра?*
— Visst kan jag det. — *Конечно, поеду*.
— Kan inte du hjälpa oss? — *Ты нам не поможешь?*
— Visst kan jag det. — *Конечно, помогу*;

4) употребляется при **возражении:**
— Leonardo di Caprio är så himla snygg! — *Леонардо Ди Каприо такой красивый.*
— Nej, det är han inte alls! — *Нет, вовсе он не красивый.*
— Jo, det är han visst! — *Нет, он определённо красивый.*

Страноведение. Сандор и Ида

Подростки очень часто озабочены своим внешним видом. Им кажется, что именно от него зависит их популярность в школе. И если их внешность не соответствует сегодняшней моде, они очень переживают. Но в последние годы Интернет дал людям возможность сначала оценить духовные качества человека, а только потом увидеть его. Сара Кадефорс написала роман о двух таких подростках — «Сандор /слэш/ Ида». Книга приобрела огромную популярность, получила премию Августа за лучший подростковый роман, её перевели на несколько языков и быстро экранизировали. Речь в книге Сары Кадефорс идёт о Сандоре и Иде, которые знакомятся по Интернету и, несмотря на то что они очень разные, влюбляются друг в друга. Прочитайте аннотацию к книге.

Sandor /slash/ Ida
Hon är snygg och populär
Han är nobody
Hon bor mitt i Stockholms city
Han i en håla utanför Göteborg
Hon sitter i timmar på kafé med sina polare
Han ägnar all tid åt dansen
Hon har tröttnat på sex
Han är oskuld
Hon kallas för bimbo
Han för bögjävel
Hon hatar sitt liv
Han hatar sitt liv
Hon heter Ida
Han heter Sandor

Слова и выражения к тексту

bimbo *-n* — красивая пустышка
bögjäv|el *-eln, -lar* — гомосексуалист (оскорбительное)
en håla utanför Göteborg — в дыре, на окраине Гётеборга
har tröttnat på sex — устала от секса
hatar sitt liv — ненавидит свою жизнь
i timmar — часами
mitt i city — прямо в центре
nobody (англ.) — никто
oskuld — девственник
polare *-n*, = — приятель
snygg — красивый, симпатичный
ägna (1) **all tid åt dansen** — посвящать всё время танцам

ПЕСНЯ К СВОБОДЕ

Ur «Sång till friheten» (Björn Afzelius)	**Из «Песни к свободе» (Бьёрн Афселиус)**
Du är det finaste jag vet.	*Ты самое прекрасное, что я знаю.*
Du är det dyraste i världen.	*Ты самое дорогое в мире.*
Du är som stjärnorna,	*Ты как звезды,*
som vindarna,	*Как ветра,*
som vågorna,	*Как волны,*

som fåglarna,	*Как птицы,*
som blommorna på marken.	*Как цветы на земле.*
Du är min ledstjärna och vän.	*Ты моя путеводная звезда и друг,*
Du är min tro, mitt hopp, min kärlek.	*Ты моя вера, моя надежда, моя любовь.*
Du är mitt blod	*Ты моя кровь*
och mina lungor,	*И мои лёгкие,*
mina ögon,	*Мои глаза,*
mina skuldror,	*Мои плечи,*
mina händer och mitt hjärta.	*Мои руки и моё сердце.*
Friheten är ditt vackra namn...	*Свобода — твоё красивое имя...*

Страноведение. Медицина в Швеции

Шведская медицина считается одной из лучших в мире, хотя и в ней есть свои недостатки. Поскольку медицинское обслуживание почти бесплатное (с пациента берут лишь символическую плату) и социально ориентированное, тем больным, которые не страдают острым заболеванием и не нуждаются в неотложной помощи, иногда приходится сталкиваться с длинными очередями и месяцами дожидаться приёма у специалиста. Врачи в Швеции осторожны с сильными лекарствами, например с антибиотиками. В Швеции практически все лекарства продаются по рецепту. В «Apoteket» — обычной аптеке и «Hälsokostaffären» — аптеке, где продаются только лекарственные препараты из натуральных ингредиентов, без рецепта можно купить пластырь, антисептик, слабые болеутоляющие и косметические средства. В Швеции реже, чем в России, пользуются аспирином, у шведов популярны альведон/панодиль и другие антисептические средства, но аспирин, конечно, тоже есть в продаже. Зелёнку и йод используют крайне редко. Банки и перцовые компрессы на спину вызовут у шведов дружный смех. Поэтому, собираясь в Швецию, лучше как следует запастись лекарствами, к которым вы привыкли, и не забыть оформить медицинскую страховку, иначе поход, например, к стоматологу обойдётся вам в кругленькую сумму. Стоматология и для самих шведов платная — и стоит недёшево.

Урок 14

Текст: Kajsa går till Nordstan • Кайса едет в Нурстан

Lena möter Kajsa på järnvägstationen. Hon är lite försenad, men hon är på gott humör i alla fall. De går hem till Lena. Hon bor i en etta i centrum, i kvarteret Haga. Kajsa duschar och byter om. Hon är trött efter natten på tåget och den långa resan från Umeå. Hon dricker en kopp te och sedan är hon pigg och redo för nya upplevelser. De går till ett kafé för att äta frukost. De beställer varsin varm äppelpaj med vaniljsås och kaffe latte. Lena tar en apelsinjuice också. De sätter sig vid ett bord och äter.

Lena räcker en karta över Göteborg till Kajsa. Hon har markerat sitt hus, spårvagnshållplatsen, Bokmässan och Nordstan. “Vad är Nordstan?” frågar Kajsa. Hon är nyfiken. “Det är ett stort köpcenter”, förklarar Lena, “ett av de största i Norden. Där finns det alla möjliga affärer. Man kan gå där hela dagen och bara handla.”

Kajsa blir intresserad. Hon tycker om nya snygga kläder. Men Umeå är en liten stad. Där finns det inte så många affärer.

Lena säger “adjö” och går till jobbet. Kajsa måste hitta på egen hand. Hon tar kartan och går ut på gatan. Spårvagnshållplatsen hittar hon snabbt. Men det går inga spårvagnar därifrån som stannar vid Nordstan. Hon måste gå till fots. Hon får syn på en kvinna som ser snäll ut.

— Ursäkta, får jag fråga dig efter vägen?

— Javisst! Vart ska du?

— Jag ska till Nordstan. Hur ska jag gå för att komma dit?

— Fortsätt längs den här gatan rakt fram. När du kommer till nästa korsning ska du ta Nygatan till höger. Följ Nygatan till Posten. Mittemot posten ligger Nordstan.

— Är det långt härifrån?

— Nej, inte så långt. Ca 10 minuter till fots.

— Tack så mycket!

— Ingen orsak!

Kajsa går rakt fram. Snart ser hon korsningen. Där står en massa bilar. Hon tar till höger och tittar efter skylten på huset. Ja, där är den! Nygatan! Hon går hundra meter till och ser Posten. På andra sidan vägen, mittemot Posten, ligger Nordstan. Hon är framme.

Nordstan är ett riktigt stort köpcenter. Där finns alla affärer som Kajsa redan känner till: Hennes och Mauritz, Mango, Lindex, Kapp Ahl, Brothers and Sisters, Nilssons, Kicks och många andra. Hon köper ett par nya stövlar i en skoaffär, matchande kjol och kavaj på Hennes & Mauritz och nya underkläder på Lindex. Hon är nöjd.

Слова и выражения к тексту

byta (2) **om** — переодеваться
försenad — опоздавший
i alla fall — во всяком случае
hela dagen — целый день
kavaj *-en*, *-er* — пиджак
kjol *-en*, *-ar* — юбка
korsning *-en*, *-ar* — перекрёсток
känna till (2) — знать, иметь представление о
matchande — подходящий
möjlig — возможный
Norden — скандинавские страны
nöjd — довольный
på egen hand — самостоятельно
på gott humör — в хорошем настроении
pigg och redo för nya upplevelser — бодрая и готовая к новым впечатлениям
skylt *-en*, *-ar* — вывеска, табличка
spårvagn *-en*, *-ar* — трамвай
spårvagnshållplats *-en*, *-er* — остановка трамвая
stöv|el *-eln*, *-lar* — сапог
ta (4) **till höger/vänster** — свернуть направо/налево
till fots — пешком

КОММЕНТАРИИ

- **Hon har markerat sitt hus** — настоящее совершенное время (см. урок № 20).
- **En/ett av de största** — *один из самых больших*, превосходная степень прилагательного.
- **De beställer varsin varm äppelpaj**. — *Они заказывают каждая свой горячий яблочный пирог.*

🗝 **Упражнение № 1.** *Ответьте на вопросы письменно.*

1. I vilken stad är Kajsa? ....
2. Varför är hon där? ....
3. Vem träffar hon där? ....
4. Var bor Lena? ....
5. Vad äter Kajsa och Lena till frukost? ....
6. Vad får Kajsa av Lena? ....
7. Vilka ställen är markerade på kartan? ....
8. Vad blir Kajsa intresserad av? Varför? ....
9. Vad är Nordstan för något? ....
10. Hur går Kajsa dit? ....
11. Vad köper Kajsa i Nordstan? ....

Упражнение № 2. *Составьте краткий план приведённого выше текста, указав, что и в какой последовательности происходит. Например: Кайса приезжает в Гётеборг; Кайса и Лена завтракают и т. д.*

1.
2.
3.

Упражнение № 3. *Запомните общеупотребительные слова и фразы, связанные с одеждой.*

KLÄDER • ОДЕЖДА

en väst — *жилетка*

en klänning — *платье*

en kjol — *юбка*

en topp — *топ*

byxor — *брюки*

jeans — *джинсы*

shorts — *шорты*

en t-shirt — *футболка*

en skjorta — *рубашка*

en jumper — *джемпер*

en kavaj — *пиджак*

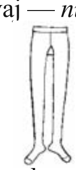
en kostym — *костюм мужской*

en morgonrock — *халат*

strumpor — *носки*

strumpbyxor — *колготки*

en tröja — *кофточка, пуловер (женский и мужской)*

en tjock tröja — *тёплый свитер (букв.: толстый)*

en träningsoverall — *спортивный костюм*

sockor — *толстые, тёплые носки*

UNDERKLÄDER • БЕЛЬЁ

en behå — *лифчик*

trosor — *женские трусы*

kalsonger — *мужские трусы*

ett linne — *майка*

ett nattlinne — *ночная рубашка*

en pyjamas — *пижама*

YTTERKLÄDER • ВЕРХНЯЯ ОДЕЖДА

en jacka — *куртка* en kappa — *пальто дамское* en rock — *пальто мужское*

ACCESSOARER • АКСЕССУАРЫ

en halsduk — *шарф, шарфик* en mössa — *шапка* handskar — *перчатки* ett skärp — *пояс, ремень*

en slips — *галстук* örhängen — *серёжки* ett halsband — *ожерелье*

en brosch — *брошка* ett smycke —*украшение* en handväska — *сумочка*

en ryggsäck — *рюкзак* ett paraply — *зонтик* solglasögon — *солнцезащитные очки*

SKOR • ОБУВЬ

skor — *туфли, ботинки* stövlar — *сапоги* sandaler — *сандалии*

tofflor — *тапочки* gympaskor, tennisskor — *кроссовки*

BADKLÄDER • КУПАЛЬНАЯ ОДЕЖДА

en baddräkt — *купальник* badbyxor — *плавки* en bikini — *бикини*

🎧 ДИАЛОГ № 1: KAJSA VISAR PIA SINA NYA KLÄDER • КАЙСА ДЕМОНСТРИРУЕТ ПИЕ СВОЮ НОВУЮ ОДЕЖДУ

— Hej Pia! Har du lust att titta på mina nya kläder från Göteborg?
— Javisst! Vad har du köpt?
— Titta här! En manchesterkavaj och matchande mörkblå kjol!
— Vad snyggt! Är det för att ha på jobbet?
— Ja, på jobbet och på viktiga möten.
— Vad ska du ha under kavajen då?
— Under kavajen... Låt mig tänka... En svart topp eller mitt blåa linne med spets.
— Låter bra. Det blir säkert jättesnyggt! Vad har du köpt mer?
— Knähöga svarta stövlar. Alla tjejer har sådana höststövlar nu. Och underkläder på Lindex. Mörkgröna [underkläder] med svart spets och små rosor på.
— Vad fina! Var de dyra?
— Nej, de var inte så dyra. Och jag hade ett presentkort.

Слова и выражения к тексту

dyr — дорогой
möte *-t*, *-n* — (деловая) встреча
ha (4) **lust** — иметь желание
knähög — по колено
låter bra — звучит неплохо
spets *-en*, *-ar* — кружево

КОММЕНТАРИИ

- **Vad har du köpt mer?** — *А что ты ещё купила?*
- **Ja hade...** — *У меня была...*
- **Ett presentkort** — это *подарочный купон/талон* на разные суммы, которыми можно воспользоваться во многих шведских магазинах.

ДИАЛОГ № 2: PIA HANDLAR • ПИЯ ДЕЛАЕТ ПОКУПКИ

Pia tycker om färgglada kläder i rött, rosa, lila och mönstrat, som blommiga toppar och randiga linnen. Hon har sällan kjol eftersom hon cyklar och istället för handväska brukar hon ha ryggsäck.

Just nu är Kajsa och Pia på Hennes & Mauritz. Det är rea. Pia hittar en snygg svart tröja med en grön groda på. Grodan har en krona. Under den står det “A Kiss for my Princess”.

— Titta, vilken snygg tröja! Den måste jag prova!
— Ja, vad snygg! Vad är det för storlek?
— S, min storlek! Vilken tur! Jag går och provar!
— Ok. Jag väntar här.
Pia kommer ut ur provrummet.
— Den sitter perfekt. Dessutom kostar den bara 50 kronor. Jag tar den!
De går till kassan.
— 50 kronor, tack.
— Kan man betala med kort?
— Visst. Var snäll och skriv under här!
— Varsågod.
Expediten räcker en kasse med tröjan i till Pia.
— Hejdå! Nästa kund!

Слова и выражения к тексту

betala (1) — платить
blommig — в цветочек
färgglad — в ярких тонах
grod|a *-an*, *-or* — лягушка
hitta (1) — находить
i stället för — вместо

kron|a *-an*, *-or* — корона
mönstrad — узорчатый
nästa kund — следующий покупатель
prova (1) — мерить, примерять
randig — в полосочку
re|a *-an*, *-or* — распродажа
räcka (2) — протягивать
skriva (4) **under** — подписать
storlek *-en*, *-ar* — размер
tur *-en* — удача

Примечание: **Vilken tur!** — *Какая удача!*

Упражнение № 4. *Напишите, что следует надеть / взять с собой Кайсе и Пии на дискотеку / на работу / в отпуск.*

Kajsa går till jobbet. Hon har .... på sig.
Kajsa ska på disko. Hon tar .... på sig.
Kajsa är på dejt (на свидании) med Valter. Hon är klädd i ....
Pia cyklar till universitetet. Hon är klädd i ....
Pia går till en steppdanskurs på IKSU. Hon har .... i väskan.
Pia åker på semester till Spanien. Hon har .... med sig.

Упражнение № 5. *Напишите, какие предметы одежды могут быть из кожи / из шерсти и т. д. и какой рисунок они могут иметь.*

Образец: Jag har en blommig blus av linne.

	blommig	av linne *лён*
	rutig	av ull *шерсть*
	randig (*в полосочку*)	av bomull *хлопок*
	mönstrad (*узорчатый*)	av skinn *кожа*
	prickig (*в горошек*)	av päls *мех*
	enfärgad (*однотонный*)	av siden *шёлк*

....
....
....
....
....
....

🗝 **Упражнение № 6.** *Представьте, что вы потеряли сумку. Составьте объявление о потере сумки по предложенному шаблону. Напишите, где вы её потеряли, как она выглядит, что в ней лежит и какое вознаграждение обещано нашедшему.*

Borttappad väska
Jag har tappat min väska i parken / på universitetet / på gymmet . . . .
Den är . . . .
Det ligger . . . . i väskan.
Om du hittar den, hör av dig på telefon . . . .
Hittelön . . . . utlovas.

Слова и выражения к упражнению

tappa (1) **(bort)** — потерять
hittelön *-en*, *-er* — вознаграждение
utlovas (1) — обещано

🗝 **Упражнение № 7.** *Представьте, что вы нашли чью-то потерянную сумку, напишите объявление о найденной сумке. Сообщите, как она выглядит и что в ней лежит.*

Upphittad väska
Hittades i parken / i omklädningsrummet . . . . .5 april /1 maj/
I den finns bland annat . . . .
Väskan är . . . .
Om den är din, hör av dig på telefon 0704-402607.

Слова и выражения к упражнению

omkläddningsrum *-met-=* — раздевалка
bland annat — в том числе
hittades — найдена

Грамматика

Причастие I

Образование и употребление причастия I

Причастие образуется от **основы глагола** при помощи суффикса **-ande** для **многосложных глаголов** (1, 2 и 4-й классы) и **-ende** для **односложных** глаголов (3-й класс):

att köpa — köpande — *покупающий*
att bo — boende — *живущий*

Причастие I похоже на действительное причастие в русском языке и имеет оттенок незавершённости:

ett lekande barn — *играющий ребёнок*
Hon kommer gående. — *Она приходит пешком.*

В предложении может выступать в разных функциях:

в роли определения	en sjungande flicka ett lekande barn	*поющая девочка* *играющий ребёнок*
в роли составного сказуемого	Han är frånvarande från lektionen idag.	*Он отсутствует на лекции / отсутствующий.*

Окончание таблицы

в роли обстоятельства	Hon är strålande vacker. Hon kommer gående.	*Она ослепительно красива.* *Она приходит пешком.*
также оно может субстантивироваться, т. е. стать существительным	en passerande ett meddelande ett påstående en studerande	*прохожий* *сообщение* *утверждение* *учащийся*

Примечание: субстантивированное причастие — это бывшее причастие, которое превратилось в существительное. Например: **passerande** — *идущий* (прич.), *прохожий* (сущ.).

Упражнение № 8. *Переведите на русский язык письменно.*

Han är närvarande på lektionen idag. ....
Kajsa har en kavaj och matchande topp på sig. ....
Barnen går sjungande på gatan. ....
Det ligger en sovande katt i soffan. ....
Filmen är imponerande. ....
Hon ser på teve småskrattande. ....
Hon är strålande vacker. ....
Att äta stående är obekvämt. ....

Упражнение № 9.

I. *Послушайте, как Кайса, Пия, Микола и Нильс рассказывают о своей одежде, и отметьте, что на ком надето или есть с собой.*

en rosa halsduk och en rolig mössa	**Kajsa**
en mörkblå kostym och vit, randig skjorta	
ett paraply	
en träningsoverall och gympaskor	
en röd jumper och svarta byxor	
slips och en stor, svart väska från Wedins	
en ryggsäck	
en kort, svart jacka	
en svart kappa	
en portfölj	
stövlar	
en klänning	

II. *А теперь вспомните, кто чем сегодня занимается, и ответьте на вопросы.*

Vem cyklar till universitetet? ....
Vem är affärsman? ....
Vem har bil? ....
Vem undervisar i matematik på universitetet? ....
Vem kan spela fotboll? ....
Vem studerar på universitetet? ....
Vem tycker om att läsa modetidningar? ....

Vem skriver en artikel? . . . .
Vem har en väska? . . . .

Слова и выражения к упражнению

störa (2) — мешать
presentera (1) **sig** — представляться
artik|el *-eln*, *-lar* — статья
samma — тот же самый
utan — без
affärs|man *-mannen, -män* — бизнесмен
sälja (4) — продавать
Kalles Kaviar — традиционная шведская икра минтая в тюбике
ha (4) **bråttom** — спешить
fick — получила, прош. вр. от глагола **få** (4) — получать

SVENSK HUMOR • ШВЕДСКИЙ ЮМОР

Fyraårige Kalle kommer gråtande springande till storasyster Eva och berättar:
— Niklas slog sönder min spargris!
— Var inte ledsen, tröstar Eva, du kan få stoppa dina pengar i min spargris istället.

Четырёхлетний Калле в слезах бежит к старшей сестре Эве и рассказывает:
— Никлас разбил мою свинку-копилку!
— Не плачь, — утешает Эва, — можешь засунуть деньги в мою копилку.

Страноведение. Покупки в Швеции

Швеция — рай для шопинга. Сотни туристов из России и стран СНГ едут туда за удобной, практичной и качественной одеждой, дизайнерскими изделиями из стекла и аксессуарами для дома. Всемирно известны вазы, подсвечники и бокалы из стекла «Костабуда» (“Kosta Boda”) и «Оррефорс» (“Orrefors”). Любые аксессуары для дома из “Duka”, “Lagerhaus”, “Verner & Verner”. А магазин одежды “H&M” вы найдёте практически в любом европейском городе. Но самый известный шведский товар, конечно, мебель от «ИКЕА». Товары «ИКЕА» входят в десятку самых покупаемых в мире. Все шведские товары, от автомобилей «Вольво» и холодильников «Электролюкс» до заколок для волос, отличаются стильным скандинавским дизайном, функциональностью и высоким качеством. Сезонные распродажи в магазинах бывают два раза в год — в августе распродажа летней одежды, и в декабре — январе — распродажи одежды и других, самых разных товаров. В крупных магазинах иностранным гражданам при покупке на определённую сумму можно получить Tax free — это означает, что налог на продажу вернут вам на границе, нужно только заполнить анкету и попросить, чтобы вам упаковали и запечатали товар. Распаковывать покупки потом нельзя до пересечения шведской границы. Традиционные сувениры из Швеции — это деревянные лошадки из Даларны (dalahäst), миниатюрные викинги, симпатичные стокгольмские шхерные пароходики и персонажи книг Астрид Линдгрен и Туве Янссон. Сегодня очень модно дарить украшения из Швеции и других Скандинавских стран. Они отличаются оригинальным дизайном (например, под бересту или с символикой времён викингов).

Урок 15

Текст 1: Kajsa på bokmässan • Кайса на книжной ярмарке

Nästa dag är den första dagen på bokmässan. Kajsa stiger upp tidigt för att komma i tid till mässan. Hon vill inte stå i kö. Hon tar spårvagnen till mässan. Nästan alla spårvagnar går dit. Spårvagnen stannar framför ingången. Det är redan kö till kassan. Kajsa ställer sig i kön.

— Finns det studentrabatt? — frågar hon tjejen i kassan.
— Ja, vi har studentbiljetter. Får jag se ditt studentkort?
— Varsågod.

— 50 kronor, tack.
— Varsågod.
— Här är din biljett. Var snäll och fyll i dina uppgifter på andra sidan.
— Tack så mycket.

Kajsa tar biljetten och går till ett bord. Hon fyller i sitt namn och namnet på sitt universitet. I rutan "yrke" skriver hon "student". Hon visar biljetten för en vakt vid entrén och går in. Nu är hon i böckernas rike. Här finns det böcker överallt. Alla de största bokförlagen har montrar på mässan: Natur och Kultur, Bonniers, Alfabeta och andra. Kajsa älskar böcker. Här kan man titta på alla nya svenska och utländska böcker, träffa författare och även köpa böcker till nedsatt pris. Kajsa vill köpa en ny bok av sin favoritförfattare Katarina Mazetti och några andra intressanta böcker. Hon köper deckaren "Det oskrivna bladet" av Marianne Fredriksson, deckaren "Paradiset" av Liza Marklund, kvinnoromanen "Små citroner gula" av Kajsa Ingemarsson, romanen "Livläkarens besök" av Per Olov Enqvist, ungdomsromanen "Sandor / slash / Ida" och barnboken "Så gör prinsessor". Kajsa tycker om olika böcker, även sådana som är lite konstiga.

Efter mässan träffar Kajsa sin gamla kompis Martin vid entrén. Han har åkt till Göteborg direkt efter jobbet för att träffa Kajsa. De går till Avenyn, den mest kända gatan i Göteborg, där alla dyra butiker ligger. De går in på en restaurang och äter. Kajsa berättar om bokmässan och visar nya böcker för Martin. Han tycker också mycket om att läsa böcker, men han har för ont om tid för att hinna läsa mycket. Han är vd på en fotofirma. Han jobbar mycket.

Слова и выражения к тексту

bokförlag *-et*, = — издательство
deckar *-n,* = — детектив
entré *-n*, *-er* — вход
författare *-n*, = — писатель
hinna (4) — успевать
ingång *-en*, *-ar* — вход
komma (4) **i tid** — прийти вовремя
känd — известный
kö *-n*, *-er* — очередь
mont|er *-ern*, *-rar* — стенд
nedsatt pris — сниженная цена
olika — разные
rabatt *-en*, *-er* — скидка
rike *-t*, *-n* — королевство
rut|a *-an*, *-or* — графа
spårvagn *-en*, *-ar* — трамвай
stå (4) **i kö** — стоять в очереди
ungdomsroman *-en*, *-er* — молодёжный роман
utländsk — иностранный
vakt *-en*, *-er* — охранник
vd (verkställande direktör) — исполнительный директор
överallt — везде, повсюду

КОММЕНТАРИИ

- **fylla i (2) sina/dina uppgifter på andra sidan** — *заполнить графу «Сведения о вас» с другой стороны.*
- **att ha ont om tid/pengar** — *не хватает времени/денег.*
- **studentrabatt** — в Швеции студентам часто предоставляется скидка при покупке билетов на поезд, самолет, в музей и т. п. Также есть скидки для молодёжи (**ungdomsrabatt**).

🗝 **Упражнение № 1.** *Переведите на шведский язык письменно.*

У него мало времени. Он много работает. ....
Кайса обожает книги. Даже немного странные. ....
....
Там есть книги везде. ....
Старый приятель. ....
Авеню — это известная улица, где находятся все дорогие бутики. ....
....
Кайса встаёт в очередь. ....
Все трамваи идут туда. Этот трамвай останавливается перед входом. ....
....
Ему тоже нравится читать книги. ....
По сниженной цене. ....

Упражнение № 2. *Прослушайте запись и вставьте в диалог пропущенные реплики.*

. . . . ! Jag skulle vilja köpa biljetter till konserten med Mahala Raj Banda den 25:e november.

Jaha. Vänta så ska vi se. Med Mahala Raj Banda, sa du?

. . . .

Ja, de har en konsert den. . . . . här i Folkets hus. Hur många biljetter vill du ha?

. . . . Har ni någon studentrabatt, förresten?

Nej, tyvärr så har vi inte det. Biljetterna kostar. . . . . kronor. Så det blir . . . . kronor för två.

Okej. . . . . !

Tack. Här får du biljetterna.

. . . . Hej då!

. . . . !

Упражнение № 3. *Напишите о вашем любимом фильме/книге, о чём он, чем заканчивается, почему он вам нравится, по предложенному шаблону.*

Min favoritfilm/bok
Min favoritfilm/bok heter . . . .
Den handlar om . . . .
Det är (en actionfilm/ett drama/en thriller/en komedi) . . . .
Den är . . . .
Regissören/författaren heter . . . .
Jag tycker om den därför att . . . .
Den har lyckligt slut/olyckligt slut . . . .

Текст 2: Pia och Kajsa berättar • Пия и Кайса рассказывают

Kajsa berättar om sin favoritfilm • Кайса рассказывает о своём любимом фильме

Min favoritfilm heter “Kärlek tur och retur eller 5x2”. Regissören heter François Ozon. Den handlar om kärlek. Den består av fem små delar. Den är tragisk, men samtidigt väldigt vacker. Den slutar olyckligt: med skilsmässa. Min favoritskådespelerska, Valeria Bruni-Tedeschi, spelar i den. Jag tycker om den därför att den är så vacker och sorglig.

Pia berättar om sin favoritbok • Пия рассказывает о своей любимой книге

Min favoritbok är “Bröderna Lejonhjärta” av Astrid Lindgren. Den handlar om en pojke som heter Karl Lejon och hans storebror Jonatan. De dör båda och efter döden kommer de till sagolandet Nangijala. Där deltar de i kampen mot Tengil, en ond tyrann som intagit en av Nangijalas två dalar. Det är en både vacker, sorglig och spännande saga. Jag tycker om den för att den är skriven med sådan vishet och människokännedom. Egentligen är det ju en barnbok, men jag tycker mycket om den ännu.

Слова и выражения к тексту

dal *-en, -ar* — долина
delta (4) — принимать участие
dö (4) — умирать
handla (1) **om** — быть о
häftig — крутой, клёвый
inta (4) — захватить
intressant — интересный
kamp *-en* — борьба
kärlekhistoria *-n, -er* — любовная история
kärleksroman *-en, -er* — любовный роман
mot — против
olycklig — несчастный
ond — злой
samtidigt — одновременно
skilmäss|a *-n, -or* — развод
skräckfilm *-en, -er* — фильм ужасов
skådespelersk|a *-an, -or* — актриса
sorglig — грустный, печальный
spännande — захватывающий
tråkig — скучный

Примечание: **skriven med sådan vishet och människokännedom** — букв.: *написан с мудростью и знанием о человеке.*

Грамматика

Сложные предложения

Сложными называют предложения, состоящие из нескольких простых. Они бывают **сложносочинённые** и **сложноподчинённые**.

Сложносочинённые соединяются союзами: **och** — *и*, **men** — *но*.

Jag kommer hem och sedan åker vi. — *Я прихожу домой, и потом мы едем.*
Jag pratar med henne, men hon svarar inte. — *Я говорю с ней, но она не отвечает.*

Сложноподчинённые соединяются подчинительными союзами: **att** — *что*, **då** — *тогда*, **när** — *когда*, **om** — *если*, **därför att** — *потому что*, **eftersom** — *потому что*, **innan** — *прежде чем*, **medan** — *пока, во время*, **ifall** — *в случае*, **fast** — *хотя*, **trots att** — *несмотря на* и т. п.

Han kommer när vi är klara. — *Он придёт, когда мы будем готовы.*
Marie älskar Per fast han är otrogen. — *Мари любит Пера, хотя тот ей изменяет.*
Jag vill byta om innan vi går till restaurangen. — *Я хочу переодеться, прежде чем мы пойдём в ресторан.*
De kommer inte eftersom deras barn är sjuka. — *Они не придут, потому что их дети болеют.*

Предложения могут также соединяться местоимением **som** *который*, наречиями **då** *тогда* и **där** *там.*
Kan du ge mig boken som ligger där på bordet? — *Можешь дать мне книгу, которая лежит на столе?*
Vi träffas där vägen tar slut. — *Мы увидимся там, где дорога кончается.*

Порядок слов в сложноподчинённых предложениях

Если придаточное предложение следует за главным, то порядок слов в нём **прямой**, только отрицательная частица **inte** и **наречие** меняют место и встают **перед глаголом** (обычное их место — после глагола):

Mamma säger att jag är lat. — *Мама говорит, что я ленив.*

Föräldrar tror att deras barn **inte** kan klara sig själva. — *Родители думают, что их дети не могут сами позаботиться о себе.*

Min vän säger att han **sällan** tittar på teve. — *Мой друг говорит, что он редко смотрит телевизор.*

Если придаточное предложение стоит в начале, то порядок слов в главном предложении — **обратный**:

Eftersom jag inte har några pengar **kan jag inte gå på bio**. — *Поскольку у меня нет денег, я не могу пойти в кино.*

Fast Kajsa är trött efter skolan **går hon till gymmet**. — *Хотя Кайса устала после школы, она идёт в спортзал.*

När han kommer hit, ska jag prata med honom. — *Когда он придёт, я с ним поговорю.*

Обратите внимание на то, что с **därför att** предложения не начинаются. В этом случае используется **eftersom**:

Eftersom jag inte har några nya kläder kan jag inte gå på fest. / Jag kan inte gå på fest, **därför att** jag inte har några nya kläder. — *Так как у меня нет новой одежды, я не могу пойти на вечеринку. / Я не могу пойти на вечеринку, потому что у меня нет новой одежды.*

För (сокращение от **därför att)** переводится как *потому что*.

🗝 **Упражнение № 4.** *Вставьте подходящие по смыслу союзы.*
. . . . Kajsa åker till Göteborg skriver hon ett mejl till Lena.
Martin har inte tid att läsa böcker . . . . han jobbar så mycket.
. . . . hon går ut på perrongen ser hon Lena.
Kajsa läser en tidning . . . . hon äter frukost.
Hon vill gå på bokmässan . . . . biljetterna är dyra.

Bokmässan är ett ställe . . . . man visar och säljer böcker.
Kajsa läser böcker . . . . hon älskar litteratur.
Kajsa studerar . . . . det gör Pia också.
Solen skiner . . . . alla är glada.
Valter kommer från Italien, ... han har ett tyskt namn.
Finns det någon affär i närheten . . . . man kan köpa telefonkort?
Kajsa och Pia tittar på en film. . . . . heter “Tjenare kungen”.
Valter ringer till Kajsa varje dag . . . . han älskar henne.
Lena säger . . . . alla spårvagnar stannar vid bokmässan.
Kajsa tycker . . . . det finns få affärer i Umeå.
. . . . Kajsa är trött efter resan går de på kafé för att äta frukost.

Упражнение № 5. *Объедините два простых предложения в одно сложное.*

Образец: Kajsa går ofta på konserter. Hon tycker om att lyssna på musik. — Kajsa går ofta på konserter, eftersom hon tycker om att lyssna på musik.

Kajsa åker till bokmässan. Hon är intresserad av litteratur. . . . .
Kajsa har duschat. Kajsa och Lena går på kafé. . . . .
Kajsa läser tidningen. Kajsa äter frukost. . . . .
Kajsa tar spårvagnen. Spårvagnen stannar vid bokmässans entré. . . . .
Kajsa går upp tidigt. Hon vill inte stå i kö. . . . .
Martin läser inga böcker. Han gillar att läsa. . . . .
De går till Avenyn. Där ligger alla butiker. . . . .

Возвратное местоимение sig — *себя*

Возвратные глаголы: *бреюсь, причёсываюсь* — на шведский язык переводятся с помощью возвратного местоимения **sig**. Причём если в русском языке во всех лицах у таких глаголов будет окончание *-ся* (произошедшее от *себя*): *он бреется, я бреюсь, они бреются*, то в шведском языке местоимение **sig** будет изменяться по лицам и числам.

Jag	mig	Jag rakar mig.	*Я бреюсь.*
Du	dig	Du rakar dig.	*Ты бреешься.*
Han/hon/den/det	sig	Han rakar sig.	*Он бреется.*
Vi	oss	Vi rakar oss.	*Мы бреемся.*
Ni	er	Ni rakar er.	*Вы бреетесь.*
De	sig	De rakar sig.	*Они бреются.*

Дословно: *Я брею меня*, *ты бреешь тебя*, *он бреет себя* и т. д.

Другие глаголы с возвратными местоимениями:
att klä på sig — *одеваться*
att tvätta sig — *умываться*
att sminka sig — *краситься*
att kamma sig — *причёсываться*

Обратите внимание на то, что в ситуации, когда мама причёсывает не себя, а ребёнка (то есть — его), вместо **sig** будет другое личное местоимение в косвенном падеже:
Mamma kammar honom. — *Мама причёсывает его.*
Pappa klär på henne. — *Папа одевает её.*

Упражнение № 6. *Проспрягайте следующие глаголы.*

Образец: Jag klär på mig, du klär på dig...

1. att anmäla sig — *записываться, регистрироваться* ....
....
....
2. att bestämma sig — *решиться* ....
....
....
3. att kamma sig — *причёсываться* ....
....
....
4. att gifta sig — *жениться* ....
....

🎧 Текст № 3: Valters dag • День Вальтера

Valter är advokat. Han har sin egen lilla advokatbyrå. Det betyder att han inte behöver jobba från åtta till sex varje dag. Han kan stiga upp när han vill. Men han får inte heller någon fast lön varje månad, så han måste jobba mycket. Därför går han oftast upp vid sjutiden i alla fall.

Han vaknar, stiger upp och sätter sig vid datorn. Han kollar sin mejl och läser sin favorittidning Repubblica. Sedan går han ut i köket och dricker en kopp kaffe. Italienare äter ofta ingenting till frukost. Ibland dricker Valter espresso på något kafé på väg till jobbet på domstolen eller i fängelset.

Efter frukost duschar han. Det är väldigt varmt i Rom, så Valter brukar duscha flera gångar om dagen. Han rakar sig, kammar sig, tar på sig polotröja och jeans, eller kostym, om han ska till domstolen. Det är viktigt att vara välklädd på jobbet. Men idag tar han på sig en polotröja och jeans.

Sedan går han ut och sätter sig i bilen. Han har en ny bil, men det är inte lätt att ha bil i Rom. Det finns så många bilar att det är omöjligt att hitta någon parkeringsplats. Förr hade Valter en moped, men numera får han inte köra moped, eftersom han har ont i ryggen. Så han är tvungen att åka bil.

Valter har sitt advokatkontor hemma i lägenheten och där sitter han ofta och jobbar om dagarna. Men inte idag. Idag träffar han sin gamla universitetskompis Fabrizio. De brukar göra affärer tillsammans. De är båda intresserade av politik och ekonomi. Och så gillar de fotboll, som är en mycket populär sport i Italien. Valters favoritlag är Inter.

Sedan åker Valter till fängelset och pratar med en klient. Valter har alltid väldigt intressanta klienter, som han brukar säga: de mördar, säljer knark, stjäl och rånar, lurar och våldtar. Man måste vara försiktig när man har med dem att göra!

Klockan sex går han på kurs i tyska på Goethe-Institutet. Han är redan duktig på tyska.

Efter kursen åker han hem. På vägen hem handlar han mat. Han köper pasta och tomatsås som vanligt. Hemma ringer han till Kajsa och de pratar i telefon i nästan en timme. Sedan tittar han på film. Valter samlar på europeiska dvd-filmer. Han har franska, tyska, spanska och engelska filmer. Sent på kvällen tar han en dusch och borstar tänderna. Sedan går han och lägger sig och skickar ett godnatt-sms till Kajsa.

Ni kanske undrar varför Valter, som är italienare, har ett tyskt namn? Det är dels för att han har släktingar som kommer från Österrike och dels för att hans pappa tycker om konstiga namn. Valters syskon har också ovanliga namn. Hans bröder heter Ariel och Ervin och hans syster heter Liliana.

Ni kanske också undrar hur Kajsa och Valter träffades? De träffades i Moskva. Kajsa var och hälsade på släktingar och Valter läste ryska. Han talar flytande ryska. Han kan tyska, franska och lite engelska också, men på svenska kan han bara säga “En stor stark, tack”.

Слова и выражения к тексту

affärer — дела, бизнес
använda (2) — использовать
betyda (2) — означать
dels för — частично потому
domstol *-en*, *-ar* — суд
ekonomi *-n* — экономика

flytande — свободно (о владении иностранным языком)
förbjuda (4) — запрещать
försiktigt — осторожно
fängelse *-t, -n* — тюрьма
förr — раньше
ha (4) **med någon att göra** — иметь с кем-л. дело
kolla (1) **sin mejl** — проверять электронную почту
klient *-en, -er* — клиент
lag *-et, =* — команда
lura (1) — обманывать, мошенничать
mörda (1) — убивать
numera — теперь
omöjligt — невозможно
ont i ryggen — боль в спине
ovanlig — необычный
råna (1) — грабить
släkting *-en, -ar* — родственник
sälja (4) **knark** — продавать наркотики
sätta (4) **sig vid datorn** — садиться за компьютер
fast lön — стабильная зарплата
stjäla (4) — красть
tidigt — рано
väldigt — очень
välklädd — хорошо одетый
våldta (4) — насиловать
vanligtvis — обычно

КОММЕНТАРИИ

- **De träffades i Moskva. Kajsa var och hälsade på släktingar och Valter läste ryska.** — *Они встретились в Москве. Кайса навещала родственников, а Вальтер учил русский язык.* Фраза составлена в простом прошедшем времени, о нём пойдёт речь в одном из следующих уроков.
- **En stor stark, tack.** — *Одно большое крепкое пиво, пожалуйста.*

Упражнение № 7. *Напишите, верны ли следующие утверждения (отметьте галочкой нужное поле).*

Правильно или неправильно?	*Rätt eller fel?*	
Valter är advokat.	□	□
Valter är tysk.	□	□
Han har två systrar och en bror.	□	□
Han har en universitetskompis som heter Massimo.	□	□
Han talar flytande svenska.	□	□
Valter är Kajsas pojkvän.	□	□
De träffades i Italien.	□	□
Valter tycker om amerikanska filmer.	□	□
Hans klienter är väldigt snälla människor.	□	□

Упражнение № 8. *Прослушайте запись текста на с. 140 «День Вальтера» и по аналогии вставьте пропущенные слова.*

Valter är . . . . Han har . . . . egen lilla advokatbyrå. Det . . . . att han inte . . . . jobba från åtta till sex varje dag. Han kan stiga upp när han vill. Men han får inte heller någon . . . . lön varje månad, så han måste . . . . mycket. Därför . . . . .Valter oftast . . . . .vid sjutiden i alla fall.

Han vaknar, stiger upp och sätter sig vid . . . . Han . . . . .sin mejl och läser sin favorit- . . . . Repubblica. Sedan går han ut i köket och dricker en . . . . kaffe. Italienare . . . . ofta ingenting till frukost. Ibland dricker Valter espresso på något kafé på väg till jobbet . . . . domstolen eller . . . . fängelset.

Efter frukost duschar han. Det är väldigt varmt i Rom, så Valter brukar . . . . flera gånger om dagen. Han rakar sig, kammar sig, tar på sig polotröja och jeans, eller kostym, om han ska till domstolen. Det är viktigt att vara välklädd på . . . .

Sedan går han ut och sätter sig i . . . . Han har en ny bil, men det är inte lätt att ha bil i Rom. Det finns så många bilar att det är omöjligt att hitta någon . . . . Förr hade Valter en moped, men numera får han inte . . . . moped, eftersom han har ont i ryggen. Så han är tvungen att åka bil.

Valter har sitt advokatkontor hemma i . . . . och där sitter han ofta och jobbar om dagarna. Men inte idag. Idag träffar han sin gamla universitetskompis Fabricio. De brukar göra affärer till-

sammans. De är båda intresserade av . . . . .och . . . . Och så gillar de . . . . , som är en mycket populär sport i Italien. Valters favorit . . . . är Inter.

Sedan åker Valter till fängelset och pratar med en klient. Valter har alltid väldigt intressanta klienter, som han brukar säga: de mördar, säljer knark, stjäl och rånar, lurar och våldtar. Man måste vara . . . . när man har med dem att göra!

Klockan sex går han på kurs i tyska vid Goethe-Institutet. Han är redan duktig på . . . .

Efter kursen åker han hem. På vägen hem handlar han . . . . Han köper pasta och tomatsås som vanligt. Hemma ringer han till Kajsa och de pratar . . . . telefon i nästan en timme. Sedan tittar han på film. Valter . . . . på europeiska dvd-filmer. Han har franska, tyska, spanska och engelska filmer. Sent på kvällen tar han en dusch och borstar . . . . Sedan går han och lägger sig och skickar ett godnatt-sms till Kajsa.

Упражнение № 9. *Переведите словосочетания на шведский язык письменно.*

1. нуждаться, нужно . . . .
2. как он обычно говорит . . . .
3. быть хорошо одетым . . . .
4. контора . . . .
5. клиент . . . .
6. приятель . . . .
7. он интересуется политикой и экономикой . . . .
8. любимая команда Вальтера — «Интер» . . . .
9. говорить по телефону . . . .
10. поздно вечером . . . .
11. послать sms . . . .
12. чистить зубы . . . .
13. причёсываться . . . .
14. бриться . . . .
15. одеваться . . . .
16. курсы немецкого . . . .
17. он говорит уже хорошо по-немецки . . . .
18. по дороге он покупает еду . . . .
19. нужно быть осторожными . . . .
20. наркотики . . . .
21. грабить . . . .

Упражнение № 10. *Ответьте на вопросы письменно.*

1. Vad jobbar Valter som? . . . .
2. Vad äter Valter till frukost? . . . .
3. Hur kommer Valter till jobbet? . . . .
4. Vad heter Valters gamla universitetskompis? . . . .
5. Vad är Valter och hans kompis intresserade av? . . . .
. . . .
6. Vilket språk läser Valter på Goethe-Institutet? . . . .
7. Hur många syskon har Valter? . . . .
8. Vad heter Valters syskon? . . . .

Упражнение № 11. *Прослушайте запись и вставьте в диалог пропущенные реплики.*

— Hej! Hur är det med dig?
— . . . .?

— Bara bra. Vart är du på väg?
— . . . .
— Vad ska du göra där?
— Jag ska skicka . . . . till mormor . . . . Hon fyller snart år.
— . . . . ?
— I år fyller hon hundra.
— . . . . ! Hälsa och gratulera från mig också!
— Det ska jag göra.
— . . . . !
— Hej då! Vi hörs!

Слова и выражения к упражнению

fantastiskt — удивительно

Hälsa och gratulera från mig också! — Поздравь и от моего имени!

Страноведение. Шведские тюрьмы

Шведские тюрьмы считаются одними из самых гуманных в мире. Сроки заключения — самые короткие, а смертная казнь вообще отменена. Саддам Хуссейн и Слободан Милошевич подавали прошение о том, чтобы им позволили отбывать наказание в Швеции. Тюремное наказание, по мнению шведов, должно изменить человека, заставить его выбрать другой путь в жизни. Поэтому заключённые могут заниматься самообразованием, заказывать книги из библиотеки, заочно учиться в школах и университетах. Организованы курсы и при самих тюрьмах. Заключённые имеют право ездить домой навещать родных, и родные часто навещают их в тюрьме. У них есть спортивные залы, кухни, где они могут готовить себе еду или выпекать торты, цветы и даже животные (например, кролики), за которыми они ухаживают. Камеры одноместные, и, если заключённому позволяют финансы, он может иметь компьютер, музыкальный центр, однако пользование мобильным телефоном и Интернетом запрещено. Уровень преступности в Швеции довольно низкий. Тем не менее на весь мир прогремели убийства премьер-министра Улофа Пальме, убийца которого до сих пор не найден, и министра иностранных дел Анны Линд, которую зарезали в магазине одежды в центре Стокгольма. Многие помнят и о «стокгольмском синдроме»: однажды банда преступников взяла в заложники сотрудниц банка и забаррикадировалась внутри. Под психологическим прессингом сложной, угрожающей жизни ситуации заложницы стали симпатизировать преступникам, которые были рядом с ними, и опасаться полиции, действия которой не могли гарантировать положительного исхода. С тех пор этот психологический феномен симпатии к преступнику со стороны жертвы называют «стокгольмским синдромом».

SVENSK HUMOR • ШВЕДСКИЙ ЮМОР

Den nya bron över älven var stadens stolthet och lokaltidningen hade beslutat sig för att fira den tusende bilisten över bron. Polisen engagerades och stoppade bilföraren. Tidningens redaktör klev fram och sa:

— Jag ber att få gratulera. Du är den tusende bilisten över bron och vi vill fira med att ge dig ett presentkort på 10 000 kronor. Vad ska du göra med pengarna?

— Ja, nu kan jag äntligen få råd att ta körkort.

Då lägger sig frun i samtalet:

Новый мост через реку был гордостью города, и районная газета решила отметить проезд тысячного автомобиля через мост. Автодорожных инспекторов попросили остановить машину. Редактор газеты подошёл к водителю и сказал:
— Поздравляю вас! Вы тысячный водитель, проехавший по нашему мосту, и мы хотим отметить это событие, вручив вам подарочный купон на 10 000 крон. Что вы купите на эти деньги?
— Теперь я наконец смогу себе позволить получить права.
Тут в разговор вмешивается жена:

— Bry er inte om vad han säger, han pratar så mycket strunt när han har druckit lite.
Från baksätet hörs då svärmor utbrista:
— Jag sa ju att vi inte skulle komma långt med den här stulna bilen!

— Не слушайте, что он говорит, он такую чушь несёт, когда немного выпьет.
С заднего сиденья слышится голос тёщи:
— Я же говорила, что мы далеко не уедем на ворованном автомобиле!

ПЕСНЯ

Ur "Brev från kolonien"
Cornelis Vreeswijk

Hejsan morsan, hejsan stabben!
Här e brev från älsklingsgrabben.
Vi har kul på kolonien,
vi bor tjugoåtta gangstergrabbar i en
stor barack med massa sängar.
Kan ni skicka mera pengar?
För det vore en god gärning,
jag har spelat bort vartenda dugg på tärning.

Här e roligt vill jag lova
fastän lite svårt att sova.
Killen som har sängen över mej
han vaknar inte han när han behöver, nej!

Jag har tappat två framtänder
för jag skulle gå på händer
när vi lattjade charader
så när morsan nu får se mej får hon spader.....

...Uti skogen finns det rådjur,
i baracken finns det smådjur
och min bäste kompis Tage
han har en liten fickkniv inuti sin mage.

Honom ska dom operera.
Ja, nu vet jag inget mera.
Kram och kyss och hjärtligt tack sen
men nu ska vi ut och bränna grannbaracken!

Из «Письма из летнего лагеря»
Корнелис Вреесвик

Привет, мамаша, привет, папаша!
Вот письмо от любимого сыночка.
Нам весело в лагере,
Мы живём, двадцать восемь парней-гангстеров,
В большом бараке с массой коек.
Можете послать ещё денег?
Это было бы неплохим прибавлением,
Потому что я проиграл всё подчистую в кости.

Здесь весело, это я гарантирую,
Хотя немного сложно спать.
Парень, у которого койка надо мной,
Он не просыпается, когда ему надо [в туалет].

Я потерял два передних зуба,
Потому что должен был ходить на руках,
Когда мы играли в шарады.
Так что, когда мама меня увидит, её удар хватит...

...В лесу есть косули,
В бараке есть насекомые.
А мой лучший друг Таге...
У него карманный ножик в животе.

Они будут его оперировать.
Но сейчас я больше ничего не знаю.
Целую, обнимаю, и спасибо.
А теперь мы пойдём поджигать соседский барак!

Урок 16

🎧 Текст № 1: Kajsas matvanor • Меню Кайсы

Kajsa tycker inte om att laga mat. Hon köper hellre färdigmat i affären och värmer den i mikrovågsugnen.

Till frukost äter hon ofta filmjölk och flingor, yoghurt eller gröt. Ibland brer hon en smörgås med skinka eller ost eller så äter hon rostat bröd med smör och marmelad. Hon brukar dricka ett glas juice och en kopp te. Hon tycker inte om kaffe på morgonen.

Till universitetet brukar hon ta med sig ett äpple eller en banan. På rasten mellan föreläsningarna tar hon ofta en kopp kaffe och en bulle eller en bit tårta på universitetskaféet.

Ibland äter hon och Pia lunch tillsammans på universitetet. Då brukar Kajsa äta pastasallad eller bakad potatis med kycklingröra och till det brukar hon dricka läsk.

På kvällen lagar hon ofta pyttipanna, som också är färdigmat. Hon steker pyttipannan i sin stekpanna och äter den med stekt ägg och inlagda rödbetor. Efter det brukar hon dricka te och äta godis.

Слова и выражения к тексту

bakad potatis — печёная картошка
breda (2), **bre** (3) — намазывать
färdigmat *-en* — готовая еда
föreläsning *-en*, *-ar* — урок, занятие
godis *-et* — сладости
gröt *-en* — каша
hellre — зд.: охотнее
inlagd — маринованный
kycklingrör|a *-an*, *-or* — кусочки курицы с соусом, подают с печёным картофелем
pyttipann|a *-an*, *-or* — национальное шведское блюдо из мелко нарезанной и обжаренной картошки, лука, мяса
rast *-en*, *-er* — перерыв, перемена
rostat bröd — поджаренный хлеб, тост
rödbet|a *-an*, *-or* — свёкла
steka (2) — жарить
stekpann|a *-an*, *-or* — сковорода
värma (2) — греть, разогревать

Текст № 2: Pias matvanor • Меню Пии

Pia kan laga god mat, säger hon i alla fall, men hon har sällan tid att göra det. Hon pluggar mycket. Men de gånger hon har tid brukar hon laga tomatsoppa, chili con carne eller köttbullar med potatis och sås och ibland gör hon pannkakor eller bakar en kaka.

Till frukost dricker Pia juice eller te (hon tycker inte om kaffe) och äter smörgåsar. Lunch brukar hon äta i matsalen på universitetet. Hon tycker om falafel i bröd och kycklingsallad.

Ibland träffas hon och Kajsa på ett kafé i centrum. Där brukar de dricka varm choklad med vispgrädde och äta wienerbröd, morotskaka, chokladkaka eller prinsesstårta.

På kvällen lagar Pia ofta pasta med tomatsås eller potatis och fiskpinnar, eftersom det är så lätt att laga. Efter det brukar hon dricka te. Pia älskar lakrits och det tycker Kajsa är konstigt. Lakrits har en väldigt speciell smak som många svenskar är förtjusta i, men som inte alla utlänningar tycker om.

Слова и выражения к тексту

chili con carne — острое блюдо из фарша и фасоли
fiskpinnar — рыбные палочки
förtjusti — в восторге
lätt att laga — легко приготовить
smak *-en*, *-er* — вкус
utlänning *-en*, *-ar* — иностранец
vara förtjust i — быть в восторге от, очень любить
varm choklad med vispgrädde — горячий шоколад со взбитыми сливками (больше похож на какао)

ПРОДУКТЫ

Упражнение № 1. *Запомните названия основных продуктов питания.*

Grönsaker och rotfrukter • Овощи и корнеплоды

tomat *-en*, *-er* — помидор
gurk|a *-an*, *-or* — огурец
kål *-en* — капуста
potatis *-en*, *-ar* — картошка
lök *-en*, *-ar* — лук
vitlök *-en*, *-ar* — чеснок
sallad *-en* — салат
paprik|a *-an*, *-or* — болгарский перец

potatismos *-et* — картофельное пюре
pommes frites [помфр’итт] — картофель фри
mo|rot *-roten*, *-rötter* — морковь
pump|a *-an*, *-or* — тыква
aubergine *-n*, *-r* — баклажан
svamp *-en*, *-ar* — гриб
ärt|a *-an*, *-or* — горошина
ärtor — горох
majs *-en* — кукуруза
sparris *-en* — спаржа

Frukter • Фрукты

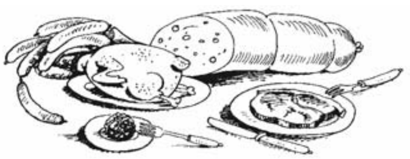
avocado *-n*, *-r* — авокадо
apelsin *-en*, *-er* — апельсин
banan *-en*, *-er* — банан
clementin *-en*, *-er* — клементин
mandarin *-en*, *-er* — мандарин
päron *-et*, = — груша
äpple *-t*, *-n* — яблоко
melon *-en*, *-er* — дыня
vattenmelon *-en*, *-er* — арбуз
vindruvor — виноград
aprikos *-en*, *-er* — абрикос
persik|a *-an*, *-or* — персик
kiwi *-n,* = — киви

Mejerivaror • Молочные продукты

mjölk *-en* — молоко
ett paket mjölk — пакет молока
smör *-et* — масло
margarin *-et* — маргарин
ost *-en* — сыр
crème fraiche — сметана
yoghurt *-en* — йогурт
filmjölk *-en* / **fil** *-en* — простокваша
ägg *-et*, = — яйцо
glass *-en*, *-ar* — мороженое

Kött och Korv • Мясо и колбаса

falukorv *-en* — колбаса (похожа на докторскую, но очень солёная)
grillkorv *-en* — сосиски для жарки
köttbull|e *-en*, *-ar* — фрикаделька
kött *-et* — мясо
nötkött *-et* — говядина
fläskkött *-et* — свинина
lammkött *-et* — баранина
kalvkött *-et* — телятина
älgkött *-et* — лосятина
kotlett *-en* — свиная отбивная
kyckling *-en* — курица
köttfärs *-en* — мясной фарш
leverpastej *-en* — печёночный паштет

Fisk • Рыба

torsk *-en* — треска
lax *-en* — лосось
sill *-en* — сельдь
fiskpinn|e *-en*, *-ar* — рыбные палочки
kaviar *-en* — икра

Kakor och tårtor • Пирожные и торты

munk *-en*, *-ar* — пончик
prinsesstårt|a *-an*, *-or* — торт с марципаном
äppelpaj *-en*, *-er* — яблочный пай
en kanelbull|e *-en*, *-ar* — булочка с корицей
äppelkak|a *-an*, *-or* — яблочный пирог
godis *-et*, *-ar* — конфеты, сладости
wienerbröd *-et*, = — венский хлеб (сладкая плетёнка)
bakelse *-n*, *-r* — пирожное
muffins *-en*, = — кекс, маффин
bröd *-et* — хлеб
frall|a *-an*, *-or* — булочка
smörgås *-en*, *-ar* — бутерброд
limp|a *-an*, *-or* — батон, буханка
rågbröd *-et* — ржаной хлеб
vetebröd *-et* — пшеничный хлеб
baguette *-n*, *-r* — багет
knäckebröd *-et* — хрустящие хлебцы
skorp|a *-an*, *-or* — сухарь
kex *-et*, = — сухое печенье, крекер
mjöl *-et* — мука
pannkak|a *-an*, *-or* — блин
plätt *-en*, *-ar* — маленький блинчик
ostfrall|a *-an*, *-or* — булочка с сыром

Упражнение № 2. *Напишите, какая еда, по вашему мнению, полезна для здоровья, а какая — нет.*

Bra för hälsan — *полезно*	**Dåligt för hälsan — *неполезно***
Grönsaker	Pizza . . . .

Упражнение № 3. *Напишите, какая еда вам нравится, а какая — нет.*

Jag tycker om... — *Мне нравится...*	**Jag tycker inte om... — *Мне не нравится...***
. . . .	. . . .

Упражнение № 4. *Напишите, в каких странах какие блюда едят (выберите из списка).*

Kinesiska nudlar, fransk löksoppa, pizza, pasta, pannkakor, borsjtj, köttbullar, gröt, sill, pyttipanna, tiramisu, ravioli, piroger, sushi, sparris, tofu, fyllda paprikor, gulash, grekisk sallad, pommes frites, hamburgare, potatismos, plättar, älgkött, svart kaviar.

I Ryssland äter man	I Sverige äter man	I Italien äter man	I Kina äter man
Piroger.			

Упражнение № 5. *Переведите на русский язык пару любимых рецептов Кайсы. Используйте вторую колонку таблицы.*

Recept: Mikrovågsugnsmat Ingredienser: 1 förpackning mikrovågsugnsmat Köp mikrovågsugnsmaten. Följ instruktionerna på förpackningen. Bon Appétit!	
Fläskkotletter och pommes frites Ingredienser: 1 förpackning pommes frites 2 fläskkotletter ketchup salt Stek pommes frites och kotletterna. Salta efter behag. Servera med en klick ketchup bredvid. Smaklig måltid!	

Упражнение № 6. *Прослушайте запись и пометьте, у кого что сегодня на завтрак.*

Ann Kajsa Lena Ludwig-Lennart Mykola Pia Riita Sergej Valter	en espresso en kopp te, rostat bröd med smör och marmelad en kopp te, fil och flingor, ett äpple en kopp kaffe och en smörgås med kaviar eller leverpastej kattmat yoghurt och en blåbärsmuffins äggröra och ett glas apelsinjuice gröt och en kanelbulle äppelpaj med vaniljsås och kaffe

Грамматика

Глаголы, оканчивающиеся на -s

Глаголы, оканчиваютщиеся на **-s**, при спряжении сохраняют **-s** во всех формах: **att hoppas** — *надеяться*. Например: Jag hoppas. — *Я надеюсь*; Du hoppas. — *Ты надеешься*; Han hoppas. — *Он надеется*; Vi hoppas. — *Мы надеемся.*

Часто эти глаголы подразумевают, что действие выполняют два человека (*целоваться* — целуются обычно двое), и похожи на русские глаголы на *-ся* — *обниматься, встречаться*.

Другие примеры: att träffas — *встречаться*, att lyckas — *удаваться*, att samlas — *собираться*, att minnas — *помнить* (**но**: jag minns), att kramas — *обниматься*,

att kyssas, att pussas — *целоваться*, att slåss — *драться*, att skämmas — *стыдиться*,

att jävlas (ругат.) — *издеваться.*

Bina bits. — *Пчелы кусаются*. Barnen slåss. — *Дети дерутся.*

Иногда русские глаголы на *-ся* не совпадают со шведскими глаголами на **-s** — и наоборот. Например: *молиться* — att be (till Gud), но *быть*, *существовать* — finna**s**.

Упражнение № 7. *Переведите письменно на русский язык.*

1. Var träffas vi i kväll? . . . .
2. Här möts söder och norr. . . . .
3. Två män slåss utanför diskoteket. . . . .
4. Du jävlas med mig. . . . .
5. Jag skäms. . . . .
6. Det märks. . . . .
7. Vi ses. . . . .
8. Vi hörs. . . . .
9. Jag hoppas att han kommer i tid. . . . .
10. Vi träffas klockan sju utanför biografen. . . . .
11. Jag slåss aldrig. . . . .
12. Minns du hur man lagar fisksoppa? . . . .
13. Jag vill lära mig (выучить) kinesiska, men jag lyckas inte. . . . .
14. Jag älskar piroger och det syns på figuren. (att synas — det syns) . . . .
15. Se, hur de kramas och pussas! De älskar verkligen varandra! . . . .
16. Efter lektionen samlas alla i korridoren. . . . .

🎧 ДИАЛОГ: PÅ FIKET I STAN • В КАФЕ В ГОРОДЕ

— Hej!

— Hej!

— En bakad potatis med kycklingröra, tack. Ingår sallad?

— Ja, det ingår sallad, bröd och ett glas läsk.

— Okej. Då tar jag en bakad potatis, en kopp kaffe och en äppelmunk.

— Det blir 70 kr.

— Varsågod, jag har bara en hundralapp.

— Tack så mycket. Det blir 30 kr tillbaka. Här är din nummerlapp. Läsk och kaffe finns där borta, bestick och servetter också. Du kan sätta dig så kommer vi ut med potatisen till bordet.

— Tack så mycket.

— Varsågod!

Слова и выражения к тексту

fik *-et*, = — кафе (сленг)

hundralapp *-en*, *-ar* — банкнота достоинством 100 крон

bestick *-en* — приборы

läsk *-en* — безалкогольный газированный напиток

Примечание: **nummerlapp** *-en*, *-ar* — табличка с номером, чтобы официант знал, на какой стол принести заказ.

Ingår sallad? — *Салат включён?* В некоторых кафе при покупке основного блюда в цену включён простой салат и напиток на выбор.

ПЕСНЯ

Hasse Alfredsson
Ur «Jag vill ha blommig falukorv till lunch!»

Jag vill ha blommig falukorv till lunch!
Mamma!
Nåt annat vill jag inte ha!
Jag hatar tomaten
och fisken och spenaten
och plättarna med lingonsylt.
Fläsk — har vi för ofta!
Lamm — smakar som kofta!
Biff med lök är riktigt läbbigt!
Jag vill ha blommig falukorv till lunch!
Mamma!
Nåt annat vill jag inte ha…
Nä — aldrig jag äter
mer rotmos och potäter
och isterband och kalvkotlett!
Pytt — det är för pyttigt!
Mjölk — det är för nyttigt!..

Хассе Альфредсон
Из «Я хочу колбасу в цветочек на обед»

Я хочу колбасу в цветочек на обед!
Мама!
Ничего другого я не хочу!
Я ненавижу томаты,
И рыбу, и шпинат,
И блинчики с брусничным вареньем,
Свинину — мы едим слишком часто!
Баранина — на вкус как кофта!
Рубленый бифштекс с луком — совсем противно.
Я хочу колбасу в цветочек на обед!
Мама!
Ничего другого я не хочу…
Нет — никогда больше я не ем
Пюре из корнеплодов, и картошку,
И колбаску, и телятину!
Путтипанна — от неё пучит!
Молоко — слишком полезное...

Страноведение. Еда в Швеции

Русским, живущим в Швеции, очень трудно бывает привыкнуть к шведским продуктам: хлеб там сладкий, кетчуп тоже сладкий, колбаса слишком солёная, а у майонеза совершенно другой вкус, чем в России. Многие скучают по сушкам, пряникам и творогу, которые также нельзя купить в шведских магазинах. Если в Германии магазины русских продуктов на каждом шагу, то в Швеции такой магазин есть только в Стокгольме, и все продукты (пельмени, творог, торты) туда привозят из Германии. Зато все оценят шведские сладости, особенно выпечку и пирожные. Торты в Швеции намного легче и воздушнее, чем в России, самый знаменитый — торт «Принцесса» с зелёным марципаном. Особенно рекомендуем вам попробовать горячий яблочный пирог с ванильным соусом (varm äppelpaj med vaniljsås). Шведская кухня довольно простая, но вкусная. Любители экзотики найдут для себя лосятину, оленину или пряную салаку с душком (surströmming) — знаменитое шведское блюдо. Когда консервную банку с «surströmming» открывают — обязательно на улице, — запах стоит такой, как будто проводят эксгумацию. Только жители севера Швеции и отважные туристы едят её глазом не моргнув. Зато на юге вы можете встретить любителей blodpudding — пудинга из крови, традиционного блюда тех времён, когда в Швеции ещё не было такого продовольственного изобилия, как сегодня. Таким пудингом лакомился Эмиль из Лённеберги в книге Астрид Линдгрен.

Урок 17

🎧 Текст : Party hos Pia och Kajsa • Вечеринка у Пии и Кайсы

Pia och Kajsa ska ha julfest. De ska ha den hos Pia eftersom det är bekvämare hos henne än hos Kajsa. Kajsa delar ju kök med sina grannar, medan Pia har sin egen lilla kokvrå. De sätter sig vid bordet för att planera. De måste bestämma vilka de ska bjuda på festen och vilken mat de ska bjuda på. Pia skriver en lista över alla gäster. De vill bjuda tio stycken. Det räcker, tycker de.

Sedan är det dags att skriva en lista över maten. De bestämmer att de ska köpa glögg, russin och mandlar till glöggen, kakor, choklad, mandariner, ost, skinka, bröd och juice och så vill de göra pannkakor. Till pannkakorna behöver de mjöl, mjölk, filmjölk, smör, ägg, sylt, crème fraiche, grädde, honung och kaviar. De bestämmer sig för att be var och en av gästerna att ta med sig något också, t.ex. vin, ost, frukt eller godis.

Pia har köpt mandelmassa och vill att de ska göra marsipanfigurer av den. Mandelmassan är vit, men det går att färga den i olika färger. När man har gjort figurerna kan man doppa dem i smält choklad. De bestämmer att de ska bygga ett pepparkakshus också. Men de ska inte baka det själva, delarna har de redan köpt i en matvaruaffär. Sedan behöver man bara smälta socker, bygga huset med hjälp av sockerklistret och dekorera det med godis. Snart är det jul och därför vill de köpa en riktig julgran också. Det kan man göra på julmarknaden.

Deras kompis Mykola har erbjudit sin hjälp med att handla mat till festen. Tillsammans åker de till en stormarknad. De tar en vagn och går in. Först hämtar de filmjölk, mjölk, grädde, crème fraiche och juice på mejeriavdelningen. Sedan hämtar de bröd och kakor på brödavdelningen. På frukt- och grönsaksavdelningen tar de frukt och i en kyldisk hittar de ost, skinka och kaviar. Russin, mandlar och mjöl finns på en hylla med saker för bak. På vägen till kassan tar de chokladkakor och ett par burkar med pepparkakor. De köper också glögg med 2,5% alkohol i samma affär. Om man vill ha något som är starkare kan man inte köpa det i ett vanligt varuhus. Det måste man köpa på Systembolaget. De går till kassan och lägger alla varorna på bandet.

— Hej! säger kassörskan och börjar scanna varorna.

— Det blir 499 kronor, tack.

— Varsågod, säger Kajsa och räcker en femhundralapp åt henne.

— Varsågod, en krona tillbaka, säger kassörskan och räcker Kajsa ett mynt och kvittot.

— Hejdå!

— Hejdå! säger Kajsa och Pia.

Allt som allt kostade det alltså 500 kr. De delar på kostnaden. Mykola hjälper till att packa ner varorna i kassar. Nu har de flera jättetunga kassar med mat. Vilken tur att Mykola hade tid att skjutsa dem!

Слова и выражения к тексту

band *-et,* = — лента
be (4) — просить
bjuda (4) — приглашать
bjuda (4) **på något** — угощать чем-л.
bekvämare — удобнее (сравнительная степень прилагательного)
bygga (2) — строить
dags (det är dags) — пора
dela (1) **på kostnaden** — заплатить вскладчину
doppa (1) — окунать
erbjuda (4) **hjälp** — предложить помощь
femhundralapp *-en*, *-ar* — 500-кроновая купюра
glögg *-en* — глинтвейн
honung *-en* — мёд
hämta (1) — принести
jul *-en* — Рождество
julgran *-en, -ar* — ёлка
julmarknad *-en, -er* — рождественский базар
kasse *-n*, *-ar* — пакет
kvitto *-t*, *-n* — чек
kyldisk *-en*, *-ar* — витрина-холодильник
list|a *-an*, *-or* — список
mand|el *-eln*, *-lar* — миндаль
mandelmassa *-n* — миндальная масса
med hjälp av — с помощью
mynt *-et*, = — монета
packa (1) **ner** — уложить, упаковать
pepparkakshus *-et*, = — пряничный домик
russin *-et*, = — изюм
räcka (2) — 1. протягивать, давать; 2. быть достаточным; **det räcker** — хватит
skinka *-n* — ветчина
skjutsa (1) — подвозить
smält choklad — растопленный шоколад
sockerklist|er *-ret* — клей из сахара
stark — крепкий (об алкогольных напитках)
starkare — крепче
stycke *-t*, *-n* — штука
sylt *-en* — варенье
Systembolag-*et* — магазин алкогольной продукции
var och en — все, каждый
vagn *-en*, *-ar* — тележка

КОММЕНТАРИИ

- **Pia och Kajsa ska ha julfest.** — *У Пии и Кайсы будет новогодний праздник* (будущее время, см. урок № 20).

- **Pepparkakshuset** — знаменитый *пряничный домик* из сказки о Гензеле и Гретель можно купить в магазине и собрать дома самому, а можно испечь части дома и построить домик по своему вкусу.
- **Glögg** — *глинтвейн*, традиционный рождественский напиток, горячее вино с пряностями и фруктами. У этого напитка есть и безалкогольный вариант.

Упражнение № 1. *Напишите, верны ли следующие утверждения (отметьте галочкой нужное поле).*

Правильно или нет?	*Rätt eller fel?*	
Pia och Kajsa ska ha fest hos Kajsa.	□	□
Mykola har inte tid att hjälpa till.	□	□
På festen vill de bygga ett pepparkakshus.	□	□
De köper vodka i en kiosk.	□	□
De delar på kostnaden för maten.	□	□
50 gäster är bjudna.	□	□
Det är snart jul och de köper julgran.	□	□
De ska laga pannkakor.	□	□
Pannkakor äter man med kaviar och sylt.	□	□

Упражнение № 2. *Ответьте на вопросы письменно.*

1. Känner du till sagan om Hans och Greta och pepparkakshuset? ....
2. Vad äter man pannkakor med? ....
3. Hur gör man glögg? ....
4. Brukar ni ha julgran hemma när det är jul? ....
5. Var köper man mat? ....
6. Var köper man sprit, vin och andra starka drycker i Sverige? ....
7. I Sverige får man bara köpa sprit om man är över 20 år, eller hur? ....
8. Vem erbjuder Kajsa och Pia sin hjälp? ....
9. Varför behöver de bil? ....
10. Tycker du om fester? ....
11. Brukar du ha fest hemma ibland? ....
12. Vad lagar du för mat då? ....

Упражнение № 3. *Переведите на русский язык рецепт. Используйте вторую колонку таблицы.*

RECEPT PANNKAKOR (*1 portion. Ca 6 st.)* Ingredienser: 1 dl (deciliter) vetemjöl 1½ dl mjölk 1 ägg ½ dl filmjölk ½ tsk (tesked) socker 1 krm (kryddmått) salt Margarin att steka i. Häll vetemjölet och 1 dl mjölk i en bunke. Vispa tills det inte finns några klumpar. Häll i övriga ingredienser (resten av mjölken, filmjölk, ägg och kryddor) och rör om. Stek på medelvärme. Serveras med sylt och vispgrädde, crème fraiche eller kaviar. Smaklig måltid!	

Слова и выражения к упражнению

bunk|e *-en*, *-ar* — миска
hälla (2) — наливать
klump *-en*, *-ar* — комок
krydd|a *-an*, *-or* — приправа (включая соль)
kryddmått *-et*, = — мера объёма, равная 1 мл
matsked *-en, -ar* — столовая ложка
medelvärme *-en* — средний огонь
resten av — оставшееся
röra om (2) — мешать
tesked *-en*, *-ar* — чайная ложка
tills — до тех пор, пока
vispa (1) — мешать, взбивать
övrig — другой, остальной

Грамматика

Степени сравнения прилагательных и наречий

Прилагательные в шведском языке, как и в русском и английском, имеют три степени сравнения: **положительную** — исходную, **сравнительную** — для сравнения прилагательных и **превосходную** — для описания наивысшего проявления какого-то признака.

Например: fin — finare — finast (*красивый*, *красивее*, *самый красивый*)

Julia är fin. Letizia är finare än Julia. Men Angelina är finast. — *Джулия красивая. Летиция красивее Джулии. Но Анджелина самая красивая.*

Образуются степени сравнения с помощью суффиксов **-are** и **-ast**:

Положительная степень	**Сравнительная степень**	**Превосходня степень**
		-are -ast
fin — *красивый* billig — *дешёвый* trevlig — *приятный*	fin**are** — *красивее* billig**are** — *дешевле* trevlig**are** — *приятнее*	fin**ast** — *самый красивый* billig**ast** — *самый дешевый* trevlig**ast —** *самый приятный*
Прилагательные, оканчивающиеся на **-el**, **-er**, **-en**, утрачивают гласный **-e** перед суффиксом: enk**e**l — *простой* vack**e**r — *красивый*	enkl**are** — *проще* vackr**are** — *красивее*	enkl**ast** — *простейший* vackr**ast** — *красивейший*

Особые способы образования степеней прилагательных

1. Следующие прилагательные имеют перегласовку корневого гласного (кроме **hög**) и прибавляют суффиксы **-re**, **-st**:

ung — yngre — yngst (*молодой — моложе — самый молодой*)
tung — tyngre — tyngst (*тяжёлый — тяжелее — самый тяжёлый*)
stor — större — störst (*большой — больше — самый большой*)
grov — grövre — grövst (*грубый — грубее — самый грубый*)
låg — lägre — lägst (*низкий — ниже — самый низкий*)
hög — högre — högst (*высокий — выше — самый высокий*)

2. Некоторые прилагательные образуют нестандартные формы:

gammal — äldre — äldst (*старый — старше — самый старый*)
liten — mindre — minst (*маленький — меньше — самый маленький*)
dålig — sämre — sämst / värre — värst (*плохой — хуже — самый плохой*)

3. некоторые прилагательные удваивают согласный:

dum — dummare — dummast (*глупый — глупее — самый глупый*)

4. Прилагательные, оканчивающиеся на **-e**, **-a**, **-isk**, а также причастия образуют степени сравнения с помощью наречий **mer**, **mest** (как в английском — **more**, **most**):
öde — mer öde — mest öde (*пустынный — более пустынный — самый пустынный*)
kritisk — mer kritisk — mest kritisk (*критичный — более критичный — самый критичный*)
intresserad — mer intresserad — mest intresserad (*заинтересованный — более заинтересованный — самый заинтересованный)*

Запомните!
Определённая форма прилагательного
в сравнительной/превосходной степени, образованная с помощью суффикса **-are**, **-ast**,
будет оканчиваться на **-e**:
det trevligast**e** stället (trevlig**ast**) — *самое приятное место*
den vackrar**e** kvinnan (vackr**are**) — *более красивая женщина*
А форма прилагательного в превосходной степени, образованная с помощью суффикса **-st**,
будет оканчиваться на **-a**:
den störst**a** staden (stör**st**) — *самый большой город*

В качестве именного члена сказуемого употребляется неопределённая форма: **det trevligaste stället** (*самое приятное место*), но **det här stället är trevligast** (*это место — самое приятное*).

Запомните!
Степени сравнения прилагательных
bra — bättre — bäst (*хороший — лучше — самый лучший*)
god — godare — godast (*вкусный — вкуснее — самый вкусный*)
dålig — sämre — sämst (*плохой — хуже — самый плохой*)

Употребление форм сравнительной и превосходной степени

1. Для описания человека или предмета:
en äldre man — *пожилой человек*, mindre städer — *маленькие горы.*
2. Для сравнения:
Den här kvinnan är yngre än hennes syster. — *Эта женщина моложе, чем её сестра*.
При сравнении используются союз **än** *чем* и предлог **av** *из*.
Eva-Lena är vackrast av alla flickor i klassen. — *Эва Лена самая красивая из девочек в классе*.

Запомните!
Han är klokare än *jag*. — *Он умнее, чем я.*
Hon är längre än *han*. — *Она выше, чем он.*
Но: не än mig *меня*, än honom *его.*

3. В составе сказуемого:
Idag är dagen som allra kortast och natten som allra längst. — *Сегодня самый короткий день и самая длинная ночь.*

Запомните!
Для сравнения также используется оборот: **lika... som:**
Mykolas lägenhet är lika stor som Kajsas. — *Квартира Миколы такая же большая, как и квартира Кайсы.*
Mykolas lägenhet är inte lika stor som Pias. — *Квартира Миколы не такая большая, как квартира Пии.*

СТЕПЕНИ СРАВНЕНИЯ НАРЕЧИЙ

За некоторыми исключениями степени сравнения наречий совпадают со степенями сравнения прилагательных:

klart — klarare — klarast (*ясно — яснее — наиболее ясно*)
bra — bättre — bäst (*хорошо — лучше — наиболее хорошо*)
lite — mindre — minst (*мало — меньше — меньше всего*)
dåligt — sämre — sämst (*плохо — хуже — хуже всего*)
illa — värre — värst (*плохо — хуже — хуже всего*)

Запомните!
gärna — hellre — helst (*охотно — охотнее — наиболее охотно*)

Упражнение № 4. *Образуйте сравнительную и превосходную степени прилагательных.*

Образец: стройный, узкий: smal — smalare — smalast

1) толстый: tjock ....
широкий: bred ....
весёлый: rolig ....
скучный: tråkig ....
тёплый: varm ....
холодный: kall ....
зрелый: mogen ....
глупый: dum ....
2) высокий: hög ....
молодой: ung ....
тяжёлый: tung ....
низкий: låg ....
большой: stor ....
3) старый: gammal ....
маленький: liten ....
хороший: bra ....
плохой: dålig ....

🗝 **Упражнение № 5.** *Переведите на шведский язык письменно.*

1. Удобнее устроить вечеринку у Пии. ....
2. Вальтер старше Кайсы. Ему 35 лет. ....
3. Покажи мне самый короткий путь к станции. ....
4. Пия старше Кайсы. ....
5. Хлеб дешевле колбасы. Икра дороже колбасы. ....

6. Лена — самая красивая в классе. ....
7. Сегодня я чувствую себя хуже, чем вчера. ....
8. Мне нужен больший размер. ....
9. Они берут с собой в отпуск младшего ребенка (ta med sig — *брать с собой*). ....
....
10. Мне кажется, Петер умнее меня. ....

🗝 **Упражнение № 6.** *Положительная, сравнительная или превосходная степень? Вставьте подходящий вариант.*

1. På marknader är grönsakerna ofta ....(billig) än i affärerna.
2. ....(dyr) kläder håller längre (служат дольше) än billiga kläder.
3. Mitt kök är ....(stor) än min hall.
4. Vem är ....(stark), Schwarzenegger eller Stallone?
5. På sommaren är det ....(varm) än på vintern.
6. Ingrid är ....(smal) av alla deltagare (из всех участниц) i Miss Universum.
7. Råttan är ....(liten) än katten.
8. Svenska komedier är ....(rolig) än norska komedier.
9. Det är ....(kall) på Grönland än i Spanien.
10. Det är ....(bra) att ha ett stort hus än en liten stuga.
11. Stina kan inte göra alla övningarna (*упражнения*). Hon gör bara de ....(lätt).
12. Det är en av de ....(tråkig) filmer jag sett i hela mitt liv (*которые я когда-либо видел в своей жизни*).

Страноведение. Rysk restaurang i Stockholm • Русский ресторан в Стокгольме

Может быть, вам будет интересно узнать, где в Стокгольме можно отведать русские блюда.

Stora Nygatan 20
Tel: 08-21 04 04
Hemsida: www.tsarskijsad.se
Öppet: Tis-tor 17–23, fre-lörd 17–24, sön 17–23.
Betyg: 5 av 10
Förrätter: 55–125 kr
Varmätter: 180–250 kr
Desserter: 80–95 kr.

Полную версию статьи из газеты «Dagens Nyheter» («Дагенс Нюхетер») вы можете найти в Интернете по адресу: http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?a=543853&d=660

Mormors kök •	**Бабушкина кухня**
Det smakar hemlagat på ryska Tsarskij sad. Men var är björnen?	**smakar hemlagat** — имеет вкус домашней / приготовленной дома еды **björnen** — медведь
Tsarskij sad Det är inte alldeles rättvist. Visst är rysk mat stabbig och lite gammaldags, men den är också ganska lik den svenska husmanskosten. Det är mycket kött och potatis, svamp och dill, ägg, kål och lingon. Många rätter bygger på kontrasten mellan	**inte alldeles rättvist** — не совсем справедливо **stabbig** — сытный, плотный **gammaldags** — старомодная **ganska lik** — очень похожа на **svenska husmanskosten** — шведскую национальную кухню **många rätter bygger på kontrasten** — многие блюда строятся на контрасте

salt, sött och syrligt — precis som i svensk bondmat ger de traditionella lagringsmetoderna maten smak och karaktär...

mellan salt, sött och syrlig — между солёным, сладким и кислым
bondmat — крестьянская еда
lagringsmetoder — методы хранения

Stämning är trevlig. Naturligtvis hjälper vodkan till. Den serveras, som seden bjuder, tillsammans med “vinterspäck” (rent fett, med andra ord) och inlagd gurka som doppas i honung (50 kronor). Den som vill ha ett alkoholfritt alternativ väljer med fördel restaurangens hemgjorda lingondricka, behagligt sträv och svalkande.

stämning — атмосфера
naturligtvis hjälper vodkan till — конечно, водка помогает
den serveras, som seden bjuder, tillsammans med “vinterspäck” — её подают, как велит обычай, с салом
rent fett med andra ord — чистым жиром, другими словами
inlagd gurka som doppas i honung — солёным огурцом, который окунают в мёд
alkoholfritt alternativ — безалкогольный вариант
med fördel — с успехом
hemgjord lingondricka, behagligt sträv och svalkande — домашний брусничный морс, приятно терпкий и освежающий

Menyn inleds med ett antal sallader. Dem kan man lika gärna hoppa över. De serveras i pyttesmå skålar, där ingredienserna döljs av en rejäl klick majonnäs. Sallad Metropol, för att ta ett exempel, består av krabba, kyckling och oliver (men inte bacon, fast det står i menyn), kostar 125 kronor och smakar i stort sett ingenting.

menyn inleds med ett antal sallader — меню открывается рядом салатов
dem kan man lika gärna hoppa över — их можно легко пропустить (перепрыгнуть через них)
i pyttesmå skålar — в очень маленьких мисках
ingredienserna döljs av en rejäl klick majonnäs — ингредиенты прячутся под большим количеством майонеза
krabba — краб
smakar i stor sett ingenting — не имеет никакого вкуса, честно говоря

Då är svamprätterna desto roligare: syrliga, inlagda bitar av karljohan eller smörsopp som serveras med mandelpotatis, rödlök och skirat smör. Rustikt och smakrikt för dryga 70 kronor.

då är svamprätterna desto roligare — грибные блюда куда интереснее
syrliga, inlagda bitar av karljohan — солёные белые грибы с кисловатым вкусом
smörsopp som serveras med mandelpotatis, rödlök och skirat smör — маслята с миндалевидным картофелем, луком и топлёным маслом (деликатес)
rustikt och smakrikt för dryga 70 kronor — деревенский и вкусный за чуть более чем 70 крон

På servitörens anmaning prövar vi ett antal smårätter. Pirogerna, med fyllning av exempelvis svamp och vitkål eller kött, ägg och lök (40-45 kronor) är onödigt stabbiga och torra, förmodligen har de passerat mikrougnen på vägen ut. Blinierna, ryska pannkakor, är däremot frasigt smörstekta och äts med fördel tillsammans med röd kaviar och smetana, rysk gräddfil (125 kronor). Pelmeni, ryska dumplings, är små knyten som fyllts med kryddig färs och toppas med skirat smör. Inte så elegant, men gott och prisvärt (105 kronor).

på servitörens anmaning prövar vi ett antal smårätter — по предложению официанта мы пробуем несколько маленьких блюд/закусок
pirogerna med fyllning av exempelvis svamp — пироги с начинкой, например, из грибов
onödigt stabbiga och torra — излишне сытные и сухие
förmodligen har de passerat mikrougnen på vägen ut — букв.: вероятно, по пути в зал они прошли через микроволновку
frasigt smörstekta och äts med fördel tillsammans med röd kaviar — утопают в масле, и едят их с успехом с красной икрой
små knyten som fyllts — маленькие узелки, которые наполняются
kryddig färs och toppas med skirat smör — пряным фаршем и сверху поливаются топлёным маслом
prisvärt — соответствует цене

Kökets paradnummer, en borsjtj med kål och små köttärningar, är härligt mustig och tät, med en svag rökton. En halv portion för 70 kronor räcker gott och väl, i alla fall om man vill pröva något mer från den omfattande menyn.

kökets paradnummer, en borsjtj med kål och små köttärningar — фирменное блюдо (букв.: парадный номер) повара, борщ с капустой и маленькими кусочками мяса
härligt mustig och tät — вкусный и густой
en halv portion för 70 kronor räcker gott och väl — половины порции вполне хватает
i alla fall — во всяком случае
om man vill pröva något mer från den omfattande menyn — если хочется попробовать ещё что-то из разнообразного меню

Kyckling Kiev är en klassisk rysk rätt, en kaloribomb där filéerna fylls med smör och därpå friteras. Ändå är den lite torr och menlös, och därmed inte riktigt värd sin prislapp (235 kronor). Det är däremot biff Stroganoff, med fint strimlat kött i en inte alltför tung, men välsmakande sås. Serveras med bovete, som gnisslar härligt i tänderna (205 kronor).

kaloribomb där filéerna fylls med smör och därpå friteras — калорийная бомба, где филе наполняется маслом, а потом жарится во фритюре
inte värd sin prislapp — не стоит своей цены
fint strimlat kött — тонко нарезанное мясо
inte alltför густой, **men välsmakande sås** — не слишком тяжёлом и вкусном соусе
bovete — гречка
gnisslar härligt i tänderna — приятно хрустит на зубах

Men var är björnköttet? Är det inte jaktsäsong, eller finns det något förbud som vi inte känner till? En rysk krog ska servera björn, så är det bara.........

jaktsäsong — сезон охоты
förbud — запрет
som vi inte känner till — о котором нам ничего не известно

……Valnötsfyllda plommon med smetana är nästan rörande i sin tafatta presentation, men priset närmar sig det absurda — 90 kronor för några torkade katrinplommon i en klick gräddfil. Då är glögginkokta päron för 95 kronor ett bättre val. En klassisk söndagsmiddagsefterrätt, med mjälla päronhalvor som kokats i glöggkryddad lag. Enkelt, men gott..........

Valnötsfyllda plommon med smetana är nästan rörande i sin tafatta presentation — чернослив, фаршированный грецким орехом, со сметаной трогателен в своей мизерной порции
men priset närmar sig det absurda — 90 kronor för några torkade katrinplommon i en klick gräddfil — но цена приближается к абсурдной — 90 крон за несколько сухих черносливин в ложке сметаны
Då är glögginkokta päron för 95 kronor ett bättre val — тогда груша в пунше за 95 крон лучший выбор

Страноведение. Шведский стол

Мы привыкли считать «шведский стол» исключительно шведской традицией. Поразительно, но некоторые историки полагают, что шведский стол на самом деле родом из России, где традиционно перед едой подавали закуски под водку. По-шведски же шведский стол называется **smörgåsbord** — *бутербродный стол*, а слово «smörgås» — *бутерброд* дословно переводится как «масляный гусь». Так что происхождение этого понятия остаётся туманным.

Шведы очень любят приглашать гостей на шведский стол. На нём могут быть представлены холодный салат с макаронами **pastasallad**, салат с кускусом **kuskussallad**, фрикадельки **köttbullar** — шведы охотно едят их и горячими и холодными, — разные виды селёдки (селёдка в горчичном соусе, селедка в томатном соусе, в сметанном, чесночном и т. д), ветчина **skinka**, лосось **lax**, курица, соусы и кексы (сухое печенье, крекеры). Если вас пригласили на фуршет, не ищите ножей, обычно их на фуршетах не подают, так как предполагается, что гости будут есть стоя. Если вы отправляетесь за добавочной порцией — берите новую тарелку. В кафе и ресторанах шведский стол (там он называется **buffé**) предполагает неограниченное количество подходов, но нередко скудный выбор из нескольких блюд. Если вы сами решите устроить гостям шведский стол, идеальное решение — **smörgåstårta** — «бутербродный торт». Он представляет собой несколько слоёв тонкого белого хлеба с прослойками из рыбы, креветок, икры, овощей, майонеза, сыра. Можно сделать такой торт самим, а можно купить в кондитерской.

Урок 18

Грамматика

Простое прошедшее время

Простое прошедшее время используется для выражения:

1) действия, **происходившего в определённый момент в прошлом (есть указание на время)**: Jag åkte till Karibien på semester förra året. I år åker jag till Kreta. — *Я ездил на Карибы в отпуск в прошлом году. В этом году я еду на Крит*;

2) действия, **на данный момент, до момента речи, закончившегося:**

Jag var väldigt aktiv när jag var liten, sprang och lekte hela dagarna. Nu för tiden sitter jag mest stilla. — *Я был очень активным, когда был маленьким / в детстве. Бегал и играл целый день. Теперь я чаще сижу неподвижно*;

3) **последовательности действий в прошедшем времени**:

Jag kom hem, klädde av mig, duschade, åt lite, ringde till en kompis, tog på mig en festklänning och gick ut igen. — *Я пришла домой, разделась, приняла душ, поела, позвонила подруге, оделась в вечернее платье и вышла*.

Простое прошедшее время часто употребляется со следующими наречиями:

förra året / veckan / månaden — *в прошлом году / на прошлой неделе / в прошлом месяце*
igår / i förrgår / häromdagen — *вчера / позавчера / на днях*
i fjol / förra året — *в прошлом году*
i det förflutna — *в прошлом*
förut — *прежде*
imorse — *сегодня утром*
för två år sedan — *два года назад*
i somras / i lördags — *прошлым летом /в прошлую субботу*

Образование формы прошедшего времени

Образование формы прошедшего времени — imperfekt зависит от класса глагола.

Класс глагола	Основа	Примеры
1	основа + **de**	att titta — tittade *смотреть — смотрел*
2	a) основа на звонкий согл. + **de** b) основа на глухой согл. + **te**	att stänga — stängde *закрыть — закрыл* att läsa — läste *читать — читал*
3	основа + **dde**	att sy — sydde *шить — шил*
4	у неправильных глаголов эта форма образуется по-разному	att gå — gick *идти — шёл, ходить — ходил* att ta — tog *взять — взял*

В некоторых пособиях эта форма называется preteritum.

Полную таблицу неправильных глаголов можно найти в конце самоучителя, а пока запомните форму прошедшего времени следующих наиболее часто встречающихся неправильных глаголов:

Инфинитив	Настоящее время	Прошедшее время	Перевод
bli dricka finnas	blir dricker finns	blev drack fanns	*становиться* *пить* *находиться*

Окончание таблицы

Инфинитив	Настоящее время	Прошедшее время	Перевод
få	får	fick	*получать*
förstå	förstår	förstod	*понимать*
ge	ger	gav	*давать*
gå	går	gick	*идти*
göra	gör	gjorde	*делать*
ha	har	hade	*иметь*
komma	kommer	kom	*приходить*
kunna	kan	kunde	*мочь*
ligga	ligger	låg	*лежать*
se	ser	såg	*видеть*
sitta	sitter	satt	*сидеть*
skriva	skriver	skrev	*писать*
sova	sover	sov	*спать*
stå	står	stod	*стоять*
säga	säger	sa (sade)	*говорить*
ta	tar	tog	*брать*
vara	är	var	*быть*
veta	vet	visste	*знать*
äta	äter	åt	*есть, кушать*

🗝 **Упражнение № 1.** *Сделайте из прошедшего настоящее время.*

Образец: Han köpte en bil. — Han köper en bil.

1. Han drack te. ....
2. Mamma köpte mat. ....
3. Kajsa ringde till Pia. ....
4. Pappa läste tidningen. ....
5. Mormor sydde en kjol. ....
6. Jag arbetade igår. ....
7. Jag kom hem och tittade på teve. ....
8. Vi såg honom förra veckan. ....

🗝 **Упражнение № 2.** *Раскройте скобки, поставив глаголы в форме прошедшего времени.*

Образец: (sova (4)). Igår **sov** jag hela dan.

1. (vakna (1)). När jag .... imorse hade jag huvudvärk.
2. (bo (3)). Mats .... i Paris förra sommaren.
3. (duscha (1)). Jag kom hem, ... och åt lite.
4. (spela (1)). Lisa .... piano när hon var liten.
5. (åka (2)). Förra söndagen .... Rolf och Stina till USA.
6. (sluta (1)). För fem år sedan .... jag röka.
7. (titta (1)). Förra veckan .... jag mycket på teve.
8. (åka (2)). Min syster .... till Sverige i lördags.

Упражнение № 3. *Напишите инфинитив и форму настоящего времени следующих глаголов. Проверьте себя с помощью таблицы неправильных глаголов в конце самоучителя.*

Образец: att komma — kommer — kom

1. получать — . . . . — . . . . — fick
2. давать — . . . . — . . . . — gav
3. идти — . . . . — . . . . — gick
4. делать — . . . . — . . . . — gjorde
5. лежать — . . . . — . . . . — låg
6. говорить — . . . . — . . . . — sa
7. быть — . . . . — . . . . — var
8. видеть — . . . . — . . . . — såg
9. иметь — . . . . — . . . . — hade
10. брать — . . . . — . . . . — tog

Текст № 1: Lilla rödluvan • Красная Шапочка

LILLA RÖDLUVAN

Det **var** en gång en liten flicka som **bodde** på landet och som **var** så söt att ingen **kunde** bli sötare. Hennes mor **var** innerligt förtjust i henne och hennes mormor ännu mer. Mormor hade sytt en liten röd luva till henne, och den **passade** henne så bra, att alla **kallade** henne Lilla Rödluvan.
En dag när Rödluvans mor hade bakat bröd och gjort pannkakor, **sa** hon till Rödluvan:
— Jag har hört att mormor är sjuk; gå du till henne och se hur hon har det och ta med dig pannkakor och en liten kruka med smör.
Rödluvan **gav sig** raskt **iväg** till mormor som bodde i en annan by. Hon **tog** vägen genom skogen, och där **mötte** hon vargen, som **hade** stor lust att ta henne, men han **vågade** inte på grund av några vedhuggare som **arbetade** i närheten. Han **frågade** henne vart hon skulle ta vägen. Det stackars barnet **visste** inte att det är farligt att stanna och lyssna på en varg, så hon **svarade**:

på landet — в деревне
söt — сладкий
kunna — мочь
innerligt — глубоко
förtjust — в восторге, обожала
sy — шить
passa — идти
den passar henne så bra — он ей так идёт
kalla — звать
baka bröd — печь хлеб
pannkakor — блины
sjuk — больной
hur hon har det — как она
kruka — горшочек
smör — масло
raskt — быстро
by — деревня
skog — лес
ha lust — хотеть
våga — осмеливаться
på grund av — по причине
vedhuggare — дровосеки
stackars — бедный
veta — знать
farligt — опасно
stanna — останавливаться

— Jag ska till mormor med pannkakor och en liten kruka med smör från mor.
— Bor din mormor långt härifrån? **frågade** vargen.

långt härifrån — далеко отсюда
på andra sidan — на другой стороне
kvarn — мельница
hälsa på — навестить

— Ganska långt, **svarade** Rödluvan. Hon bor på andra sidan kvarnen som du ser där borta, i det första huset i byn.
— Javisst, **sa** vargen. Jag vill också gå och hälsa på henne. Jag går den här vägen och du kan gå den andra, så ser vi vem som kommer först.
Vargen **tog** den kortaste vägen och **sprang** det fortaste han **kunde**. Rödluvan **tog** den längsta vägen och hon **stannade** ibland för att plocka nötter och hon **jagade** fjärilar och **gjorde** små buketter av de blommor hon **fann** längs stigen.

kort — короткий
springa — бежать
fort — быстро
plocka — собирать
nötter (en nöt) — орехи
jaga fjärilar — ловить бабочек
längs stigen — вдоль тропинки

Vargen kom snart fram till mormors hus. Han **knackade** på dörren: Knack, knack!
— Vem är det som knackar? **frågade** mormor.
— Det är Lilla Rödluvan, ditt barnbarn, **sa** vargen och **försökte** göra rösten så ljus som Rödluvans.
— Jag har med mig pannkakor och en liten kruka smör från mor.

snart — скоро
knacka på dörren — стучать в дверь
försöka — пытаться
röst — голос
ljus — зд.: тонкий
ligga till sängs — лежать в кровати

Mormor **låg** till sängs, för hon **var** inte riktigt kry. Hon ropade:
— Tryck på klinkan, så går det att öppna dörren.

kry — здоровый
trycka — нажимать
klinka — щеколда

Vargen **klämde** på klinkan och dörren **öppnade** sig. Strax **kastade** han **sig** över den stackars kvinnan och **åt upp** henne i ett nafs, för det **var** mer än tre dagar sen han hade ätit sist. Så **stängde** han dörren och **gick** och **la sig** i mormors säng, medan han **väntade** på Rödluvan.
Strax efteråt **knackade** Lilla Rödluvan på dörren: Knack, knack!
— Vem är det?

klämma — сжимать, сдавливать
strax — скоро, тотчас же
kasta sig över — наброситься
äta upp i ett nafs — проглотить
senast — в последний раз
stänga — закрывать
medan — в то время как
vänta — ждать
efteråt — после этого

Först blev Lilla Rödluvan rädd, när hon hörde vargens grova röst, men så **tänkte** hon att det var nog för att mormor var förkyld, och så **svarade** hon:
— Det är Lilla Rödluvan, ditt barnbarn. Jag kommer med pannkakor och smör från mor.
Vargen **gjorde sig till** med rösten och sa:
— Kläm på klinkan, så öppnar dörren sig.
Rödluvan **klämde** på klinkan och dörren **öppnade** sig. När vargen **såg** henne komma in **gömde** han sig under täcket och **sa**:
— Sätt pannkakorna och smöret på spisen och kom och lägg dig hos mig.

rädd — испуганный
grov — грубый
nog — наверняка
förkyld — простуженный
att gömma sig — прятаться
täcke — одеяло
spis — плита

Lilla Rödluvan **klädde av sig** och skulle just krypa ner i sängen. Men hon **blev** mycket förskräckt när hon **såg** hur mormor **såg ut** utan kläder. Hon sa:
— Men mormor, så långa armar du har!
— Det är för att jag ska kunna krama dig bättre, svarade vargen.

krypa ner — заползти под
förskräckt — напуганный
utan kläder — без одежды
armar — руки
för att jag ska kunna — чтобы я могла
krama — обнимать

— Men mormor, så långa ben du har!
— Det är för att jag ska kunna springa fortare, mitt barn.
— Men mormor, så stora öron du har!
— Det är för att jag ska kunna höra dig bättre, mitt barn.
— Men mormor, så stora ögon du har!
— Det är för att jag ska kunna se dig bättre, mitt barn.
— Ja men mormor, så vassa tänder du har!
— Det är för att jag lättare ska kunna äta upp dig!
Och med dessa ord **kastade sig** den grymma vargen över Lilla Rödluvan och **åt upp** henne.

ben — ноги
öron — уши
ögon — глаза
tänder — зубы
vass — острый
grym — жестокий

Упражнение № 4. *Для выделенных в тексте глаголов дайте инфинитив, форму настоящего времени и перевод.*

Образец: gick — går — att gå — идти

Прошедшее время	Настоящее время	Инфинитив	Перевод
var			
bodde			
kunde			
passade			
kallade			
sa			
gav sig iväg			
tog			
mötte			
hade			
vågade			
arbetade			
frågade			
visste			
svarade			
sprang			
stannade			
jagade			
gjorde			
fann			
knackade			
försökte			
låg			
klämde			

Окончание таблицы

Прошедшее время	Настоящее время	Инфинитив	Перевод
öppnade			
åt upp			
stängde			
gick			
la sig			
väntade			
tänkte			
gömde			
klädde av sig			
blev			
såg ut			
kastade sig			

Упражнение № 5. *Ответьте на вопросы письменно.*

1. Vad sydde mormor till Lilla Rödluvan? ....
2. Vad bakade mamma till mormor? ....
3. Var bodde mormor? ....
4. Hur gick Lilla Rödluvan dit? ....
5. Vem mötte hon i skogen? ....
6. Vad sa vargen till Lilla Rödluvan? ....
7. Vad gjorde Lilla Rödluvan medan hon gick den längsta vägen till mormor? ....
....
8. Vad gjorde vargen hemma hos mormor?
9. Är det farligt att stanna och lyssna på en varg? ....
10. Visste Lilla Rödluvan om det? ....
11. Vad gjorde vargen efter att han hade ätit upp mormor? ....
12. Varför blev Lilla Rödluvan rädd? ....
13. Vilka arbetade i närheten av stället, där Lilla Rödluvan och vargen stod och pratade i skogen? ....
....
14. Vad frågade Lilla Rödluvan vargen? ....
15. Vad slutar sagan med? ....

Упражнение № 6. *Переведите на шведский язык письменно.*

1. Давным-давно жила-была одна девочка. ....
2. Волк набросился на девочку. ....
3. Я иду к бабушке с блинами и горшочком масла. ....
4. Она пошла через лес. ....
5. И там встретила волка. ....
6. Это опасно — останавливаться и разговаривать с волками. ....
7. собирать орехи и делать букеты из цветов. ....
8. ловить бабочек. ....
9. Волк спрятался под одеяло. ....

10. Волк был голодным и очень жестоким. ....
11. Он проглотил бабушку. ....
12. Это чтобы лучше тебя видеть. ....
13. Какие у тебя длинные ноги. ....
14. Волк изменил голос. ....
15. Красная Шапочка постучала в дверь. ....

Упражнение № 7. *Вставьте пропущенные слова в текст. Проверьте себя с помощью текста «Красная Шапочка» на с. 161.*

Det **var** .... en liten flicka som **bodde** .... och som **var** så söt att ingen **kunde** bli sötare. Hennes mor **var** innerligt förtjust i .... och hennes .... ännu mer. Mormor hade sytt en liten röd .... till henne, och den **klädd**e henne så bra, att alla .... henne Lilla Rödluvan.

En dag när Rödluvans mor hade bakat .... och gjort ...., **sa** hon till Rödluvan:

— **Jag har hört** att mormor är ....; gå du till henne och se hur hon har det och ta med dig pannkakor och en liten .... med ....

Rödluvan **gav sig** raskt **iväg** till .... som **bodde** i en annan .... Hon **tog vägen** genom ...., och där **mötte** hon Vargen, som **hade** stor .... att ta henne, men han **vågade** inte på grund av några vedhuggare som .... i närheten. Han **frågade** henne vart hon skulle ta vägen. Det stackars barnet **visste inte** att det är .... att stanna och .... på en varg, så hon **svarade**:

— Jag ska till mormor med .... och en liten .... med smör från mor.

🎧 Текст № 2: Pia berättar vad hon gjorde igår • Пия рассказывает, как прошёл вчерашний день

Igår **var** det lördag, så vi **hade** inga lektioner. Jag **sov** till klockan nio på morgonen. Då **gick** jag upp, **tog** en dusch, **klädde på mig** och **borstade** tänderna. Sedan **åt** jag frukost. Jag **drack** te och **åt** en macka, som jag brukar på morgonen. På förmiddagen **skulle** jag **gå** på aerobics med Rebecka, men hon **ringde** och **sa** att hon inte kunde komma, för hon **hade** ont i huvudet och **mådde** inte bra. Så det **blev** inte av. Jag **hade** inte lust att gå ensam.

Ute **sken** solen, så jag **bestämde mig** för att gå en promenad istället. Jag **gick** längs älven in till centrum. Det **var** så vackert och soligt ute att man nästan **kunde** tro att det **var** sommar, fast det **var** i slutet av september. När jag **kom** till centrum **tittade** jag lite i olika affärer, men jag **köpte** inget. Det **fanns** faktiskt några rätt snygga toppar på H&M, men jag har redan så mycket kläder och **ville** inte slösa pengar i onödan. Sedan **lämnade** jag tillbaka en bok på bibblan, **handlade** lite mat på Åhlens och efter det **tog** jag bussen hem.

Hemma **lagade** jag middag och sedan **pluggade** jag ett tag. Någon gång vid tretiden **ringde** Maria, en klasskompis. Hon **frågade** vad jag **gjorde**. “Inget speciellt”, **sa** jag, ”men jag **tänkte** kanske gå på bio ikväll. Det går en fransk film på Filmstaden, som verkar bra. Fast den börjar inte förrän klockan åtta.” Då **frågade** hon om hon **fick** följa med. “Det är klart”, **sa** jag. “Om du vill”. Och så **berättade** jag vad jag **visste** om filmen. Maria **bestämde sig** för att följa med och vi **bestämde** att vi skulle träffas utanför hennes hus och sedan cykla in till stan tillsammans.

Vid kvart i sex **cyklade** jag till Maria, men på vägen till Ålidhem, stadsdelen där hon bor, **kom** jag **på** att jag inte **visste** exakt var hon **bodde**. Så jag **fick** ringa henne och fråga! När jag **kom fram stod** hon redan och **väntade** utanför huset. “Hej Maria!”, **sa** jag. “Pia!”, **sa** hon och **skrattade**, “jag **trodde** du **var** alldeles vilse!”

Sedan **cyklade** vi till stan och **gick** på kafé och på bio, precis som vi **ville**. Filmen **var** jättebra, och det **blev** en väldigt trevlig kväll, tycker jag. Det är precis så där man ska ha det.

Слова и выражения к тексту

borsta (1) **tänder** — чистить зубы
exakt — точно
faktiskt — зд.: между прочим
följa (2) **med** — пойти с (кем-нибудь)
gå (4) **en promenad** — пойти на прогулку
istället — вместо

lämna (1) **tillbaka en bok på bibblan** — сдать книгу в библиотеку
mack|a *-an*, *-or* — бутерброд, обычно большой
någon gång vid tretiden — где-то около трех
rätt snygga — довольно симпатичные
slösa (1) **pengar i onödan** — тратить деньги попусту/на всякую ерунду
verka (1) — казаться, выглядеть

КОММЕНТАРИИ

- **På förmiddagen skulle jag gå på aerobics.** — *В первой половине дня я собиралась идти на аэробику.*
- **Det blev inte av.** — *Но ничего не вышло.*
- **Den börjar inte förrän klockan åtta.** — *Фильм начнётся не раньше восьми.*
- **Då frågade hon om hon fick följa med.** — *Тогда она спросила, можно ли ей пойти со мной.*
- **Kom jag på att jag inte visste.** — *Я поняла, что не знала.*
- **Så jag fick ringa henne och fråga.** — *Так что мне пришлось ей звонить и спрашивать.*
- **Jag trodde du var alldeles vilse.** — *Я думала, ты заблудилась.*
- **Det är precis så där man ska ha det.** — *Вот так и надо проводить время.*

Упражнение № 8. *Расскажите, что вы делали вчера, употребляя простое прошедшее время.*

Igår . . . .

Упражнение № 9. *Прослушайте текст и впишите пропущенные слова и фразы.*

1. I måndags . . . .
2. I tisdags . . . .
3. I onsdags . . . .
4. I torsdags . . . .
5. I fredags . . . .
6. Igår . . . .
7. Idag . . . .

Страноведение. Корабль «Васа»

В Швеции хранится один из самых известных старинных кораблей, дошедший до нас в сохранности благодаря особой процедуре — пропитке и увлажнению корпуса. Как это получилось? Дело в том, что корабль даже не успел отправиться в плавание: он затонул всего в нескольких сотнях метров от берега. Читайте об истории корабля «Васа», названного в честь короля Густава Васы, и о том, как его поднимали со дна моря, в этом небольшом тексте. Вы можете также посетить сайт музея по адресу: www.vasamuseet.se

Regalskeppet Vasa

Vasa är namnet på ett krigsfartyg som byggdes på 1600-talet. Fartyget är väldigt stort. Det har flera våningar, är 62 meter långt, 12 meter brett och väger 1300 ton. När det skulle ut på sin första resa stod det mycket folk och tittade på. Men bara några hundra meter från land sjönk Vasa.

1956 hittade man fartyget på 32 meters djup. 1961 tog man upp skeppet på land. Nu finns det i ett särskilt museum, Vasamuseet, i Stockholm. Fartyget ger en mycket intressant och spännande inblick i svensk historia.

Слова и выражения к тексту

brett — в ширину
långt — в длину
djup -_et_ — глубина
fartyg -_et_, = — корабль
krigsfartyg -_et_, = — военный корабль
land -_et_ — суша
på 1600-talet — в XVII веке
regalskepp -_et_, = — королевский корабль
sjunka (4) — тонуть
skepp -_et_, = — корабль
särskild — особенный
ta (4) **upp** — поднять
väga (2) — весить

Примечание: **Fartyget ger en mycket intressant och spännande inblick i svensk historia.** — *Корабль даёт интересную и увлекательную информацию об истории Швеции.*

SVENSK HUMOR • ШВЕДСКИЙ ЮМОР

Flygvärdinnan i planets högtalare:
— Tyvärr har vi bara 40 middagar med oss, men vi är 100 passagerare. De som är vänliga att avstå sin mat till någon annan erbjuder vi gratis drinkar under hela resan.
En timme senare återkom flygvärdinnan:
— Om det är någon som vill ändra sig så har vi 39 middagar kvar.

Стюардесса объявляет пассажирам самолёта:
— К сожалению, у нас только 40 обедов на 100 пассажиров. Тем, кто любезно согласится отдать свой обед другому, мы предлагаем бесплатные напитки весь полет.
Через час — новое объявление от стюардессы:
— Если кто-то передумал, у нас осталось ещё 39 обедов.

Страноведение. Телефонный разговор

Когда швед поднимает трубку, он обычно называет своё имя, или номер телефона, или фамилию семьи, которой принадлежит дом. Вам тоже следует представиться. Когда вас просят произнести ваше имя по буквам по телефону, вы обычно говорите: «Б как Борис; В как Владимир» — и т. д. В Швеции тоже существует стандартный набор имён, которым все пользуются. Прочитайте и попробуйте запомнить.

Bokstaveringsalfabetet:

A	Adam	**O**	Olof
B	Bertil	**P**	Petter
C	Cesar	**Q**	Qvintus
D	David	**R**	Rudolf
E	Erik	**S**	Sigurd
F	Filip	**T**	Tore
G	Gustav	**U**	Urban
H	Helge	**V**	Viktor
I	Ivar	**W**	Wilhelm
J	Johan	**X**	Xerxes
K	Kalle	**Y**	Yngve
L	Ludvig	**Z**	Zäta
M	Martin	**Å**	Åke
N	Niklas	**Ä**	Ärlig
		Ö	Östen

Урок 19

Грамматика

Настоящее совершенное время (перфект)

Jag har hört att mormor är sjuk. — *Я слышала, что бабушка больна*. В этой фразе используется настоящее совершенное время. Настоящее совершенное время образуется с помощью вспомогательного глагола **har** и специальной формы основного глагола и используется для обозначения действия,

1) **о котором неизвестно, когда точно оно произошло;**
2) **время которого еще не закончилось;**
3) **в котором важно не само действие, а его фактический результат в настоящем.**

Jag **har tittat** mycket på teve. — *Я много смотрел телевизор* (неизвестно когда, смотрел и смотрю до сих пор).

Jag **har bott** i Lund i två år. Jag har en lägenhet i centrum. — *Я живу в Лунде уже два года. У меня есть квартира в центре* (я жил и продолжаю жить в Лунде).

Jag **har tappat** mina nycklar. — *Я потерял ключи* (не важно, когда я их потерял, важно, что ключей нет).

Это время преимущественно употребляется в разговорной речи. Его часто называют перфектным временем или перфектом.

Наречия, с которыми употребляется перфектное время:
redan — *уже*
inte än — *ещё нет*
alltid — *всегда*
aldrig — *никогда*
Наречия и частица **inte** обычно ставятся после вспомогательного глагола **har**:
Jag har **aldrig** varit i Afrika. — *Я никогда не был в Африке*.
Jag har **inte** sett den här filmen. — *Я не видел этот фильм*.

Образование вопросительной формы

Вопрос в настоящем совершенном времени звучит следующим образом:
Har du sett den här filmen? — *Ты видел этот фильм?*

Вопросительная форма образуется с помощью вспомогательного глагола **att ha** в форме настоящего времени (**har**) и третьей формы глагола, которая зависит от класса глагола и которую часто называют ***супином***. У разных классов глагола супин образуется по-разному:

Класс глагола	Образование супина	Пример
1-й класс	основа гл. + **t**	att titta — tittat *смотреть — смотрел*
2-й класс	основа гл. + **t**	att stänga — stängt *закрыть — закрыл* att läsa — läst *читать — читал*
3-й класс	основа гл. + **tt**	att bo — bott *жить — жил*
4-й класс	форма образуется по-разному	att gå — gått *ходить — ходил* att ta — tagit *взять — взял*

Полную таблицу неправильных глаголов можно найти в конце самоучителя, а пока запомните форму супина наиболее часто встречающихся неправильных глаголов.

Инфинитив	Настоящее время	Прошедшее время	Супин	Перевод
bli	blir	blev	**blivit**	*становиться*
dricka	dricker	drack	**druckit**	*пить*
finnas	finns	fanns	**funnits**	*находиться*
få	får	fick	**fått**	*получать*
förstå	förstår	förstod	**förstått**	*понимать*
ge	ger	gav	**gett**	*давать*
gå	går	gick	**gått**	*идти*
göra	gör	gjorde	**gjort**	*делать*
ha	har	hade	**haft**	*иметь*
komma	kommer	kom	**kommit**	*приходить*
kunna	kan	kunde	**kunnat**	*мочь*
ligga	ligger	låg	**legat**	*лежать*
se	ser	såg	**sett**	*видеть*
sitta	sitter	satt	**suttit**	*сидеть*
skriva	skriver	skrev	**skrivit**	*писать*
sova	sover	sov	**sovit**	*спать*
stå	står	stod	**stått**	*стоять*
säga	säger	sa (sade)	**sagt**	*говорить*
ta	tar	tog	**tagit**	*брать*
vara	är	var	**varit**	*быть*
veta	vet	visste	**vetat**	*знать*
äta	äter	åt	**ätit**	*есть, кушать*

Упражнение № 1. *Образуйте из прошедшего времени настоящее совершенное время.*

Образец: Jag drack te. — Jag har druckit te.

1. Han kom hem. . . . .
2. Jag ringde till mamma. . . . .
3. Hon köpte tidningen. . . . .
4. Mats duschade. . . . .
5. Jag tittade på teve. . . . .
6. Vi träffade vänner på stan. . . . .
7. Jag såg en vacker fågel. . . . .
8. Stina åkte till Sverige. . . . .
9. Sven bodde i Lund. . . . .

Упражнение № 2. *Раскройте скобки, поставив глаголы в форму настоящего совершенного времени, и переведите письменно на русский язык.*

Образец: (bo(3)). Pia har bott i Karlskrona nästan hela sitt liv, men nu har hon flyttat till Umeå.

1. (bo (3)). Kajsa har . . . . i Umeå i ett halvår. Hon har en lägenhet på Carlshem . . . .
. . . .
2. (tappa (1)). Jag har . . . . mina nycklar. Jag vet inte var de är . . . .
. . . .
3. (glömma (2)). Jag har . . . . vad min granne heter i förnamn . . . .
. . . .
4. (göra (4)). Jag behöver inte duscha. Det har jag redan . . . .
. . . .

5. (resa (2)). Lina har . . . . väldigt mycket. Hon har varit i alla världsdelar utom Oceanien . . . .
. . . .
6. (arbeta (1)). Lars behöver inte arbeta idag. Han har redan . . . . mycket . . . .
. . . .
7. (dricka (4)). Drick inte mer mjölk! Du har ju redan . . . . en massa öl! . . . .
. . . .
8. (äta (4)). Har du . . . . sushi någon gång? — Ja, det har jag. Många gånger . . . .
. . . .

🗝 **Упражнение № 3.** *Прочитайте текст и напишите ответ Пии на вопросы её мамы, перечислив в настоящем совершенном времени всё, что делали Пия с Кайсой. (Пия решила рассказать своей маме об их первом дне в Стокгольме.)*

Pias och Kajsas dag i Stockholm

Pia och Kajsa har åkt till Stockholm tillsammans. Första dagen hade de det jättebra och gjorde jättemycket. De kom på morgonen med nattåget. Det första de gjorde var att äta frukost på ett kafé på Centralstationen. Sedan åkte de till vandrarhemmet där de bokat rum och lämnade sitt bagage. Efter det åkte de båt till ön Djurgården och där promenerade de i flera timmar. När de blev trötta tog de spårvagnen tillbaka till centrum. De åt glass och vilade sig lite i parken “Humlegården”, sedan åkte de tunnelbana till stadsdelen Södermalm och promenerade där och tittade på den vackra utsikten över stan. Efter det gick de på konsert med en grupp från Rumänien och sedan gick de på restaurang i Gamla stan. Då ringde Pias mamma.

— Hej Pia! sa hon. Hur är det med er? Vad har ni gjort idag? Jag är så nyfiken, berätta allt!

Слова и выражения к тексту

nyfiken — любопытный
jag är nyfiken — мне очень хочется знать, мне любопытно
stadsdel *-en*, *-ar* — часть города, район
tunnelbana *-n* — метро
utsikt *-en*, *-er* — вид на город
vandrarhem *-met,* = — хостел, гостиница
vila (1) — отдыхать

Hej Mamma!

Vi har . . . .

Предпрошедшее время

Если в прошлом происходят два действия и одно из них **предшествует другому**, т. е. происходило до момента совершения второго действия, то для описания более раннего действия употребляются глаголы в форме **предпрошедшего времени**.

Например:

När jag kom hem hade du redan lagat mat. — *Когда я пришёл домой, ты уже приготовил еду* (сначала ты приготовил еду, а потом я пришёл домой).

Jag hade somnat när du ringed. — *Я уже заснул, когда ты позвонил* (я сначала заснул, а потом ты позвонил).

Mormor hade sytt en liten röd luva till sitt barnbarn och därför kallade alla flickan “Lilla Rödluvan”. — *Бабушка сшила красную шапочку внучке, и поэтому все звали девочку Красная Шапочка* (сначала бабушка сшила шапочку, а потом все стали называть девочку Красной Шапочкой).

En dag när mamma hade bakat pannkakor sa hon till Rödluvan… — *Однажды, когда мама испекла блины, она сказала Красной Шапочке…* (сначала мама испекла блины, а потом сказала Красной Шапочке).

Образование форм предпрошедшего времени

Предпрошедшее время образуется с помощью формы прошедшего времени вспомогательного глагола **att ha** — **hade** и третьей формы глагола (супина):

Hade + gjort, **bott**, **flugit** и т. д.

🔑 **Упражнение № 4.** *Сделайте из двух предложений одно. Используйте предпрошедшее время. Начинайте со слова* ***när****.*

Образец: | Mamma kommer hem. Riita har bakat en kaka. — När Mamma kom hem hade Riita bakat en kaka. |

1. Pappa kommer hem. Riita har redan gjort sina läxor. ....
2. Pia kommer till Stationskaféet. Kajsa har redan druckit upp sitt kaffe. ....
....
3. Pia blir färdig (закончила) med laborationen (опыт). Alla andra har redan gått hem. ....
....
4. Fredrik bestämmer sig för att åka till Umeå. Alla biljetter har tagit slut (кончились). ....
....

🎧 ДИАЛОГ: KAJSA OCH PIA PRATAR OM RESOR • КАЙСА И ПИЯ ГОВОРЯТ О ПУТЕШЕСТВИЯХ

K.: Pia, har du varit i Kina?

P.: Nej, jag har aldrig varit i Kina, men jag har varit på Island.

K.: På Island? Vad spännande! Island låter så exotiskt. Vad gjorde du där?

P.: Jag åkte dit med min orkester. Jag spelade mycket klarinett när jag var yngre.

K.: Och hur var det där?

P.: Ganska annorlunda. Det fanns inga träd, bara låga buskar. Men det var väldigt vackert ändå. Bergen var vackra och landskapet var fantastiskt. Och så tittade vi på de varma källorna, de som kallas ”geisrar”, du vet. Men något jag inte riktigt hade väntat mig var att hitta McDonald’s även på Island. Och du, har du varit i något exotiskt land?

K.: Nej, aldrig i något riktigt exotiskt. Men jag har varit i Serbien. Jag var i Belgrad. Det är en väldigt intressant stad, där man kan se spår av både slavisk och turkisk kultur. Där drack jag den bästa cappuccino jag har druckit i hela mitt liv, med det tjockaste skummet. Jag har varit i Kiev också.

P.: I Kiev? Dit skulle jag också vilja åka. Vad gjorde du där?

K.: Jag åkte båt på floden Dnepr, promenerade i parkerna och åt ukrainsk mat.

P.: Det låter trevligt! Jag har inte varit i Ukraina, men jag har varit mycket i Ryssland. Jag studerade ryska där, först i Moskva och sedan i St. Petersburg. Jag har rest runt lite också.

K.: Valter har också studerat ryska i Moskva. Vi träffades där.

P.: Ja, du har sagt det. Har du varit i Italien och hälsat på honom någon gång, förresten?

K.: Ja, jag har varit hos honom i Rom och dessutom har jag varit i Florens, Bologna, Ravenna och några andra småstäder.

P.: Har du sett Spanska trappan och Panteon?

K.: Ja, det har jag, men jag tyckte ännu mer om Ostia antica.

P.: Vad är det?

K.: En gammal romersk stad. Den övergavs av sina invånare och låg under jorden i två tusen år. Sedan hittades den av arkeologer. Den är precis som en riktig stad: där finns gator, ett panteon, en teater, ett badhus, en marknad, en hamn och en skola. Men fontänerna är utan vatten och det går inga människor på gatorna.

P.: Det låter jätteintressant! Jag har aldrig varit i Italien. Jag har inte varit vid Medelhavet över huvud taget. Men när man tittar på foton från Italien till exempel ser det underbart ut. Jag skulle också vilja åka dit, eller kanske till något annat land vid Medelhavet, som Frankrike eller Kroatien till exempel!

Слова и выражения к тексту

annorlunda — другой
badhus *-et*, = — бассейн, бани, термы
busk|e *-en*, *-ar* — кустарник
hamn *-en*, *-ar* — гавань
invånare *-n*, = — житель
käll|a *-an*, *-or* — источник
låta (4) — звучать
Medelhavet — Средиземное море
romersk — римский
se (4) **ut** — выглядеть
skum *-met* — пена
underbart — удивительно
överge (4) — покинуть
över huvud taget — вообще

Примечание: **Men något jag inte riktigt hade väntat mig var att hitta McDonald's även på Island**. — *Но я совсем не ожидала найти в Исландии «Макдоналдс».*

Упражнение № 5. *Напишите, в каких странах были Пия и Кайса и что видели. Пишите полными предложениями. В третьей колонке напишите, в каких странах были вы сами и что видели.*

Kajsa	Pia	Jag
Kajsa har varit i Serbien, i staden Belgrad. Där har hon		

Упражнение № 6. *Заполните пропуски подходящими существительными (выберите из списка).*

(*злой*)	Arg som	en myra — *муравей*
(*сильный*)	Stark som	en åsna — *осёл*
(*смелый*)	Modig som	en gris — *свинья*
(*боязливый*)	Rädd som	en mus — *мышь*
(*верный*)	Trogen som	en räv — *лиса*
(*грязный*)	Smutsig som	en hare — *заяц*
(*тихий*)	Tyst som	ett lejon — *лев*
(*гордый*)	Stolt som	en hund — *собака*
(*хитрый*)	Listig som	ett bi — *пчела*
(*ленивый*)	Lat som	en oxe — *бык*
(*трудолюбивый*)	Flitig som	ett lamm — *ягнёнок*
(*свободный*)	Fri som	en tupp — *петух*
(*упрямый*)	Envis som	en fågel — *птица*
(*добрый*)	Snäll som	

🗝 **Упражнение № 7.** *Соедините два слова в одно и сопоставьте его с русским переводом. Помните, что получившееся в результате составное слово будет иметь тот артикль, который имеет последнее слово.*

Например: ***ett*** *ord* + ***en*** *bok* = ***en*** *ordbok.*

ett ord ett ord	**mat** en affär	корм для кошек словарь	

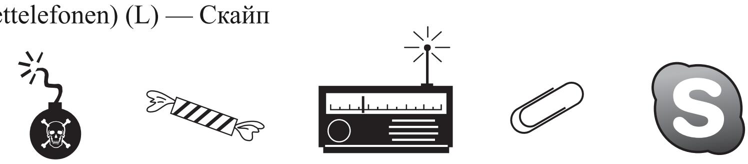
Окончание таблицы

en bank	en bok	сумочка	
en klass	en affär	корзина (в магазине)	
mat	en flaska	банковская карточка	
en buss	ett förråd	словарный запас	
mat	en korg	классная комната	
kvälls	en kurs	винная бутылка	
en morgon	en säck	кухонный стол	
kläd	en sked	эскалатор	
te	en station	гастроном	
en säng	en tidning	автовокзал	
ett pass	en trappa	утренняя газета	
rull	en väska	чайная ложечка	
köks	ett bord	фото на паспорт	
ett vin	ett foto	магазин одежды	
varu	ett kort	вечерние курсы	
en hand	ett rum	постельное бельё	
en katt	kläder	еда, которую берут с собой	

Упражнение № 8. *Перед вами список предметов. Выберите те из них, которые, по вашему мнению, были изобретены шведами.*

Svenska uppfinningar • Шведские изобретения

sockerbit (A) — рафинад (кусок сахара)
datormus (B) — компьютерная мышка
säkerhetsnål (C) — английская булавка
blixtlås (D) — застёжка «молния»
frisbee (E) — летающая тарелка (фрисби)
kaffefilter (F) — фильтр для кофе
Skype (internettelefonen) (L) — Скайп
Niveakräm (G) — крем «Нивея»
polkagrisar (H) — карамель, обычно с красными и белыми полосками
radio (I) — радио
gem (J) — скрепка
dynamit (K) — динамит

Упражнение № 9. *Вставьте нужную форму глагола. Обращайте внимание на время.*

1. förstå (4) — Jag . . . . inte vad du säger.
2. vara (4) — Det har . . . . så kallt i år.
3. stå (4), titta (1) — Jag . . . . och . . . . på tavlan på museet.
4. ligga (4), läsa (2) — Igår . . . . jag och . . . . till klockan tolv.
5. göra (4) — Jag har inte . . . . något idag.
6. glömma (2), lägga (4) — Han har . . . . var han hade . . . . sina nycklar.
7. tvätta (1) — Förra veckan . . . . jag gardinerna.
8. vara (4) — Klockan . . . . två när Sara kom hem.
9. komma (4) — Kan du . . . . nästa vecka?
10. gilla (1) — Ylva har aldrig . . . . röda rosor.
11. se (4) — Jag har redan . . . . den där filmen.
12. bo (3) — Förut . . . . Staffan i Lund, men nu . . . . han i Malmö.

13. lyssna (1) — Varför . . . . du inte på mig? Det jag säger är viktigt!
14. kosta (1) — Det sägs att maten . . . . mycket nuförtiden.
15. gå (4) — Vill du . . . . på bio ikväll?
16. arbeta (1) — Martin . . . . inte förra veckan, för han var sjuk.
17. skriva (4) — Idag har Sven . . . . tre brev.
18. sova (4) — Har du . . . . gott?
19. stjäla (4) — Någon har . . . . Pias cykel.
20. stå (4), vänta (1) — Kurt . . . . och . . . . i en halvtimme.

🎧 🗝 **Упражнение № 10.** *Прослушайте запись и определите, кто что сегодня делал: Кайса, Пия или ни та, ни другая.*

Vem har gjort det här?	Kajsa	Pia	Varken Kajsa eller Pia
Gått ut med hunden			X
Varit på universitetet			
Köpt biljetter till konserten			
Solat			
Fikat på kafé			
Druckit kaffe			
Varit och tränat			
Köpt en bok			
Gått på en föreläsning			
Pluggat			
Skrivit uppsats			
Åkt buss			
Träffat Johanna			
Handlat mat			

Запись

ДИАЛОГ: PÅ KAFÉ MECKA • В КАФЕ В ГОРОДЕ

Pia: Vad har du gjort idag, Kajsa?
Kajsa: Jag har varit på universitetet, gått på en föreläsning, druckit kaffe med Johanna, pluggat på biblioteket, köpt en bok på bokhandeln och så har jag tagit bussen hit till stan och träffat dig här på kaféet. Hurså?
P.: Har du köpt biljetter till konserten?
K.: Nej, det glömde jag! Jag kan köpa imorgon!
P.: Det behövs inte. Vi kan köpa dem tillsammans idag! Jag tror de säljs på Folkets hus.
K.: Vad bra! Det kan vi göra när vi har fikat klart. Vad har du gjort idag, då?
P.: Inget speciellt. Jag har skrivit på min uppsats nästan hela dagen. Och så har jag solat lite.

Слова и выражения к упражнению

uppsats *-en*, *-er* — сочинение, курсовая работа
sola (1) — загорать
varken... eller... — ни... ни...

Страноведение. Мумитролли

Все знают и любят забавных мумитроллей Туве Янссон из Финляндии. Но мало кто знает, что написана книга по-шведски, точнее, на финском варианте шведского, на котором говорит довольно много людей в Финляндии. Познакомьтесь поближе с вашими любимыми героями, на этот раз на их родном языке.

Mumintrollet

Mumintrollet är barnens stora favorit! Han bor på översta våningen i Muminhuset och därifrån har han hängt en repstege ned till gården. Mumintrollet beundrar Snusmumriken och sitter gärna och fiskar med honom. Mumintrollet är förtjust i Snorkfröken och ibland kan han vara lite svartsjuk.

Lilla My

Lilla My är liten, men väldigt vild! Hon ruvar alltid på något hyss, så det är bäst för var och en att vara på sin vakt. My är alltid till bekymmer för Mumindalens invånare, framför allt för Muminmamman.

Snusmumriken

Han är mumintrollens allra bästa kamrat, en klok och bekymmerslös vagabond, som bor i tält och vandrar söderut på vintern, när mumintrollen går i ide.

Слова и выражения к тексту

allra bästa kamrat — лучший приятель (**allra** — используется для усиления: наилучший приятель)
bekymmer — проблемы, неприятности
bekymmerslös — беззаботный
beundra (1) — восхищаться, уважать
förtjust — в восторге
framförallt — прежде всего
gård *-en*, *-ar* — двор
ide, gå i ide — уходить в зимнюю спячку
repsteg|e *-en, -ar* — веревочная лестница
ruva (1) **på något hyss** — планировать/задумывать какие-то шалости
tält *-en*, = — палатка
vagabond *-en*, *-er* — бродяга, странник
vandra (1) **söderut** — отправляться (странствовать) на юг
vara (4) **på sin vakt** — быть настороже
vara (4) **svartsjuk** — ревновать

А знаете ли вы, что известная детская писательница Туве Янсон писала и произведения для взрослых, в том числе проникновенные стихи о любви? В этом уроке вы найдете отрывок из одного стихотворения, очень красивого и грустного.

СТИХОТВОРЕНИЕ

Ur "Höstvisa" (Tove Jansson)

Vägen hem var mycket lång och ingen har jag mött,
Nu blir kvällarna kyliga och sena.

Kom trösta mig en smula för nu är jag ganska trött,
Och med ens så förfärligt allena.
Jag märkte aldrig förut att mörkret är så stort.
Går och tänker på allt det där man borde.
Det finns så mycket saker jag skulle sagt och gjort.
Och det är så väldigt lite jag gjorde.

Из «Осенней песни» (Туве Янссон)

Дорога домой была долгой,
и никого я не встретила.
Вечера становятся холодными и «поздними».
Приди, утешь меня немножко, я так устала.
И мне так одиноко.
Я никогда не замечала, что темнота такая огромная.
Иду и думаю о том, что следовало сделать...
Столько всего нужно было сказать и сделать,
А я сделала так мало.

Skynda dig älskade, skynda att älska.	*Спеши, любимый, спеши любить.*
Dagarna mörknar minut för minut.	*Дни становятся темнее минута за минутой.*
Tänd våra ljus, det är nära till natten	*Зажги наши свечи, ночь уже близко.*
Snart är den blommande sommaren slut.	*Скоро цветущее лето кончится.*
Jag letar efter nånting som vi kanske glömde bort,	*Я ищу то, что мы, наверно, забыли.*
Och som du kunde hjälpa mig att finna.	*То, что ты мог бы помочь отыскать.*
En sommar går förbi, den är alltid lika kort,	*Лето проходит, как всегда короткое.*
Den är drömmen om det man kunnat vinna.	*Оно как мечта о том, что могло бы быть.*
Du kommer kanske nånting förrän skymningen är blå,	*Может быть, ты придёшь до того, как сумерки станут синими,*
Innan dagarna är torra och tomma.	*До того, как дни станут пустыми и голыми.*
Kanske hittar vi varann...	*Может, тогда мы найдём друг друга...*

Страноведение. Музеи под открытым небом

У шведов есть две страсти: история и простая крестьянская жизнь на лоне природы. Поэтому практически в каждом крупном городе есть музей крестьянской жизни под открытым небом. В такой музей свозят избушки обычных и зажиточных крестьян со всей округи и устраивают искусственную деревню. В Эстерсунде такой музей называется Jamtli, в Умео — Gammlia, а в Стокгольме — Скансен (Skansen). Самый интересный из таких музеев под открытым небом, пожалуй, в Эребру, там в старинных домиках живут реальные люди, в старинной пекарне выпекают хлеб, а в книжной лавке торгуют книгами, разве что к пристани больше не швартуются корабли. В других музеях летом нанимают актёров, которые, одевшись в национальные шведские костюмы, работают в кузнице, пекут хлеб или прядут, чтобы сохранять народные традиции. Летом в Скансене можно увидеть животных и птиц, которых держали шведские крестьяне: лошадей, поросят, коров, гусей, уток, а также диких животных, — например, лосей и волков. Дети просто обожают прогулки по Скансену.

Летом в таких музеях проходят фестивали народных песен и танцев, а зимой — рождественские базары и гулянья.

Урок 20

Грамматика

Будущее время

Практичные шведы редко пользуются будущим временем. Если уж они задумали что-то сделать, то скорее всего это сделают. Поэтому будущее у них часто выражено другими способами.

I. Через настоящее время:

Kommer du ikväll? — *Ты придёшь вечером*?

Jag ringer imorgon. — *Я позвоню завтра*.

Imorgon är det torsdag. — *Завтра четверг*.

Настоящее время используется, когда человек точно намеревается осуществить задуманное или когда точно известно, что что-то произойдёт завтра (например, по календарю завтра наступит четверг).

II. С помощью конструкции **att komma att göra något** — *собираться*, *планировать*:

Jag kommer att renovera huset i sommar. — *Я этим летом отремонтирую дом / Я собираюсь отремонтировать дом летом.*

Содержит в себе намерение: *я собираюсь*, которое не обязательно осуществится и зависит от внешних факторов (например, ремонт зависит от погоды, наличия денег, времени и т. д.).

III. С помощью глагола **att tänka** — *думать*, *планировать*:

Jag tänker se på tv ikväll. — *Я думаю посмотреть телевизор вечером*. Обратите внимание: при использовании этой конструкции инфинитивная частица **att** перед смысловым глаголом не ставится. Используется, когда человек планирует сделать что-то, но не обязательно это осуществит.

Будущее время используется, когда действие зависит от желания и намерения человека (например: *Мы хотим пожениться — и поженимся*), но ему могут помешать внешние факторы:

Vi ska gifta oss. — *Мы поженимся* (Мы хотим пожениться).

Maria och Pär ska åka till Paris på semester. — *Мария и Пер поедут в Париж в отпуск* (Мария и Пер хотят поехать в Париж в отпуск).

Jag ska bli läkare när jag blir stor. — *Я стану врачом, когда вырасту* (Я мечтаю стать врачом).

Образование форм будущего времени

Будущее время (futurum) образуется с помощью вспомогательного глагола **ska** и **инфинитива** смыслового глагола без инфинитивной частицы **att** (**ska + инфинитив**):

Lars **ska läsa** medicin på universitetet. — *Ларс будет изучать медицину в университете*.

Будущее время употребляется со следующими наречиями:

nästa dag, **vecka**, **söndag**, **månad** — *на следующий день / на следующей неделе / в следующее воскресенье / в следующем месяце*

imorgon — *завтра*

i övermorgon — *послезавтра*

om två dagar / om en vecka — *через два дня / неделю*

Наречия, а также отрицательная частица **inte** ставятся после **ska**.

Jag ska **inte** dricka mjölk. — *Я не буду пить молоко*.

Han ska **aldrig** börja röka. — *Он не собирается начинать курить*.

Образование вопросительной формы

Вопрос в форме будущего времени будет звучать так:

Ska du åka på semester i sommar? — *Ты поедешь летом в отпуск?*

⊷ **Упражнение № 1.** *Переведите на шведский язык письменно.*

Я собираюсь делать уроки вечером. . . . .

Я собираюсь за покупками завтра. . . . .

Лиса станет актрисой. . . . .

Лена и Юнас поедут в Африку летом. . . . .

Ларс покрасит машину в воскресенье. . . . .

Мы идём в кино вечером. . . . .

Я позвоню завтра. . . . .

Я буду работать в следующее воскресенье. . . . .

Через неделю я думаю сделать дома уборку. . . . .

⊷ **Упражнение № 2.** *Ответьте по-шведски на вопросы: что он делал? Что он делает? Что будет делать?*

Образец:

dricka kaffe, fiska, steka fisken — Gustav har druckit kaffe. Nu fiskar han. Sedan ska han steka fisken.

Britta: äta frukost — shoppa — titta på teve . . . .

Pelle: spela fotboll — göra läxor — sova . . . .

Sven: jobba — hämta barnen på dagis (забрать детей из детского сада) — berätta en saga för barnen . . .
. . . .
Kerstin: duscha — klä på sig — gå ut . . . .
Nina: spara pengar (накопить денег) — köpa en lägenhet — möblera lägenheten . . . .
. . . .
Mats: träffa Karin — gifta sig med Karin — skaffa barn (завести детей) . . . .
. . . .

Упражнение № 3. *Задайте вопросы к предложениям.*

Образец: Fredrik ska klippa sig (пострижётся) imorgon. — Ska Fredrik klippa sig imorgon?

Sista bussen går strax. . . . .
Det ska bli regn ikväll, tror jag. . . . .
Vi ska åka till Turkiet på semester. . . . .
Imorgon åker vi till mormor. . . . .
Jag tänker läsa en bok i sommar. . . . .
Siri ska flytta till Kongo om två år. . . . .
Stinas dotter ska bli lärare. . . . .
Jag tänker se en film på teve ikväll. . . . .
Restaurangen stänger om en kvart. . . . .
Det kommer att snöa på nyårsafton (канун Нового года, 31 декабря). . . . .
. . . .

Упражнение № 4. *Послушайте рассказ Кайсы и её друзей и отметьте, кто что сегодня сделал.*

person	**har gjort idag**	**är nu / gör nu**	**ska göra**
Kajsa	*kommit hem från universitetet*	*är trött*	*måste äta och vila lite*
Valter			
Pia			
Mykola			

Слова и выражения к упражнению

synd — жаль

nu känner jag mig sugen — теперь мне хочется

nämen hej — о, это ты! привет!

förslag *-et*, = — предложение

Текст № 1: Resan till Stockholm • Поездка в Стокгольм

Pia och Kajsa **tänker åka** till Stockholm och Oslo tillsammans. De måste planera resan ordentligt. De **tänker köpa** flygbiljetter på internet, hos SAS eller Flynordic. Sedan **ska de packa** ordentligt. På avresedagen är det viktigt att de vaknar i tid. De får ju inte missa flygbussen. Den går klockan halv nio. Det är viktigt att vara på flygplatsen i god tid. När de är framme i Stockholm **tänker** de **ta** flygbussen från Arlanda in till stan. Sedan **kommer** de nog **att dricka** kaffe **och äta** bullar på Centralstationen. De vill besöka några platser i Stockholm innan de **flyger** till Oslo. En av de platserna är Stadshuset, där Nobelfesten äger rum varje år. Stadshuset är en väldigt vacker byggnad. De **tänker** också **shoppa** lite och **promenera** i centrum. Pia tycker om Kungliga slottet. Kanske **kommer** de **att besöka** det också om de har tid. Nära slottet ligger Swedish Bookshop. Där kan man köpa böcker om Sverige på olika språk. De vill också ta bussen eller färjan ut till Djurgården. Där **tänker** de **gå** på Vasamuseet och titta på det legendariska skeppet Vasa och **gå** på Skansen, som är ett friluftsmuseum och en djurpark i ett. De **ska bo** på Vandrarhemmet af Chapman. Det är ett lite speciellt vandrarhem, eftersom det är i en båt. Båten ligger

vid Skeppsholmen, en ö som ligger centralt, nära Grand Hotel och Nationalmuseum. På den lilla ön finns även en vacker fästning, Castello, och utsikten är fin över Gamla stan och slottet. Moderna museet, ett museum för modern konst, ligger också där. Från kajen kan man ta en tur med båt ut i skärgården och titta på de vackra öarna och de stora vita färjorna som glider förbi. På kvällen **tänker** de **gå** på bio, kanske på biografen Zara, där man kan se nya franska filmer, eller **äta** på något mysigt ställe i Gamla stan.

Nästa dag **kommer** de **att åka** vidare till Oslo. Varken Pia eller Kajsa har varit där tidigare, men båda har hört att Oslo är en väldigt vacker stad. Det finns många intressanta museer där. Pia vill gå på Munch-museet. Kajsa vill köpa norska cd-skivor. Hon älskar norsk musik och norska artister som Sissel Kyrkjebjö, A-ha och De Lillos. Pia har en norsk kompis, så hon förstår norska. I Norge har man en annan valuta än i Sverige, norska kronor.

Stockholmarna kallar ibland sin stad "Skandinaviens huvudstad", eftersom Sverige är det största av de nordiska länderna. Både Oslo och Helsingfors är mycket mindre än Stockholm.

Слова и выражения к тексту

artist *-en, -er* — певец
avresedag *-en, -ar* — день отъезда
byggnad *-en, -er* — здание
djurpark *-en, -er* — зоопарк
flygbuss *-en, -ar* — автобус в аэропорт
friluftsmuse|um *-et, -es* — музей под открытым небом
färj|a *-an, -or* — паром
fästning *-en, -ar* — крепость
förbi — мимо
glida (4) — скользить
i ett — в одном
i rätt tid — вовремя
missa (1) — опоздать, пропустить
packa (1) — упаковать вещи, собраться
skärgård *-en* — шхеры
tur *-en, -er* — поездка, эскурсия
varken... eller... — ни... ни...
vidare — далее
ö *-n, -ar* — остров

Примечание: Edvard Munch är en världsberömd norsk konstnär. Hans mest kända verk är Skriet. När han målade det ville han visa hur ensam och rädd människan känner sig i den moderna världen.

Упражнение № 5. *Укажите, верны ли следующие утверждения (отметьте нужное поле галочкой).*

Правильно или нет?	*Sant eller fel?*	
Pia och Kajsa har bara tänkt åka till Stockholm.	□	□
Oslo brukar kallas "Skandinaviens huvudstad".	□	□
Pia och Kajsa ska övernatta (переночуют) på Grand Hotel.	□	□
Pia drömmer om att besöka Munch-museet i Oslo.	□	□
Skansen är ett friluftsmuseum.	□	□
Nobelmiddagen äger rum på Kungliga slottet.	□	□
Oslo är mycket mindre än Stockholm.	□	□

Упражнение № 6. *Ответьте на вопросы письменно.*

1. Ska Kajsa och Pia flyga eller åka tåg till Stockholm? . . . .
2. Vilka platser i Stockholm vill de besöka? . . . .
3. Var tror de att de kommer att äta i Stockholm? . . . .
4. Var ska de bo i Stockholm? . . . .
5. Var ligger Vandrarhemmet af Chapman? . . . .
6. Har du varit i Stockholm? . . . .
7. Vad tyckte du mest om i Stockholm? . . . .
8. Vad kan man köpa på Swedish Bookshop? . . . .
9. Vart ska Pia och Kajsa åka efter att de har varit i Stockholm? . . . .
10. Vilken känd person har bott i Oslo? . . . .
11. Vilka andra nordiska huvudstäder känner du till? . . . .
12. Vill du åka till Island någon gång? . . . .

Упражнение № 7. *Напишите, что вы будете делать в отпуске.*

På semestern ska jag...

СТИХОТВОРЕНИЕ
Pe tunnelbanan • В метро

В стокгольмском метро можно встретить самых разных персонажей. Об этом поет в своей песне «В метро» Miss Universum.

På tunnelbanan (Miss Universum)

Hej, jag är tokig
Hej, jag är alkoholiserad
Hej, jag köper alla mina kläder på Hennes och Mauritz
Hej, jag är snälla mamman
Hej, jag är tråkig
Hej, jag är supertråkig
Hej, jag är fet men sportar ändå
Hej, jag tror att jag är snygg
Hej, jag ska bli Don Juan när jag blir stor
....
Hej, jag är invandrarkvinna med mustasch
Hej, jag är montesoribarn med fibermakaroner
Hej, jag är tönt
Hej, jag försöker vara cool men jag lyckas inte
Hej, jag älskar Göran Greider
Hej, jag hatar min lillebror och försöker skada honom
Hej, jag är hundratio år och borde ligga i koma
Hej, jag är mongo
Hej, jag är homosexuell.........
Hej, jag är full
Hej, jag har testosteron
Hej, jag hatar barn.........
Hej, jag är fet och tar upp en och en halv plats
Hej, jag är mördare
Hej, jag vill inte leva längre
Hej, kom och hjälp mig
Hej, jag är knarkare
Hej, jag blev med barn när jag var fjorton år och har ingen pappa men är glad ändå
Hej, jag är byråkrat.........
Hej, jag har ingen framtid
Hej, jag har adopterat barn
Hej, jag har mobiltelefon.........

Hej, ursäkta men jag ska av här

В метро (Мисс Вселенная)

tokig — безумный
alkoholiserad — алкоголик
tråkig — скучный
fet — жирный
ändå — всё же
när jag blir stor — когда я вырасту

invandrarkvinna — эмигрантка
mustasch — усы
montesoribarn — учащийся по программе Монтесори (определённый тип школ)
fibermakaroner — макароны с клетчаткой
tönt — не крутой, «ботаник»
försöka — пытаться
cool — крутой
Göran Greider — поэт и журналист
hata — ненавидеть
att skada — поранить, навредить
mongo = mongoloid — монголоид (болезнь)
full — пьяный
ta upp — занимать
mördare — убийца
längre — дальше
knarkare — наркоман
bli med barn — забеременеть
framtid — будущее
adoptera — усыновить

jag ska av — я выхожу

🎧 Текст № 2: Internet • Интернет

Kajsa tillbringar mycket tid på internet.

Hon söker information för sina studier i litteraturvetenskap och svenska på olika internetsidor. Varje dag läser hon internettidningar: Expressen och Svensk bokhandel. Och en gång i veckan kollar hon sitt horoskop.

Hon skriver en massa mejl till vänner och släktingar. Hon har flera internet-vänner som hon träffat på olika internetsidor, till exempel på Polyglot, en sajt för språkintresserade.

Dessutom använder Kajsa icq och Skype. De flesta av hennes före detta klasskompisar har icq. På Skype (en internettelefon) pratar hon mest med Valter. Det är mycket billigare än att prata i vanlig telefon, men ibland är förbindelsen inte så bra. Igår när Kajsa och Valter pratade på Skype spelade Valter piano för Kajsa. Han kan alla hennes favoritlåtar utantill och spelar dem ofta för henne. Han är jätteduktig på att spela både gitarr och piano, tycker Kajsa. Valter och Kajsa skickar ofta bilder till varandra. Just nu har Kajsa fått bilder på lilla Beate, Valters systerdotter. Hon är världens sötaste bebis. Man kan chatta på Skype också.

Valter är mycket duktigare än Kajsa på internet och datorer. Han har en egen hemsida. Där kan man läsa hans favoritdikter av Heine, Majakovskij och Verlaine. Förut laddade Valter ner mycket filmer och musik från internet, men nu är det förbjudet i EU. Man kan få betala höga böter om man gör det.

Böcker är det också förbjudet att ladda ner från internet, men eftersom det finns många nya böcker i ryska elektroniska bibliotek läser Kajsa och Valter ofta från skärmen.

Internet är en bra uppfinning, tycker Pia. Idag är det nästan omöjligt att leva utan internet i Sverige. Man gör allt med hjälp av internet: köper biljetter och olika varor, kollar tidtabeller och adresser, betalar hyran och skriver mejl. Många dejtar med hjälp av internet. Det finns många sidor för människor som vill hitta sin kärlek. Internetdejting har blivit ett av de populäraste sätten att träffas i världen under de senaste åren.

Слова и выражения к тексту

använda (2) — использовать
dejting *-en* — свидания, поиск знакомств
enligt — согласно
förbindelse *-n*, *-r* — связь
förbjudet i EU — запрещено в Евросоюзе
gälla (2) — касаться
kolla (1) — смотреть, проверять
kunna (4) **utantill** — знать наизусть
ladda (1) **ner** — скачивать
leva (2) — жить
låt *-en*, *-ar* — песня
sid|a *-an*, *-or* — страница
hemsida — страничка в Интернете
skärm *-en*, *-ar* — экран, дисплей
söka (2) — искать
tillbringa (2) — проводить
under de senaste åren — в последние годы

Упражнение № 8. *Переведите следующие фразы на русский язык. Пометьте, какими функциями Интернета вы пользуетесь.*

1. chatta . . . .
2. använda icq . . . .
3. beställa/köpa varor på internet . . . .
4. skriva ut artiklar/filer . . . .
5. ladda ner böcker . . . .
6. ladda ner filmer . . . .
7. ladda ner musik . . . .
8. spara information på ett USB-minne . . . .
9. göra en egen hemsida . . . .
10. läsa internettidningar . . . .
11. besöka internetdejtingsidor . . . .
12. skapa en egen profil på en internetsida . . . .
13. läsa språk med hjälp av internet . . . .
14. skicka bilder och mejl till vänner . . . .
15. kolla program och tidtabeller . . . .
16. söka jobb . . . .

Упражнение № 9. *Если у вас есть страничка в Интернете, расскажите о ней. Если нет — напишите, что бы вы хотели на ней разместить.*

Kontaktannonser på Internet • Объявления о знакомстве по Интернету

Hej!

Jag är en 32-årig kille med humor, självdistans och finfina framtidsutsikter. Som dataingenjör har jag världen liggande för mina fötter.

Jag tycker om att gå på krogen och umgås med kompisar. Att köra snabba bilar är ett intresse som jag har haft så länge jag kan minnas.

Vad jag söker hos en kvinna är humor, intelligens och ett hyfsat vackert yttre. Om du delar mina intressen så är det ju så mycket bättre...

Vill du veta mer om mig är det bara att fråga.

Hej! Jag är en trevlig, ärlig och snäll tjej/kvinna som är 51 år och har tre barn. Ett utfluget och två varannan vecka.

Jag kan vara lite blyg för personer jag inte känner, men det brukar släppa efter ett tag. Annars är jag en glad tjej som har lätt för att skratta, men också kan vara allvarlig.

Jag tycker om promenader, att lyssna på musik, träffa vänner och att gå på pub eller på någon mysig restaurang ibland. Eller varför inte ta en god middag hemma med tända ljus och något gott att dricka till. Att bara vara kan också vara skönt.

Det var lite om mig och är det något mer du vill veta så fråga!

Skriv gärna några rader till mig!

Слова и выражения к тексту

allvarlig — серьёзный
ärlig — честный
blyg — застенчивый
dataingenjör *-en*, *-er* — инженер-программист
efter ett tag — через какое-то время
finfina framtidsutsikter — удачные перспективы на будущее
gå (4) **på krogen** — идти в ресторан
hyfsat vackert yttre — красивая внешность
kill|e *-en, -ar* **med självsdistans** — парень, способный смеяться над шутками над собой
köra (2) **snabba bilar** — водить быстрые машины
så länge jag kan minnas — так долго, сколько себя помню
skratta (1) — смеяться
slappna (1) **av** — расслабляться
tända (2) **ljus** — зажигать свечи
två varannan vecka — двое детей через неделю (родители в разводе)
umgås (4) **med kompisar** — общаться с друзьями
utfluget — уехавший из дома (ребёнок)
världen ligger för mina fötter — весь мир у моих ног

Упражнение № 10. *Напишите ваше воображаемое объявление о знакомстве. Не забудьте написать, с кем вы хотели бы познакомиться.*

Hej! Jag är...

Текст № 3: Anons • Объявление

А теперь почитайте отрывок из статьи о трёх принцах, которые решили найти своё счастье с помощью объявления о знакомстве, которое опубликовала газета «Экспрессен». Полную версию статьи ищите на сайте http://expressen.se/index.jsp?a=454741

TRE TREVLIGA PRINSAR SÖKER LÄMPLIGA BRUDAR.
SVAR SNARAST TILL DET SERBISKA KUNGAHUSET.

snarast — в ближайшее время

Vill du bli en prinsessa? Nu har du chansen!
Tre trevliga prinsar söker lämpliga brudar.
Svar snarast till det serbiska kungahuset.
Trion i fråga är 25-årige Peter och hans två år yngre tvillingbröder Philip och Alexander; alla med efternamnet Karadjordjevic och barnbarn till Jugoslaviens siste kung, Peter II.

lämplig brud — подходящая невеста
trion i fråga — тройка, о которой идёт речь
tvillingbror — брат-близнец
siste kung — последний король

Ingen av de exil-födda bröderna har ännu hittat några fruar. I en stort uppslagen artikel i den serbiska veckotidningen Story ställs frågan “Hur man blir prinsessa i Serbien?” — med underrubriken “Prinsessa sökes!”.

exil-födda — родившиеся в изгнании
i en stort uppslagen artikel — в большой статье на разворот
underrubrik *-en* — подзаголовок

“De är unga, vackra och perfekt utbildade. De har charm och humor, alltid med ett leende på läpparna. De stammar från ett av Europas äldsta kungahus, men deras titlar hindrar dem inte från att åka skidor, surfa, dansa och laga fantastiska måltider. De kungliga högheterna Peter, Philip och Alexander har också något annat gemensamt: de som bröderna gifter sig med kommer att bli prinsessor”.........

perfekt utbildade — прекрасно образованны
med ett leende på läpparna — с улыбкой на губах
stamma — происходить
att hindra — мешать, удерживать от
måltid — зд.: блюдо
något gemensamt — что-то общее

“Jag hoppas att sann kärlek existerar. Jag vill kunna fortsätta tro på mina ideal — sann kärlek är ett av dem. Jag kommer att hitta en, om hon hittar mig. Det är trevligt att möta någon som sedan blir en verklig vän, eftersom grunden till all kärlek är vänskap och tillit”, berättar Peter själv i kungafamiljens brudannons.

sann kärlek — истинная любовь
tro på ideal — верить в идеалы
grunden till kärlek — залог, основа любви
tillit — доверие

Упражнение № 11. *Прослушайте диалог и вставьте пропущенные слова и реплики.*
Kajsa pratar med Mykola om nyår.
K.: Mykola, ... ?
M.: Jag . . . . till Ukraina som vanligt. Jag . . . .
K.: . . . . ?
M.: Jag . . . ., titta på ukrainsk teve och . . . . Hon är bäst i världen på att laga mat. Och . . . . på jul och nyår?

K.: Jag kommer att vara i Umeå på julafton. Jag . . . . med min kompis Alexandra och hennes man. Vi ska äta . . . . mat: julskinka, köttbullar, korv och sånt.

M.: Och hur ska du fira nyår?

K.: Jag ska fira i Berlin med några vänner. Jag . . . . redan på annandagen, med flyg!

M.: Vad kul! . . . . Valter också att . . . . där?

K.: Självklart! Vi ska så klart fira nyår tillsammans.

M.: Då får ni ha det så trevligt, då!

K.: Tack . . . . God jul och gott nytt år!

Слова и выражения к упражнению

fira jul/nyår — отмечать Рождество / Новый год
god jul och gott nytt år — с Рождеством и с Новым годом!
julbord *-et*, = — рождественский стол
jullov *-et*, = — рождественские каникулы
och sånt = **och sådant** — и тому подобное
på julafton — 24 декабря
på juldagen — 25 декабря
på annandagen — 26 декабря
så klart — конечно

Страноведение. Знакомства в Швеции

Сегодня большинство шведов знакомятся по Интернету. Это так же обычно, как пойти в бар, и уже не считается «последним выходом». Но когда не было Интернета, люди знакомились по старинке — в гостях, в баре, на работе или по объявлению в газете, что тоже считалось необычным способом. Поэт и певец Улле Адольфсон рассказывает очень романтичную историю о двух людях, которым газета помогла найти друг друга.

Olle Adolphson
Signatur “Karlsson — Evig vår”

Det var när sommarnatten kom
med doft från skog och mark.
Då såg jag dig en enda gång
i Västerviks Folkets park.
Du var den vackraste jag sett
och hade ljusröd kjol.
Din hud var brun, ditt hår var slätt
och långt och blekt av sol.
Jag ödde bort den bästa chans
som livet nånsin ger.
Vi dansade en enda dans,
sen såg jag dig aldrig mer.
Jag undrar om du minns mig än,
och hur du har det nu.
Det var ju ganska länge sen —
om sommaren trettiosju...
...Och om du detta läsa får,
och du vill träffa mig,
så skriv till “Karlsson — Evig vår”
och vet att jag väntar dig.

Улле Адольфссон
Подпись «Карлсон — вечная весна»

Это было, когда пришла летняя ночь
С ароматами леса и почвы.
Я видел тебя только раз
В парке Вестервика.
Ты была самой красивой из тех, что я видел.
И на тебе была красная юбка.
Твоя кожа была загорелой, волосы гладкими,
Длинными и выгоревшими на солнце.
Я потерял лучший шанс,
Который когда-либо даёт жизнь.
Мы танцевали один-единственный танец.
И больше я тебя не видел.
Я спрашиваю, помнишь ли ты меня всё ещё
И как ты теперь живёшь.
Это было так давно…
Летом тридцать седьмого...
...И если ты прочитаешь эти строки
И захочешь меня встретить —
Напиши: «Карлсону — Вечная весна».
И знай, что я жду тебя.

А вот какой ответ получил Карлсон.

Helga Andersson	**Хельга Андерсон**
Jag läst din efterlysning nu min återfunne vän. Jag fattar att det var just Du, jag såg för 27 år sen...	*Я прочитала твое объявление, Мой вновь обретённый друг. Я поняла, что это тебя Я видела 27 лет назад...*
...Jag heter Helga Andersson jag väntar natt och dag. Kom Karlsson ta mig härifrån, kom Karlsson och gör mig glad!	*...Меня зовут Хельга Андерсон, Я жду ночью и днём. Приди, Карлсон, забери меня отсюда. Приди, Карлсон, и сделай меня счастливой!*

Страноведение. Шведские ресурсы в Интернете

Вы можете учить шведский язык прямо в Интернете, где выложены множество электронных учебников и полезных текстов.

Все ссылки, которые нужны для изучения шведского языка, вы найдёте на сайте: www.kreativpedagogik.nu

Из русских сайтов, на наш взгляд, самый лучший — www.franklang.ru

У русских, проживающих Швеции, есть свой сайт на русском языке — «Шведская пальма», там вы найдёте много интересной информации о Швеции и можете завести новых друзей: www.sweden4rus.nu

Там же есть удобный словарь, чат, форум и неплохая библиотека шведской литературы.

Те же, у кого нет Интернета, могут поймать «Радио Стокгольм» (его также можно слушать на сайте шведского посольства: www.sweden.ru) или радио «Голос России», вещающее на Швецию (на шведском языке).

В Интернете вы можете почитать: www.expressen.se, www.aftonbladet.se, www.svd.se, www.dn.se, www.veckorevyn.nu.

На сайте посольства (www.sweden.ru) и на сайте газеты «Афтонбладет» (www.aftonbladet.se) можно слушать радио, а на сайте www.sweden.se — музыку.

Шведские книги на шведском языке можно найти в магазине «Полиглот» в Москве или купить через сайт www.nordicbook.ru.

Старые шведские книги на шведском языке выложены в электронной библиотеке Projekt Runeberg по адресу: www.runeberg.org.

Сказки можно найти по адресу: www.omnibus.se, www.askero.se, www.ur.se, www.barnensbibliotek.se (с аудиозаписью).

О культурных мероприятиях, посвящённых Скандинавии, читайте на www.fennoscandia.ru или подпишитесь на рассылку шведского посольства. Также в Интернете на разных сайтах можно найти курсы шведского для начинающих.

Урок 21

В этом уроке вы узнаете о самом молодом редакторе популярного шведского женского журнала «Veckorevyn», местной «Пэрис Хилтон». Полную версию статьи можно найти по адресу: http://www.svd.se/dynamiskt/kultur/did_10775345.asp

Текст № 1: Ebba von Sydow, landets mäktigaste unga mediekvinna • Эбба фон Сюдов — самая влиятельная представительница СМИ в стране

FAKTA • ФАКТЫ

Namn: Ebba Mary Matilda von Sydow
Ålder: Född 1981
Född: I Örgryte i Göteborg, där hon också växte upp.
Studier: Journalistik vid University of Massachusetts, Boston och har arbetat bland annat på musiktidningen Grooves redaktion i Göteborg.
Aktuell 1: Ny chefredaktör för Veckorevyn i oktober.
Aktuell 2: Hennes första bok: Ebbas stil, en personlig stilguide. Om tio år tror hon sig ha skrivit ett gäng böcker: "Det blir en härlig serie böcker som kommer att sälja som smör och jag jobbar fortfarande med tidningar då. Jag vill ha en karriär inom tidningsvärlden".

А вот несколько цитат из новой книги Эббы.

Från "Ebbas stil — guiden till en glammigare garderob"
Köp ingenting genomskinligt.
Rött läppstift är vulgärt.
Bara för fulla tjejer är värre än tjejer som har så höga klackar att de inte klarar av att gå i dem.
Vita skor är aldrig snyggt, okej? En dag i ditt liv får du ha vita skor och det är på ditt eget bröllop.
Ta aldrig en killes nummer, ge honom ditt och låt alltid honom ringa först.
En äkta partyprinsessa är alltid hard to get.

Journalisten Ebba von Sydow är ett fenomen. Som jobbar häcken av sig i svindyra jeans och nu blir chefredaktör för Veckorevyn. Hon är också en trendsättare, som förvandlat shopping och glamour till en konst. Pressen kallar henne "den svenska Paris Hilton". Hon har gjort en riktig kometkarriär, via frilansjobb kom hon till Expressen, blev chef för Fredagsbilagan och fortsätter nu till Veckorevyn. Hon har blivit en betydande maktfaktor i det svenska medielandskapet och husgud för många tjejer. Många journalister kritiserar Ebba för att hon är intresserad bara av mode och inte av sociala frågor.

Слова и выражения к тексту

betydande maktfaktor *-n, -er* — значительный фактор власти
bilag|a *-an, -or* — приложение
bröllop *-et, =* — свадьба
ett gäng böcker — куча книг (сленг)
full — пьяный
för — зд.: слишком
förvandla (1) — превращать
genomskinlig — прозрачный
glammig — гламурный (сленг)
husgud *-en, -ar* — домашнее божество
klack *-en, -ar* — каблук
klara (1) **av** — справиться
media — СМИ
säljas (4) **som smör** — хорошо продаваться (букв.: как масло)
trendsättare *-n, =* — законодатель моды, идей
växa (2) **upp** — вырасти

КОММЕНТАРИИ

- **Har förvandlat shopping och glamour till en konst** — *превратила шопинг в искусство.*
- **Att jobba häcken av sig i svindyra jeans** — *работать на износ в бешено дорогих джинсах* (сленг).
- **Låta honom ringa först** — *позволить ему позвонить первым.*
- **En äkta partyprinsessa är alltid hard to get** — *настоящую принцессу вечеринок трудно очаровать (*букв.: *добиться).*
- **En karriär inom tidningsvärlden** — *карьера в прессе.*
- **I det svenska medielandskapet** — *в шведском мире СМИ.*

Profil

Namn: Ebba von Sydow.
Född: 18 februari 1981 i Göteborg.
Bor: Lägenhet på Gärdet, familjens sommarhus i Marstrand.
Familj: Mamma Helen, läkare, pappa Oscar, skeppsmäklare, syskonen Amy och August.
Också i släkten: Både Björn von Sydow och Max von Sydow, på långt håll.
Inkomst: Marknadsmässig.
Bakgrund: Läst journalistik i Boston, studerat media och kommunikation på universitetet. Hoppade av juristlinjen. Kom till Expressen som musikrecensent, varit chef för bilagan Fredag.
Aktuell: Börjar i morgon som chefredaktör på Vecko-Revyn.
Styrka: Min breda kunskapsbas.
Svaghet: Är tidsoptimist.
Stolt över: Att jag är en ganska sund, icke-rökande, icke trådsmal förebild för unga tjejer.
Ångrar: Absolut ingenting.
Rädd för: Att misslyckas.
Oanade talanger: Har bra hand med barn. Kan nästan alla repliker i filmen Sound of Music utantill.
Dricker: Den nya Ramlösan med lite kolsyra. Nästan ingen alkohol.
Äter: Helst mina egna färsbiffar med sås och sallad.
Kopplar av med: Promenader. Och att plocka trattkantareller.
Bästa man kan köpa: En stor, lyxig handväska i rött eller äppelgrönt.
Klädkonto per månad: Omöjligt att säga. Men det finns ingen billig månad.
Mest misslyckade köp: En trenchcoat i guldbrokad med turkos foder.
Bästa köp: En vinröd kappa från Philosophy by Alberta Ferretti.
Höstens trend: Stövlar, stickade koftor, läderskärp.
Mode du aldrig vill se igen: Osmickrande trender som ärmlösa polotröjor och stuprörsjeans.
Går inte att köpa: Stil, humor och god smak.

Слова и выражения к тексту

ångra (1) — раскаиваться
bilag|a *-an*, *-or* — приложение
bred kunskapsbas *-en*, *-er* — широкая база знаний
färsbiff *-en*, *-ar* — котлета
förebild *-en*, *-er* — образец для подражания
hoppa (1) **av** — досрочно прервать
kapp|a *-an*, *-or* — пальто
kolsyra *-n* — углекислый газ
koppla (1) **av** — расслабляться, отдыхать
marknadsmässig inkomst *-en*, *-er* — доход, определяемый рыночной ситуацией
misslyckas (1) — потерпеть неудачу
oanade talanger — скрытые таланты
profil *-en*, *-er* — анкета
skeppsmäklare *-n*, = — продавец кораблей
släkt *-en* — род, родственники
sommarhus *-et,* = — дача
styrk|a *-an, -or* — сила
svaghet *-en, -er* — слабость
tidsoptimist *-en*, *-er* — человек, который всегда недооценивает количество необходимого времени
trådsmal — очень худой (букв.: худой как провод)

trattkantarell *-en, -er* — ворончатая лисичка
vara (4) **rädd för** — бояться чего-то
vara (4) **släkt på långt håll** — быть дальними родственниками
vara (4) **stolt över** — гордиться чем-то

КОММЕНТАРИИ

- **Jag är en ganska sund, icke-rökande, icke trådsmal förebild för unga tjejer.** — *Я довольно здоровая, некурящая, не чрезмерно дурной образец для подражания для молодых девушек.*
- **Har bra hand med barn** — *хорошо ладит с детьми.*
- **Ramlösan** — *марка газированной воды.*
- **En trenchcoat i guldbrokad med turkos foder.** — *золотистый плащ на розовой подкладке.*
- **Höstens trend: Stövlar, stickade koftor, läderskärp.** — *Осенняя мода: сапоги, вязаные кофты, кожаные ремни.*
- **Mode du aldrig vill se igen: Osmickrande trender som ärmlösa polotröjor och stuprörsjeans.** — *Вы не хотите, чтобы снова вошли в моду не красящие женщину водолазки без рукавов и узкие джинсы прямого покроя.*
- **God smak** — *хороший вкус.*

Упражнение № 1. *Переведите на русский язык письменно.*

1. Lars är stolt över sina barn. ....
2. Sophie är mörkrädd. ....
3. Jag ångrar absolut ingenting. ....
4. Deckare säljer som smör nuförtiden. ....
5. Det är skönt att mysa i soffan på kvällen med en bra bok. ....
6. Jag kan hjälpa dig! Den här väskan är ju jättetung. ....
7. Han gjorde karriär som journalist. ....
8. Du behöver inte min hjälp, du klarar det här själv. ....
9. Jag ska vara klädd i vitt på mitt bröllop. ....

Упражнение № 2. *Эбба в каждом номере журнала публикует список вещей, которые сейчас в моде и которые не в моде. Составьте ваш собственный список: «Inne och ute» («Модно и немодно»).*

Inne	Ute
Например: rökning, läderkjol	*Например:* jogging, läderkappa

Упражнение № 3. *Вспомните, каких других знаменитых шведов вы знаете.*

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

Упражнение № 4. *Заполните анкету о вас самих.*

Profil

Namn (Имя): ....
Född (Дата рождения): ....
Bor (Место жительства): ....
Familj (Семья): ....
Intressanta personer i släkten (Интересные люди в роду): ....
Bakgrund (Краткая биография): ....
Aktuell (Занятие в настоящее время): ....
Styrka (Сильные стороны): ....
Svaghet (Слабые стороны): ....
Stolt över (Чем горжусь): ....
Ångrar (О чём сожалею): ....
Rädd för (Чего боюсь): ....
Oanade talanger (Скрытые таланты): ....
Dricker (Пью): ....
Äter (Ем): ....
Kopplar av med (Расслабляюсь) : ....
Bästa man kan köpa (Лучшее, что можно купить): ....
Går inte att köpa (Невозможно купить): ....

Грамматика

Будущее в прошедшем

Если речь идёт о том, что в прошлом кто-то хотел, собирался, намеревался сделать что-то, то используется особое время — **будущее в прошедшем**.

Например:

Igår skulle jag vattna blommorna i trädgården, men då började det regna. — *Вчера я собирался полить цветы в саду, но тут начался дождь.*

När han kom skulle vi gå. — *Мы собирались уходить, когда он пришёл.*

Jag träffade henne år 1965, då hon skulle gifta sig. — *Я встретил её в 1965-м, когда она собиралась замуж.*

Для выражения будущего в прошедшем используется сочетание вспомогательного глагола **skulle** и инфинитива глагола (без инфинитивной частицы **att**).

🗝 **Упражнение № 5.** *Переведите на шведский язык письменно.*

1. В прошлом году я собирался купить дом, но у меня не было достаточно денег (tillräckligt med pengar). ....
....
2. Мы собирались пожениться, но она сказала «нет» в последний момент (i sista stund). ....
....
3. Когда я пришёл, он как раз (just) собирался уходить. ....
4. Мы как раз (precis) собирались поехать в Париж, когда там начались беспорядки (kravaller). .....
....
5. Лина как раз собиралась выпить кофе, когда позвонили в дверь (det ringde på dörren). ....
....

6. Мартин собирался лечь спать, когда услышал что-то с улицы (utifrån). ....
....
7. Стина собиралась было ему позвонить, но Ларс-Оке позвонил первым. ....
....
8. Я собирался принять душ, когда заметил, что чистые полотенца кончились (vara slut). ....
....

Условные предложения

В предложениях, содержащих условие (часто выраженное словом «если»), когда речь идёт о планах и мечтах, используется форма прошедшего времени со значением нереальности.

Например:

Om jag hade pengar skulle jag köpa ett hus. — *Если бы у меня были деньги, я бы купил дом.*

Om jag bara kunde skulle jag hjälpa dig. — *Если бы я только мог, я бы тебе помог.*

В условной части предложения (где есть или подразумевается «если») глагол стоит в **прошедшем времени**, а в главной части используется сочетание «**skulle** + инфинитив глагола» без частицы **att**:

Hade jag tid skulle jag komma och hälsa på. — *Будь у меня время, я бы тебя навестил (Если бы у меня было время, я бы тебя навестил).*

Эта конструкция также используется в вежливых фразах:

Jeg skulle gärna vilja fråga. — *Я хотел бы спросить.*

Jeg skulle vilja låna en penna, om det är okej. — *Я хотел бы одолжить ручку, если можно.*

Запомните!

В конструкции «будь я на твоём месте» часто используется старая форма сослагательного наклонения глагола

att vara — **vore**.

Например:

Om jag vore du skulle jag inte göra det. — *На твоём месте я бы никогда этого не сделал.*

Om jag vore du skulle jag köpa de här aktierna direkt. — *На твоём месте я бы сразу купил эти акции.*

Но и употребление **var** не является ошибкой.

Упражнение № 6. *Продолжите предложения. Используйте вашу фантазию.*

1. Om jag hade tid skulle jag ....
2. Om jag var rik skulle jag ....
3. Om jag hade pengar skulle jag ....
4. Om jag bodde i London skulle jag ....
5. Om jag inte hade någon tv skulle jag ....
6. Om jag kunde flyga skulle jag ....
7. Om jag var trollkarl (волшебник) skulle jag ....
8. Om jag blev kär (влюбленный) skulle jag ....
9. Om jag var en filmstjärna (кинозвезда) skulle jag ....
10. Om jag var president skulle jag ....

Упражнение № 7. *Опишите дом вашей мечты примерно по следующему образцу.*

Образец: Om jag var rik skulle jag köpa mitt drömhus. Det skulle vara stort och vackert. Det skulle ligga i centrum. Det skulle ha en vacker trädgård med en massa blommor i….osv (osv. = och så vidare — и так далее).

Mitt drömhus

Om...

Упражнение № 8. *Подберите к каждому слову в списке слева синоним / правильное объяснение из списка справа.*

1. att jobba	1. En person som lär sig.
2. att plugga	2. Vattendroppar från moln. En typ av nederbörd.
3. att tycka om	3. En kort paus (i ett arbetspass).
4. att tala	4. Morgonmål.
5. att vakna	5. En tropisk frukt.
6. en kille	6. Den varmaste årstiden.
7. en tjej	7. Ett musikinstrument med strängar.
8. en affär	8. En kort och skämtsam historia.
9. en syster	9. Att läsa (hårt), att studera.
10. en förälder	10. En musikstil.
11. en tonåring	11. En butik.
12. mormor	12. Ett kvinnligt syskon.
13. en gitarr	13. Att gilla.
14. snö	14. Ett husdjur.
15. regn	15. En pojke.
16. vinter	16. Mjuka kristaller av is.
17. sommar	17. Den kallaste årstiden.
18. morgon	18. De första timmarna på dagen.
19. frukost	19. Mörk del av ett dygn.
20. natt	20. Mammas mamma.
21. eftermiddag	21. Tiden från klockan 12 till kvällen.
22. middag	22. Huvudmåltid på dagen eller tid omkring kl. 12 på dagen.
23. en rast	23. Affär där man säljer bakverk. Ett kafé.
24. en elev	24. Den tid det tar för jorden att gå runt solen. 365 dagar. Tiden från 1 januari till 31 december.
25. en katt	25. En person som är mellan 13 och 19 år gammal.
26. ett år	26. Att sluta sova.
27. ett konditori	27. Att arbeta.
28. en anekdot	28. Att prata.
29. jazz	29. En flicka.
30. en ananas	30. Mamma eller pappa.

Слова и выражения к упражнению

tonåring *-en*, *-ar* — подросток
vattendropp|e *-en*, *-ar* — капля воды
typ *-en*, *-er* — тип, разновидность
nederbörd *-en* — осадки
arbetspass *-et*, = — рабочий день
sträng *-en*, *-ar* — струна
skämtsam — весёлый, смешной
ta (4) **tid** — занимать время
dygn *-et*, = — сутки

Упражнение № 9. *Прослушайте тексты о знаменитых шведах — святой Биргитте и королеве Кристине и отметьте, какие черты их характеризуют. Проверьте себя с помощью ключа.*

Den heliga Birgitta	Drottning Kristina	Information
		Är ett svenskt helgon
		Gifte sig när hon var tretton år gammal
		Grundade ett eget kloster
		Hade åtta barn
		Hörde Gud
		Levde i Rom
		Regerade i Sverige
		Tyckte om att träffa nya människor
		Var dotter till en kung
		Var intresserad av kultur och vetenskap
		Var katolik
		Var religiös
		Var en stark och skicklig politiker
		Var drottning
		Var nunna

Слова и выражения к упражнению

helgon *-et,* = — святой
grunda (1) — основать
klost|er *-ret*, = — монастырь
regera (1) — править
vetenskap *-en*, *-er* — наука
skicklig — умелый
nunn|a *-an*, *-or* — монахиня
vision *-en*, *-er* — видение
helgonförklara (1) — причислить к лику святых
lära (2) **känna** — познакомиться, узнать ближе
lägga (4) **pengar på** — тратить деньги на
pampig — помпезный
avgå (4) — выходить в отставку

Страноведение. Молодёжь в Швеции

Шведская газета «Expressen» (http://www.expressen.se/1.241954) пишет об исследовании, в результате которого были выделены несколько типов среди шведской молодежи. Посмотрите, может быть, какой-то из них подойдёт и вам?

VILKEN LIVSSTILSTYP ÄR DU?
Ungdomsbarometern har undersökt ungas värderingar och intressen och skapat sju livsstilstyper. Vem är du?

AMBITIÖSA ANNA
Ställer stora krav på sig själv. Tränar, tänker på vad hon äter och lägger ner massor av pengar på sitt utseende för att se perfekt ut. Gör alltid sitt bästa i skolan och på jobbet. Får ofta höra att hon är smart men vill hellre höra att hon är snygg och spännande.....

TEKNIK-TOMAS
Tycker att allt är bra som det är. Vill inte ändra saker. Vill inte läsa vidare trots att jobbet inte är särskilt roligt. Så länge pengarna räcker till en bil och en bra dator för att kunna spela onlinespel är han nöjd. Svartjobbar vid sidan av och sitter gärna med flickvännen i tv-soffan eller dricker öl med polarna.

ALTERNATIVA ALICE

Vill inte bli en Svensson. Läser genuskunskap för att hon är intresserad av jämställdhetsfrågor och vill förverkliga sig själv. Älskar att diskutera. Markerar med sina studier, kläder och sitt jobb att hon inte är som alla andra och att hon inte fogar sig i kommersialismen.

MAINSTREAM-MICKE

Ett popsnöre med otydliga åsikter. Har koll på film, musik och tv, särskilt sånt som kommer från USA. Håller sig uppdaterad i vad som händer i samhället men engagerar sig inte och tar sällan ställning själv. Familjen och en bra utbildning som kan ge pengar är viktigast.

SOCIALA SARA

Har full koll på kändisar och mode och gillar att skvallra med tjejkompisarna. Är inte särskilt kunnig i politik och samhällsfrågor. Lägger mycket pengar på kläder och smink. Vill inte plugga vidare. Försöker ta sig fram genom att se snygg och sexig ut.

ENGAGERADE EMIL

Ideologisk och sportig idealist. Ska bli makthavare och påverka samhällsutvecklingen, antingen genom att bli expert eller politiker. Läser vidare på ett traditionellt universitet för prestigens skull. Inte intresserad av trender och fenomen utan tidlösa värderingar…..

Слова и выражения к тексту

ambitiös — амбициозный
engagera (1) **sig** — участвовать, принимать на себя обязательство
foga (1) **sig** — покоряться
full — полный
för... skull — ради чего-то
förverkliga (1) **sig själv** — реализоваться
hända (2) — происходить
genuskunskap *-en* — гендерные исследования
göra (4) **sitt bästa** — стараться изо всех сил
ha (4) **koll på** — быть в курсе
hålla (4) **sig uppdaterad** — получать новейшую информацию
jämställdhetsfrågor — вопросы равноправия
kunnig — умелый, знающий
kändis *-en*, *-ar* — известный представитель поп-культуры
lägga (4) **ner pengar på** — тратить деньги на
läsa (2) **vidare** — продолжить учёбу после окончания средней школы
mainstream (англ.) — основное направление, главная линия
makthavare *-n* — обладающий властью
markera (1) — подчёркивать, выделять
otydliga åsikter — неясные взгляды
påverka (1) **samhällsutvecklingen** — влиять на развитие общества
polare *–n*, = — приятель
popsnöre *-t*, *-n* — молодой энтузиаст поп-культуры
skvallra (1) — сплетничать
ställa (2) **krav** — предъявлять требования
Svensson (medelsvensson) — среднестатистический швед
ta (4) **sig fram** — выбиться в люди, быть замеченной
ta (4) **ställning (i en fråga)** — выбрать позицию (по какому-то вопросу)
tidlösa värderingar — вечные ценности
umgås (4) — общаться
undersöka (2) — исследовать
utbildning *-en*, *-ar* — образование
utseende *-t* — внешность
vid sidan av — на стороне
värdering *-en, -ar* — взгляд, принцип
ändra (1) — изменять

СТИХОТВОРЕНИЕ

Ur Om (Stig Lönn)	**Из стихотворения «Если» (Стиг Лённ)**
Om Elsalill kunde tiga en minut	*Если бы Эльсалилль могла помолчать минуту,*
Om Kurt kunde sitta still	*Если бы Курт мог сидеть спокойно,*
Om Eskil och Hans kunde komma i tid	*Если бы Эскиль и Ханс могли приходить вовремя,*
Om Lena kunde sluta fnittra	*Если бы Лена могла перестать хихикать,*
Om Kurt kunde sitta stilla	*Если бы Курт мог сидеть спокойно,*

Om Sven hade en läsbar handstil	*Если бы у Свена был разборчивый почерк,*
Om Rune kunde kamma håret	*Если бы Руне мог причесаться,*
Om inte Sture vore så långsam	*Если бы Стуре не был таким медлительным,*
Om Kurt kunde sitta stilla	*Если бы Курт мог сидеть спокойно,*
Om inte Ulla vore så slarvig	*Если бы Улла не была такой неряшливой,*
Om Jorma slutade kasta suddgummi	*Если бы Ёрма прекратил бросаться ластиком,*
Om Greta kunde begripa någonting	*Если бы Грета могла хоть что-то понять,*
Om Birgitta slutade skolka.........	*Если бы Биргитта прекратила прогуливать...*
......Om alla elever alltid vore	*Если бы все ученики всегда были*
Snälla, duktiga, flitiga och menlösa	*Милыми, прилежными, послушными и смирными,*
Vore skolan ganska tråkig.	*Школа была бы очень скучной.*

Страноведение. Система образования в Швеции

Узнать больше об учёбе в Швеции можно на сайте www.studyinsweden.se (на английском) или на сайте шведского посольства в Москве: http://www.swedenabroad.com/Start____28664.aspx (на русском или на шведском).

Det svenska skolsystemet • Система образования в Швеции

Grundskolan

Sverige har nio års obligatorisk grundskola. Vid sju års ålder börjar man i första klass. Innan dess har man gått ett år i förskola. Det finns både statliga och privata skolor. Betyg får man bara de två sista åren i skolan (alltså i åttonde och nionde klass).

Gymnasiet

Efter grundskolan fortsätter i princip alla att studera på gymnasiet, som är tre år. Där kan man välja mellan olika program. Ett program är en kombination av ämnen. Programmen kan vara antingen teoretiska (t.ex. naturvetenskapligt program, samhällsvetenskapligt program eller "International Baccalaureate" — internationell studentexamen) eller yrkesinriktade. Alla som går på gymnasiet läser kurser i vissa allmänbildande ämnen som t.ex. svenska, engelska, lite matematik m.m., oavsett på vilket program de går. Att sluta gymnasiet kallas "att ta studenten" och det är något man firar. Sista veckan brukar gymnasieskolorna anordna bal. Sista dagen på gymnasiet har alla på sig den traditionella studentmössan (en vit skärmmössa med svart skärm), sjunger "studentsången" och åker runt i staden på lastbilssläp eller i snygga bilar, dekorerade med löv.

Högskolor och universitet

Studier vid universitet och högskolor i Sverige är gratis. Till de flesta utbildningar (med undantag av vissa konstnärliga) är det inga antagningsprov, utan man söker in på sina gymnasiebetyg. Det finns olika typer av utbildningar: yrkesutbildningar, program som ger en examen (t.ex. kandidatexamen, som motsvarar rysk "bakalavr") och fristående kurser (ofta på en termin) i olika ämnen. Kurserna söker man till en och en och på så sätt kan man själv kombinera ihop olika kurser till en examen. Det går också att läsa en eller flera kurser i något ämne man tycker är intressant, utan att ta någon examen just då.

Vid högskolorna och universiteten finns olika studentföreningar och organisationer. De kallas "kårer" och "nationer". De ordnar fester (s. k. "sittningar") och ibland även andra aktiviteter av olika slag som t.ex. egna orkestrar, körer, lunchservering m.m. Det skiljer mellan olika orter och universitet hur aktiva studentföreningarna är! Studentkåren representerar dessutom studenterna och framför deras åsikter om utbildningen och studenters villkor i samhället till ansvariga inom universitetet och till politikerna (lokalt och nationellt).

Om man vill gå en grundutbildning på ett svenskt universitet krävs det nästan alltid att man kan både svenska och engelska. Om man däremot redan har en examen kan det finnas större möjligheter att antingen läsa en magister- eller masterexamen eller doktorera på engelska.

Слова и выражения к тексту

aktivitet *-en, -er* — мероприятие
alltså — то есть
anordna (1) **bal** — организовать бал
antingen... eller... — или... или...
ansvarig — ответственный
antagningsprov *-et*, = — вступительный экзамен
betyg *-et,* = — оценка
dessutom — кроме того, к тому же
doktorera (1) — учиться в аспирантуре, защитить диссертацию
exam|en =, *-ina* — степень
fira (1) — праздновать
fristående — независимый, **fristående kurs** — отдельный курс, не входящий в основную программу
förskol|a *-an, -or* — дошкольное образовательное учреждение
grundskol|a *-an, -or* — средняя школа (с 1-го по 9-й класс)
grundutbildning *-en, -ar* — академический курс на базе среднего образования на соискание степени бакалавра
gå (4) **en kurs** — прослушать курс
gå (4) **på gymnasiet** — учиться в гимназии
innan dess — до того
inriktning *-er, -ar* — направление, специальность
inom — среди, из
internationell — международный
i princip — в приципе
kandidatexam|en =, *-ina* — степень бакалавра
krävas (2) — требоваться
kör *-en, -er* — хор
kombination *-en, -er* — комбинация
lastbilssläp *-et*, = — прицеп
lokalt — зд.: на местном уровне
lunchservering *-en, -ar* — ланч, обед
löv *-et*, = **—** лист (зд.: листва)
matematik *-en* — математика
motsvara (1) — соответствовать
m.m. (med mera) — и тому подобное
möjlighet *-en, -er* — возможность
naturvetenskaplig — естественно-научный
oavsett — независимо от
obligatorisk — обязательный
ort *-en, -er* — регион, местность
ordna (1) — устраивать, организовать
privat — частный
på så sätt — таким образом
representera (1) — представлять
skilja (2): **det skiljer** — различаться; различается
skolsystem *-et,* **= —** система (школьного) образования
skärm *-en, -ar* — козырёк
skärmmöss|a *-an, -or* — фуражка
samhälle *-t, -n* — общество
samhällsvetenskaplig — общественно-научный
statlig — государственный
studentförening *-en, -ar* — студенческое объединение
teoretisk — теоретический
t. ex. (till exempel) — например
yrkesinriktad — профессионально-ориентированный
utan — а (в отрицательных предложениях)
utbildning *-en, -ar* — образование
villkor *-et,* = — условие
viss — определённый
välja (4) — выбрать
åsikt *-en, -er* — мнение, **framföra** (2) **åsikter** — выражать мнения
ämne *-t, -n* — предмет

КОММЕНТАРИИ

- **Vid sju års ålder** — *в семь лет.*
- **Program** — *направление, специализация* (в гимназии).
- **International Baccalaureate** (англ.) — *Международный бакалавриат.*
- **Med undantag av** — *за исключением.*
- **Allmänbildande ämnen** — *общеобразовательные предметы.*
- **Aktiviteter av olika slag** — *различные мероприятия.*
- **Till de flesta utbildningar (med undantag av vissa konstnärliga) är det inga antagningsprov, utan man söker in på sina gymnasiebetyg.** — *На большинство факультетов (за исключением факультетов искусств) нет вступительных экзаменов, студенты подают документы на основании школьных оценок.*
- В отрицательных предложениях *а* и *но* выражены словом **utan**.

ПЕСНЯ

А теперь познакомьтесь со студенческой песенкой.

Studentsången
(Text: Herman Sätherberg, musik: prins Gustaf)

Sjungom studentens lyckliga dag,
låtom oss fröjdas i ungdomens vår!

Песня студента
(Текст: Херман Сэтерберг, музыка: принц Густав)

Споём о счастливом дне студента,
давайте радоваться весне (нашей) молодости!

Än klappar hjärtat med friska slag,
och den ljusnande framtid är vår.
Inga stormar än
i våra sinnen bo,
hoppet är vår vän,
och vi dess löften tro,
när vi knyta förbund i den lund,
där de härliga lagrarna gro,
där de härliga lagrarna gro!
Hurra!

Сердце всё ещё бьётся бодрыми ударами,
и светлеющее будущее — наше!
В наших душах нет пока
никаких бурь,
надежда — наш друг,
и мы верим её обещаниям,
когда мы заключаем союз в роще,
где растут чудесные лавры,
где растут чудесные лавры!
Ура!

Урок 22

Грамматика

Согласование времён

Как и в английском языке, в шведском существует **согласование времён** в сложноподчинённом предложении. На практике это означает, что в двух частях предложения временные отрезки будут **согласованы**. Для шведов очень важно соотношение времени и события. В русском языке согласование времён отсутствует, поэтому важно правильно научиться пользоваться им в шведском языке. Согласование времён главным образом выражается в формах глагола.

Если главное предложение **в настоящем времени**, то время в придаточном предложении **не меняется** (т. е. в придаточном предложении также сохраняется настоящее время):

Han tror att han vet bäst. — *Он думает, что знает лучше всех.*

Если главное предложение **в прошедшем времени**, то и придаточное предложение будет на одну ступень ниже по временнóй шкале, т. е. **в прошедшем**.

Например:

Han trodde + Han vet bäst = Han trodde att han visste bäst. — *Он думал, что знает лучше всех.*

Если главное предложение **в прошедшем времени**, а придаточное — в будущем, то в придаточном используется **будущее в прошедшем**:

Han sa att han skulle åka till Paris. — *Он сказал, что поедет в Париж.*

Н. Е. Погодина в своём учебнике «Шведский язык» приводит таблицу, которая поможет вам разобраться в согласовании времён.

Главное предложение	**Придаточное предложение**		
Форма сказуемого	**Время действия**	**Форма сказуемого**	**Примеры**
Настоящее	1) совпадает с главным 2) предшествует действию главного	Настоящее Настоящее совершенное	Jag tror att han kommer. Jag tror att han har kommit.
	3) следует за действием главного	Будущее	Jag tror att han ska komma.

Окончание таблицы

Главное предложение	Придаточное предложение		
Форма сказуемого	**Время действия**	**Форма сказуемого**	**Примеры**
Прошедшее	1) совпадает с главным 2) предшествует действию главного 3) является будущим по отношению к действию главного	Прошедшее Предпрошедшее Будущее в прошлом	Jag trodde att han kom. Jag trodde att han hade kommit. Jag trodde att han skulle komma.

Запомните!
Согласование времён **не употребляется**, когда речь идёт об общеизвестных истинах:
Han sa att jorden är rund. — *Он сказал, что Земля круглая.*

⊶ **Упражнение № 1.** *Составьте сложноподчинённые предложения в соответствии с правилом согласования времён.*

1. Jonas sa att

Jonas ska åka till Öland på semester. Jonas träffade Sara igår. Jonas läser Aftonbladet.

2. Frida tror att

Det ska bli en varm sommar i år. Frida glömde nycklarna hos sin pojkvän. Fridas kompis Olle har flyttat (att flytta — переезжать). Det är svårt för svenskar att lära sig kinesiska.

3. Malin sa att

Lena har ringt. Måns gav Malin blommor. Malin skulle äta pizza till middag. Malin lyssnar på Per Gessle.

Примечание: “Aftonbladet” — шведская вечерняя газета.

Прямая и косвенная речь

Прямая речь в предложении выделяется на письме кавычками. После кавычек идёт обратный порядок слов:
“Du måste handla mat”, sa mamma. — *«Ты должен купить еды», — сказала мама.*

Перевод прямой речи в косвенную происходит согласно следующим правилам.

1. Предложение с прямой речью становится придаточным, и порядок слов в нём — прямой, предложения соединяются с помощью **att** — *что*: “Du måste handla mat”, sa mamma. — Mamma sa att jag måste handla mat. — *Мама сказала, что я должен купить продукты.*

2. Если прямая речь содержит общий вопрос, то части предложения будут соединяться союзом **om** — *ли*: “Kommer du ikväll?” frågar Lisa. — Lisa frågar om jag kommer ikväll. — *Лиза спрашивает, приду ли я вечером.*

3. Если прямая речь содержит специальный вопрос, то вопросительное слово выполняет роль подчинительного союза: “Vart åker Lars?” undrar direktören. — Direktören undrar vart Lars åker. — *Директор интересуется, куда едет Ларс.*

4. Как и в русском языке, при необходимости местоимения изменяются: “Kommer **ni** ikväll?” frågar Lisa. — Lisa frågar om **vi** kommer ikväll. — *Лиза спрашивает, придём ли* ***мы*** *вечером.*

5. Соблюдается правило согласование времён.

“Vill du ha ett glas öl?” frågade Stina.	Stina frågade om jag ville ha ett glas öl.
“När ska du åka till Lund?” undrade Minna.	Minna undrade när jag skulle åka till Lund.

🗝 **Упражнение № 2.** *Переведите прямую речь в косвенную.*

1. “Jag gillar fotboll”, säger Bosse. 2. “Jag är fjorton år”, säger Bettan. 3. “Jag är en man i mina bästa år”, säger Karlsson. 4. “Jag är inte alls någon vanlig Lillebror”, säger Lillebror. 5. “Min mamma är en ängel”, säger Pippi. 6. “Ska du åka till Stockholm?” frågar Stina. 7. “Vill du läsa ’Krig och fred’?” frågade Lars mig. 8. “Har du sett ’Buss till Italien’?” undrade min bror. 9. “Har du somnat med teven på?” frågar min mamma. 10. “Vi är trötta” säger våra gäster.

А теперь узнаем, как называют популярную героиню шведских сказок в разных странах.

Här kan du se vad Pippi Långstrump heter i några länder:

Engelska	Pippi Longstocking
Finska	Peppi Pitkätossu
Franska	Fifi Brindacier
Grekiska	Pipe Phakidomyte
Indonesiska	Pippi Si Kaus Panjang
Isländska	Lina Langsokkur
Japanska	Nagakutsushita no Pippi
Makedoniska	Pipi dolgiot corap
Polska	Pippi Pónczoszanka
Portugisiska	Bibi Meia-longa
Serbiska	Pipi Dugacka Carapa
Slovakiska	Pippi Dlhá Pancucha
Slovenska	Pika Nogavicka
Spanska	Pippa Mediaslargas
Thai	Pippi Thung-taow Yaow
Turkiska	Pippi Uzuncorap issiz köskte
Tyska	Pippi Langstrumpf
Ungerska	Hariesnyás Pippi

Текст № 1: Pippi flytar in i Villa Villekulla* • Пеппи въезжает в виллу «Курица»

(Отрывок из книги Астрид Линдгрен «Пеппи Длинныйчулок». Перевод Е. Н. Хохловой по методу И. Франка.)

I utkanten av den lilla, lilla staden (*на окраине — «в окраине» маленького-маленького города*; ***i utkanten*** *— на окраине*) låg en gammal förfallen trädgård (*лежал старый заброшенный сад*; **att ligga** *лежать, находиться*; **gammal** *старый*). I trädgården låg ett gammalt hus, och i huset bodde Pippi Långstrump (*в доме жила Пеппи Длинныйчулок*). Hon var nio år (*ей было 9 лет — «она была 9 лет»*) och hon bodde där alldeles ensam (*совершенно одна*; **ensam** *— один, одинокий*).

I utkanten av den lilla, lilla staden låg en gammal förfallen trädgård. I trädgården låg ett gammalt hus, och i huset bodde Pippi Långstrump. Hon var nio år och hon bodde där alldeles ensam.

Ingen mamma eller pappa hade hon (*у неё не было ни папы, ни мамы — «никакой мамы или папы она не имела»*) och det var egentligen rätt skönt (*и это было на самом деле довольно приятно*; **egentligen** *на самом деле*; **skönt** *приятно*), för på det viset (*таким образом*: *«по такому способу»*) fanns det ingen (*не было никого — «не находился никто»*) som kunde säga till henne att hon skulle gå och lägga sig (*кто бы мог сказать ей, что она должна идти ложиться спать*; **att lägga sig** *ложиться*) just när hon hade som allra roligast

* Villekulla — звучное сочетание, не имеющее смысла.

(*именно тогда, когда ей было веселее всего — «имела /это/ как самое весёлое»*, **rolig** *весёлый*), och ingen som kunde tvinga henne att äta fiskleverolja (*и /не было/ никого, кто мог заставить её есть рыбий жир*; **att tvinga** *заставлять*, *вынуждать*) när hon hellre ville ha karameller (*когда она скорее хотела карамелек*).

Ingen mamma eller pappa hade hon, och det var egentligen rätt skönt, för på det viset fanns det ingen som kunde säga till henne att hon skulle gå och lägga sig, just när hon hade som allra roligast, och ingen som kunde tvinga henne att äta fiskleverolja när hon hellre ville ha karameller.

En gång i tiden hade Pippi haft en pappa som hon tyckte förfärligt mycket om (*когда-то у Пеппи был папа, которого она ужасно любила*; **en gång i tiden** *когда-то*: *«один раз во времени»*, **att tycka om** *любить*, **förfärligt** *ужасно*), ja, hon hade förstås haft en mamma också (*да, у нее, конечно, была мама тоже*; **förstås** *разумеется*), men det var så länge sen så det kom hon inte alls ihåg (*но это было так давно, что она это вообще не помнила*; **att komma ihåg** *помнить,* **inte alls** *совсем*, *вообще*). Mamman hade dött (*мама умерла*) när Pippi bara var en liten, liten unge (*когда Пеппи была маленьким-маленьким ребёнком*, **en unge** *ребёнок*, *малыш*) som låg i vaggan (*лежал в колыбели*) och skrek så förskräckligt (*и кричал так ужасно*, **förskräckligt** *ужасно*) att ingen kunde vara i närheten (*что никто не мог быть поблизости*, **i närheten** *поблизости*).

En gång i tiden hade Pippi haft en pappa som hon tyckte förfärligt mycket om, ja, hon hade förstås haft en mamma också, men det var så länge sen så det kom hon inte alls ihåg. Mamman hade dött när Pippi bara var en liten, liten unge som låg i vaggan och skrek så förskräckligt att ingen kunde vara i närheten.

Pippi trodde att hennes mamma nu satt uppe i himlen (*Пеппи верила, что её мама сейчас сидит наверху на небе — «в небе»*, **uppe i himlen** *на небе*) och kikade ner (*смотрела вниз*) på sin flicka genom ett litet hål (*через маленькую дырку*), och Pippi brukade ofta vinka upp till henne (*Пеппи имела обыкновение часто махать ей наверх*, **att bruka** *иметь привычку, иметь обыкновение*) och säga:

"Var inte ängslig! Jag klarar mej alltid!" (*Не бойся*: *«не будь пугливой»! Я справлюсь всегда*, **att klara sig** *справиться*).

Pippi trodde att hennes mamma nu satt uppe i himlen och kikade ner på sin flicka genom ett litet hål, och Pippi brukade ofta vinka upp till henne och säga:

"Var inte ängslig! Jag klarar mej alltid!"

Прочитайте сокращённый текст об Астрид Линдгрен, взятый с сайта, посвящённого литературной премии имени Астрид Линдгрен. Полную версию текста вы найдёте по адресу: http://www.alma.se/sv/Astrid-Lindgren/.

Текст № 2: Om Astrid Lindgren • Об Астрид Линдгрен

Astrid Anna Emilia Lindgren, född 14 november 1907 i Vimmerby i Småland, död 28 januari 2002 i Stockholm, var en svensk barnboksförfattare. Lindgren är känd över hela världen för sina barnböcker om Pippi Långstrump, Emil i Lönneberga och Karlsson på taket.

Barnboksrevolutionen började på sängkanten

Sjukdom och olyckshändelser hade en viss inverkan på Astrid Lindgrens författarskap. När hennes dotter Karin var sju år låg hon sjuk hemma och hade tråkigt. Då sa hon till sin mamma: "Berätta om Pippi Långstrump." Astrid som aldrig tvekade, vare sig det handlade om att hoppa från tak eller hitta på historier, började berätta om den märkvärdiga rödhåriga flickan.

Några år senare halkade Astrid Lindgren och stukade foten. Själv blev hon orörlig, men det blev ordentlig fart på hennes penna. Hon skrev ner historierna om Pippi Långstrump. Det första manuset var färdigt på dottern Karins 10-årsdag 1944.

Bonniers stora misstag

När manuset landade på förläggare Gerard Bonniers bord blev han förfärad. "Strösocker på golvet och oreda i barnkammaren. Nej, det vågade jag inte ta ansvar för". Det erkände han först många år efter att Bonniers gjorde sitt stora misstag: att refusera en av världens absolut mest populära barnböcker.

Istället var det Rabén & Sjögren, idag Sveriges främsta barnboksförlag, som publicerade Pippi Långstrump 1945. Succén var omedelbar, likaså uppståndelsen. Föräldrar var upprörda. Lärare var upprörda. Vissa kritiker varnade för moraliskt förfall. Hur kunde då Pippi Långstrump vara så farlig?

Feminist på fyrtiotalet

Hon gjorde entré i en tid då flickorna skulle brodera, bädda åt dockorna och ha nystrukna rosetter i håret. Barn skulle lyda utan att fråga varför.

Pippi klev utan att fråga om lov rakt in i pojkarnas och de vuxna männens värld. Hon var full av självförtroende och slagfärdighet. Hon kunde trycka till vem som helst. Pippi satt inte och väntade på att prinsen skulle komma och hämta henne på sin vita springare. Hon hade sin egen häst, som hon dessutom lyfte på raka armar när hon fick lust.

Med Pippi Långstrump revolutionerade Astrid Lindgren barnboken. Inte bara i Sverige, utan i hela världen.

Från småländska till 86 olika språk

Astrid Lindgren är Sveriges utan konkurrens mest översatta författare. Hennes böcker finns att läsa på hela 86 språk.

Hur kan då en flicka från Vimmerby i Småland få till historier som berör människor i så skilda kulturer? Som skänker tröst till en flicka i Polen och får en pojke i Thailand att skratta? Svaret är nog ganska enkelt: En bra historia är en bra historia var som helst. Träffar berättelsen det djupt mänskliga, får oss att drömma och skratta så vi kiknar, så spelar det mindre roll om den lagom tjocke mannen i sina bästa år heter Kalli, Kljukec eller Karlsson på taket.

Astrid har berättat att hon hela tiden bara skrivit för barnet inom sig själv. På det sättet nådde hon ut i hela världen.

Hon glömde aldrig bort hur det är att vara barn.

Слова и выражения к тексту

barnkammare *-n*, = — детская комната
beröra (2) — трогать
brodera (1) — вышивать
erkänna (2) — признавать
få någon att göra något — заставить кого-л. сделать что-л.
få (4) **till** — зд.: написать
författarskap *-et* — работа писателя
förfärad — в шоке
förläggare *-n*, = — издатель
göra (4) **entré** — появиться, выйти на сцену
ha (4) **tråkigt** — скучать
halka (1) — поскользнуться
hitta (1) **på** — выдумывать
inverkan =, = — влияние
kikna (1) — задыхаться
kliva (4) **in** — войти
landa (1) — зд.: оказаться
likaså — тоже
manus *-et*, = — рукопись
misstag *-et*, = — ошибка
moraliskt förfall *-et* — падение морали
mänsklig — человеческий
märkvärdig — особенный
olyckshändelse *-n*, *-r* — несчастный случай
omedelbar — немедленный
oreda *-n* — беспорядок
orörlig — без движения
på det sättet — таким образом
refusera (1) — отказать
rödhårig — рыжий (о цвете волос)
sjukdom *-en*, *-ar* — болезнь
skilda — различные
skänka (2) **tröst** — утешать
skriva (4) **ner** — записать
som helst — угодно
springare *-n*, = — скакун
strösock|er *-ret* — сахарный песок
stuka (1) **foten** — вывихнуть ногу
succé *-n, -er* — успех
på sängkanten — край кровати
ta (4) **ansvar för** — брать на себя ответственность
tveka (1) — колебаться
upprörd — возмущённый
uppståndelse *-n* — переполох
våga (1) — осмеливаться
varna (1) — предупреждать

КОММЕНТАРИИ

- **Vare sig det handlade om** — *касалось ли дело.*
- **Att bädda åt dockorna** — *стелить постель куклам.*
- **Att lyfta på raka armar** — *поднять на руки.*
- **Barnet inom sig själv** — *ребёнок в душе.*

- **Fick fart på pennan** — *быстро работала ручкой.*
- **Full av självförtroende och slagfärdighet** — *уверенная в себе и находчивая.*
- **Lyda utan att fråga varför** — *слушаться беспрекословно (*букв.: *не задавая вопросов).*
- **Nystrukna rosetter i håret** — *выглаженные банты в волосах.*
- **Hon kunde trycka till vem som helst** — *она могла за себя постоять.*
- **Utan att fråga om lov** — *не спрашивая разрешения.*
- **På det sättet nådde hon ut i hela världen** — *таким образом, её понимают во всём мире.*

🔑 **Упражнение № 3.** *Напишите антонимы следующих прилагательных (если вы их забыли, вы можете их все найти в тексте о Пеппи!)*

1. ung — ....
2. tråkig — ....
3. underbar — ....
4. lugn — ....
5. liten — ....
6. ful — ....
7. rolig — ....
8. stor — ....

Запомните!
о в начале прилагательных и наречий означает *не:*
trevlig — otrevlig (*приятный — неприятный*)
rättvisst — orättvisst (*справедливо — несправедливо*)
Антонимы образуются таким образом достаточно часто.

Упражнение № 4. *Напишите формы простого прошедшего и настоящего совершенного времени следующих глаголов.*

1. att bli — ....
2. att gå — ....
3. att ligga — ....
4. att bo — ....
5. att ha — ....
6. att vara — ....
7. att finnas — ....
8. att skolka — ....
9. att kunna — ....
10. att vilja — ....
11. att komma ihåg — ....
12. att dö — ....
13. att skrika — ....
14. att få — ....
15. att ta — ....
16. att tycka — ....
17. att stå — ....

🔑 **Упражнение № 5.** *В тексте о Пеппи найдите синонимы к следующим словам.*

1. barn — ....
2. kul — ....

3. orolig — . . . .
4. hemskt — . . . .
5. pussa — . . . .
6. titta — . . . .

Текст № 3: Karlsson på taket • Карлсон на крыше

(Отрывок из книги «Lillebror och Karlsson på taket» Астрид Линдгрен)

Vid en alldeles vanlig gata i Stockholm i ett alldeles vanligt hus bor en alldeles vanlig pappa, och en alldeles vanlig mamma och tre alldeles vanliga barn, Bosse, Bettan och Lillebror. "Jag är inte alls nån vanlig Lillebror", säger Lillebror. Men där ljuger han. Han är visst vanlig. Det finns så många pojkar som är sju år och har blå ögon och trubbnäsa och otvättade öron och byxor som jämt är sönder på knäna, så nog är Lillebror alldeles vanlig, den saken är säker.

Bosse är femton år och gillar fotboll och klarar sig dåligt i skolan, så han är alldeles vanlig han också, och Bettan är fjorton och har håret kammat i hästsvans precis som andra alldeles vanliga flickor.

Det finns bara en i hela huset som är ovanlig, och det är Karlsson på taket. Han bor uppe på taket, Karlsson, och redan det är ju ganska ovanligt. Det kan väl vara olika på andra håll i världen, men i Stockholm händer det nästan aldrig att någon bor i ett särskilt litet hus uppe på taket. Men det gör i alla fall Karlsson. Han är en mycket liten och mycket trind och säker herre, och han kan flyga. I flygplan och helikoptrar kan alla människor flyga, men det är ingen mer än Karlsson som kan flyga alldeles själv.

Karlsson vrider bara på en knapp som sitter ungefär mitt för Karlssons navel, och vips startar en finurlig liten motor, som han har på ryggen. Och så - när motorn fått tillräcklig fart - så lyfter Karlsson och svävar i väg så fint och väldigt som en byråchef, om man nu kan tänka sig att en byråchef med motor i ryggen ….Jag är en vacker, genomklok och lagom tjock man i mina bästa år, säger Karlsson….

Слова и выражения к тексту

alldeles — совершенно
byråchef *-en, -er* — шеф бюро
finurlig — хитроумный
genomklok — мудрейший
hästsvans *-en, -ar* — конский хвост (причёска)
jämt — всегда
ljuga (4) — врать
lyfta (2) — подниматься
nav|el *-eln, -lar* — пупок
otvättad — немытый
sönder — порванный, сломанный
sväva (1) — парить
tillräcklig — достаточный
trubbnäs|a *-an, -or* — курносый нос
vips — зд.: вдруг
vrida (4) — повернуть

КОММЕНТАРИИ:

- **Den saken är säker** — *это точно.*
- **På andra håll i världen** — *в других местах в мире.*
- **Trind och säker herre** — *полный и уверенный господин.*
- **Så lyfter Karlsson och svävar i väg så fint och väldigt** — *и Карлссон взлетает и начинает красиво и важно парить.*

Упражнение № 6. *Ответьте на вопросы к тексту о Карлсоне письменно.*

1. Var bor Lillebror, Bosse och Bettan? . . . .
2. Varför är Lillebror så vanlig? . . . .
3. Varför är Bosse vanlig? . . . .
4. Varför är Bettan vanlig? . . . .
5. Vem är äldst, Bosse eller Bettan? . . . .
6. Hur många år yngre än Bosse är Lillebror? . . . .
7. Varför är Karlsson så ovanlig? . . . .
8. Hur träffades Lillebror och Karlsson? . . . .

9. Vad säger Karlsson om sin ålder? (Hur gammal är Karlsson?) . . . .
10. Vem tycker du mest om, Pippi, Karlsson eller Lillebror? . . . .

Упражнение № 7. *Вставьте пропущенные слова в предложения. Проверьте себя по тексту о Карлсоне.*

"Jag . . . . inte alls nån vanlig Lillebror", ... Lillebror.

Det . . . . .så många pojkar som . . . . .sju år och . . . . .blå ögon och trubbnäsa och byxor som jämt är sönder på knäna.

Bosse . . . . .femton år och . . . . .fotboll och klarar sig dåligt . . . . .skolan, så . . . . är alldeles vanlig han också.

Det finns bara en i hela huset som är ovanlig, och . . . . Karlsson på taket.

Han bor uppe . . . . taket, Karlsson.

6. Jag är en . . . . , genomklok och . . . . tjock man i mina . . . . .år, säger Karlsson...

Упражнение № 8. *Напишите немного о вашей любимой книге/персонаже Астрид Линдгрен.*

Min favoritbok/favoritkaraktär av Astrid Lindgren är...

Страноведение. Юнибакен

Поклонники Астрид Линдгрен могут посетить детский музей, посвящённый героям её книг. Он называется «Юнибакен» и находится в Стокгольме, на полуострове Юргорден. Там можно прокатиться на сказочном поезде и увидеть вживе Пеппи, Карлсона и многих других. Виртуально посетить музей можно по адресу: www.junibacken.se

Junibacken

På Junibacken kan du ta Sagotåget in i Astrid Lindgrens magiska (волшебный) värld och möta Madicken, Emil, Ronja, bröderna Lejonhjärta och många, många fler. I Villa Villekulla kan du leka och busa med Pippi. År 2006 fyllde Junibacken 10 år och i oktober samma år fick Karlsson på taket en egen utställning! På Junibacken finns också Sveriges största barnbokhandel och ett mysigt café och restaurang.

СТИХОТВОРЕНИЕ

Кроме детских книжек в прозе, Астрид Линдгрен писала и чудесные стихотворения для малышей. Вот отрывок из одного из них.

Sommaren är min (Astrid Lindgren)	**Лето моё (Астрид Линдгрен)**
Och nu så vill jag sjunga	*Теперь я хочу петь*
Att sommaren är skön,	*О том, что лето прекрасно,*
Och träden är så fina	*И деревья такие чудесные,*
Och marken är så grön,	*И трава зелёная,*
Och blommorma är vackra	*Цветы — красивые,*
Och höet luktar gott	*И сено чудно пахнет,*
Och solen är så solig	*И солнце такое солнечное,*

Och vattnet är så vått,
Och lilla fågeln flyger
I boet ut och in,
Och därför vill jag sjunga
Att sommaren är min.

А вода такая мокрая,
И маленькая птичка летит
Из гнезда и в гнездо,
И поэтому я хочу спеть
О том, что лето — моё.

Och jag vill också sjunga
Att fjärilar är bra,
Och alla söta myggor,
Dem vill jag också ha...

И я хочу петь,
Что бабочки — это хорошо
И все милые комары,
Они все мне нужны...

Урок 23

Текст № 1: Sverige • Швеция

(Текст (с сокращениями) взят с http://www.nifin.helsinki.fi/lander/sverige.htm)

Allmänt om Sverige
Sverige ligger i norra Europa på den Skandinaviska udden. Sverige avgränsas i öst av Bottniska viken och i söder av Östersjön. Grannländer är Norge i väst och Finland i öst. Dessutom ligger Danmark söder om Sverige på ett avstånd på bara 4 km där sundet är som smalast.
Sverige är en konstitutionell monarki.
I den svenska riksdagen sitter 349 ledamöter som väljs vart fjärde år.
Sverige är medlem i Nordiska rådet, FN och EU men inte i EMU.

udde — полуостров
avgränsas — зд.: омывается
Bottniska viken — Ботнический залив
Östersjön — Балтийское море
Norge — Норвегия
väst — запад
öst — восток
Danmark — Дания
söder — юг
avstånd — расстояние
sund — пролив
monarki — монархия
riksdag — парламент
ledamot — член парламента
medlem — член
Nordiska rådet — Северный совет
FN — ООН
EU — ЕС
EMU — Европейский экономический и валютный союз

Näringsliv
Sverige är en utvecklad industristat och ett av de rikaste länderna i världen. Sågvaror och gruvverksamhet är fortfarande viktiga för industrin, även om järnmalmen inte längre har lika stor betydelse som förr. Över hälften av landet är täckt av skog. Största delen av pappers- och cellulosafabrikerna finns i norr, nära träleverantörerna. Ungefär 8% av landet är odlingsjord, av vilken största delen finns i södra delen av Sverige. Trots att bara 3,2% av svenskarna arbetar inom jord-

stat — государство
sågvaror — пиломатериалы
gruvverksamhet — добыча в шахтах
järnmalm — железная руда
inte längre — уже не
betydelse — значение
över — более, чем
hälften — половина
skog — лес
norr — север
träleverantör — поставщик древесины
odlingsjord — возделываемая земля
jordbruk — земледелие

bruk, fiske och skogsvård kan man anse att landet är självförsörjande vad gäller livsmedel.
Sverige har en långt utvecklad maskinindustri och teknologi. Största delen av arbetskraften arbetar inom servicesektorn, turismens andel växer stadigt.

skogsvård — лесное хозяйство
anse — считать, рассматривать
självförsörjande — обеспечивает себя сама
vad gäller — что касается
livsmedel — продукты питания
arbetskraft — рабочая сила
andel — составляющая
stadigt — стабильно

Kultur

Den svenska kulturen har länge huvudsakligen präglats av litteratur, men har på senare tid blivit allt mera musikbetonad. Många moderna popgrupper har blivit kända internationellt. Svenskarna gillar musik och köper faktiskt mera skivor än något annat folk i världen. Det ordnas 120 musikfestivaler i Sverige årligen. Emil Sjögren och Hugo Alfvén är kända namn inom klassisk musik, medan några exempel på kända namn inom popvärlden är ABBA, Roxette och Ace of Base. Bland de mest kända namnen inom svensk litteratur kan nämnas August Strindberg och barnboksförfattaren Astrid Lindgren. Båda har översatts till otaliga språk. Också Selma Lagerlöf har blivit internationellt känd. Några författare som är aktiva och populära idag är Henning Mankell och Liza Marklund som skriver deckare. Den svenska filmkonsten har lyft fram både regissörer och skådespelare. Den internationellt mest kände regissören är Ingmar Bergman och av skådespelarna är det Greta Garbo och Ingrid Bergman som är mest kända utanför Sveriges gränser.

huvudsakligen — главным образом
präglas — представлена
litteratur — литература
på senare tid — в последние годы
blivit allt mera musikbetonad — музыка занимает всё больше и больше места
internationellt — международно
skiva — компакт-диск
ordnas — организовываются
årligen — ежегодно
nämna — упомянуть
otaliga språk — бесчисленное количество языков
lyfta fram — породить
skådespelare — актёры

Språk och utbildning

Det officiella språket i Sverige, svenska, talas i hela landet. Svenskan hör till den germanska språkstammens nordiska gren. Svenskar, norrmän och danskar klarar av att kommunicera på sina egna språk med varandra. Samerna, som först och främst bor i norra Sverige, talar även samiska. Det första främmande språk svenska barn läser i skolan är engelska.

hela landet — вся страна
höra till — принадлежать
germansk — германский
gren — ветвь
klara av — справляться
med varandra — друг с другом
samer — саамы
först och främst — в первую очередь
engelska — английский
främmande språk — иностранный язык

Klimat

Att Sverige är ett avlångt land märks tydligt på klimatet. Vintrarna i södra Sverige är milda medan de i norr är betydligt

avlångt land — протяжённая страна
märks — заметно
milda — мягкая, умеренная
betydligt — намного

strängare. Medeltemperaturen i januari är –1°C i syd medan den är –13°C i norra Sverige. Det varma kustklimatet från Atlanten drar in över den svenska västkusten, medan den östra och norra delen av landet har ett mera typiskt fastlandsklimat.

sträng — суровый
medeltemperatur — средняя температура
syd — юг
kust — побережье
dra in — распространяться
fastlandsklimat — континентальный климат

Vegetation

Skillnaderna i klimatet i de olika delarna av Sverige avspeglas också i växtligheten. Norr om bok- och ekskogarna i söder finns blandskog och ett barrskogsområde och närmast fjällområdet björkskog. På fjällområdet växer dvärgbjörk, en och vide.

skillnad — различие
avspeglas — отражаться
växtlighet — растительность
ek — дуб
blandskog — смешанный лес
barrskog — хвойный лес
område — район
fjäll — горы
dvärgbjörk — карликовая берёза
en — можжевельник
vide — ива

Djurliv

Djurlivet i Sverige är rikt på däggdjur, fåglar och fiskar. Typiska djur i det norra barrskogsbältet är varg, lodjur, älg, rådjur och ren. De allmänt vanligaste däggdjuren är räv, ekorre och hare. Det finns många fågelarter av vilka de flesta är flyttfåglar.

djur — животное
däggdjur — млекопитающее
bälte — пояс
varg — волк
lodjur — рысь
ren — олень
allmänt — вообще
räv — лиса
ekorre — белка
hare — заяц
art — вид
flyttfåglar — перелётные птицы

Упражнение № 1. *Переведите на шведский язык.*

1. Швеция находится в Северной Европе. ....
2. Страны — соседи Швеции — Норвегия на западе, Финляндия на востоке. ....
....
3. Дания находится с другой стороны пролива (på andra sidan). ....
4. Швеция — конституционная монархия. ....
5. Швеция — член Совета Скандинавских стран. ....
6. Швеция — одна из самых богатых стран мира. ....
7. Больше половины страны покрывает лес (över hälften, täcks). ....
8. Только три процента шведов заняты в земледелии (inom jordbruket). ....
....
9. Шведская культура долгое время была представлена в основном литературой (att präglas). ......
....
10. Многие музыкальные группы приобрели международную известность. ....
....
11. Шведы любят музыку и покупают больше дисков, чем другие народы в мире. ....
....
12. Государственный язык Швеции — шведский. ....
13. Швеция — протяжённая страна. ....

🗝 **Упражнение № 2.** *Подчеркните, какие животные, растения и рыбы встречаются в Швеции, а какие нет. Подсказку ищите в ключе.*

En kaktus, en zebra, en varg, en räv, en björk, en ek, en lind, en lönn, en elefant, en flodhäst, en maskros, en orm, en palm, en gran, en en, ett lejon, en tiger, en fjäril, en ros, en svala, en lärka, en skata, en papegoja, en påfågel, en pingvin, en struts, en lax, en abborre, en ekorre, en piraya, en sparv.

🗝 **Упражнение № 3.** *Вставьте правильные предлоги во фразы и словосочетания. Сверьтесь с текстом.*

1. Sverige ligger . . . . Europa . . . . den skandinaviska udden.
2. Sverige avgränsas . . . . öst . . . . Bottniska viken.
3. Grannländer är Norge . . . . väst och Finland . . . . öst.
4. Danmark ligger söder . . . . Sverige . . . . ett avstånd . . . . bara 4 km.
5. Sverige är medlem . . . . Nordiska rådet.
6. Sverige är ett . . . . de rikaste länderna . . . . världen.
7. Sågvaror är viktiga . . . . industrin.
8. Över hälften . . . . landet täcks . . . . skog.
9. Största delen . . . . pappersfabrikerna finns . . . . norr.
10. Att arbeta . . . . jordbruket.
11. 69% . . . . arbetskraften.
12. Kulturen har präglats . . . . litteratur.
13. . . . . senare tid.
14. Kända namn . . . . klassisk musik.
15. Några exempel . . . . kända namn . . . . popvärlden.
16. Båda har översatts . . . . otaliga språk.
17. Att kommunicera . . . . sina egna språk . . . . varandra.
18. Skillnaderna . . . . klimatet avspeglas . . . . växtligheten.
19. . . . . fjällområdet växer dvärgbjörk.

Текст № 2: Debatterna går heta på Internet • Горячие дебаты в Интернете

Из HBL lördagen 2006-09-02 sid. 40 (с сокращениями)

Av: Anna von Bonsdorff

*Att sitta **framför datorn** kan vara båda givande och intressant. Internet **erbjuder** många webbsidor där man kan berätta om sig själv, lufta sina idéer och **delta i hetsiga diskussioner** och debattforum som berör **allt mellan himmel och jord**.*

Att skapa sig en personlig profil på nätet är enkelt. Under de senaste åren har det blivit allt populärare. Oftast går det till så att man registrerar sig och blir medlem på en webbsida, en så kallad community….

Genom eget användarnamn och lösenord kan man bland annat berätta om sig själv, lägga ut bilder, skriva dagbok och delta i diskussionsklubbar och debattforum. Det är meningen att alla registrerade medlemmar på webbsidan enkelt ska kunna läsa om varann och ta kontakt med varann......

Givande diskussioner

19-åriga Sara Brännäs började leta efter webbsidor med möjlighet till profilering och hittade snabbt några som hon tycker fungerar bra.

— Jag håller mig till svenska och finska webbsidor. Mina profiler använder jag främst till att hitta nya kontakter och till att delta i diskussionsforum. Själv diskuterar jag mest ideologier, politik och samhällsfrågor......

— Jag har fått kontakt med många trevliga personer som jag annars inte skulle ha råkat på. Men jag har aldrig träffat någon av dem.

Ge inte ut hemadressen

Trots att människor på internet kan verka hur trevliga som helst är det bra att hålla i minnet att man exempelvis inte ska uppge sina personuppgifter. Man kan inte vara hundra procent säker på vem man egentligen talar med. För säkerhets skull är det bra att hålla på vissa principer.

— Jag ger varken ut mitt efternamn eller min adress. På vissa sidor lägger jag inte heller ut min e-postadress….

En negativ sak som ofta dyker upp i datorrelaterade sammanhang är beroende. Sara påpekar att man också måste hålla på med andra saker och inte låta datorn ta över helt och hållet.

— Jag ser egentligen inte det här som en hobby. Jag tycker att det är en vettig syssla då man till exempel inte har nåt annat att göra. Det är mycket viktigt att också ha ett vanligt, socialt liv.

Слова и выражения к тексту

användarnamn *-et*, = — имя пользователя
beroende *-t* — зависимость
beröra (2) — касаться, затрагивать
dag|bok *-boken*, *-böcker* — дневник
dyka (4) **upp** — выныривать, внезапно возникать
erbjuda (4) — предлагать
främst — прежде всего
givande — полезные, богатые информацией
gå (4) **till** — происходить, быть устроенным
helt och hållet — целиком и полностью
hetsig — жаркий
lufta (1) — проветривать
lägga (4) **ut** — выкладывать
lösenord *-et*, = — пароль
nätet — Сеть, Интернет
personuppgifter — личные данные
påpeka (1) — указывать
profil *-en*, *-er* — анкета, страница на сайте
råka (1) **på** — случайно встречаться
ta (4) **över** — поглощать, завладевать
uppge (4) — указывать
varann = varandra — друг друга
vara (4) **säker** — быть уверенным
vettig syssl|a *-n*, *-or* — разумное занятие
viss — определённый

КОММЕНТАРИИ

- **Hålla (4) i minnet** — *помнить, держать в голове.*
- **Hålla (4) på med andra saker** — *заниматься другими вещами* (**på** ударное!).
- **Hålla (4) på vissa principer** — *придерживаться определённых принципов* (**på** безударное!).
- **Hålla sig till** — *придерживаться.*
- **Helt och hållet** — *целиком и полностью.*
- **För säkerhets skull** — *на всякий случай.*
- **I datorrelaterade sammanhang** — *в связи с компьютерами.*
- **Hur trevliga som helst** — *какими бы милыми / невероятно милыми они ни были.*
- **Varken... eller** — *ни… ни.*
- **Det är meningen att**.... — *цель/смысл заключается в том, что…*
- **Allt mellan himmel och jord** — *всё на свете* (букв.: *между небом и землёй*).

Упражнение № 4. *Переведите на шведский язык и составьте со следующими словами и словосочетаниями предложения.*

1. Цель/смысл . . . . в том, что . . . .
2. Быть уверенным на сто процентов . . . .
3. Целиком и полностью . . . .
4. Придерживаться определённых принципов . . . .
5. Выдавать личную информацию о себе . . . .
6. Принимать участие в жарких дискуссиях . . . .
7. Ни . . . . ни . . . .
8. На всякий случай . . . .
9. Разумное занятие . . . .

10. Помнить, держать в голове . . . .
11. Указывать . . . .
12. Всё на свете . . . .

Упражнение № 5. *Напишите диктант. Текст диктанта — на диске с аудиозаписью. Проверьте себя с помощью ключа.*

ДИАЛОГ: KAJSA OCH PIA PRATAR OM STJÄRNTECKEN • КАЙСА И ПИЯ РАЗГОВАРИВАЮТ О ЗНАКАХ ЗОДИАКА

— Pia, vilket stjärntecken har din mamma?

— Hon är jungfru.

— Jungfru? Vad står det här om jungfrun... (bläddrar i boken om horoskop).

— Här! Jungfrun är en riktig arbetsmyra. Han eller hon är noggrann och har känsla för detaljer. Hon är analytisk och rationell. En typisk jungfru är ofta praktiskt begåvad. Stämmer det?

— Ja, det stämmer faktiskt till hundra procent! Mamma är den enda i vår familj som har körkort. Det är hon som är mest intresserad av teknik och som sköter om datorerna och bilen. Pappa cyklar överallt och använder sällan datorn.

— Vad har din pappa för stjärntecken?

— Han är tvilling, precis som jag.

— Vi ska se vad det står här om tvillingar.... Den typiska tvillingen är självständig och behöver hela tiden omväxling och intellektuell stimulans för att trivas. Han eller hon är utåtriktad, humoristisk och har många vänner. Tvillingar tycker om att resa. Stämmer det?

— Nja...det stämmer nog....fast bara delvis. Pappas stora intressen är politik och musik. När han var ung gick han med i Vietnamrörelsen, som kämpade för att USA skulle sluta kriga i Vietnam. Sedan dess har han varit aktiv i olika politiska rörelser. Hemma lyssnar han mycket på jazz och läser böcker. Vilka stjärntecken har dina föräldrar?

— De är lejon båda två, men de är väldigt olika. Pappa tycker mest om att vara hemma, bygga på huset, jobba i trädgården och laga bilen. Mamma däremot tycker om att resa och gå på teater.

Слова и выражения к тексту

bläddra (1) — листать
delvis — частично
arbetsmyr|a *-an*, *-or* — муравей-трудяга
begåvad — одарённый
kämpa (1) — бороться
körkort *-et*, = — водительские права
kriga (1) — воевать
krig *-et*, = — война
noggrann — педантичный, аккуратный
omväxling *-en* — перемены, смена обстановки
rörelse *-n*, *-r* — движение (общественное/политическое)
sedan dess — с тех пор
självständig — независимый
sköta (2) **om** — обслуживать
stämma (2) — соответствовать действительности
utåtriktad — экстраверт, открытый человек

Примечание: **ha** (4) **känsla för detaljer** — *быть внимательным к деталям.*

Stjärntecken • Знаки зодиака

Stenbocken — Козерог
Vattumannen — Водолей
Fiskarna — Рыбы
Väduren — Овен
Oxen — Телец
Tvillingarna — Близнецы
Kräftan — Рак
Lejonet — Лев
Jungfrun — Дева
Vågen — Весы
Skorpionen — Скорпион
Skytten — Стрелец

Упражнение № 6. *Ответьте на вопросы письменно.*

1. Vad heter du? ....
2. Vilket stjärntecken har du? ....
3. Har du körkort? ....
4. Är du medlem i någon politisk rörelse? ....
5. Kämpar du för något? ....
6. Vad för musik lyssnar du på? ....
7. Brukar du läsa ditt horoskop? ....
8. Tror du på astrologi? ....
9. Användar du ofta dator? ....
10. Är du ambitiös? ....
11. Är du praktiskt begåvad? ....
12. Är du noggrann eller slarvig? ....
13. Är du arbetsmyra? Jobbar du mycket? ....
14. Tycker du om att resa? ....
15. Har du många vänner? ....
16. Vem tycker du mest om, Kajsa eller Pia? ....
17. Brukar du läsa tidningar? Vilka? ....
18. Har du läst boken “Krig och fred”? ....
19. Vem har skrivit “Krig och fred”? ....
20. Är du religös? Tror du på Gud? ....

Страноведение. Природа Швеции

Природа в Швеции очень красива. Скудость северной природы компенсируется голубизной неба, прозрачностью озёр и великолепными красками золотой осени. Краски природы ещё контрастнее на фоне скромных деревенских домиков красного цвета (эту краску много лет назад начали делать в Фалуне, благодаря ей стенам не страшны ни дожди, ни метели). Те, кто любят природу, могут съездить на Готланд — остров между Россией и Швецией. Побывавшие там говорят, что природа острова просто фантастическая. За северной экзотикой можно отправиться в горы на границе с Норвегией или к саамам за полярный круг. Если же вы просто хотите полюбоваться цветами, посетите ботанические сады в Упсале (знаменитый ботанический сад, основанный Карлом Линнеем) и в Гётеборге, где на небольшой территории представлена растительность самых разных климатических зон.

СТИХОТВОРЕНИЕ

Эту песню любимого шведского певца Ульфа Лундела одно время даже хотели сделать гимном Швеции, настолько она близка сердцам шведов. Прочитайте отрывок из неё.

Ur Öppna landskap (Ulf Lundell)

Jag trivs bäst i öppna landskap, nära havet vill jag bo,
några månader om året, så att själen kan få ro.
Jag trivs bäst i öppna landskap, där vindarna får fart.
Där lärkorna slår högt i skyn, och sjunger underbart.
Där bränner jag mitt brännvin själv och kryddar med Johannesört,
och dricker det med välbehag till sill och hembakt vört.
Jag trivs bäst i öppna landskap, nära havet vill jag bo.

Jag trivs bäst i fred och frihet för både kropp och själ,
ingen kommer in i min närhet, som stänger in och stjäl.
Jag trivs bäst när dagen bräcker och fälten fylls av ljus,
när tuppar gal på avstånd, när det är långt till närmsta hus.
Men ändå så pass nära att man en tyst och stilla natt,
när man sitter under stjärnorna kan höra festens skratt.
Jag trivs bäst i fred och frihet för både kropp och själ.........

Слова и выражения к тексту

avstånd *-et*, = — расстояние
bräcka (2) — рассветать
bränna (2) **brännvin** — варить самогон
få (4) **fart** — ускориться
fält *-et*, = — поле
fred *-en* — мир
frihet *-en* — свобода
gala (4) — кукарекать
hembakt vört(bröd) — хлеб, выпеченный из теста, замешанного на пивном сусле
krydda (1) — добавлять специи
lärk|a *-an*, *-or* — жаворонок
mås *-en*, *-ar* — чайка
med välbehag — с удовольствием
öppna landskap — простор
ro *-n* — покой
run|a *-an*, *-or* — руна
så pass nära att... — настолько близко, что...
själ *-en*, *-ar* — душа
skratt *-et* — смех
sky *-n*, *-ar* — небо
still — неподвижный; **stilla** — неподвижно
stjärn|a *-an*, *-or* — звезда

Avskedsbrev • Прощальное письмо

В народной шведской песне «Vem kan segla förutan vind» говорится, что невозможно расстаться с другом, не пролив слез. Настала пора и Кайсе и Пие расстаться с вами. Хочется думать, они стали вам хорошими друзьями и вы продолжите изучать шведский, но теперь «på egen hand» — самостоятельно. Или с героями шведских книг — Карлсоном, Эмилем, Нильсом, Пеппи... Или найдёте новых шведских друзей в Интернете. В любом случае вам желают удачи и надеются на скорую встречу авторы этого учебника

Екатерина Хохлова
Пия Бьёрен

Vem kan segla?

Vem kan segla förutan vind?
Vem kan ro utan åror?
Vem kan skiljas från vännen sin
Utan att fälla tårar?

Jag kan segla förutan vind.
Jag kan ro utan åror.
Men ej skiljas från vännen min
Utan att fälla tårar.

КЛЮЧИ К УПРАЖНЕНИЯМ

ВВОДНЫЙ КУРС

Ключ к упражнению № 3

Ett plus ett är två; fyra plus två är sex; tolv minus sju är fem; åtta minus sex är två.

ОСНОВНОЙ КУРС

Урок 1

Ключ к упражнению № 1

I. 1. Bernd talar tyska.
2. Tom talar engelska.
3. Luigi talar italienska.
4. André och Annique talar franska.

II. 1. Helge bor i Norge.
2. Hans bor i Danmark.
3. Kajsa bor i Finland.

Ключ к упражнению № 4

1. Skidor, en skola, en sko, en stjärna, att skära, skulle, en skam, skön, att tjäna, en station, en skjorta, att skjuta, att skylla.

2. Ett kök, ett kylskåp, en kind, att känna, att komma, en kärlek, att kittla, ett kort, ett körkort, att köra, att kalla, en katt.

3. Ett gym, att gilla, att gå, en gård, gammal, en gris, genom, gärna, ett suddgummi, en gång, galen, att gömma, grå.

Ключ к упражнению № 6

Namn	Kyoko Mori	Stanley Pearce	Martina Haag
Land	Japan	USA	Sverige
Stad	Tokyo	Dallas	Stockholm
Språk	japanska/engelska	engelska	svenska/engelska
Yrke/studier	servitris	ekonomi/matematik	journalistik
Hobby	musik	film	dans

Урок 2

Ключ к упражнению № 3

Ja, han talar engelska. Nej, han talar inte engelska.
Ja, hon dricker vin. Nej, hon dricker inte vin.
Ja, jag skriver. Nej, jag skriver inte.
Ja, Kajsa och Pia bor i Moskva. Nej, de bor inte i Moskva.
Ja, Pia kommer idag. Nej, Pia kommer inte idag.
Ja, Kajsa har en katt. Nej, Kajsa har inte någon/ingen katt.
Ja, hon heter Riita. Nej, hon heter inte Riita.

Ключ к упражнению № 4

Jo, jag kommer imorgon.
Jo, jag gillar blommor.
Nej, jag bor inte här.
Nej, jag cyklar inte.
Jo, jag är glad.
Jo, jag talar svenska.

Ключ к упражнению № 8

Jag har en syster.
Har du syskon?
Kajsa studerar inte medicin.
Pia bor i Umeå.
Var bor Kajsa?
Bor Pia i Sverige eller (i) Finland?
Kajsa tycker om att läsa.
Kajsa har en katt.
Pia lagar mat.
Pia talar lite franska.
Varifrån kommer Luigi?
Är du gift?
Hur gammal är du?
Vad talar du för språk?

Ключ к упражнению № 9

1. hennes; 2. den; 3. hon; 4. han, honom; 5. hon; 6. de; 7. den.

Ключ к упражнению № 10

1. bil; 2. böcker / att läsa; 3. gitarr; 4. skolan; 5. katt; 6. läkare; 7. TV; 8. musik.

Ключ к упражнению № 11

Rasmus	Pias bror
Valter	Kajsas pojkvän
Kerstin	Pias mamma
Riita	Kajsas syster
Ann	Pias kompis
Andrej	Anns man
Ludwig Lennart	Kajsas katt
Erik	Kajsas pappa
Lena	Kajsas och Riitas mamma
Pia	Kajsas kompis
Eva-Lena	Pias kompis
Fredrik Reinfeldt	Sveriges statsminister
Prinsessa Victoria	Sveriges kronprinsessa
Mats	Pias pappa och läkare
Annique	Valters katt

Урок 3

Ключ к упражнению № 3

1 – 8; 2 – 1; 3 – 6; 4 – 2; 5 – 7; 6 – 3; 7 – 4; 8 – 5.

Ключ к упражнению № 6

Den första januari [år] tvåtusen, den femte mars [år] tvåtusensex, den tjugoandra juni nittonhundrafyrtiofyra, den tionde december nittonhundrasjuttionio.

Ключ к упражнению № 7

1. 3 (tre) 1 (ett) 8 (åtta) 10 (tio) 5 (fem) 4 (fyra) 7 (sju)
2. 11 (elva) 15 (femton) 12 (tolv) 19 (nitton) 14 (fjorton) 17 (sjutton) 20 (tjugo)
3. 30 (trettio) 20 (tjugo) 50 (femtio) 90 (nittio) 100 (hundra) 70 (sjuttio) 60 (sextio)
4. 78 (sjuttioåtta) 6 (sex) 23 (tjugotre) 49 (fyrtionio) 18 (arton) 61 (sextioett) 82 (åttiofyra) 110 (hundratio)

Ключ к упражнению № 8

En son — сын, ett hus — дом, ett äpple — яблоко, en dotter — дочь, en bil — автомобиль, ett träd — дерево, en bok — книга, en penna — ручка, en blomma — цветок.

Ключ к упражнению № 9

1. Det där är ett äpple.
2. Det här är en penna.
3. Det där är en kvinna.
4. Det här är en man.
5. Det där är en flicka och en pojke.
6. Det här är en bok.

Урок 4

Ключ к упражнению № 2

1. läraren 2. eleven 3. läraren 4. eleven 5. läraren 6. eleven 7. eleven.

Ключ к упражнению № 4

Запись

1. Filmen börjar nitton och trettio.
2. Solen går upp tio i fem på morgonen.
3. Klockan är tjugo över tre.
4. Hon är tolv.
5. Solen går ner klockan nio på kvällen.
6. Vi ses klockan sex på kvällen.
7. Jag äter lunch halv två på dagen.
8. Klockan är kvart i elva.

Ключ к упражнению № 6

1. Filmen börjar klockan sju på kvällen.
2. Jag slutar arbeta klockan sex.
3. Bussen går kvart över nio.
4. Jag kommer fem över ett.
5. Jag har föreläsningar/lektioner från halv tio till halv tre.

6. Jag duschar klockan sju på morgonen.
7. Jag lägger mig klockan tio på kvällen.
8. Jag tränar mellan tio och tolv på förmiddagen.

Ключ к упражнению № 7

1. En bok kostar 55 kronor (kr).
2. En kjol kostar 150 kronor (kr).
3. En kopp kaffe kostar 20 kronor (kr).
4. En pizza kostar 60 kronor (kr).
5. En bussbiljett kostar 15 kronor (kr).

Ключ к упражнению № 8

Запись

1. — Vad kostar ett äpple?
   — 5 kronor.
2. — Vad kostar en penna?
   — 10 kronor.
3. — Vad kostar ett block?
   — 15 kronor.
4. — Vad kostar en kopp kaffe?
   —12 kronor.
5. — Vad kostar en pizza?
   — 55 kronor.
6. — Vad kostar en banan?
   — 4 kronor.
7. — Vad kostar en broschyr?
   — 30 kronor.
8. — Vad kostar en smörgås?
   — 18 kronor.
9. — Vad kostar en resa till Kina?
   — 10000 kronor.

Ключ к упражнению № 10

1. en buss — bussen; 2. en katt — katten; 3. en dag — dagen; 4. en lampa — lampan; 5. en pojke — pojken; 6. ett barn — barnet; 7. ett brev — brevet; 8. ett glas — glaset; 9. ett jobb — jobbet; 10. ett kvitto — kvittot; 11. ett piano — pianot; 12. ett foto — fotot; 13. ett äpple — äpplet.

Ключ к упражнению № 11

1. en man — mannen; 2. en pojke — pojken; 3. en syster — systern; 4. ett fönster — fönstret; 5. ett rum — rummet; 6. en kam — kammen; 7. en vän — vännen; 8. en dotter — dottern; 9. ett program — programmet.

Ключ к упражнению № 13

Вот так, например, заполнила анкету Кайса.

Kajsas blankett

Namn: Kajsa — Jag heter Kajsa i förnamn.

Efternamn: Wilhelmsson — Jag heter Wilhelmsson i efternamn.

Födelseår: 1986 — Jag är född 1986.
Ålder: 24 — Jag är 24 år gammal.
Civilstånd: Singel — Jag är ogift. Jag är singel.
Yrke: Student — Jag är student.
Telefonnummer: 090-154671 — Mitt telefonnummer är 090-154671.
Adress: Kvartsvägen 9 B, Umeå — Jag bor på Kvartsvägen 9B i Umeå.
Modersmål: Finska — Mitt modersmål är finska.

Урок 5

Ключ к упражнению № 1

1. läser; 2. kan/talar; 3. tittar/ser; 4. lyssnar; 5. lagar; 6. dricker; 7. röker; 8. spelar; 9. skriver; 10. åker; 11. spelar; 12. tittar.

Ключ к упражнению № 7

1. Frukost äter Kajsa i köket. — Kajsa äter frukost i köket.
2. Till universitetet går Kajsa till fots. — Kajsa går till fots till universitetet.
3. Sedan tar hon bussen till stan. — Hon tar sedan bussen till stan.
4. Klockan sju vaknar Kajsa. — Kajsa vaknar klockan sju.
5. Klockan ett har hon lunch. — Hon har lunch klockan ett.
6. På biblioteket läser hon. — Hon läser på biblioteket.
7. Klockan sju träffar hon Pia. — Hon träffar Pia klockan sju.
8. På kvällen lyssnar Kajsa på musik. — Kajsa lyssnar på musik på kvällen.
9. Runt tolv somnar hon. — Hon somnar runt tolv.

Ключ к упражнению № 8

1. Kajsa och Pia sitter hemma. — Hemma sitter Pia och Kajsa.
2. Det är varmt och skönt hemma. — Hemma är det varmt och skönt.
3. Kajsa skriver på svenska. — På svenska skriver Kajsa.
4. Pia talar svenska. — Svenska talar Pia.
5. De bor i Umeå. — I Umeå bor de.
6. Pia studerar medicin. — Medicin studerar Pia.
7. Pias mamma heter Kerstin. — Kerstin heter Pias mamma.
8. Kajsa studerar på universitetet. — På universitetet studerar Kajsa.
9. Pia pluggar hemma på söndag. — På söndag pluggar Pia hemma. / Hemma pluggar Pia på söndag.
10. Kajsa duschar varje morgon. — Varje morgon duschar Kajsa.
11. De går på bio ikväll. — På bio går de ikväll. / Ikväll går de på bio.
12. Pia äter frukost på morgonen. — På morgonen äter Pia frukost. / Frukost äter Pia på morgonen.
13. Kajsa träffar Pia på stan. — Pia träffar Kajsa på stan. / På stan träffar Kajsa Pia.
14. De dricker kaffe på kafé. — Kaffe dricker de på kafé. / På kafé dricker de kaffe.

Ключ к упражнению № 11

Riita ser Ludwig-Lennart. “Kom!” ropar hon. Ludwig kommer. “Sitt!” säger Riita. Ludwig sätter sig. Riita tar fram mjölk. “Varsågod och drick, Lenny!” säger Riita. Ludwig-Lennart dricker. Riita har kattmat också. “Ät”, säger hon. Lenny är hungrig. Han äter. Riita vill leka med Lenny. “Lek!” säger hon. Men Ludwig vill inte leka. Han sover.

Ключ к упражнению № 13

Måndag		Tisdag		Onsdag	
Gå upp.	08.00	Gå upp.	08.00	Gå upp.	08.00
Dusch och morgontoalett.	08.15	Dusch och morgontoalett.	08.15		
Frukost.	08.30	Frukost.	08.35	Frukost.	08.30
Föreläsning (immunförsvaret).	09.00	Bibblan.	08.45	Plugg! Egna studier.	09.00–12.00
Föreläsning i histologi.	10.30	Lunch på kafé.	09.30–12.00	Lunch hemma.	12.00–14.00
Lunch.	12.00	Lektioner på universitetet.	12.00	Yoga	14.30–15.30
Föreläsning anatomi.	13.00	Fika med Kajsa.	18.00	Simma.	15.30–16.00
Laboration.	16.00	Universitets ryska filmklubb visar “Nattvakten del 2”	19.00–21.00	Bada bastu.	16.00–16.45
Middag.	17.00	Laga mat och äta.	21.00	Shopping.	18.00–19.00
Läxor.	18.00–20.00	Sova.	23.00	Läxor.	19.00–22.00

Torsdag		Fredag	
Universitetet.	09.00–12.00	Aerobics.	10.00–11.00
Promenad med Kajsa.	13.00–15.00	Lunch på stan.	12.00
Middag hemma.	17.00	Shopping.	13.00–14.00
Fest.	19.00	Biblioteket.	14.15–16.45
Titta på teve.	22.00–23.00	Konsert.	19.00
Ringa till mamma.	22.00		

Урок 6

Ключ к упражнению № 1

1. En frukost — frukosten — den här frukosten
2. En teve — teven —den där teven
3. En läxa — läxan — den här läxan
4. Ett bord — bordet — det här bordet
5. Ett fönster — fönstret - det där fönstret
6. En lampa — lampan — den här lampan
7. En bok — boken — den här boken
8. Ett glas — glaset — det här glaset

Ключ к упражнению № 2

I.
1. pojken
2. kvinnan
3. kompisen
4. boken

II.
1. Den här flickan.
2. Den här läraren.
3. Den här flickan/pojken/tjejen/killen.
4. Den här eleven/flickan/pojken.

5. huset
6. bordet

5. Den här killen.
6. Den här konstnären.
7. Den här tjejen.

Ключ к упражнению № 7

Den stora skolan — Skolan är stor. — Den är stor.
Det gamla bordet — Bordet är gammalt. — Det är gammalt.
Den vackra kvinnan — Kvinnan är vacker. — Hon är vacker.
Den kloka läraren — Läraren är klok. — Han är klok.
Den duktiga eleven — Eleven är duktig. — Han är duktig.
Den svarta katten — Katten är svart. — Den är svart.
Den snälla hunden — Hunden är snäll. — Den är snäll.
Det runda fönstret — Fönstret är runt. — Det är runt.
Den blåa soffan — Soffan är blå. — Den är blå.
Den röda blomman — Blomman är röd. — Den är röd.
Det lilla barnet — Barnet är litet. — Hon/han är liten.
Det korta brevet — Brevet är kort. — Det är kort.

Ключ к упражнению № 9

Запись

1. Det här är en väska som är ny och blå.
2. Jag har en bror som går i skolan.
3. Jag är gift med en man som är klok och snygg.
4. Jag tycker om rosor som är röda och fina.
5. Martin gillar människor som är snälla och intressanta.
6. Sverige är ett land som är väldigt vackert.

Ключ к упражнению № 10

Sak	Riita	Kajsa
En penna		x
Ett block	x	
En fantasybok	x	
En påse chips	x	
En veckotidning		x
En svart handväska		x
En ordbok		x
En blomma		x
En barbiedocka	x	
En svart katt som heter Ludwig-Lennart	x	x

Урок 7

Ключ к упражнению № 6

1. Мама! Я дома! Есть что-нибудь поесть в холодильнике?
2. Есть что-нибудь по телевизору сегодня?

3. Ты кого-то видишь там вдали?
4. Как-нибудь летом я поеду в Париж.
5. Где-то есть рай на земле.
6. Кто-то звонил?

Ключ к упражнению № 9

1. Никто не звонил.
2. Я никого не вижу.
3. В холодильнике ничего нет.
4. Я нигде не вижу мою кошку.
5. Мне нечего тебе сказать.
6. У меня нет денег.
7. У тебя нет сердца?

Ключ к упражнению № 11

1. Vilket ljust rum du har!
2. Vilken vacker dotter du har!
3. I vilken lägenhet bor du?
4. Vilka böcker läser du? / Vad läser du för böcker?
5. Vilken bil har du? / Vad har du för bil?
6. Vilken fin dag!
7. Det är Ulla som inte kan skriva.
8. Det är du som förstör allting!
9. Det är du som inte kan köra bil!

Ключ к упражнению № 12

1. Kajsas soffbord är litet, brunt och fyrkantigt.
2. Kajsas gardiner är gråa.
3. Pia har tunga, tjocka böcker om medicin.
4. Kajsa är lång, smal och har brunt hår och brungröna ögon.

Ключ к упражнению № 13

1 Studenterna Erik, Johanna och Marie. 2 Lennart. 3 Fru Lind och hunden Karo. 4 Pappa Martin, mamma Karin och barnen Eva och Markus. 5 Karro och hennes sambo Göran.

Урок 8

Ключ к упражнению № 5

1. Jag bor i en tvårumslägenhet på St. Eriksgatan i Stockholms centrum.
2. Det är nära tunnelbanestationen St. Eriksplan.
3. Min lägenhet ligger på andra våningen.
4. Den är liten och ljus. Den har två rum.
5. Lägenheten har kök, badrum, hall och balkong.
6. På balkongen står det ett bord och två stolar. På bordet står det blommor i en vas.
7. Jag tycker om att sitta på balkongen och dricka kaffe.
8. Jag trivs i min lilla lägenhet.
9. Vardagsrummet är bekvämt och vackert inrett.
10. Där finns en soffa, en fåtölj och ett soffbord. I soffan ligger det kuddar.
11. Soffan är mjuk och skön. Mittemot soffan står teven.
12. Jag tittar ofta på teve. Jag tycker om naturprogram.

13. På soffbordet ligger veckotidningar och böcker, som jag läser ibland.
14. Bredvid soffan står en fåtölj.
15. I vardagsrummet finns också en bokhylla och ett piano. I bokhyllan står alla mina böcker.
16. När jag har inspiration spelar jag piano. Det händer ganska sällan.
17. Sovrummet är jättemysigt.
18. Där står en stor, skön säng med täcke och kudde.
19. I fönstret står det blommor. Gardinerna i sovrummet är vita.
20. Där finns en spegel. Framför spegeln står ett litet bord.
21. Mitt på bordet står en vas med blommor. Jag tycker om blommor.
22. Mattan i sovrummet är blå.
23. I ett hörn står en stereo. Jag lyssnar ofta på musik.
24. På väggen ovanför sängen hänger en tavla. Den är väldigt vacker.
25. Den föreställer ett äppelträd.
26. I taket hänger en taklampa.
27. Köket är litet, men modernt och bekvämt inrett.
28. Där finns en spis, en diskbänk, ett kylskåp, en ugn och några skåp.
29. Framför fönstret står ett bord. Runt bordet står det stolar.
30. Bordet är blått och stolarna är ljusblåa.
31. I ett hörn står en krukväxt.
32. I badrummet finns det ett badkar, en spegel, ett skåp och en tvättmaskin.
33. På golvet ligger en blå matta. Jag tycker om blått.
34. Jag duschar varje morgon och ibland på kvällen.
35. I hallen finns ett stort skåp. Där hänger mina ytterkläder.
36. Det finns en skohylla också. Där står alla skor.
37. Jag har ingen barnkammare och inget gästrum. Jag har inga barn.
38. Gäster får sova på soffan i vardagsrummet.
39. Jag trivs i stan, men drömmer om en sommarstuga på landet.

Ключ к упражнению № 6

Запись

Jag bor i Umeå, i en trea, som jag delar med en kompis. Vi bor på Ålidhem. Lägenheten har hall, kök, ett vardagsrum och två sovrum: mitt sovrum och min kompis sovrum. Köket ligger till höger om hallen. Det är stort. Där finns en spis, en diskbänk, en massa skåp och ett köksbord med fyra stolar. Vi har kylskåp, frys och en mikrovågsugn. Det finns ett fönster i köket. Bordet står vid fönstret. I vardagsrummet står en stor, grön soffa. Framför soffan står ett soffbord. Vid väggen mittemot soffan står ett skrivbord och en teve. På skrivbordet står min dator. Ovanför bordet hänger en stor, vacker tavla. Den föreställer havet.

Ключ к упражнению №7

Запись

Sven Svensson är en internationell svensk.

Han kommer från Sverige, men hans hustru kommer från Vitryssland. Han har en japansk bil och arbetar på en amerikansk firma. Han får sin lön i amerikanska dollar. Han har en schweizisk armbandsklocka och en italiensk kostym. Hemma har han svenska möbler och en äkta persisk matta. Han dricker brittiskt öl och äter gärna japansk sushi. Han tycker om franskt vin också. Hans teve är från Korea och hans mobil är gjord i Kina. Han har en tysk cykel och en amerikansk dator från IBM. Han lyssnar på spansk gitarrmusik och tittar på europeiska filmer. Varje morgon handlar hans fru frukt från Israel och grönsaker från Holland. På semestern åker familjen Svensson ofta till Minsk i Vitryssland. Där dricker de vodka och äter blini. Men mest tycker Sven om svenska köttbullar med kokt potatis, lingonsylt och hembryggt vin.

Урок 9

Ключ к упражнению № 1

1-й вариант. Hej Kajsa!

Tack för brevet och inbjudan (*приглашение*)! Med mig är det bra, fast visst pluggar jag mycket! Hur är det med dig? Jag följer gärna med på bio. Halv nio går bra. Vi ses!

Hälsningar,

Pia

2-й вариант. Hej Kajsa!

Tack, det är bra. Själv då? Tack så mycket för inbjudan men tyvärr (*к сожалению*) är jag upptagen. Jag måste stanna hemma och plugga hela helgen. Vi har tenta (*экзамен*) nästa vecka. Men du får ha det så trevligt utan mig!

Kram,

Pia

Ключ к упражнению № 2

1. Pia vill köpa den här boken. / Pia vill köpa denna bok.
2. Lars kan laga bilar.
3. Jag måste diska efter maten.
4. Man ska inte leka med elden.
5. Här får man inte röka.
6. Du måste studera flitigt.
7. Man ska/måste betala skatt.
8. Jag måste hälsa på mormor.
9. Malin får gå på disko.
10. Anna får inte skolka (från skolan).
11. Karin vill åka till Paris.
12. Kan jag få en kopp kaffe och en bit tårta, tack.
13. Kan jag få låna telefonen? / Kan jag få låna en telefon?
14. Jag skulle vilja öppna ett bankkonto.

Ключ к упражнению № 6

1. Hej!
2. Hej!
3. Hur är det med din mamma?
4. Hej Valter! / Hej älskling!
5. God natt! (Sov så gott!)
6. Hej då! (Vi ses imorgon!)

Ключ к упражнению № 7

1. — Tack för skjutsen!
2. — Tack för rosorna!
3. — Tack för kortet.
4. — Tack för inbjudan!
5. — Tack för presenten!
6. — Tack för hjälpen!

Урок 10

Ключ к упражнению № 6

Ner — nere — nerifrån.
— Tyst! Vad är det för ljud?
— Jag vet inte. Det kommer nerifrån källaren. Kom så går vi ner och ser vad det är!
— Nej, jag vågar inte. Det är så mörkt där nere.
— Äh, kom nu så går vi ner!
— Aldrig!

Ключ к упражнению № 7

Запись
Kajsa tycker om att dansa, läsa böcker, lyssna på musik och resa.
Sergej tycker om att spela gitarr och piano.
Pia tycker om att spela klarinett, resa och dansa.
Mykola gillar att spela fotboll och att lösa matematiska problem.
Valter gillar klassisk musik och tycker om att titta på fotboll.
Riita tycker om att gå på bio och att titta på teve.
Kajsas mamma går ofta på teater.
Pias kusin tycker om att sticka.
I Sverige är det populärt att sjunga i kör och många svenskar tycker också om att jobba i trädgården.
Ludwig-Lennart gillar att äta och sova. Det är hans intressen.
Rasmus älskar att köra bil. Han gillar snabba bilar.
Viktoria tycker om sin hund Jumbo.
Madeleine tycker om att vara ute i naturen.
Victorias pojkvän Daniel gillar att träna. Han äger ett gym.

Урок 11

Ключ к упражнению № 3

en far — отец
en mor — мать
en son — сын
en dotter — дочь
ett barn — ребёнок
en syster — сестра
en bror — брат
föräldrar — родители
farmor — бабушка по отцу
farfar — дедушка по отцу
morfar — дедушка по матери
mormor — бабушка по матери
farbror — дядя (брат отца)
morbror — дядя (брат матери)
moster — тётя (сестра матери)
faster — тётя (сестра отца)
en kusin — кузен/кузина
ett barnbarn — внук или внучка
ett syskonbarn — племянник или племянница

Ключ к упражнению № 4

1. Kajsas pappa heter Erik. Kajsas mamma heter Lena. / De heter Erik och Lena.
2. Han kommer från Finland.
3. Hon kommer från Ryssland.
4. Hon kommer från Sverige.
5. Hon heter Riita.
6. Hon är 14 år (gammal).
7. Den heter Ludwig-Lennart.

8. Den är svart och har gula ögon. (Den är svart med gula ögon).
9. De träffades i Moskva i Ryssland.
10. Han jobbar som ingenjör / Han är ingenjör.
11. Hon jobbar inte. Hon är hemmafru.
12. Hon jobbar inte. Hon går i skolan.
13. Hon tycker om att laga mat, odla blommor, läsa tidningar och resa.
14. Hon tycker inte om att plugga.

Ключ к упражнению № 6

1. Hur många barn har du?
2. Hur mycket kostar den här väskan?
3. Hur många böcker ligger på bordet?
4. Hur många hus ser du på bilden?
5. Jag har många vänner.

Ключ к упражнению № 7

1. många; 2. lite; 3. mycket; 4. mycket; 5. många; 6. lite; 7. mycket.

Ключ к упражнению № 9

Запись

Fotot

— Kajsa, kom så ska du få se ett kort på min familj!
— Okej.
— Titta!
— Oj, vilken stor familj du har! Jag känner bara igen dig. Vem är det där?
— Det är min farmor. Hon är 83 år gammal och pensionär. Bredvid henne står farfar. Han är också gammal.
— Jaha. Vem är det, då?
— Det är mamma. Hon heter Kerstin. Hon är ekonom.
— Var är din pappa?
— Han står där, bredvid mamma. Han heter Mats och jobbar som läkare. Framför honom står min lillebror, Rasmus. Han är 24 år nu, men på kortet är han bara 16.
— Jaha. Och vem är det där?
— Det är min moster, Dagny.

Ключ к упражнению № 11

Запись

Jag har två familjer, en liten och en stor. Den lilla är min man, Andrej. Han är ryss. Han läser till ekonom och jobbar på kvällarna. Han tycker om boxning. Det är hans hobby. Och han älskar musik. Han tycker om Kino.

Min stora familj består av mamma Lovisa, pappa Mattias och mina tre bröder Kasper, Jesper och Jonathan. Mamma och pappa är lärare. De tycker om att jobba i trädgården, promenera, läsa böcker och lyssna på musik. Kasper är 30 år. Han jobbar som kock och bor i London. Jesper är 26 år och är lärare, precis som mamma och pappa. Jonathan är 25 år och bor i Göteborg. Han läser på universitetet.

Урок 12

Ключ к упражнению № 5

— Ursäkta, vet du hur man tar sig till universitetet?
— Man kan ta bussen. Alla bussar stannar där.

— Tack, vad bra! Vet du var närmaste busshållplats är?
— Den ligger på Vasaplan. Gå rakt fram på Rådhusesplananden och ta till vänster efter biblioteket!
— Tack!
Или вот так — (альтернативный вариант, такой же правильный, как и первый)
— Ursäkta, vet du var universitetet ligger?
— Det ligger ganska långt härifrån. Det är nog bäst du tar bussen. Alla bussar stannar där.
— Vad bra! Vet du var närmaste busshållplats ligger?
— Den ligger på Vasaplan. Gå rakt fram på Rådhusesplanaden och ta till vänster efter biblioteket!
— Tack!

Ключ к упражнению № 6

1. biblioteket; 2. varuhuset / (i affären); 3. krogen/puben/restaurangen; 4. kaféet; 5. busshållplatsen; 6. resebyrån; 7. banken; 8. idrottshallen; 9. diskoteket/krogen; 10. bio/biografen; 11. parken; 12. kyrkan; 13. posten.

Ключ к упражнению № 7

1. Det här är staden Karlskrona.
2. Den ligger i Sverige.
3. Dess huvudgata heter Ronnebygatan.
4. På Ronnebygatan finns \det\ affärer, en resebyrå, två restauranger, en bank, en nattklubb, en biograf och ett köpcenter.
5. På ett litet torg bredvid Ronnebygatan står en fontän.
6. I centrum finns också ett stort torg, Stortorget.
7. På Stortorget ligger två kyrkor, biblioteket och rådhuset.

Ключ к упражнению № 8

Запись

Det här är staden Gränna. Gränna är en gammal stad, som ligger vid sjön Vättern i södra Sverige. Den är liten. Där bor bara 3000 personer. Grännas huvudgata heter Brahegatan. Längs Brahegatan ligger den vackra kyrkan, små affärer, kaféer och restauranger. Intill gatan ligger också Grännas torg. Vid torget ligger biblioteket, posten och ett museum, André-museet. Bredvid museet ligger turistbyrån. I Gränna finns också en park. Den heter Amiralsparken. Mittemot Amiralsparken ligger vårdcentralen.

Ключ к упражнению № 9

1. Brevet skickas.
2. Dörren öppnas.
3. Kläderna tvättas i tvättmaskinen.
4. Hon heter Kristina, men kallas Stina.
5. Pirogerna fylls med kött.
6. Brevet är skickat.
7. Bilen är köpt.
8. Boken är skriven av mig.
9. Väggarna i rummet är målade av mig.
10. Affären är stängd.
11. Klockan är sönderslagen.

Урок 13

Ключ к упражнению № 3

1. Jag har ont i huvudet.
2. Jag har ont i en tand.
3. Jag har ont i magen.
4. Jag har ont i halsen.
5. Jag har feber.
6. Jag hostar. / Jag har hosta.
7. Jag har ont i ryggen.
8. Jag är diabetiker. / Jag har diabetes.
9. Jag är allergisk mot katter.
10. Jag är förkyld. / Jag har blivit förkyld. / Jag har fått en förkylning.
11. Jag mår illa.
12. Jag är sjuk.

Ключ к упражнению № 5

1. Jag känner igen alla mina elevers föräldrar.
2. Hon slår igen boken.
3. Han slår igen sin affär.
4. Vi ställer in lektionen idag.
5. Du måste tänka igenom det här noga.
6. Jag vill läsa ut den här boken först!
7. Pappa sätter alltid på teven innan middagen.

Ключ к упражнению № 6

1. ett får; 2. en häst; 3. en katt; 4. en mus; 5. en get; 6. en tupp; 7. en gris; 8. en höna; 10. en hund; 11. en ko.

Ключ к упражнению № 7

1. Jultomten — фрагмент 4.
2. Lejonet — фрагмент 3.
3. Karlsson på taket — фрагмент 1.
4. Sångerskan Madonna — фрагмент 2.

Урок 14

Ключ к упражнению № 1

1. Hon är i Göteborg.
2. Hon är där för att hon ska gå på Bok- och Biblioteksmässan.
3. Där träffar hon Lena, en väninna till Fredrik.
4. Lena bor i kvarteret Haga (i Göteborg).
5. Kajsa äter äppelpaj med vaniljsås och dricker kaffe latte. Lena äter äppelpaj med vaniljsås och kaffe latte och apelsinjuice.
6. Hon får en karta av Lena.
7. Lenas hus, spårvagnshållplatsen, Bokmässan och Nordstan är markerade på kartan.
8. Kajsa blir intresserad av Nordstan, eftersom hon tycker om snygga kläder.
9. Det är ett stort köpcenter.
10. Hon frågar en tant om vägen. Sedan går hon rakt fram längs gatan, tar till höger in på Nygatan i en korsning, går rakt fram tills hon kommer till posten och mittemot posten ligger Nordstan.
11. Hon köper nya stövlar, matchande kjol och kavaj och nya underkläder.

Ключ к упражнению № 6

В сумке могут лежать: ett pass — паспорт; ett läppstift — помада; ett block — блокнот, тетрадь; en mobiltelefon — мобильный телефон; en penna — ручка; nycklar — ключи; en sminkväska — косметичка; en miniräknare — калькулятор; en plånbok — бумажник; en bok — книга; (ett par) glasögon — очки; ett bankkort — банковская карточка.

Ключ к упражнению № 7

Вот несколько примеров таких объявлений:

KVARGLÖMD VÄSKA
Upphittad i omklädningsrummet på Tullskolan 12/3.
I den fanns en necessär, en bok, en träningsoverall och gympaskor av märket Adidas.
Om den är din, hör av dig på telefon 0704-402607.

UPPHITTAD HANDVÄSKA
Hittades utanför Konsum 5 april. I den finns bland annat plånbok, mobiltelefon, nycklar och en pocketbok.
Om den är din, hör av dig på telefon 090-217035.

Ключ к упражнению № 9

Запись

Kajsa

— Hej! Ursäkta om jag stör, men jag skriver en artikel om årets höstmode. Kan du vara så snäll och berätta vad du har på dig? Presentera dig gärna också!

— Jag älskar modetidningar, så jag svarar gärna på dina frågor! Jag heter Kajsa. Idag är det småkallt och regnigt så jag har på mig en svart kappa, en rolig, rosa mössa och en lång halsduk i samma färg. Under kappan har jag en svartvit klänning, strumpbyxor och stövlar. Jag har paraply också och en stor, svart väska som jag köpte på Wedins förra veckan.

— Tack för hjälpen!

— Det var så lite så.

Pia

— Jag heter Pia. Jag är på väg till universitetet och jag cyklar, så därför är jag ganska enkelt klädd. Jag har på mig en kort, svart jacka, svarta byxor och en vit mössa. Istället för väska har jag ryggsäck. Det är bekvämare när man cyklar.

— Vad har du under jackan?

— En röd jumper!

— Tack så mycket!

— Ingen orsak!

Mykola

— God kväll! Jag heter Mykola och jag är lärare i matematik vid Umeå universitet. Idag har jag en ledig dag. Jag är på väg till IKSU. Där ska jag spela fotboll. Det är därför jag har på mig träningsoverall och gympaskor.

— Fryser du inte utan jacka?

— Nej, jag fryser inte. Och på fotbollen kommer jag ju att springa hela tiden, och sedan ska vi bada bastu. Så jag kommer inte att frysa.

— Tack och lycka till!

— Tack själv och lycka till med artikeln!

Nils

— God dag. Jag heter Nils och är affärsman. Jag säljer Kalles Kaviar till matvaruaffärer.

Jag måste vara välklädd. Idag har jag på mig mörkblå kostym, vit, randig skjorta och vit slips. Och så har jag svarta lackskor och en portfölj med viktiga papper i.

— Fryser du inte utan jacka?

— Nej, jag kör ju bil hela tiden, hemifrån direkt till kontoret och från kontoret till affärerna.

— Jaha, då förstår jag.

— Ursäkta, men jag har lite bråttom. Fick du svar på alla dina frågor?

— Jadå, tusen tack!

— Hejdå!

Урок 15

Ключ к упражнению № 1

Han har ont om tid. Han jobbar mycket.
Kajsa älskar böcker. Även sådana som är lite konstiga.
Där finns det böcker överallt.
En gammal vän.
Avenyn är en känd gata, där alla dyra butiker ligger.
Kajsa ställer sig i kön.
Alla spårvagnar går dit. Den här spårvagnen stannar utanför ingången/entrén.
Han tycker också om att läsa böcker.
Till nedsatt pris.

Ключ к упражнению № 2

Hej! Jag skulle vilja köpa biljetter till konserten med Mahala Raj Banda den 25:e november.
Jaha. Vänta så ska vi se. Med Mahala Raj Banda, sa du?
Ja.
Ja, de har en konsert den 25:e klockan 19.00 här i Folkets hus. Hur många biljetter vill du ha?
Två, tack. Har ni någon studentrabatt, förresten?
Nej, tyvärr så har vi inte det. Biljetterna kostar nittio kronor. Så det blir 180 kronor för två.
Okej. Varsågod!
Tack. Här får du biljetterna.
Tack så mycket. Hej då!
Hej då!

Ключ к упражнению № 4

Innan Kajsa åker till Göteborg skriver hon ett mejl till Lena.
Martin har inte tid att läsa böcker *eftersom* han jobbar så mycket.
När hon går ut på perrongen ser hon Lena.
Kajsa läser en tidning *medan* hon äter frukost.
Hon vill gå på bokmässan *trots att* biljetterna är dyra.
Bokmässan är ett ställe *där* man visar och säljer böcker.
Kajsa läser böcker *eftersom* hon älskar litteratur.
Kajsa studerar *och* det gör Pia också.
Solen skiner *och* alla är glada.
Valter kommer från Italien *men* han har ett tyskt namn.
Finns det någon affär i närheten *där* man kan köpa telefonkort?
Kajsa och Pia tittar på en film *som* heter “Tjenare kungen”.

Valter ringer till Kajsa varje dag *för / eftersom / därför att* han älskar henne.
Lena säger *att* alla spårvagnar stannar vid bokmässan.
Kajsa tycker *att* det finns få affärer i Umeå.
Trots att Kajsa är trött efter resan går de på kafé för att äta frukost.

Ключ к упражнению № 5

Kajsa åker till bokmässan eftersom / därför att / för hon är intresserad av böcker.
När Kajsa har duschat går hon och Lena på kafé.
Kajsa läser tidningen medan hon äter frukost.
Kajsa tar spårvagnen som stannar vid bokmässans entré.
Kajsa går upp tidigt eftersom hon inte vill stå i kö. / Kajsa går upp tidigt, för hon vill inte stå i kö. / Kajsa går upp tidigt därför att hon inte vill stå i kö.
Martin läser inga böcker, trots att han gillar att läsa.
De går till Avenyn eftersom alla butiker ligger där. / De går till Avenyn för alla butiker ligger där.

Ключ к упражнению № 9

1. att behöva; 2. som han brukar säga; 3. att vara välklädd; 4. ett kontor; 5. en klient; 6. en kompis; 7. Han är intresserad av politik och ekonomi; 8. Valters favoritlag är Inter; 9. att prata/tala i telefon; 10. sent på kvällen; 11. att skicka ett sms; 12. att borsta tänderna; 13. att kamma sig; 14. att raka sig; 15. att klä på sig; 16. en kurs i tyska; 17. Han är redan duktig på tyska. / Han talar redan bra tyska. 18. På vägen köper/handlar han mat. 19. Man måste vara försiktig. 20. knark/narkotika/droger; 21. att råna.

Ключ к упражнению № 10

1. Han jobbar som advokat. / Han är advokat.
2. Han dricker kaffe. / Han äter inte frukost.
3. Han åker bil.
4. Han heter Fabrizio.
5. De är intresserade av politik, ekonomi och fotboll.
6. Han läser tyska.
7. Han har tre syskon.
8. De heter Ariel, Ervin och Liliana.

Ключ к упражнению № 11

Запись
— Hej! Hur är det med dig?
— Jodå, det är bra, tack, och hur har du det själv?
— Bara bra. Vart är du på väg?
— Till posten.
— Vad ska du göra där?
— Jag ska skicka en present till mormor Stina. Hon fyller snart år.
— Vad kul! Hur mycket fyller hon?
— I år fyller hon hundra.
— Fantastiskt! Hälsa och gratulera från mig också!
— Det ska jag göra.
— Hej då!
— Hej då! Vi hörs!

Урок 16

Ключ к упражнению № 6

Запись

Valter dricker bara espresso på morgonen. Det är hans frukost.
Sergej äter äggröra och dricker ett glas apelsinjuice till frukost. Han tycker om rejäla frukostar.
Ludwig-Lennart får kattmat av Riita på morgonen.
Själv tar Riita en yoghurt och en blåbärsmuffins till frukost.
Ann tycker om att äta gröt och en kanelbulle till frukost.
Kajsa dricker en kopp te och äter rostat bröd med smör och marmelad.
Mykola äter en smörgås med kaviar eller leverpastej och tar en kopp starkt kaffe.
Lena äter frukost på kafé. Hon brukar beställa äppelpaj med vaniljsås och kaffe.
Pias frukost består av en kopp te, fil och flingor och ett äpple.

Урок 17

Ключ к упражнению № 5

1. Det är bekvämare att ha festen hos Pia.
2. Valter är äldre än Kajsa. Han är 35 år.
3. Visa mig den kortaste vägen till stationen.
4. Pia är äldre än Kajsa.
5. Bröd är billigare än korv. Kaviar är dyrare än korv.
6. Lena är vackrast i klassen.
7. Idag mår jag sämre än igår.
8. Jag behöver en större storlek.
9. De tar med sig det yngsta barnet på semester.
10. Jag tror att Peter är klokare än jag.

Ключ к упражнению № 6

1. På marknader är grönsakerna ofta *billigare* än i affärerna.
2. *Dyra* kläder håller längre än billiga kläder.
3. Mitt kök är *större* än min hall.
4. Vem är *starkast*, Schwarzenegger eller Stallone?
5. På sommaren är det *varmare* än på vintern.
6. Ingrid är *smalast* av alla deltagare i Miss Universum.
7. Råttan är *mindre* än katten.
8. Svenska komedier är *roligare* än norska komedier.
9. Det är *kallare* på Grönland än i Spanien.
10. Det är *bättre* att ha ett stort hus än en liten stuga.
11. Stina kan inte göra alla övninga. Hon gör bara de *lätta/lättaste*.
12. Det är en av de *tråkigaste* filmer jag sett i hela mitt liv.

Урок 18

Ключ к упражнению № 1

1. Han dricker te.
2. Mamma köper mat.
3. Kajsa ringer till Pia.
4. Pappa läser tidningen.
5. Mormor syr en kjol.

6. Jag arbetar (nu).
7. Jag kommer hem och tittar på teve.
8. Vi ser honom (nu).

Ключ к упражнению № 2

1. När jag...*vaknade*... imorse hade jag huvudvärk.
2. Mats ...*bodde*... i Paris förra sommaren.
3. Jag kom hem, ...*duschade*... och åt lite.
4. Lisa ...*spelade*... piano när hon var liten.
5. Förra söndagen ...*åkte*... Rolf och Stina till USA.
6.För fem år sedan ...*slutade*... jag röka.
7. Förra veckan ...*tittade*... jag mycket på teve.
8. Min syster ...*åkte*... till Sverige i lördags.

Ключ к упражнению № 4

Прошедшее время	Настоящее время	Инфинитив	Перевод
var	är	att vara	быть
bodde	bor	att bo	жить
kunde	kan	att kunna	мочь
passade	passar	att passa	подходить
kallade	kallar	att kalla	звать
sa	säger	att säga	сказать
gav sig iväg	ger sig iväg	att ge sig iväg	уйти
tog	tar	att ta	брать
mötte	möter	att möta	встретить
hade	har	att ha	иметь
vågade	vågar	att våga	решиться
arbetade	arbetar	att arbeta	работать
frågade	frågar	att fråga	спросить
visste	vet	att veta	знать
svarade	svarar	att svara	отвечать
sprang	springer	att springa	бегать
stannade	stannar	att stanna	оставаться
jagade	jagar	att jaga	охотиться
gjorde	gör	att göra	делать
fann	finner	att finna	найти
knackade	knackar	att knacka	стучать
försökte	försöker	att försöka	пробовать
låg	ligger	att ligga	лежать
klämde	klämmer	att klämma	сжать

Окончание таблицы

Прошедшее время	Настоящее время	Инфинитив	Перевод
öppnade	öppnar	att öppna	открыть
åt upp	äter upp	att äta upp	съесть
stängde	stänger	att stänga	закрыть
gick	går	att gå	идти
la sig	lägger sig	att lägga sig	ложиться
väntade	väntar	att vänta	ждать
tänkte	tänker	att tänka	думать
gömde	gömmer	att gömma	прятаться
klädde av sig	klär av sig	att klä av sig	раздеться
blev	blir	att bli	стать
såg ut	ser ut	att se ut	выглядеть
kastade sig	kastar sig	att kasta sig	броситься

Ключ к упражнению № 9

Запись

1. I måndags var jag på universitetet. Vi hade många lektioner.
2. I tisdags träffade jag Pia på stan. Vi var på kafé och sen gick vi på bio.
3. I onsdags handlade jag mat och sedan satt jag hemma och läste.
4. I torsdags var Mykola och Pia och hälsade på. Vi såg på film tillsammans.
5. I fredags tog jag en promenad i skogen. Det var fint väder, varmt och soligt.
6. Igår var det lördag. Jag stannade hemma och städade i mitt rum och i köket.
7. Idag är det söndag. Jag sov hela morgonen.

Урок 19

Ключ к упражнению № 3

Hej mamma!

Vi har haft det jättebra och vi har gjort jättemycket. Vi har ätit frukost på ett kafé på Centralstationen. Vi har åkt till vandrarhemmet och lämnat vårt bagage. Vi har åkt båt till Djurgården och promenerat där i flera timmar. Vi har åkt spårvagn (tillbaka till centrum från Djurgården). Vi har ätit glass och vilat oss lite i parken “Humlegården”. Vi har åkt tunnelbana till stadsdelen Södermalm och promenerat där och tittat på den vackra utsikten över stan. Vi har gått på konsert med en grupp från Rumänien. Nu sitter (är) vi på en restaurang i Gamla stan.

Ключ к упражнению № 4

1. När pappa kom hem hade Riita redan gjort klart sina läxor.
2. När Pia kom till Stationskaféet hade Kajsa redan druckit upp sitt kaffe.
3. När Pia blev färdig med laborationen hade alla andra redan gått hem.
4. När Fredrik bestämde sig för att åka till Umeå hade alla biljetter redan tagit slut.

Ключ к упражнению № 7

корм для кошек — en kattmat; словарь — en ordbok; сумочка — en handväska; корзина (в магазине) — en varukorg; банковская карточка — ett bankkort; словарный запас — ett ordförråd; классная комната — ett klassrum; винная бутылка — en vinflaska; кухонный стол — ett köksbord; эскалатор — en rulltrappa; гастроном — en mataffär; автовокзал — en busstation; утренняя газета — en morgontidning; чайная ложечка — en tesked; фото на паспорт — ett passfoto; магазин одежды — en klädaffär; вечерние курсы — en kvällskurs; постельное бельё — sängkläder; еда, которую берут с собой, — en matsäck.

Ключ к упражнению № 8

Svenska uppfinningar • Шведские изобретения
A — Sockerbiten uppfanns år 1953 av Åke Bireth Jensen.
B — Datormusen uppfanns av svensken Håkan Lans.
D — Blixtlåset, som det ser ut idag, konstruerades av svensken Gideon Sundberg år 1900.
J — Polkagrisar
K — Dynamiten
L — Skype (internettelefoni)

Uppfinningar som inte är svenska • Изобретения из других стран
C — Säkerhetsnålen är amerikansk.
E — Frisbeen uppfanns av studenter i Californien, USA.
F — Kaffefiltret uppfanns av tyskan Melitta Bentz.
I — Niveakrämen uppfanns av en apotekare i Hamburg, Tyskland.
L — Gemet är en norsk uppfinning.
K — Radion är en rysk uppfinning (fast det finns de som tror att den är italiensk).

Ключ к упражнению № 9

1. Jag förstår inte vad du säger
2. Det har varit så kallt i år.
3. Jag stod och tittade på tavlan på museet. / Jag står och tittar på tavlan på museet.
4. Igår låg jag och läste till klockan tolv.
5. Jag har inte gjort något idag.
6. Han har glömt var han hade lagt sina nycklar.
7. Förra veckan tvättade jag gardinerna.
8. Klockan var två när Sara kom hem.
9. Kan du komma nästa vecka?
10. Ylva har aldrig gillat röda rosor.
11. Jag har redan sett den där filmen.
12. Förut bodde Staffan i Lund, men nu bor han i Malmö.
13. Varför lyssnar du inte på mig? Det jag säger är viktigt!
14. Det sägs att maten kostar mycket nuförtiden.
15. Vill du gå på bio ikväll?
16. Martin arbetade inte förra veckan, för han var sjuk.
17. Idag har Sven skrivit tre brev.
18. Har du sovit gott?
18\. Någon har stulit Pias cykel.
20\. Kurt stod och väntade i en halvtimme.

Ключ к упражнению № 10

Vem har gjort det här?	Kajsa	Pia	Varken Kajsa eller Pia
Gått ut med hunden			X
Varit på universitetet	X		
Köpt biljetter till konserten			X
Solat		X	
Fikat på kafé	X	X	
Druckit kaffe	X		
Varit och tränat			X
Köpt en bok	X		
Gått på en föreläsning	X		
Pluggat	X	X	
Skrivit uppsats		X	
Åkt buss	X		
Träffat Johanna	X		
Handlat mat			X

Урок 20

Ключ к упражнению № 1

1. Jag ska göra läxor ikväll.
2. Jag ska handla imorgon.
3. Lisa ska bli skådespelerska.
4. Lena och Jonas ska (åka) till Afrika i sommar.
5. Lars ska måla bilen på söndag.
6. Vi ska (gå) på bio ikväll.
7. Jag ringer imorgon.
8. Jag jobbar nästa söndag.
9. Om en vecka ska jag städa.

Ключ к упражнению № 2

1.Britta har ätit frukost. Nu shoppar hon. Sedan ska hon titta på teve.
2. Pelle har spelat fotboll. Nu gör han läxor. Sedan ska han sova.
3. Sven har jobbat. Nu hämtar han barnen på dagis. Sedan ska han berätta en saga för barnen.
4. Kerstin har duschat. Nu klär hon på sig. Sedan ska hon gå ut.
5. Nina har sparat pengar. Nu köper hon en lägenhet. Sedan ska hon möblera lägenheten.
6. Mats har träffat Karin. Nu gifter han sig med henne. Sedan ska de skaffa barn.

Ключ к упражнению № 3

1. Går sista bussen strax?
2. Tror du att det ska bli regn ikväll?

3. Ska ni åka till Turkiet på semester? / Ska vi åka till Turkiet på semester?
4. Åker vi till mormor imorgon? / Åker ni till mormor imorgon?
5. Tänker du läsa någon bok i sommar?
6. Ska Siri flytta till Kongo om två år?
7. Ska Stinas dotter bli lärare?
8. Tänker du se en film på teve ikväll?
9. Stänger restaurangen om en kvart?
10. Kommer det att snöa på nyårsafton?

Ключ к упражнению № 4

Запись

1. Pia ringer till Kajsa

K.: Kajsa Wilhelmsson.

P.: Hej, det är Pia. Har du lust att åka till stan och ta en kopp kaffe?

K.: Jag vet faktiskt inte. Jag **måste äta och vila lite** först. Jag **har precis kommit hem** från universitetet och är jättetrött. Jag **har pluggat** hela dagen. Kan jag ringa dig om en timme?

P.: Javisst. Jag **kommer säkert att vara hemma**. Synd att du är så trött! Jag **har varit hemma hela dagen och städat**, så nu känner jag mig sugen på att göra något kul istället!

K: Vad duktigt! Tack för inbjudan! Jag ringer sen, när jag har vilat lite!

2. Kajsa ringer till Valter

K.: Hej, älskling. Hur är det?

V.: Bara bra, Kajsa lilla.

K.: **Vad har du gjort** idag?

V.: **Jag har jobbat** till klockan tolv och så har jag **matat katten** och **träffat Fabrizio** på pizzerian. Och du?

K.: Inget särskilt. Jag **har pluggat** hela dan. Men ikväll **ska Pia och jag ut på stan**.

V.: Vad roligt! Ha det så trevligt då och hälsa Pia!

K.: Det ska jag göra! Jag **ringer dig senare** för att säga god natt.

V.: Ja, gör det! **Jag ska vara hemma och läsa** hela kvällen. Vi får höras! Kram på dig!

K.: Kram på dig också! Hej då!

3. Kajsa ringer till Mykola

M.: Mykola.

K.: Hej Mykola! Hur är läget? Jobbat mycket idag?

M.: Nämen hej, Kajsa! Allt är bra. Ja, jag har jobbat och så har jag spelat fotboll.

K.: Vad gör du nu?

M.: Jag **har precis duschat och håller på att laga** mat.

K.: Mmm, blir det något gott idag?

M.: Det blir borsjtj. Kom och smaka om du vill!

K.: Tack för inbjudan! Jag och Pia tänkte ta en kopp kaffe på stan, men ditt förslag låter bättre. Är det okej om Pia också kommer?

M.: Javisst.

K.: Då **kommer vi om en halvtimme**! Hej så länge!

M.: Hej då!

Ключ к упражнению № 11

Запись

Kajsa pratar med Mykola om nyår.

K.: Mykola, vad ska du göra på jullovet?

M.: Jag ska åka till Ukraina som vanligt. Jag åker alltid hem på semester.

K.: Vad ska du göra hemma?

M.: Jag ska träffa vänner, titta på ukrainsk teve och äta mammas mat. Hon är bäst i världen på att laga mat. Och vad ska du göra på jul och nyår?

K.: Jag kommer att vara i Umeå på julafton. Jag ska fira jul med min kompis Alexandra och hennes man. Vi ska äta traditionellt julbord med julskinka, köttbullar, korv och sånt.

M.: Och hur ska du fira nyår?

K.: Jag ska fira i Berlin med några vänner. Jag åker dit redan på annandagen, med flyg!

M.: Vad kul. Kommer Valter också att vara där?

K.: Självklart! Vi ska så klart fira nyår tillsammans.

M.: Då får ni ha det så trevligt, då!

K.: Tack så mycket. God jul och gott nytt år!

Урок 21

Ключ к упражнению № 5

1. Förra året skulle jag köpa hus, men hade inte tillräckligt med pengar.
2. Vi skulle gifta oss, men hon sa nej i sista stund.
3. När jag kom skulle han just gå.
4. Precis när vi skulle åka till Paris började kravallerna där.
5. Lina skulle just börja dricka kaffe när det ringde på dörren.
6. Martin skulle precis gå och lägga sig när han hörde något utifrån.
7. Stina skulle ringa honom, men Lars-Åke ringde först.
8. När jag skulle duscha märkte jag att de rena handdukarna var slut.

Ключ к упражнению № 9

Запись

Kända svenskar

Den heliga Birgitta levde mellan år 1303 och 1373. Redan vi tretton års ålder gifte hon sig och hon fick åtta barn. Birgitta var väldigt religiös. Hon hörde hur Gud talade till henne. Hon skrev ner sina visioner och blev känd i många länder. Birgitta grundade ett eget kloster i Vadstena. I slutet av sitt liv levde hon i Rom. Hon blev helgonförklarad av påven år 1391.

Drottning Kristina levde mellan år 1626 och 1689. Hon var dotter till kung Gustav II Adolf. Hon var en stark och skicklig politiker, men hon var också intresserad av kultur och vetenskap. Hon var en riktig sällskapsmänniska som tyckte om att lära känna nya människor och lade mycket pengar på pampiga fester. Kristina regerade i Sverige mellan 1644 och 1654. År 1654 avgick hon och flyttade till Rom. Där blev hon katolik. Hon stannade i Rom resten av sitt liv.

Урок 22

Ключ к упражнению № 1

1. a) Jonas sa att han skulle åka till Öland på semester.
   b) Jonas sa att han hade träffat Sara igår.
   c) Jonas sa att han läste Aftonbladet.
2. a) Frida tror att det ska bli en varm sommar i år.
   b) Frida tror att hon glömde nycklarna hos sin pojkvän.
   c) Frida tror att hennes kompis Olle har flyttat.
   d) Frida tror att det är svårt för svenskar att lära sig kinesiska.
3. a) Malin sa att Lena hade ringt.
   b) Malin sa att Måns hade gett henne blommor.

c) Malin sa att hon skulle äta pizza till middag.
d) Malin sa att hon lyssnade på Per Gessle.

Ключ к упражнению № 2

1. Bosse säger att han gillar fotboll.
2. Bettan säger att hon är fjorton år.
3. Karlsson säger att han är en man i sina bästa år.
4. Lillebror säger att han inte alls är någon vanlig Lillebror.
5. Pippi säger att hennes mamma är en ängel.
6. Stina frågar om jag ska åka till Stockholm.
7. Lars frågade om jag ville läsa “Krig och fred”.
8. Min bror undrade om jag hade sett “Buss till Italien”.
9. Min mamma frågar om jag har somnat med teven på.
10. Våra gäster säger att de är trötta.

Ключ к упражнению № 3

1. gammal; 2. rolig; 3. förfärlig; 4. ängslig/orolig; 5. stor; 6. fin/vacker; 7. tråkig; 8. liten.

Ключ к упражнению № 5

1. unge; 2. livat; 3. ängslig; 4. förfärligt/förskräckligt; 5. kyssa; 6. kika.

Урок 23

Ключ к упражнению 1

1. Sverige ligger i norra Europa.
2. Grannländer till Sverige är Norge i väst(er) och Finland i öst(er).
3. Danmark ligger på andra sidan sundet.
4. Sverige är en konstitutionell monarki.
5. Sverige är medlem i Nordiska rådet.
6. Sverige är ett av de rikaste länderna i världen.
7. Mer än hälften av landet täcks av skog.
8. Bara 3 procent av svenskarna arbetar inom jordbruket.
9. Svensk kultur präglades under lång tid främst av litteraturen.
10. Många band blev kända internationellt.
11. Svenskarna tycker om musik och köper fler skivor än något annat folk i världen.
12. Det officiella språket i Sverige är svenskan.
13. Sverige är ett avlångt land.

Ключ к упражнению № 2

En kaktus — *кактус*, en zebra — *зебра*, en varg — *волк*, en räv — *лиса*, en björk — *берёза*, en ek — *дуб*, en lind — *липа*, en lönn — *клён*, en elefant — *слон*, en flodhäst — *бегемот*, en maskros — *одуванчик*, en orm — *змея*, en palm — *пальма*, en gran — *ель*, en en — *можжевельник*, ett lejon — *лев*, en tiger — *тигр*, en fjäril — *бабочка*, en ros — *роза*, en svala — *ласточка*, en lärka — *жаворонок*, en skata — *сорока*, en papegoja — *попугай*, en påfågel — *павлин*, en pingvin — *пингвин*, en struts — *страус*, en lax — *лосось*, en aborre — *окунь*, en ekorre — *белка*, en piraya — *пиранья*, en sparv — *воробей.*

Ключ к упражнению 3

1. Sverige ligger *i* Europa *på* den skandinaviska udden.
2. Sverige avgränsas *i* öst *av* Bottniska viken.

3. Grannländer är Norge *i* väst och Finland *i* öst.
4. Danmark ligger söder *om* Sverige *på* ett avstånd *av* bara 4 km.
5. Sverige är medlem *i* Nordiska rådet.
6. Sverige är ett *av* de rikaste länderna *i* världen.
7. Sågvaror är viktiga *för* industrin.
8. Över hälften *av* landet täcks *av* skog.
9. Största delen *av* pappersfabrikerna finns *i* norr.
10. Att arbeta *inom* jordbruket.
11. 69% *av* arbetskraften.
12. Kulturen har präglats *av* litteratur.
13. *På* senare tid.
14. Kända namn *inom* klassisk musik.
15. Några exempel *på* kända namn *inom* popvärlden.
16. Båda har översatts *till* otaliga språk.
17. Att kommunicera *på* sina egna språk *med* varandra.
18. Landskapen har formats *av* istiden.
19. Skillnaderna *i* klimatet avspeglas *i* växtligheten.
20. *I* fjällområdet växer dvärgbjörk.

Ключ к упражнению № 4

1. det är meningen att
2. att vara hundra procent säker / att vara hundraprocentigt säker
3. helt och hållet
4. att hålla på vissa principer
5. att uppge sina personuppgifter
6. att delta i hetsiga diskussioner
7. varken... eller...
8. för säkerhets skull
9. en vettig syssla
10. att hålla i minnet
11. att påpeka
12. allt mellan himmel och jord

Ключ к упражнению № 5

Många ungdomar chattar på nätet. Det är ett ganska nytt sätt att kommunicera. Man behöver en dator med internet, sedan kan man logga in på något chattprogram via internet och sedan kan man börja chatta. Sophie brukar chatta med någon som på nätet heter “Tenniskille”. Själv använder hon namnet “Sophie...15...Sthm”. De brukar diskutera ideologi, politik och religion.